

Saada-verbin vastineet suomalaisen
kaunokirjallisuuden venäjännöksissä

Helsingin yliopisto
Humanistinen tiedekunta
Suomen kieli ja kulttuuri
Pro gradu -tutkielma
Svetlana Korshunova
Marraskuu 2020

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Humanistinen tiedekunta		Laitos – Institution – Department Suomalais-ugrilainen ja pohjoismainen osasto	
Tekijä – Författare – Author Svetlana Korshunova			
Työn nimi – Arbetets titel – Title <i>Saada</i> -verbin vastineet suomalaisen kaunokirjallisuuden venäjännöksissä			
Oppiaine – Läroämne – Subject Suomen kieli ja kulttuuri			
Työn laji – Arbetets art – Level pro gradu -tutkielma	Aika – Datum – Month and year Marraskuu 2020	Sivumäärä– Sidoantal – Number of pages 121	
<p>Tiivistelmä – Referat – Abstract</p> <p>Tutkielmassani tutkin <i>saada</i>-verbin venäjännöksiä suomalaisessa kaunokirjallisuudessa. <i>Saada</i>-verbi on monikäyttöinen ja monimerkityksinen. Suomen kielen taajuussanastossa se on yleisyydeltään kymmenennellä sijalla kaikkien sanaluokkien sanojen joukossa Tutkielmani tavoitteena oli kuvailla <i>saada</i>-verbin venäjännöksiä suomalaisessa kaunokirjallisuudessa. Halusin selvittää, mikä on ei-modaalisen <i>saada</i>-verbin yleisin venäjännöskeino. Tämän lisäksi tarkastelin, miten venäjännökset vastaavat suomen (ei-modaalisen) <i>saada</i>-verbin Nykysuomen sanakirjan (NS) kuvaavia merkityksiä. Analysoin samalla erilaisia <i>saada</i>-verbin käännösratkaisuja. Tutkimukseni aineisto koostuu 505 ei-modaalisesta <i>saada</i>-verbin esiintymästä. Aineistoni venäjännökset ovat suomenkielisen kaunokirjallisuuden venäjännöksiä.</p> <p>Teoriaosassa käsittelen aiempia <i>saada</i>-verbin tutkimuksia. Sen jälkeen siirryn tarkastelemaan käännökseen liittyviä käsitteitä ja käännösratkaisuja, joihin kääntäjät kiinnittävät huomiota tekstin tulkinnassa. Seuraavaksi käsittelen suomen ja venäjän välisiä eroja, jotka voivat vaikuttaa aineistoni venäjännösten valintaan ja erilaisiin käännöskeinoihin.</p> <p>Analyysiluvussa luokitelen kaikki tapaukset neljään pääryhmään: modaalinen <i>saada</i>; ei-modaalinen <i>saada</i> + nominiobjekti (NP); ei-modaalinen <i>saada</i> verbikonstruktioissa ja <i>saada</i>-verbin sisältävät kiinteät fraasit ja idiomit. Jätän modaaliset tapaukset pois analyysistäni ja seuraan ei-modaalisiin ryhmiin kuuluvia tapauksia. Analyysissäni etenen NS:n merkitysryhmittäin samassa järjestyksessä kuin NS:ssä. Sitten vertailen alkuperäisiä <i>saada</i>-ilmauksia ja käännöksiä ja tämän analyysin jälkeen saan selville käännösvastineita. Analyysiluvun lopussa esittelen ja kommentoin yleisimpiä ja harvinaisia venäjännöksiä. Sen lisäksi käsittelen samalla erilaisia käännösratkaisuja.</p> <p>Analyysini osoitti, että <i>saada</i> + NP -ryhmässä <i>saada</i>-vebin yleisin venäjännöskeino on <i>polutšat'-verbi</i> (получать - 'hankkia'). <i>Saada</i> verbikonstruktioissa-tapaukset on luokiteltu kahteen alaryhmään. Ryhmässä, jossa <i>saada</i>-verbillä on oma vastine ja MA-infinitiivin illatiivimuodolla on oma vastine, yleisin <i>saada</i>-venäjännös on <i>zastavit'-verbi</i> (заставить – 'pakottaa'). Silloin, kun konstruktiolla on vain yksi verbi vastineena, yleisin <i>saada</i>-venäjännös verbi <i>pomeštšat's'a</i> (помещаться – mahtua). Ryhmässä <i>saada</i> osana kiinteitä rakenteita yleisin venäjännös on <i>vijasnit'-verbi</i> (выяснить – 'selvittää'), jota käytetään <i>saada selville</i> -idiomin vastineena. Monissa tapauksissa <i>saada</i>-verbi on käännetty verbiketjulla. Huomionarvoista on, että aineistoni alkuperäinen <i>saada</i>-verbi ei ole modaalinen, mutta venäjännöksessä on modaaliseksi tulkittava rakenne. Usein verbiketjussa ensimmäinen verbi on <i>motš</i> (мочь -'voida'), joka esiintyy venäjässä modaalisessa merkityksessä ja toinen verbi on infinitiivissä. Verbien ohella <i>saada</i>-verbin vastineena hyödynnetään muita sanaluokkia. Vastineena voi olla myös kiinteä fraasi.</p> <p>Analyysistä kävi ilmi, että <i>saada</i>-verbin merkitys ja sen venäjännösten valinta riippuvat eri tekijöistä ja ensinnäkin verbin täydennysympäristöstä. Venäjänkielinen vastine heijastaa usein <i>saada</i>-verbin ja sen määritteiden välisiä suhteita. Monissa tapauksissa objektia tai adverbialia ei ole käännetty erikseen vaan niiden merkitykset siirtyvät venäjännökseen. Tutkimukseni luo kuvaa <i>saada</i>-verbin venäjännöskeinojen moninaisuudesta.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords <i>Saada</i> -verbin polysemia, suomalaisen kaunokirjallisuuden kääntäminen, venäjännös			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited e-thesis ja Kaisa-kirjasto			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			

Sisällys

1 JOHDANTO.....	1
1.1 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen tavoite.....	1
1.2 Tutkielman rakenne.....	2
1.3 Tutkimusmetodi ja aineisto.....	3
2 AIEMPAA TUTKIMUSTA JA KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ.....	5
2.1 Suomen <i>saada</i> -verbin tutkimusta.....	5
2.2 Käännös ja kääntämisen kieli.....	7
2.3 Suomen ja venäjän eroista.....	9
3 ANALYYSI.....	11
3.1 Suomen kielen <i>saada</i> -verbin syntaksia.....	12
3.2 Suomen <i>saada</i> -verbiesiintymät merkitysryhmittäin ja niiden vastineet venäjännöksissä.....	14
3.2.1 <i>Saada</i> + NP -ryhmä.....	15
3.2.2 Ei-modaalinen <i>saada</i> -verbikonstruktioissa.....	33
3.2.3 <i>Saada</i> osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja.....	37
3.3 Tulosten kokoavaa tarkastelua ja pohdintaa.....	52
3.3.1 Aineisto NS:n merkitysryhmien mukaan.....	52
3.3.2 Aineistoni yleisimmät venäjännökset.....	54
3.3.3 Näkökulman muutos kääntäjän ratkaisuna.....	59
3.3.4 Muita <i>saada</i> -verbin käännösratkaisuja.....	62
4 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	65
Lähteet	68
Liitteet	72
Liite 1 Nykysuomen sanakirjan (NS) <i>saada</i> -artikkeli	
Liite 2 Ei-modaalinen <i>saada</i> -aineisto <i>Joki virtaa läpi kaupungin</i> -teoksessa	
Liite 3 Ei-modaalinen <i>saada</i> -aineisto <i>Pussikaljaromaani</i> -teoksessa	
Liite 4 Ei-modaalinen <i>saada</i> -aineisto <i>Kuparisydän</i> -teoksessa	
Liite 5 Modaalinen <i>saada</i> -aineisto	

1 Johdanto

Pro gradu -tutkielmani käsittelee *saada*-verbin venäjännöksiä suomalaisessa kirjallisuudessa. Kiinnostukseni aiheeseen herätti se, että *saada*-verbiä käytetään erittäin monimerkityksisesti, ja sillä on laaja kirjo rakenteita. Suomen kieltä opiskelevana huomasin, että *saada*-verbin merkitykset ja venäjännökset voivat erota toisistaan paljon. Minua kiinnostaa kartoittaa, millaisia merkityksiä ja venäjännöksiä *saada*-verbillä on suomalaisessa kaunokirjallisuudessa.

1.1 Tutkimuskysymykset ja tutkimuksen tavoite

Tutkimukseni tavoitteena on analysoida ja kuvailla *saada*-verbin venäjännöksiä suomalaisessa kaunokirjallisuudessa. *Saada*-verbi on yksi suomen kielen yleisimmistä modaaliverbeistä (Kangasniemi 1992: 292, Ikola ym. 1989: 283) ja sen modaalisuuden venäjännöksiä ovat pääasiassa lupaa ilmaisevat predikatiiviset adverbit *можно / можно* ja *нельзя / ”nel’zja”*. Minua kiinnostaa tutkia kuitenkin ei-modaalisten *saada*-verbiesiintymien venäjännöksiä.

Tutkimuskysymykseni tiivistän seuraavasti:

1. Millaisia *saada*-verbin venäjännöksiä käytetään suomalaisen kaunokirjallisuuden käännöksissä ja mikä on *ei-modaalisen saada*-verbin yleisin venäjännöskeino?
2. Miten venäjännökset vastaavat suomen (ei-modaalisen) *saada*-verbin Nykysuomen sanakirjan (NS) kuvaavia merkityksiä?

Aiemman tarkasteluni perusteella tutkimushypoteesini on, että *saada*-verbin yleisin venäjännöskeino on *полутшат’*-verbi (получать - ’hankkia’). *Saada*-verbin merkityksiä olen jo lähestynyt jonkin verran kandidaatintutkielmassani. Olen tutkinut *saada*-verbin esitystapoja sanakirjoissa sekä rakenteeltaan, että sisällöltään (suomenkielisiä selitteitä, venäjänkielisiä vastineita ja lause-esimerkkejä). Aiemmin tutkimani venäläis-suomalaiset artikkelit sisältävät noin 20 ei-modaalisen *saada*-verbin venäjänkielistä vastinetta. Näistä artikkeleista löytyy myös merkitysryhmiä, jotka jäivät ilman selitteitä ja venäjänkielisiä vastineita. Sanakirjoihin verrattuna aineistoni *saada*-verbin merkitykset ja niiden venäjännökset ovat sidoksissa tiettyihin konteksteihin. Suomalaisen kaunokirjallisuuden aineistostani saan lisää tietoa *saada*-verbin venäjännöskeinojen moninaisuudesta. Tutkielmassani haluan selvittää, millaisia *saada*-verbin

venäjänkielisiä vastineita käytetään kaunokirjallisuutta käännettäessä sekä mitä tekijöitä vaikuttavat käännösvalintaan.

Lähden tutkielmassani liikkeelle yksikielisen Nykysuomen sanakirjan (NS) *saada*-artikkelista, koska siitä löytyy paljon *saada*-verbin eri merkitysten kuvauksia. Se auttaa minua analysoimaan aineistoni *saada*-tapauksia ja niiden venäjännöksiä tarkasti. Nykysuomen sanakirja, jossa on yli 200 000 hakusanaa, on säilyttänyt asemansa laajimpana ja monipuolisimpana suomen yleiskielen sanakirjana. Vuosina 1951–1961 ilmestynyt kuusiosainen Nykysuomen sanakirja oli ensimmäinen kattava esitys suomen kielen keskeisestä sanastosta, jonka on toimittanut Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja julkaissut WSOY. Eija-Riitta Grönrosin (2013: 35-36) mukaan Nykysuomen sanakirjan (NS, 1951–61) laatiminen käynnistyi, kun eduskunta kehotti 1927 hallitusta ryhtymään toimenpiteisiin ”suomen kirja- ja sivistyskielen kantasanakirjan aikaansaamiseksi”. Sanakirjan piti sisältää ”kaikki nykyisessä suomen kirja- ja sivistyskielessä käytetyt ja käytettäväksi hyväksyttävät sanat tarpeen mukaan määriteltynä ja selitettynä”. (NS: v.) Tällä tehtävänannolla tekijät tarkoitetaan sitä, että sanakirja sisälsi sekä deskriptiivisen että normatiivisen puolen. Deskriptiivisuuteen kuului sanakirjan antama kuva aikansa kielenkäytöstä eli sanojen erilaiset käyttötavat, merkitykset, tiedot sanan yleisyydestä tai harvinaisuudesta, tyyliarvosta ja mahdollisesta vanhentuneisuudesta. Normatiivista puolta edustivat sanakirjan viittaukset suositettavampaan muotoon.

Saada-verbi on monikäyttöinen ja monimerkityksinen. Suomen kielen taajuussanastossa se on yleisyydeltään kymmenennellä sijalla kaikkien sanaluokkien sanojen joukossa (Saukkonen, Haipus, Niemikorpi & Sulkala 1979: 41). *Saada*-verbin polysemiaa on tutkittu aiemmin (Hakulinen 1966; Raukko 1994; Pajunen 2001; Partanen 2003), mutta tutkimuksia ei ole tehty siitä, millaisia *saada*-verbin merkityksiä ja venäjännöksiä on esitetty suomalaisessa kirjallisuudessa.

1.2 Tutkielman rakenne

Tutkimukseni koostuu neljästä pääluvusta. Johdannossa esittelen tutkimukseni viitekehyksen ja tutkimuskysymykset. Tässä alaluvussa kuvailen tutkielmani kulkua. Alaluvussa 1.3 tutustutan lukijoita tutkimukseni metodiin ja aineistoon. Luvussa 2 tarkastelen aiempia *saada*-verbin tutkimuksia ja keskeisiä käsitteitä. Koska tutkimukseni liittyy myös käännöskieleen, käyn läpi suomen ja venäjän kielen eroja ja yhtäläisyyksiä, jotka voivat vaikuttaa venäjännökseen. Luvussa

3 esittelen aineistoni luokittelua ja analyysiä. Ensin jaan aineistoni modaalisiin ja ei-modaalisiin tapauksiin. Sitten analysoin ei-modaalisia tapauksia ja luokittelen niitä. Seuraavaksi vertailen *saada*-verbin alkuperäisiä ilmauksia ja niiden venäjännöksiä. Luvussa 4 pohdin analyysini tuloksia ja tutkimukseni keskeisiä johtopäätöksiä.

1.3 Tutkimusmetodi ja aineisto

Tutkimukseni on luonteeltaan empiirinen laadullinen kieliaineiston tutkimus. Se pohjautuu aiempiin *saada*-verbin ja käännöstieteen tutkimuksiin. Tutkimukseni päätavoitteena on kuvailla *saada*-verbin venäjännöksiä. Tutkimuksessani lähdän liikkeelle Nykysuomen sanakirjan (NS) *saada*-artikkelista, jossa on annettu paljon merkityksiä. Se auttaa minua rajaamaan pois modaalisia tapauksia ja saamaan selville, mihin merkitysryhmiin venäjännökset kuuluvat. Nykysuomen sanakirjassa (NS) *saada*-verbin merkitykset on jaettu kahteen kieliopilliseen kategoriaan: transitiiviseen (A.tr. Merkitysryhmät eivät ole tarkkarajaisia) ja intransitiiviseen (B.intr). Molemmat ryhmät sisältävät monta alamerkitysryhmää. Kaikki merkitysryhmät sisältävät paljon yksityiskohtaisia selityksiä, täsmennyksiä sekä erikoismerkitysryhmiä (Erik.). Sanakirjan *saada*-artikkeli on liitteenä (Liite 1).

A.tr. Merkitysryhmät eivät ole tarkkarajaisia

- I. tapahtumasta jossa jk, jtk siirtyy, joutuu jkn t. jnk omistukseen, haltuun, yhteyteen, käyttöön, tulee jkn t. jnk osaksi tms., ajateltuna sen kannalta, jonka haltuun, osaksi jne. jtk tulee.
 1. esineen, oikeuden, nimityksen tms. joutumisesta jklle, jkn haltuun t. käyttöön jkn antamana, tarjoamana, lähettämänä, suomana, määräämänä tms. Erik. a.omaksi saamisesta ; b.pyydyttäessä jkta antamaan jtk.; c. ruoasta, juomasta yms.; d.ostamalla, maksamalla saamisesta; e.lähetetyn saamisesta, vastaanottamisesta.
 2. jnk toimenpiteen, käsittelyn, kohtelun, arvostelun tms. kohteeksi jkn taholta joutumisesta. Erik.a.kurituksen, moitteiden yms.kohteeksi joutumisesta; b. tuomitusta rangaistuksesta; c. arvostelun t. jnklaisten suhtautumisen kohteeksi joutumisesta; d. ed: een liittyen työn t. suorituksen laatua osoittavasta todistuksesta, arvosanasta tms.
 3. jostak. joka tulee jkn t. jnk osaksi itsestän, luonnostaan, kenenkään t. minkään tarkoittamatta t. jnk teon t.tapahtuman välillisenä seurauksena. Erik. a. sairaudesta, vammasta; b. jnklaiseksi muuttumisesta, kehitymisestä, hahmoutumisesta
 4. omalla toiminnalla, yrittämällä, pyydystämällä, tavoittelemalla onnistua hankkimaan itselleen. Erik. Metsästys- ja kalansaaliista.
 5. ed.ryhmiin liittyvää avarampaa ja erikoistunutta käyttöä. Erik. a.sadosta; b. jkn. saamisesta seurakseen, kanssaan ystävyys-tms. suhteeseen jne.; c.jnk saamisesta aistimustensa, tietonsa t.ymmärryksensä piiriin; d.paikan, aseman, olotilan tulemisesta subj:n osaksi; e.jklle joutuneesta tehtävästä, toimesta; f. S.jstk.kyllikseen, kylläkseen, tarpeekseen 'kyllästyä jhk; pitää

jtak.riittävänä'; g. Soitin, mutta sain väärän numero 'puhelu yhdistettiin t.joutui väärään numeroon'.

II. onnistua, kyetä saattamaan, toimittamaan jk t. jku jhk t. jstak, aiheuttamaan jklle t. jllek jtak, laatimaan t. muodostamaan jtak t. hankkimaan jtak. jklle muulle kuin itselleen.

Erik. 1. laskemalla, päättelemällä, erittelemällä, saadusta tuloksesta. 2.III inf:n ohella:onnistua teettämään t.aiheuttamaan teko t.tapahtuminen. 3.a.apuv:n tavoin pass. II partis:n yks. transl:n (kans.partit:n) yhteydessä: onnistua t. kyetä tekemään jtak. t. saattamaan tekeminen päätökseen; b.partis.ilmaisee muun kuin subj:n tekoa.

III. ed.pääryhmiin liittyvää erikoiskäyttöä.

1. jälkeläisen syntymästä.

2.muuta ed.ryhmiin. S. Kosketus, yhteys, tuntuma jhk. (jkhun) 'päästä kosketukseen (jne.) jnk (jkn.) kanssa'.

3. saatuna (kans.harvoin) pulassa.

IV.obj:na I inf:n lyhyempi muoto.

1. a.ilmaisemassa, että tekeminen on luallista, sallittua; b.merk:ltään heikentyneenä.

2. ilmaisemassa, että tekeminen t.tapahtuminen on yhdentekevää, ei tuota haittaa.

3. painottomana ilmaisemassa tilaisuutta, mahdollisuutta. Erik.a.ilmaisemassa, että kukaan t.mikään ei häiritse t.estä telemistä t.tapahtumista; b.ilmaisemassa, että subj. Voi tejdä jtak. jnk. t.jkn.sopivan laadun t. ominaisuuksien vuoksi.

4. painottomana ilmaisemassa tekemisen pakollisuutta, väistämättömyyttä t.jkn.osaksi tullutta kohtelua: joutua tekemään.

5. painottomana ilmaisemassa käskyä, kehotusta t.tovomusta.

6.prees:ssä nähdä-, (harvemmin) kuulla-v:n ohella jossakin odottamista merkitsevissä ilmauksissa.

7.*puhek.*ilmaisemassa myönnytyistä

B. *intr.*

I ed. ryhmiin verrattavaa käyttöä liittyvää käyttöä

1.vrt. A.I.4.

2.vrt. A.II.3. a.intr.-v:n pass. II partis.:n transl:n (kans.partit:n) ohella.

II. vanh. Ja ylät.mennä, tulla jhk. t. jksik.

1.päätyä, ehättää jhk. paikkaan t.tilaan a.paikasta; b.ajasta; tulla, saapua; c.tilasta; d.ryhtyä, ruveta;

2.*harv.*lähteä.

Aineistoni on peräisin suomalaisen kaunokirjallisuuden venäjännöksistä, seuraavista teoksista:

1. Joki virtaa läpi kaupungin, Antti Tuuri, 1978 : arkielämä, ihmissuhde, rakkaus / 383 *saada*-sanaa (ks. liite 2), kääntäjä G.Muravin (Valtion kirjallisuuspalkinto, 1978).

2. Kuparisydän, Leena Lehtolainen , 1995 : dekkari / 234 *saada*-sanaa (ks. liite 4), kääntäjä T. Džafarova

3. Pussikaljaromaani, Mikko Rimminen, 2004 : yhdenpäivänromaani, huumori, kansankuvaus / 145 *saada*-sanaa (ks. liite 3), kääntäjä A.Sidorova (Kalevi Jäntin palkinto: 2004)

Valitsemani kolme romaania eroavat toisistaan lajiltaan: elämäntarina, yhdenpäivänromaani ja dekkari. *Joki virtaa läpi kaupungin*-romaanissa on kuvattu ihmiselämä alusta loppuun saakka kolmen keskushenkilönsä kautta. Kirja rakentuu kerronnallisen ongelman ratkaisuun, sisältää dialogeja, elämän kuvailuja ja mietiskeluja. *Kuparisydänromaani* on osa *Maria Kallio* -dekkarisarjaa. Se on melkein koko ajan rikoksen selvittelyä, ja siinä liikutaan todellisissa tapahtumissa. Kirjassa on myös melko paljon dialogeja sekä puhekieltä, ei ole niin minkäänlaista tiettyä murretta. *Joki virtaa läpi kaupungin* ja *Kuparisydän* romaaneihin verrattuna *Pussikaljaromaani* perustuu dialogiin. Kieli on pääasiassa nuoren aikuisen puhekieltä. Se sisältää kiroilua, murre- ja slangisanoja. Sekä *Pussikaljaromaanissa* että *Joki virtaa läpi kaupungin* -romaanissa virkkeet ovat todella pitkiä; yksi kappale saattaa muodostua yhdestä pitkästä virkkeestä.

Aineistoni on saatu Par-Fin (<https://korp.csc.fi>) - suomi-venäjä paralleelikorpuksesta (rinnakkaiskorpuksesta). ParFin on Juho Härmeen Tampereen yliopistossa koostama korpus suomenkielisistä kaunokirjallisista teksteistä ja niiden venäjännöksistä. ParFin korpuksen kokoaminen aloitettiin vuonna 2010. Tällä hetkellä on koottu 18 suomalaista tekstiä ja ne ovat vuosilta 1910–2008. Korpushaulla olen hakenut *saada*-verbille rinnakkaiskonkordanssin (paralleli) -listan aineistoni teosten *saada*-esiintymisistä ja niiden venäjännöksistä kontekstissa. Sitä varten korpuksen sivun ylälaidasta valitsin ”Rinnakkaistekstit” ja sitten ”perusmuoto on saada”. Olen hakenut *saada*-esiintymiä tietyistä teoksista kirjoittamalla ”+ ”-hakukenttään ”otsikko on” ja teoksen nimi. Tulokseksi tuli tiettyjen teosten suomenkieliset lauseet, joissa on *saada*-verbin muoto ja samalla vastaava lause venäjänkielisestä tekstistä. Liitteissä oleva aineistoni teosten *saada*-esiintymät numeroin sen mukaisesti, miten ne paralleelikorpuksesta löytyvät.

2 Aiempaa tutkimusta ja keskeisiä käsitteitä

Tässä luvussa tarkastelen ensin aiempia *saada*-verbin tutkimuksia ja sitten käännökseen liittyviä käsitteitä sekä suomen ja venäjän välisiä eroja.

2.1 Suomen *saada*-verbin tutkimusta

Saada on erittäin monimerkityksinen verbi ja sen polysemiaa on jo aiemmin tutkittu. Verbi esiintyy nykyisessä yleiskielessä enää pääasiassa transittiivisenä. Lähtemistä, menemistä sekä

johonkin ja joksikin tulemista merkitsevän intransitiivisen käytön jo Nykysuomen sanakirjakin määrittelee vanhahtavaksi ja ylätyyliseksi (Partanen: 2003:1). Hakulisen (1966:9) mukaan *saada*-verbin merkitykset transitiivisessa ja intransitiivisessa käytössä ovat tuntuneet niin paljon toisistaan poikkeavilta, että jotkin tutkijat ovat olettaneet, että kyseessä on kaksi eri sanaa. Hakulisen mukaan sekä transitiivinen että intransitiivinen käyttö sen vanhahtavassakin liikeverbin merkityksessä eivät ole toisistaan erillään, vaan niiden välillä on havaittavissa polyseeminen yhteys. Pro gradu-tutkielmassaan (2003) ”Saanko esitellä: *saada*-verbin polysemia” Pasi Partanen perustelee transitiivisen ja intransitiivisen kategorian läheisyyttä sekä koko verbin merkityskategorian sidoksisuutta.

Jarno Raukko (1994: 36-69) tarkastelee polysemiaa merkitysten verkostona *saada*-verbin esimerkkilauseiden avulla. Raukon mukaan: «Verbi *saada* ei ole pelkästään suomen kielen sana, vaan samalla käsite, suomalaisen ajattelun strukturoitutumisen ilmenemä. Samaa käsitettä voidaan soveltaa eri aloille: tavaroiden omistuksen vaihtumiseen (*Mä sain kirjeen*), fyysisiin tapahtumiin (*Mä sain potkun persuksille*), työllisyystilanteeseen (*Mä sain työtä*), toisen henkilön manipuloimiseen (*Mä sain sut kirjoittamaan*), sallittuuteen ja nesessiivisyyteen (*Mä sain kirjoittaa tän kirjeen ihan yksin*)” (s.43). Raukko todistaa: ”Paitsi että *saada*-merkitykset ovat enemmän tai vähemmän lähellä toisistaan, merkitysten suhteet noudattavat ilmeisesti yleisempiä säännönmukaisuuksia” (s.44). Artikkelissaan Raukko mainitsee leksikografiaa tapana, jolla polysemiaa on aiemmin lähestytty: ”Sanakirja-artikkeleissa oletetut eri merkitykset on koottu peräkkäin listaksi. Sanakirja-artikkelin toimittamisen klassiset peruseriaatteet kuvaavat tapaa, jolla polysemia on perinteisesti ymmärretty” (s.45).

Pasi Partanen tutkimuksen teoreettisena perustana on kognitiivinen kieliteoria. Hän osoittaa, että kaikissa esittämissään esimerkeissä esiintyvä *saada* edustaa samaa leksikaalista sanaa. Partanen ei yritä selittää koko *saada*-verbin merkityskategoriaa määrittelevää ydinmerkitystä. Sen sijaan hän pyrkii selvittämään korpuspohjaisen aineiston avulla *saada*-verbin merkityksiä ja niiden suhdetta toisiinsa. Partanen kuvaa *saada*-verbin merkitystä käyttäen predikaatteja, sillä tarkastelee eri merkityksiä, joita morfeemi saa erilaisissa kielen rakenteissa ja konteksteissa. Partanen jakaa *saada*-verbin merkitykset seuraaviin pääryhmiin: *Vastaanottamisen merkitys*; *AGENTTI auttaa siirtymisessä hallintapiirinsä ulkopuolelle*; *Agentti aiheuttaa TEEMAN siirtymisen KOHTEESEEN*; *Modaalinen saada*. Sen lisäksi Partanen käsittelee eräitä idiomeja: *saada aikaan ~ aikaiseksi*, *saada selville* ja *saada kiinni ~ ote*. Kognitiivisen kieliopin kuvausperinteen mukaisesti hän rakentaa Raukon tapaan *saada*-verbin semanttista verkkoa, jonka solmut vastaavat toisistaan erottuvia merkityksiä. Partanen osoittaa, että kaikki

merkitykset ovat perheyhtäläisyyden mukaisesti samaa perhettä ja perustelee, miten läheisiä nämä perhesiteet ovat.

Saada-verbi liittyy myös Anneli Pajusen (2001) argumenttirakenteen kuvaukseen. Pajusen luokituksessa *saada*-verbi asettuu primääri-A-verbiksi (tila–teko–tapahtuma–liike), toisin sanoen konkreettista asiantilaa kuvaavaksi verbiksi. *Saada* asettuu liikeverbeihin, koska omistussuhteen muutos on abstraktia liikettä. Liikeverbinä *saada* jakautuu antamis-, ottamis- ja saamisverbeihin. Antamisverbeillä on kaksi henkilötarkotteista argumenttia (x ja z) ja antamisen kohdetta ilmaiseva argumentti (y). *Saada*-verbin argumentit ovat vastaanottaja (x), kohde (y) sekä lähde (z), jotka näkyvät lauseessa minä sain häneltä kirjan seuraavasti: x = minä, y = kirjan ja z = häneltä. Pajunen tutkimuksessa verbin polysemiaa ei otettu huomioon, koska hän keskittyy verbin konkreettiseen merkitykseen. (Pajunen 2001: 19).

Kullakin argumentilla on oma roolinsa suhteessa verbin tarkoittamaan tapahtumaan tai tilaan. Tällaisia verbin merkityksestä riippuvia rooleja ovat niin kutsutut semanttiset roolit. Keskeisiä semanttisia rooleja ovat agentti (toimija, tekijä, teon alkupaniija) ja patientti (teon kohde, muutoksen läpikäyvä passiivinen osallistuja). (VISK § 446)

Aineistoni analyysissä nojaudun Partasen työhön, koska hän kiinnittää paljon huomiota *saada*-verbin polysemiaan. Minun tutkimuksessani polysemia on merkittävässä roolissa. Aineiston analyysissäni on tärkeä ymmärtää, millaiset tekijät vaikuttavat *saada* - verbin merkitykseen ja vastaavasti sen venäjännöksen. Partanen tarkastelee *saada*-verbin merkitystä erilaisissa kielen rakenteissa ja konteksteissa. Hän analysoi *saada*-verbin esittämiä tilanteita nk.semanttisillä rooleilla, jotka kuvaavat, millaisissa suhteissa olit ovat verbin kuvaamissa tilanteissa. Syntaksin tasolla Partanen kiinnittää huomiota argumentteihin, joita verbi kerää ympärilleen. Aineistoni analyysissäni otan avuksi Partasen kuvaamia argumentteja.

2.2 Käännös ja kääntämisen kieli

Kaunokirjallinen teksti on yhtenäinen kokonaisuus ja sen merkitys syntyy sanojen yhteenliittymisestä. Siitä syystä sana sanalta kääntäminen ei ole koko tekstille mahdollista. Kääntäminen muuntaa tekstiä, koska käännös on tekstin tulkinta. Tekstin tulkinnessa kiinnitetään paljon huomiota kääntäjän luovuuteen ja käännösratkaisuihin. Parin virkkeen pituisen teksti pystyy kääntämään monilla eri tavoin. Kääntäjää voidaankin pitää edelleenkertojana, joka ottaa

käyttöön oman luovuutensa ja mielikuvituksensa hyödyntääkseen kohdekulttuurin ja -kielen olosuhteita (Nord 1989: 239-40). Kaunokirjallisuuden kääntäjä luo illuusiota siinä mielessä, että hänen tulisi vakuuttaa lukija siitä, että kyseessä on alkuperäinen teksti (Nevalainen 2003:20). Lefeveren toteaa, että käännösprosessissa ensisijaista päätöksentekoprosessi: kääntäjä tekee ratkaisut itsenäisesti sen tiedon perusteella, jonka saa analysoidessaan kutakin toimeksiantoa, ja valitsee käsityksensä mukaan parhaan käännösstrategian (Lefevere 1992:11).

Käännösstrategioihin turvaudutaan käännösratkaisujen löytämiseksi niissä tapauksissa, joissa sanatarkka käännös ei toimi. (Vehmas-Lehto 1999: 38). Tavallisia niistä ovat lisäys, poisto, korvaus ja järjestyksen muutos. Vehmas-Lehto antaa esimerkin A. Tuurin romaanin *Joki virtaa läpi kaupungin* pohjalta venäjännöksestä, josta poistettiin kaupungin osan nimi, jota lukija ei tunne (Vehmas-Lehto 1999: 100). Peruskäännösstrategioina kääntäjä säilyttää, muuttaa, poistaa tai siirtää tekstin toiseen kohtaan (Torop 1995: 29). Barhudarov luokittelee käännösstrategioita myös seuraavasti: järjestyksen muutos, korvaaminen, lisäys sekä poisto (перестановка, замена, добавление, опущение). (Jänis 2012: 27; Barhudarov 1975: 127–128, 190).

Kielten erojen takia lähdetekstin ja kohdetekstin täydellinen vastaavuus äänteellisellä, syntaktisella, semanttisella ja pragmaattisella tasolla ei ole mahdollista. Chesterman (1997:93-112) luokittelee käännösstrategioita syntaktisiin, semanttisiin ja pragmaattisiin. Jokainen pääkategoria jakautuu kymmeneen alaluokkaan. Syntaktiset käännösstrategiat liittyvät kielen rakenteellisiin muutoksiin: esimerkiksi kirjaimellinen käännös, käännöslaina, sanaluokan muutos, sanan ja lausekkeen muutos, virikkeen, lauseen ja lausekkeen rakenteen muuttaminen, koheesion muutos. Semanttisten käännösstrategioiden käytön taustalla on kääntäjän halu säilyttää käännöksen merkitys: esimerkiksi synonymia, antonymia, konversio, näkökulman vaihto (vastakohtapareja, jotka ilmaisevat semanttisesti samaa asiaa vastakkaisesta näkökulmasta, esim. saada-antaa). Pragmaattisten käännösstrategioiden käytön taustalla on myös tavoite säilyttää merkityssisältö mahdollisimman muuttumattomana: esimerkiksi, kulttuurin suodattuminen, eksplisiittisyyden ja informaation muutos. Leppihalmeen mukaan (2007, 370) pragmaattisten strategioiden joukossa ehkä huomattavin on niin sanottu kulttuurinen adaptaatio eli muuntaminen tutummaksi.

Chesterman käsittää käännösstrategiat keinoiksi, joiden avulla kääntäjä pyrkii sopeutumaan käännöstapahtumaa ohjaaviin normeihin: koostamaan parhaan ajateltavissa olevan käännöksen. Käännösstrategia-nimitystä käytetään myös kuvattaessa kääntäjän yleistä suhtautumista

lähtötekstiin, ja yksittäisistä ”käännösstrategioista” puhutaan tällöin käännöskeinoina tai paikallisstrategioina. (Termipankki)

Seuraavaksi esittelen suomen ja venäjän välisiä eroja, jotka voivat vaikuttaa käännökseen ja valittuun käännöskeinoon.

2.3 Suomen ja venäjän eroista

Nikunlassin (2020) mukaan pääosin suomen ja venäjän erot johtuvat siitä, että kyseiset kielet eivät ole sukua toisilleen. Suomi kuuluu suomalais-ugrilaisiin kieliin, kun taas venäjä kuuluu indoeurooppalaiseen kielikuntaan. Tässä alaluvassa kiinnitän huomiota suomen ja venäjän välisiin eroihin, jotka voivat vaikuttaa aineistoni venäjännökyseen ja erilaisiin käännöskeinoin.

Venäjän verbeillä on paljon prefiksejä eli etuliitteitä, kun taas suomessa niitä ei ollenkaan ole. Venäjän kielessä prefiksien tehtävänä on tarkentaa verbin merkitystä. Esimerkiksi liikettä tarkoittavien verbien yhteydessä prefiksit tarkentavat liikkeen suuntaa.

ходить (hodit / kävellä, kulkea
приходить (prihodit) / tulla, saapua
уходить (uhodit) / lähteä

Syntaksin erot venäjässä ja suomessa tekevät kääntämisen haastavaksi. Suomen ja venäjän verbien aikamuodot poikkeavat toisistaan. Menneen ajan ilmaisuun venäjässä on yksi aikamuoto (preteriti) ja suomen kielessä kolme (imperfekti, perfekti ja pluskvamperfekti). Moni asia, joita suomessa ilmaistaan aikamuodolla, ilmaistaan venäjässä aspektin avulla (Mustajoki 1990:14). VISK:n (§ 1498) mukaan aspektilla tarkoitetaan lauseen rakenteen eri tasoilla ilmeneviä tilanteen keston ilmaisemiseen liittyviä seikkoja. Puhutaan lauseen aspektista, verbi-ilmauksen aspektuaalisesta tilannetyypistä ja verbin omasta aspektimerkityksestä. Suomen kielessä aspekti liittyy ensisijaisesti verbin toiminnan tuloksellisuuteen. Tätä ilmaistaan objektin akkusatiivin ja partitiivin vaihtelulla. Venäjässä aspektien eroa ilmaistaan etu- ja loppuliitteillä.

Когда я прочитал книгу, мы пошли в кино.
(Kogda ja protšital knigu, mi pošli v kino)
Kun olin lukenut kirjan, läksimme elokuviin.

Он пил воду (On pil vodu) - 'Hän joi vettä'.
Он выпил воду (On vipil vodu) – 'Hän joi veden'.

Verbien lisäksi suomi–venäjä-käännöksissä erityisen ongelmallista on suomen yhdyssanojen purkaminen moneksi venäjänkieliseksi sanaksi (Jänis 2006: 91–92). Yksi esimerkki tästä on *ilmaliikennesopimus*, jonka venäjänkielinen näkemykseni mukaan vastine on *конвенция о воздушном сообщении*. Se vastaa muodoltaan ja merkitykseltään suomenkielistä sanaa, mutta venäjälle ominaiseen tapaan sanat on kirjoitettu erikseen.

конвенция о воздушном сообщении (konvencija o vozdushnom soobštšenii) / ilmaliikennesopimus

Koska venäjän kielessä ei lauseissa yleensä käytetä *olla*-verbiä preesensissä, kieliopit ovat perinteisesti määritelleet lauseen predikatiivisen funktion perusteella. (Nikunlassi 2002: 232–233.) Kopulalauseista, eksistentiaalilauseista ja sen alatyypeistä eli tilalauseista, omistuslauseista ja kvanttorilauseista löytyy suomen ja venäjän välisiä eroja, jotka koskevat *olla*-verbiä. Venäjässä *olla*-verbin (есть – jest’) preesensin aikamuoto puuttuu näistä lausetyypeistä. Omistuslauseissa *olla*-verbi puuttuu vain kielteisistä lauseista kun taas myönteisissä se on usein läsnä.

На рынке много людей. (Na rinke mnogo ljudei) /
Torilla on paljon ihmisiä. (Torilla paljon ihmisiä)

У меня нет билета. (U menja net bileta) /
Minulla ei ole lippua. (Minulla ei lippua)

У меня есть билет (U menja jest’ билет) /
Minulla on lippu (Minulla on lippu)

Suomessa on suunnilleen 15 sijamuotoa. VISK:n (§ 1221) mukaan ne jaetaan kieliopillisiin (nominatiivi, genetiivi, partitiivi, akkusatiivi) ja semanttisiin eli paikallissijoihin (translatiivi, essiivi, inessiivi, elatiivi, illatiivi, adessiivi, ablatiivi, allatiivi) ja ns. vajaakäyttöisiin sijojiin (komitatiivi, instruktiivi, abessiivi). Venäjän sijamuotoja on kuusi: nominaatiivi, genetiivi, datiivi, akkusatiivi, instrumentaali ja prepositionaali. Sijapäätte osoittaa myös taivutusluokan ja luvun. Kaikki sijamuodot paitsi nominatiivi voivat olla preposition täydennyksenä. Osa niistä merkityksistä, jotka suomessa ilmaistaan sijamuodolla, venäjässä ilmaistaan käyttämällä tiettyä sijamuotoa tietyn preposition kanssa.

К нам пришли гости. (K nam prišli gosti) / Meille tuli vieraita.

Suomen kielessä adverbiaalinen sijamuotoja käytetään usein silloin, kun venäjän vastineverbi täydentyy muulla sijalla.

Meille syntyi vauva / У нас родился малыш (U nas rodils'a mališ) / 'Meillä syntyi vauva'

Liikeverbit, esimerkiksi 'ottaa', 'ostaa', 'löytää' täydentyvät venäjän kielessä staattisilla rakenteilla, kun taas suomessa ne saavat dynaamisen ilmauksen täydennykseen.

Ostan kaupasta / Покупаю в магазине (Kupl'u v magazin'e) / 'Ostan kaupassa'

Venäjän kirjakielissä partisiippeja käytetään paljon. Huomionarvoista on, että partisiippiin liittyvät määreet ovat venäjän kielessä yleensä pääsanana jäljessä, suomen kielessä ne ovat ennen pääsanaa. Jos määreet halutaan pääsanana jälkeen, pitää käyttää relatiivilauseetta (Jänis 2010: 91).

3 Analyysi

Analyysiluvussa keskityn tutkimusaineistoni analyysiin. Ensin esittelen aineistoni ja luokittelen kaikki tapaukset neljään pääryhmään. Yksi ryhmistä on *saada*-verbin modaalinen käyttö. Jätän modaaliset tapaukset pois analyysistäni ja seuraan ei-modaalisiin ryhmiin kuuluvia tapauksia. Sitten vertailen alkuperäistä *saada*-ilmausta ja käännöstä ja tämän analyysin jälkeen saan selville käännösvastineet. Analyysiluvun lopussa luokittelen *saada*-verbin sisältävien rakenteiden venäjännöksiä ja käsittelen samalla erilaisia käännösratkaisuja (syntaktisia, semanttisia ja pragmaattisia). Syntaktiset käännösstrategiat liittyvät kielen rakenteellisiin muutoksiin. Semanttisten käännösstrategioiden käytön taustalla on kääntäjän tavoite säilyttää käännöksen merkitys. Pragmaattisiin käännösstrategioihin liittyy se informaatio, mitä kääntäjä tuottaa kohdetekstiin.

Aineistoni koostuu 762 *saada*-verbin esiintymästä. Analyysini perustuu Nykysuomen sanakirjan *saada*-artikkeliin. Vertailen sanakirjan *saada*-verbin merkityksiä aineistoni tapauksiin. Analyysini osoittaa, että kaikki aineistoni tapaukset kuuluvat transitiiviseen ryhmään (A). Osa sanakirjan merkityksistä ei toteudu aineistoni esimerkeissä. Aineistostani löytyy 257 modaalista *saada* - tapausta ja ne on esitetty liitteenä (Liite 5). Modaaliset tapaukset eivät kuulu tutkimuskohteeseen. Nykysuomen sanakirjassa on esitetty paljon erilaisia *saada*-verbin merkityksiä. *Saada* esiintyy yleiskielessä pääasiassa transitiivisena. Nykysuomen sanakirjan esittämässä käytössä intransitiivinen *saada*-verbi esiintyy yleiskielessä enää konstruktioissa:

Sain kiinni köydestä
 Ei saanut melulta nukuttua/nukutuksi
 En saanut pitäneeksi suutani kiinni

Luvussa 3.1 esittelen lyhyesti kaikki ne konstruktiot, joissa *saada* voi suomen kielessä esiintyä ja esitän esimerkkejä *saada*-aineistoni *Kuparisydän*-romaanista. Sillä tavalla lukija voi tarvittaessa etsiä ne esimerkit nopeasti eli yhdestä liitteestä. Tämän jälkeen (luvuissa 3.2) analysoin *saada*-verbin venäjännöksiä koko aineistossa.

3.1 Suomen kielen *saada*-verbin syntaksia

Saada on hyvin polyseeminen verbi ja esiintyy erilaisissa rakenteissa. Ne voi luokitella neljään pääryhmään : modaalinen *saada*; ei-modaalinen *saada* + nominiobjekti (NP); ei-modaalinen *saada* verbikonstruktioissa ja *saada*-verbin sisältävät kiinteät fraasit ja idiomit. Esittelen nämä ryhmät skemaattisesti:

Modaalinen <i>saada</i> : + TA-infinitiivi + tehtyä/tehdyksi	Ei-modaalinen <i>saada</i> + NP	Ei-modaalinen <i>saada</i> verbikonstruktioissa: + NP + MA-infinitiivin illatiivi + NP + adjektiivi-translatiivi	<i>Saada</i> -verbin kiinteät fraasit ja idiomit
--	------------------------------------	---	--

VISK:n (§1551) mukaan modaalisuus on semanttinen alue, jossa on kyseessä arvio jonkin asian todenmukaisuudesta ja toteutumismahdollisuuksista. *Saada*-verbin modaalisuus esiintyy suomessa pääosin kahdessa tapauksessa: 1) *saada* + TA-infinitiivi (saanko mennä) ilmentää yleensä deonttista modaalisuutta (ISK: §1569-1570) ja 2) verbiliitto *saada tehdyksi* ~ *tehtyä on tulla hoidetuksi* ~ *hoidettua* -rakenteen kausatiivinen vastine ('aiheuttaa että tulee tehdyksi'), joka esittää teon suorituksena ja siten implikoi tietoista yrittämistä ([ISK: §453](#)). Rakenteessa *saada tehdyksi* ~ *tehtyä* korostuu usein onnistuminen ja kieltolauseessa epäonnistuminen.

Modaalisia *saada*-verbejä esiintyy laajasti aineistossani:

- 1.Saimme odottaa taksia jonkin aikaa. (K 25)
- 2.Futiksesta ne sitten saivat minut savustettuakin. (K 43)
- 3.Olikohan Einstein saanut pyydetyksi hyvin hiiriä Inkoossa? (K 67)

Ei-modaalinen *saada* voi jakaa kolmeen ryhmään: *saada*+ nominiobjekti (NP), ei-modaalinen *saada* verbikonstruktioissa ja *saada* osana kiinteitä rakenteita. Ryhmä *saada* + nominiobjekti (NP) sisältää erittäin paljon tapauksia, jotka kuuluvat eri Nykysuomen sanakirjan merkitysryhmiin. Verbin merkitys riippuu eri tekijöistä ja ensinnäkin sen täydennysympäristöstä.

Sinclair (1991: 110) ja Ellis (2008: 2) toteavatkin, että kielenkäyttäjä tunnistaa sanan merkityksen ja kieliopillisen roolin vasta sanan leksikaalisen kontekstin avulla. Partanen (2003) tarkastelee *saada*-verbin merkitystä erilaisissa kielen rakenteissa ja konteksteissa. Syntaksin tasolla hän kiinnittää huomiota argumentteihin kuten subjektiin, objektiin ja adverbiaaleihin, joita verbi kerää ympärilleen. Analyysissäni kiinnitän huomiota näihin argumentteihin.

Saada + nominiobjekti (NP)

- 4.¹ Olin saanut Chicagoon tiedon, että [– –]. (K 5)
5. Tuijahan oli saanut Johnnyn. (K 27)
6. Olin saanut puoli litraa kahvia. (K 46)
7. Aniliina kertoi, ettei ollut saanut unta. (K 94)
8. [– –], kun saisin työn alla olevan pinon valmiiksi. (K 101)
9. Basisti oli varsin hyvä, kosketinsoittajasta ei saanut mitään käsitystä. (K 108)
10. Olin saanut ruokahalunikin takaisin. (K 138)
11. -Älä tule yhtään lähemmäksi tai saat tämän kurkkuusi! (K 142)
12. [– –] minun isäni sai keuhkosityövän? (K 220)

Ei-modaalinen *saada*-verbi verbikonstruktioissa

13. Kivisellä oli tarkat laskelmat siitä, miten Vanha Kaivos saataisiin kannattamaan. (K 11)
14. Eevan jutut saivat minut jotenkin vaivautuneeksi. (K 20)

Saada-verbin sisältävät kiinteät fraasit ja idiomit

Kiteytymisessä on nimensä mukaisesti kyse siitä, että ilmaus on jähmettynyt tiettyyn muotoon (Korhonen 2018: 34). Kiteytyneisyydestä puhuessaan Korhonen (2018: 34–35) erottaa toisistaan käsitteet leksikaalinen ja morfosyntaktinen kiteytyneisyys. Leksikaalinen viittaa sanastollisiin rajoituksiin, kun taas morfosyntaktinen kiteytyneisyys rakenteelliseen rajoittuneisuuteen. Kiteytyneisyyteen liittyy läheisesti myös Nenosen (2002: 127) isolaatiksi nimittämä idiomeissa esiintyvä osa. Se kuvaa ainoastaan idiomeissa tai muissa kiteytyneissä ilmauksissa esiintyvää kielenainesta. Samaan tarkoitteeseen viitataan toisinaan myös termillä kiteytynyt sanaliitto, joka esiintyy muun muassa VISK:n idiomimääritelmässä. VISK:n (§454) mukaan moniosaisiin predikaatteihin kuuluvat myös verbistä ja sen laajennuksesta koostuvat idiomit sekä verbin ja partikkelin muodostamat idiomaattiset sanaliitot. Tällaisella ilmauksella voi olla omanlaisensa valenssi: *saada tarpeekseen* ja *saada selvää* saavat elatiivimuotoisen täydennyksen toisin kuin *saada asiakseen* infinitiivitäydennyksen.

Saada-verbi muodostaa myös paljon erilaisia idiomaattisia rakenteita, kuten *saada alkunsa*, *saada selvää* ~ *selville*, *saada aikaan*, *saada auki*.

¹Numeroin aineistoni *saada*-tapaukset järjestyksen mukaan, kun ne on esitetty *Par-Fin*-korpuksessa.

15. Olin pari kertaa ollut saada turpiini Tapiolassa (K 23)
 16. Oletteko te saaneet selville mitään? (K 81)
 17. - Miten? Onko ne yhden sairaalaviikon kuluessa saaneet romanssin aikaan? (K 195)

Saada - verbin idiomit esiintyvät myös verbikonstruktioissa:

18. Jaska ei ollut vaivautunut pukemaan juhlavaatteita päälleen. Ikuinen punkkariunivormu, kuluneet pillifarkut, nahkatakki ja likaiset lenkkitosut, sai kelvata. (K 31)
 19. Unohdin silloin sanoa , että vaimoni ei koskaan saanut tietää asiasta . (K 100)
 20. - Saamasi pitää. (K 210)

Seuraavassa luvussa esittelen aineistoini *saada*-verbiesiintymiä NS:n merkitysryhmittäin ja niiden vastineita venäjännöksissä.

3.2 Suomen *saada*-verbiesiintymät merkitysryhmittäin ja niiden vastineet venäjännöksissä

Analyysissäni etenen NS:n merkitysryhmittäin samassa järjestyksessä kuin NS:ssä. Kuten jo mainitsin, en tarkastele *saada*-verbin modaalista käyttöä. Ensin käsittelen *saada* + NP – tapauksia, sitten *saada*-verbin sisältäviä verbikonstruktioita ja sen jälkeen *saada*-verbin idiomaattisia rakenteita. Esittelen nämä ryhmät ja aineistoni *saada* -tapausten lukumäärän taulukossa 1.

Taulukko 1. *Saada*- verbin tapausten luokittelu ja esiintymien lukumäärä aineistossa

	<i>Saada</i> + NP	<i>Saada</i> verbikonstruktioissa	Idiomit NP / idiomit verbikonstruktioissa: <i>saamasi pitää, saada tietää ja saada kelvata</i>	Modaalinen <i>saada</i>
<i>Kuparisydän</i> (K) (234 <i>saada</i> -tapausta)	98	35	42 NP / 4	56
<i>Pussikaljaromaani</i> (P) (144 <i>saada</i> -tapausta) ¹	71	15	12 NP/ 3	44
<i>Joki virtaa läpi</i> (J) ² kaupungin-romaani (383 <i>saada</i> -tapausta)	132	34	61 NP / 1	156

¹Pussikaljaromaanin teoksessa on yhteensä 145 *saada*- tapausta, mutta tapauksesta 73 *ParFin*-korpuksesta löytyy kirjoitusvirhe. Pitäisi varmaankin olla *saattoi huomata* eli modaalinen verbi, mutta eri verbi eli *saattaa*. ” Tai siis mä tarkotan että, no niin, tarkkakorvaisimmat *saat toi* huomatakin tosta Lihin sepitelmästä, sepitelmää siinä nimittäin oli jonkin verran niin kuin tullaan huomaamaan, samperi, ...” (P 73)

²*Saada*-tapausten perässä kirjain K merkitsee– *Kuparisydän*-romaanin tapauksia, P *Pussikaljaromaanin* tapauksia ja J – *Joki virtaa läpi kaupungin*-romaanin tapauksia.

3.2.1 Saada + NP -ryhmä

Monet saada + NP -ryhmän tapaukset toteutuvat Nykysuomen sanakirjan transitiivisen ryhmän alaluokissa I (*tapahtumasta jossa jk, jtak siirtyy, joutuu jkn t. jnk omistukseen, haltuun, yhteyteen, käyttöön, tulee jkn t. jnk osaksi tms., ajateltuna sen kannalta, jonka haltuun, osaksi jne. jtak tulee*) ja II (*onnistua, kyetä saattamaan, toimittamaan jk t. jku jhk t. jstak, aiheuttamaan jklle t. jlle jtak, laatimaan t. muodostamaan jtak t. hankkimaan jtak. jklle muulle kuin itselleen*).

Useissa tapauksissa saada-verbin venäjännöksenä on verbi *polutšat'*¹ (получать - 'hankkia').

NS:n alamerkitysryhmässä I.1(*esineen, oikeuden, nimityksen tms. joutumisesta jklle, jkn haltuun t. käyttöön jkn antamana, tarjoamana, lähettämänä, suomana, määräämänä tms.*) saada -verbin yleisin venäjännöskeino on *polutšat'*-verbi (получать - 'hankkia'). *Kuparisydänromaanissa* se venäjännös on 23 tapauksessa, *Joki virtaa läpi kaupungin*-romaanissa – 16 t. ja *Pussikaljaromaanissa* – 4t.

polutšat' (получать – 'hankkia')

- 21. Reilu vuosi sitten olin valmistunut oikeustieteiden kandidaatiksi ja saanut työpaikan. (K 1)
- 22.- Mutta mitään tonnin stifloja ei Henninen kyllä saa, viedään sille sellaset joita kukaan ei [– –] ostais. (P 61)
- 23. -Minä maalaan vain sen kuvan , kun minun pitää saada rahat ja sitten se on loppu... (J 158)

Aineistoni saada-verbin käännösvastineina on erilaisia sanoja: verbi, substantiivi, adverbi, partisiippi, adjektiivi. Useimmiten venäjännöksenä on verbi. Joissakin tapauksissa saada-verbi on käännetty kahdella verbillä (24, 25, 26):

udavat's'a vz'at' (удаваться взять – 'onnistua ottamaan'):

- 24. a) mutta silloinkin odotin niitä iltoja, joina hän ei ollut saanut autoa vaan liikkui pyörällä. (K 41)
- b) но и тогда я ждала вечеров , когда ему не удавалось взять машину , и он пользовался велосипедом .

postarat's'a razdobit' (постараться раздобыть – 'yrittää hankkia')

- 25. a) [– –] ja jos se näyttäisi vähänkin hyvältä, ostaisimme, jos saisimme jostakin rahat. (J 161)
- b) и если она окажется подходящей, купим ее , постараемся раздобыть где-нибудь денег.

motš kupit' (мочь купить – 'voida ostaa')

- 26. a) - Minä saan huomenna kaupungista viinakaupasta normaalihintaan. (J 324)
- b) -Я могу завтра купить в винном магазине за обычную цену.

On mielenkiintoista, että esimerkeissä 24-26 suomenkielisessä tekstissä saada-verbi ei ole modaalinen, mutta venäjännöksessä on modaaliseksi tulkittava rakenne. Näistä tapauksista

¹[t'] - konsonantin vieressä oleva kuvake osoittaa sen pehmeiden.

näkee, että ensimmäinen verbi ilmaisee dynaamista modaalisuutta, kuten esimerkissä 24 *udavat's'a* (удаваться - 'onnistua') tai esimerkissä 25 *postarat's'a* (постараться - 'yrittää') tai deonttista modaalisuutta, kuten esimerkissä 26 *motš* (мочь - 'voida'). Toinen verbi on infinitiivissä ja käännösvalintaan vaikuttaa konteksti ja objekti: *vz'at' mašinu* (взять машину - 'ottaa auton'), *razdobit' deneg* (раздобыть денег - hankkia rahaa) ja *kupit' v vinnom magazin'e* (купить в винном магазине - ostaa viinakaupasta). Tapauksessa 26 ei ole objektiä, mutta kontekstista näkyy, että kyse on alkoholin ostoksesta.

Esimerkissä 25 *saada*-verbin konditionaalin preesenmuto ilmaisee suomessa episteemistä modaalisuutta, mutta se on käännetty venäjän kieleen niin, että *postarat's'a* (постараться - 'yrittää') -ensimmäisen verbin tapaluokka on indikatiivi, aikamuoto futuuri ja aspektina perfekti.

Aineistoni *saada*-venäjännöksiä on verbejä, jotka venäjässä ovat tiettyjä idiomaattistuneita verbejä silloin, kun puhutaan jonkin "saamisesta". Aineistostani löytyy 9 *saada*-tapausta *taksi*-objektin kanssa. Ne kaikki esiintyvät *Joki virtaa läpi kaupungin* -romaanissa. Seitsemässä tapauksessa *saada*-verbin venäjännöksenä on *vz'at'*-verbi (взять - 'ottaa'). Sitä verbiä todella usein käytetään, kun objektina on *taksi*-sana. *Vz'at' taksi* (взять такси - 'ottaa taksin') - ilmauksella on neutraali merkitys ja siitä ei saa selvää, millä tavalla taksi on saatu. Tapauksessa 28 *saada*-venäjännöksenä on *poimat'*-verbi (поймать - 'tavoitella'). Se on venäjässä yleinen verbi, kun puhutaan taksista, joka saadaan liftaamalla. Molemmat verbit ovat venäjässä idiomaattistuneita, kun puhutaan taksin saamisesta. Tapauksesta 28 näkyy, että kääntäjän valinta tuo tekstiin vivahteen, joka puuttuu alkuperäisestä tekstistä.

vz'at' (взять – 'ottaa')

27. a) Sairaalan päästä sain taksin ja ajoin kotiin. (J 196)

b) Взял такси и поехал домой

poimat' (поймать – 'tavoitella')

28. a) Hain tavarat aseman lokeroista, sain taksin torilta ja ajoin matkustajakotiin [– –]. (J 207)

b) Забрал вещи, поймал такси и отправился в Дом для приезжих.

Aineistostani löytyy erilaisia *saada*-venäjännöksiä ja yksi niistä on myönteinen partikkeli *ladno* (ладно – 'hyvä on', 'ok'). Tapauksessa 29 *ladno*-partikkelilla on sama merkitys kuin sanoilla *ok*, *hyvä*. *Saat luv*a tarkoittaa pyyntöön myönnetyn suostumusta. Venäjässä on tapana ilmaista suostumusta *ladno*-sanalla.

ladno (ладно – 'hyvä on, ok')

29. a) Tämä on niin pieni työ ja se sitä niin kovasti odottaa, sanoin. – Saat luvan, Sipola sanoi. (J 120)

b) Работа-то небольшая, а он очень ждет ее, - объяснил я. - Ладно, - сказал Сипола.

NS:n ryhmässä I.1 esiintyy myös tapauksia, joissa *saada*-verbiä ei ole käännetty¹. Niiden keskuudessa on tapauksia, joissa *saada*-verbillä ei ole käännöstä, koska venäjän kielessä *olla*-verbiä ei käytetä yleensä preesensissä (vain omistuslauseissa). Esimerkiksi tapauksessa (P 8) *Sä saat nää* -lauseen vastineena on *eto tebe* -demonstratiivi- ja persoonapronominit (это тебе – 'se sinulle'), josta puuttuu verbin käännös. Tässä tapauksessa on sanajärjestyksen muutos ja näkökulman muutos käännösratkaisuna, jota käsittelem erikseen luvussa 3.3.3.

Pajusen (2001) mukaan *saada* kuuluu liikeverbeihin (antamis-, ottamis- ja saamisverbeihin), mutta aineistoni *saada*-venäjännöksistä löytyy staattinen verbi ('omistaa'). Tapauksessa 30 kyse on rahan saamisesta ja *saada*-verbin venäjännökseksi sopisi *polutšat'*-verbi (получать - 'hankkia'), mutta kääntäjän valinta on staattinen verbi *imet'* (иметь - 'omistaa'). Se verbi ilmaisee, että jokin kuuluu jollekulle. *Saisinko ne* -ilmaus on käännetty venäjän kielelle infinitiivilauseella *horošo bi mnje imet' d'en'gi* (хорошо бы мне иметь деньги – minun olisi hyvä omistaa rahaa). Tässä lauseessa venäjännöksen merkitys saa emotionaalisen sävyn. Haanpään (2001) mukaan infinitiivilauseita käytetään venäjässä erilaisten kommunikatiivisten tarkoituksien ilmaisemiseen. Infinitiivilauseet ovat yleensä emotionaalisesti värittyneitä ja ekspressiivisiä, ja siksi niitä usein käytetään muun muassa puhekielessä ja kaunokirjallisuudessa.

imet' (иметь – 'olla, omistaa')

30. a) - Minun pitäisi jo torstaina mennä sairaalaan makselemaan jotakin ja sitten täällä kotona on maksamattomia laskuja myös niin, että saisinko ne jo torstaina, pyysin [– –]. (J 192)

b) - В четверг мне нужно за что-то платить в больнице, и еще дома есть неоплаченные счета, поэтому хорошо бы мне в четверг уже иметь деньги, - попросил я

Tapauksissa 31 ja 32 kyse on konkreettisen esineen saamisesta (huone ja lasku), mutta kääntäjän valitsimilla venäjännöksillä '*sopia*' ja '*kysyä*' saaminen ei toteudu todellisuudessa. 'Saamisen' merkityksen voi ymmärtää vain kontekstista. Tapauksessa 31 *sain huoneen*-ilmauksen venäjännöksen vastine on *sovin huoneesta*. On mielenkiintosta huomata, että *saada*-verbin ja sen venäjännöksen merkitysten eroon vaikuttaa konteksti eli *saada*-verbiä edeltävä *soitella*-verbi. Alkuperäisessä tekstissä kyse on siitä, että puhuja soitteli ja sai huoneen. Tässä on vain tosiasian toteaminen: soitteli ja sai. Venänsuomalaisessa tekstissä *soitella*-verbi vaikuttaa venäjännökseen niin, että kyse on siitä, että puhuja soitteli ja onnistui hankkimaan huoneen. *Sopia*-verbin merkitys tässä kontekstissa on tehdä sopimus, päättää jonka kanssa huoneesta.

¹Tapaukset ilman käännöstä esiintyvät myös muissa ryhmissä, siksi esitän ne tämän luvun lopussa.

Tapauksesta 32 huomaa myös eron *saada*-verbin ja sen venäjännöksen valilla. *Saimme laskun*-ilmauksen venäjännöksen vastine on *kysyimme laskun*. Venäjän kielessä *kysyä*-verbiä käytetään merkityksessä *tiedustella jotakin*. Suomalaisessa tekstissä *saimme laskun* -ilmauksella tarkoitetaan se, että puhujat saivat laskun, kun taas venäjänkielisessä tekstissä puhujat eivät saaneet laskua vaan tiedustelivat tai pyysivät sitä.

dogovorit's'a (договориться – 'sopia')

31. a) soittelin matkustajakoteihin ja sain lopulta huoneen yhdeksi yöksi [– –]. (J 206)
 b) я дозвонился в Дом для приезжих и договорился о комнате на одну ночь..
 (soittelin matkustajakoteihin ja sovin huoneesta yhdeksi yöksi)

sprosit' (спросить – 'kysyä') (J)

32. a) Saimme laskun ja takkimme ja menimme ulos. (J 225)
 b) Мы спросили счет, оделись и вышли на улицу.
 ('kysyimme laskun, pukeuduimme ja menimme ulos')

Aineistossani esiintyy paljon liikkeeseen ja saamiseen kuuluvia *saada*-venäjännöksinä verbejä ('*siepata*', '*löytää*', '*hankkia*', '*ottaa*'). Ne ovat aineistossani *saada*-verbin käännöksinä yleisempiä kuin abstrakteja prosesseja kuvaavat verbit tai staattiset verbit. On mielenkiintoista huomata, että *saada* on merkitykseltään passiivisempi kuin kyseiset venäjännökset. Tapauksessa 33 *saada*-verbin venäjännös on *dostat'*-verbi (достать – 'hankkia'). Hankkimiseen tarvitaan hankkijan aktiivinen toiminta. Saaja voi olla vain passiivinen vastaanottaja.

dostat' (достать – 'hankkia')

33. a) Sitä paitsi me ei olla saatu kaljaa [– –]. (P 110)
 b) А еще мы так и не достали пива..
 ('ja vielä me emme ole hankkineet olutta')

Aineistostani ei löytynyt *saada*-tapauksia, joita kattaisivat NS:n alamerkitysryhmät I.1. Erik. a, I.1. Erik. b ja I.1. Erik. d.

Erikoismerkitysryhmässä I.1. Erik.c (*ruoasta, juomasta yms.*) objektin merkitys vaikuttaa suoraan käännökseen. Tähän ryhmään kuuluu aineistoni 16 *saada*-tapausta. Monissa esimerkeissä *saada*-verbin venäjännös on *pit'*-verbi (пить – 'juoda'): *Kuparisydän* -romaanissa se on neljässä tapauksessa, *Joki virtaa läpi kaupungin* – 4t. ja *Pussikaljaromaanista* puuttuu tähän ryhmään kuuluvia tapauksia. *Joki virtaa läpi kaupungin* -romaanissa on *saada* tyhjäksi-sanaliitto neljässä tapauksessa. Yhdessä tapauksessa venäjännöksenä on staattinen verbi *bit'*-verbi (быть - 'olla'), joka tulee näkökulman muutoksesta. Kolmessa tapauksessa sanaliiton venäjännökset ovat synonyymejä ja ilmaisevat loppuun juomista eri prefiksien eli etuliitteiden avulla: (*vi*) *vipit'* (выпить) ja (*do*) *dopit'* (допить). Yksi tärkeimmistä etuliitteen tehtävistä

venäjässä on ilmaista perfektiivistä aspektia. Perfektiivinen aspekti kuvaa loppuun suoritettua toimintaa. Tapauksissa 34 ja 35 *vi-* ja *do-*prefiksien avulla venäjännösten aspekti on perfekt. Kyseiset prefiksit tarkentavat tavallaan juomisen suoritustapaa. *Vipit'* (выпить) ilmaisee loppuun juomista kun taas *dopit'* (допить) ilmaisee sitä, että puhuja oli juonut tiettyä juomaa jonkin aikaa ja sitten joi sen loppuun.

vipit' (выпить – 'juoda').

34. a) Sain ensimmäisen pulloni tyhjäksi ja aloitin toista. (J 28)

b) Я выпил лишь одну бутылку и принялся за вторую.

dopit' (допить – 'juoda loppuun')

35. a) Sille piti ottaa toiset ruuqyt ja lasit saatiin tyhjiksi. (J 149)

b) По этому поводу следовало принять по второй, и все, у кого еще оставалось в стаканах, допили.

15 *saada*-tapauksessa objektina on juomaa tai sen määrää ilmaiseva sana (kupillinen kahvia, lasi vettä, pullo olutta) ja yhdessä tapauksessa (36) objektina on ruokaa ilmaiseva sana. Tapauksessa 36 *saada*-verbin venäjännös on *motš kormit'sa*-verbiketju, jossa ensimmäinen on modaalinen ja toinen on intransitiivinen verbi infinitiivin muodossa eli venäjännöksessä on modaaliseksi tulkittava rakenne. Toinen verbi on suorassa yhteydessä *ruoka*-objektiin. Venäjän *kormit'sa*-verbi (кормиться – ruokkia itsensä) on johdettu *корм* (korm - ruoka) -substantiivista *ить*-(*it'*) ja *ся* (*s'a*) - loppuliitteiden avulla ja ilmaisee ruoan syömistä. Tästä on mielenkiintoista huomata, että venäjännös sai tavallaan *ruoka*-objektin merkityspiirteitä.

motš kormit'sa (мочь кормиться – voi ruokkia itsensä)

36. a) Tuntui omituiselta ajatella, että toinen ihminen saisi ruokaa suoraan minusta. (K 72)

b) Казалась странной сама мысль, что другой человек может кормиться непосредственно от меня.
(Tuntui omituiselta ajatus, että toinen ihminen voi ruokkia itsensä suoraan minusta')

Kuparisydän-romaanista löytyy *saada*-verbin venäjännöksenä slaavilainen muinaisverbi *vkushat'*-verbi (вкусать – maistaa, syödä). Tämä verbi on ylätyylinen ja venäjän nykykielessä sanalla on esteettinen sävy (37).

vkushat' (вкусать – maistaa, syödä).

37. a) Ja rappi sai taas kahvia juodakseen. (K 111)

b) И пастор снова вкушал кофе

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmään I.1.Erik.e (*lähetetyn saamisesta, vastaanottamisesta*) kuuluvasta aineistostani löytyy kaksi *saada*-tapautta. Yhdessä niistä on näkökulman muutos ja toisessa (38) *saada*-verbin venäjännöksenä on *soobšit'*-verbi (сообщить – 'ilmoittaa'). Käännösratkaisuun vaikuttaa kaksi argumenttia: *Chicagoon*-illatiivissa oleva adverbiaali, joka viittaa saamisen suuntaan ja *tiedon*-objekti, josta venäjännös saa merkityspiirteitä. On

kiinnostavaa huomata, että verbi *ilmoittaa* ilmaisee tiedon siirtoa johonkin tai jollekulle eli kyseisessä tapauksessa tieto siirtyy Chicagon omistukseen, kun taas *saada* kuuluu kuitenkin saamisverbeihin.

soobšit' (сообщить – 'ilmoittaa')

38. a) Olin saanut Chicagoon tiedon, että [– –] (K 5)

b) Я сообщила в Чикаго, что...

Alamerkitysryhmässä I.2 (*jnk toimenpiteen, käsittelyn, kohtelun, arvostelun tms. kohteeksi jkn taholta joutumisesta*) on 7 *saada*-tapausta ja yhdessä niistä *saada*-verbiä ei ole käännetty.

Kolmessa tapauksessa on sama venäjännös *polutšat'*-verbi (получать - 'hankkia'). Tapauksessa 39 *saada*-verbin venäjännöksenä on abstraktinen verbi *nastroit'* (настроить – 'virittää'), jonka päämerkitys on saattaa jonkin laitteen toimintavalmiuteen. *Nastroit'*-verbillä on toinen merkitys silloin, kun kyse on jotakuta vastaan nostamisesta. Tässä merkityksessä verbi vaatii adverbialitäydennystä *protiv* (против – 'vastaan'). Venäjännöksessä adverbialit *Hopolaista kohtaan* ja *kitkerämmäksi* on käännetty sanoilla *protiv Hopolainena* (против Хополайнена – 'Hopolaista vastaan'), jotka ilmaisevat suhteen luonnetta (*kitkerämmäksi*) ja suhteen objektia (*Hopolaista kohtaan*).

nastroit' (настроить- 'virittää', 'nostattaa vastaan')

39. a) Olin aina inhonnut tuollaisia "ettekö te tunne minua" – tyyppejä, ja se sai minut entistä kitkerämmäksi Hopolaista kohtaan. (K 166)

b) ...и это еще сильнее настраивало меня против Хополайнена.
('...ja se yhä enemmän nostattaa minut Hopolaista vastaan')

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmään I.2.Erik.a (*kurituksen, moitteiden yms.kohteeksi joutumisesta*) kuuluu neljä aineistoni *saada*-tapausta. Kolmessa niistä on näkökulman muutos ja yhdessä tapauksessa *saada*-verbin venäjännöksenä on *polutšit'*-verbi (получить - 'hankkia').

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmässä I.2.Erik.b (*tuomitusta rangaistuksesta*) on erilaisia *saada*-venäjännöksiä, jotka riippuvat sekä näkökulman muutoksesta että objektista. Tapauksista 40 ja 41 näkyy, että objekti voi vaikuttaa *saada*-verbin käännösratkaisuun eri tavoin.

Tapauksessa 40 *saada sakot* -ilmauksen venäjännös *platit'nalog* (платить налог - 'maksaa veron'), jossa *platit'*-verbi kuuluu tavallaan objektiin liittyvään toimintaan: 'maksaa' - sakko. Venäjännös konkretisoi *saada*-verbin toiminnan objektin suhteen. Tapauksessa 41 alkuperäinen objekti muuttuu käänöksessä illatiivissa olevaksi adverbialiksi ja venäjännöksenä on liikettä ilmaiseva verbi. *Saada linnareissun*-ilmauksen venäjännöksenä on verbi ja substantiivi *ugodit'* v

tjur'mu (угодить в тюрьму – 'joutua vankilaan'). Linnareissu-objekti on yhdyssana. Toisaalta saada-verbin venäjännös saa tavallaan reissu-sanan merkityspiirteitä ja muuttuu liikettä ilmaisevaksi verbiksi. Toisaalta venäjännös konkretisoi saada-verbin toiminnan vankila-sanan suhteen eli samaalla tavalla kuin tapauksessa 40. Venäjän kielessä *ugodit'*-liikeverbi (угодить – 'joutua') ei vaadi objektia vaan lokaatiomääritteen eli illatiivi- tai allatiivimuotoisen adverbiaalin. Siitä syystä alkuperäinen objekti muuttuu venäjännöksessä illatiivissa olevaksi adverbiaaliksi.

platit' (платить - 'maksaa')

40. a) kyllä hyvä ettei päästetty sitä sisään , tosta rikkinäisestä radiosta olis voinu saada merkittävät sakot. (P 15)
 b) слава Богу , что мы его внутрь не пустили , а то пришлось бы платить налог на сломанное радио .
 ('kiitos, Jumala, että emme päästäneet häntä sisään, muuten olisimme joutuneet maksamaan veroa rikkinäisestä radiosta')

ugodit' (угодить – 'joutua')

41. a) - Siitä voi saada linnareissun siitäkin , sanoin . - En usko , Olli sanoi. (J 341)
 b) - За ложные показания можно и в тюрьму угодить , - добавил я. - Что-то не верится...

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmässä I.2. Erik.c (*arvostelun t. jnklaisten suhtautumisen kohteeksi*) esiintyy liike- ja staattisia sekä ihmisten väliseen käyttäytymiseen kuuluvia verbejä. Sellaisia venäjännöksiä löytyy esimerkiksi tapauksista 42, 43 j 44. Näissä objektina on abstrakteja sanoja (maine, kunnia ja raivari), jotka vaikuttavat saada-venäjännöksen valintaan eri tavoin. Tapauksissa 42 ja 43 saada-venäjännöksinä on verbejä *priobretat'* (приобретать - 'hankkia') ja *imet'* (иметь - 'omistaa, olla'). Näitä verbejä käytetään venäjässä, kun kyse on maineen ja kunnian saamisesta vastaavasti. Tapauksessa 44 saada-verbin venäjännös saa objektin merkityspiirteitä: raivareita - 'riidellä'.

priobretat' (приобретать - 'hankkia')

42. a) Oli helppo ymmärtää , että Meritta oli saanut Arpikylässä kevytkenkäisen naisen maineen (K 197)
 b) Легко было понять , что Мерита в Арпикюля приобрела репутацию женщины легкого поведения .

imet' (иметь - 'omistaa, olla')

43. a) Te kaksi saatte kunnian nähdä saman. (K 212)
 b) Вы оба будете иметь честь увидеть то же самое.
 ('Te molemmat omistaa kunnian nähdä saman')

rugat's'a (ругаться - 'riidellä')

44. a) [– –], sorsat siellä kai saivat aika ajoin jonkinlaisia raivareita. (P142)
 b) это ругались меж собой селезни .
 ('siellä sorsat riitelivät keskenään')

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmässä I.2. Erik.d (*ed: een liittyen työn t. suorituksen laatua osoittavasta todistuksesta, arvosanasta tms*) saada-verbin venäjännöksistä näkyy, että ne täydentävät alkutekstin sanomaa konkretisoinnilla. Esimerkiksi tapauksessa 45 saada-verbin venäjännös *zasluzit'*-verbi (заслужить - 'ansaita') ilmaisee työllä tulosten eli kymppin hankkimista. Tapauksessa 46 saada-venäjännös *nabrat'*-verbi (набрать – 'ottaa') on lähellä verbejä *lisätä ja kerätä* merkitykseltään, mutta ne eivät kuulosta sopivilta venäjän kielen kannalta kyseisessä kontekstissa. Molemmissa tapauksissa (45, 46) saada-verbin venäjännökseksi sopisi myös *polutšat'*-verbi (получать – 'hankkia'), mutta se kuulostaa venäjässä passiivisemmalta, kuin kyseiset venäjännökset.

zasluzit' (заслужить-'ansaita')

45. a) Saada kymppi kokeista, kirjoittaa ällän paperit , mennä oikkikseen poliisikoulun sijasta. (K 189)
 b) Заслужить десять за контрольную, написать выпускную работу на лаудатур, вместо школы полиции...
 ('Ansaita kymppi kokeista, kirjoittaa ällän paperit , mennä oikkikseen poliisikoulun sijasta'...)

nabrat' (набрать – 'ottaa')

46. a) - Oikeastaan se kauhu on siinä että siinä on saatanan vaikeeta saada pisteitä, Marsalkka sanoi. (P 123)
 b) По сути, весь ужас состоит в том, что в этой игре чертовски сложно набрать очки, - сказал Маршал.

Alamerkitysryhmään I.3 (*jostak. joka tulee jkn t. jnk osaksi itsestän, luonnostaan, kenenkään t. minkään tarkoittamatta t. jnk teon t.tapahtuman välillisenä seurauksena*) kuuluu aineistoni 21 saada-tapausta ja näissä objektina on usein abstrakti sana tai ainesana. Joissakin tapauksissa objektia ei ole käännetty erikseen vaan saada-verbin venäjännös saa sen merkityspiirteitä: *mietteitä – 'mieltiä'*, *kuolio – 'kuolla'*. Tapauksessa 47 *saan kuolion*-ilmauksen venäjännös on *sdohnut'*-verbi (сдохнуть – 'kuolla'). Saada-verbiä ja *kuolio*-objektia ei ole käännetty erikseen vaan venäjänkielinen verbi saa objektin merkityspiirteitä. *Saan kuolion*-ilmaus ja sen venäjännös viittaavat käsitteeseen 'kuolema', mutta sen kuvaukset eivät ole samanlaisia. Suomenkielisessä ilmauksessa *kuolio*-objekti on konkreettinen ja tarkoittaa elimistön osan kuolemista puuttuvan verenkierron takia, kun taas venäjännöksessä se on jätetty mainitsematta. *Sdohnut'*-verbi (сдохнуть - 'kuolla') kertoo ihmisen kuolemisen eli elintoimintojen täydellisestä ja korjaantumattomasta lakkaamisesta. Lähtöteksti ja käännös vastaavat hyvin toisiaan pragmaattisesti, molemmat lauseet ovat emotionaalisia: niissä on liioittelua ja hyperbola. Saada kuolion-ilmauksen venäjännös on hyvin ekspressiivinen. *Sdohnut'*-verbiä käytetään venäjän puhekielessä, kun jokin lopettaa toimisensa yhtäkkiä tai kun halutaan puhua alentavasti ihmisestä. Kyseisen verbin valintaan vaikuttaa kovasti konteksti: puhuja kertoo huonoista kengistä, joissa hän ei jaksa olla enää. Ekspressiivisellä venäjän verbillä puhuja ilmaisee omaa suhdettaan tilanteeseen, johon on päässyt.

sdohnut' (сдохнуть – 'kuolla')

47. a) - mun on pakko asentaa jotain lisämuistia näihin pöpoihiin tai mä saan kuolion . (P 68)

b) - мне просто жизненно необходимо внести некоторые коррективы в эти шлепанцы, а то я сдохну в них.

Joissakin tapauksissa *saada*-verbin venäjännös saa tavallaan objektin ilmaiseman kohteen ominaisuuksia: *kipinä* – 'syttyä', *vauhti* – 'hypähtää' ja 'nopeuttaa'. Esimerkiksi tapauksissa 48 ja 49 on *vauhti*-objekti ja *saada*-venäjännöksinä on liikettä ilmaisevia verbejä, jotka saavat tavallaan vauhdin ominaisuuksia: *uskorit'*-verbi (ускорить - 'nopeuttaa') ja *podskotšit'*-verbi (подскочить – 'hypähtää').

uskorit' (ускорить – 'nopeuttaa')

48. a) Sen näkemisestä Johnnykin sai hyppimiseensä lisää vauhtia . (K 222)

b) Завидев его, Джонни ускорил свои скачки
('Sen näkemisestä Johnny nopeutti hyppäyksensä')

podskotšit' (подскочить – 'hypähtää jyrkästi ylös')

49. a) Henninen potkaisi tielle osunutta pullonkorkkia, joka sai hyvän vauhdin ja vieräi mäkeä alas kuin [– –].(P 32)

b) Хеннинен пнул попавшуюся под ноги пивную пробку, она подскочила и весело запрыгала вниз, как ...
('Henninen potkaisi tielle osunutta pullonkorkkia, se hypähti jyrkästi ylös ja vieräi mäkeä alas kuin' ...)

Vaikka molemmissa tapauksissa on sama *vauhti*-objekti, *saada*-venäjännökset eroavat toisistaan. Objektin lisäksi käännostratkaisu on sidoksissa kontekstiin ja *saada*-määritteeseen. Tapauksessa 48 *sai lisää vauhtia*-ilmausta vastaa venäjännös on *uskorit'*-verbi (ускорить - 'nopeuttaa'). Määritettä *lisää* ei ole käännetty erikseen vaan sen merkitys siirtyy *saada*-venäjännökseen *uskorit'* (ускорить - 'nopeuttaa') eli tehdä nopeammaksi. On kiintoisaa huomata, että venäjässä *uskorit'*-verbillä ja substantiivilla *skorost'* (скорость – vauhti) on sama *skor*-kantasana eli tässä kyse on siitä, että venäjänkielinen verbi saa *vauhti*-objektin merkityspiirteitä.

Tapauksesta 49 huomaa, että *saada*-venäjännöksen valintaan vaikuttaa konteksti: kyseessä on pullonkorkki, joka potkaistiin ja siksi se *hypähti jyrkästi ylös*. Alkuperäinen ilmaus *saada hyvän vauhdin* ja sen venäjännös *podskotšit'*-verbi (подскочить - 'hypähtää jyrkästi ylös') eroavat jonkin verran toisistaan merkitykseltään. Venäjännös ilmaisee jyrkkää likkeettä maasta ylös, kun taas suomenkielisestä ilmauksesta ei saa selvää, mihin suuntaan pullonkorkki lähtee. Sen lisäksi objektin määritteellä *hyvän* tarkoitetaan nopean vauhdin, kun taas venäjännöksessä kyse on jyrkästä ja äkillisestä hypystä.

Tapauksessa 50 *saada*-verbin venäjännös ei saa *ilma*-objektin merkityspiirteitä vaan ilmaisee fysiologista tilaa *podishat'* (подышать - 'hengittää'). Fysiologisilla verbeillä ilmaistaan elävälle elimistölle ja fyysiselle olemukselle tyypillisiä tiloja ja niiden muutoksia (Pajunen 1999: 63). Tästä tapauksesta näkyy, että venäjännös konkretisoi suhdetta *saada*-verbin ja objektin välillä.

podishat' (подышать – 'hengittää')

50. a) - Pitää niiden saada raitista ilmaa, isä rupesi puolustelemaan . (J 69)

b) - Надо же им подышать свежим воздухом, - вступился за нас отец.

Muita venäjännöksiä, jotka kuuluvat tähän ryhmään, ovat esimerkiksi: *virazit'* (выразить - 'ilmaista'), *polozit'* (положить - 'panna'), *vibrat'* (выбрать - 'valita'), *sobrat'* - (собрать - 'koota'), *izmenit'* (изменить - 'muuttaa').

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmässä I.3. Erik. a (*sairaudesta, vammasta*) *saada*-verbin venäjännöksen valintaan vaikuttaa sairautta tai vammaa ilmaiseva abstrakti objekti. Joissakin tapauksissa objekti on venäjännökseen vaikuttava pääargumentti. Näissä tapauksissa *saada*-verbille sopisi venäjännökseksi myös *polutšat'*-verbi (получать - 'hankkia'). Monet venäjännökset konkretisoivat suhdetta *saada*-verbin ja objektin välillä, vaikka joskus voivat erota alkuperäisestä *saada*+NP -ilmauksesta merkitykseltään. Esimerkiksi tapauksessa 51 *saada infarktin*-ilmauksen venäjännös on *umeret' ot infarkta*-verbi ja substantiivi (умереть от инфаркта – 'kuolla infarktiin'), jossa *umeret'* ('kuolla') konkretisoi *saada*-verbin merkitystä.

umeret' (умереть – 'kuolla')

51. a) [– –] se oli kuitenkin lopulta saanut infarktin siellä sairaalassa, nukkunut yösydännä hiljaa pois [– –].(P128)

b) [– –] она в конце концов умерла от инфаркта , уже в больнице , заснула вечным сном [– –].
('se oli kuitenkin lopulta kuollut infarktiin, jo sairaalassa, nukkunut yösydännä hiljaa pois')

Muita verbejä, jotka esiintyvät tässä ryhmässä, ovat esimerkiksi *zabolet'* (заболеть - 'sairastua'), *polutšat'* (получать - 'hankkia'), *peresilit'* (пересилить - 'voittaa'), *vizvat'* (вызвать - 'aiheuttaa'). Joissakin niistä on näkökulman muutos ja joissakin on suora käänнос. Esimerkiksi tapauksessa 52 *arpi, jonka Jaska oli saanut* -ilmauksen venäjännös on suora.

polutšat' (получать - hankkia)

52. a) posken takana oleva arpi, jonka Jaska oli saanut kerran kaatuessaan kännissä kaljapullon päälle [– –]. (K 109)

b) шрам за правой щекой , который Яска получил , упав в пьяном виде на бутылку с пивом

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmään I.3.b (*jnklaiseksi muuttumisesta, kehittymisestä, hahmoutumisesta*) kuuluvasta *saada*-aineistostani löytyy kolme tapausta. Kahdessa niistä on näkökulman muutos, joka vaikuttaa *saada*-verbin venäjännöksen valintaan. Tapauksessa 53

saada-verbin venäjännöksenä on *zakontšit'*-verbi (закончить - 'lopettaa'), jonka valintaan vaikuttaa kovasti *saada*-verbin määrite. Vaikka alkuperäisessä kontekstissa ei ole sanottu suoraan esityksen lopettamisesta *saada*-verbin määrite *saaliiseen muotoon* viittaa kuitenkin siihen, että esitys sai kokonaishahmon eli voi sanoa, että esitys on loppu.

zakontšit' (закончить – 'lopettaa')

53. a) [– –] Lihi sanoi kun Henninen oli saanut sen graafisen esityksensä kutakuinkin saaliiseen muotoon. (P 115)

b) спросил Жира, как только Хеннинен закончил свои графические изыскания, придав им некую осмысленную форму.

Alamerkitysryhmässä I.4 (*omalla toiminnalla, yrittämällä, pyydystämällä, tavoittelemalla onnistua hankkimaan itselleen*) *saada*-venäjännöksinä on verbejä, jotka ilmaisevat tavallaan saamisen vaihtoehtoja. Objektit ovat merkityksiltään konkreettisia. Tässä ryhmässä on monta erilaista saamisen vaihtoehtoa ja vastaavasti niiden venäjännöstä, esimerkiksi *poimat'* (поймать - 'saada kiinni'), *obmen'at'* (обменять - 'vaihtaa'), *podhvatit'* (подхватить - 'kaapata'), *stavit'* (ставить - 'panna'). Monissa tapauksissa *saada*-verbin venäjännöksen valintaan vaikuttaa verbin määrite sekä konteksti. Venäjännös yhdistää objektin muihin *saada*-verbin määritteisiin jollakin toiminnalla. Esimerkiksi tapauksessa 54 *saada*-venäjännös *podhvatit'*-verbi (подхватить - 'kaapata') yhdistää *salkun* -objektin ja *käteeni*-illatiivimuotoisen adverbiaalinen keskenään niin, että puhuja saa salkun käteeni kaappaalla. Venäjässä *podhvatit'*-verbi tarkoittaa ottaa jonkin lennolla, alhaalta, nostaa. Sellaisen venäjännöksen valintaan viittaa myös *saan salkun käteeni*-ilmausta seuraava konteksti *polvia notkistaen*. Kontekstista näkyy, että salkun saamisen jälkeen puhuja notkistaa polvia eli hän nostaa salkun alhaalta. *Podhvatit'*-verbillä ilmaistaan myös *pod-*etuliitteen avulla perfektiiivistä aspektia eli puheena oleva toiminta tehdään yhden kerran ja loppuun.

podhvatit' (подхватить – 'kaapata, ottaa alhaalta')

54. a) Menen matkalaukku kädessä siihen mihin olen jättänyt salkun , saan salkun käteeni polvia notkistaen ja kävelen portaat alas , hitaasti. (J 294)

b) С чемоданом выхожу на лестницу , где меня ждет портфель , опустившись на колено , подхватываю его в другую руку и медленно иду вниз

Tästä merkitysryhmästä löytyy kaksi tapausta, joissa *saada*-verbiä ei ole käännetty erikseen. Sen lisäksi lause, jossa *saada* esiintyy, on käännetty kiinteällä fraasilla. Tapauksessa 55 *paras olis saada*-ilmauksen ja sen venäjännöksen välillä on pieni ero. Käännös *Da už, znaju ja vas* (да уж, уж знаю я вас – 'joo, tunnen minä teidät') on venäläinen kiinteä fraasi, jolla puhuja ilmaisee, ettei ole varma siitä, että keskustelutoverinsa pitää sanansa eli puhujalla oli sellainen negatiivinen kokemus, jonka perusteella hän epäilee keskustelutoverinsa lupauksia. Fraasi on

emotionaalisesti värittyneenä ja sillä puhuja ilmaisee ivallista suhtautumistaan keskustelukaverilleen konkreettisesti tilanteessa. Suomenkielisessä tekstissä sananvalinta on neutraali, mutta lause ei ole. *Paras olis saada*-ilmauksen sanajärjestys on erittäin affektiivinen ja koko lause on muutenkin uhkaus, tiukka vaatimus eli ”*Paras olis saada*”.

Tapauksessa 56 jalkuperäinen ilmaus ja sen venäjännös vastaavat toisiaan pragmaattisesti. *Tietysti saat*-ilmauksen venäjännöksenä on venäjän kiinteä fraasi *kakoi razgovor* (какой разговор – ’millainen keskustelu’). Fraasilla ’*millainen keskustelu*’ puhuja ilmaisee vakavaa suhtautumistaan asiaan. Fraasi tarkoittaa, että ei ole syytä puhua asiasta enää, koska puhuja voi panna päänsä pantiksi. Molemmissa tapauksissa (55, 56) venäjänkielisiä fraaseja käytetään puhekielessä.

Paras olis saada-ilmauksen venäjännös: *Da už, znaju ja vas* (да уж, уж знаю я вас – ’joo, tunnen minä teidät’)

55. a) - Sä saat huomenna takasin, Henninen sanoi. Siis mä tarkoitan että ihan varmasti. - Paras olis saada. – Siis ihan varmasti, Lihi sanoi. (P 38)
b) - Завтра вернем, - сказал Хеннинен. Обязательно вернем, поверь мне на слово. - Да уж, знаю я вас. – Нет, ну честное слово, - сказал Жира.

Tietysti saat- ilmauksen venäjännös: *kakoi razgovor* (какой разговор – ’millainen keskustelu’)

56. a) - Siis sillä edellytyksellä tietenkin että mä saan sen pian takasin. – Tietysti saat, Marsalkka sanoi. (P 101)
b) - Конечно, на том условии, что вы непременно все вернете. – Какой разговор, – заверил Маршал.

Alamerkitysryhmään I.4 kuuluu myös erikoismerkitys *metsästys-ja kalansaaliista*. Aineistostani löytyy vain yksi ryhmään liittyvä tapaus. Esimerkistä 57 näkee, että *saada*-verbin venäjännöksen valintaan vaikuttaa pääosin konteksti. *Saada hauen*-ilmauksen venäjänkielinen vastine on *poimat’ štšuku* (поймать щуку - ’pyydystää hauen’). Verbillä *poimat’* on monta merkitystä venäjässä, yksi niistä on saalistaa luonnonvaraisia eläimiä metsästyksellä.

poimat’ (поймать – ’pyydystää’)

57. a) [– –] ja lähtenyt kalaan, se oli saanut vanhankaupunginlahdelta kuusikiloisen hauen. (P 1)
b) ... и отправился на рыбалку, и поймал в городском заливе шестикилограммовую щуку.

Aineistostani ei löytynyt NS:n I.5 ja I.5 Eric.a -ryhmiin kuuluvia *saada*-tapauksia.

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmään I.5.Erik.b (*jkn. saamisesta seurakseen, kanssaan ystävyys-tms. suhteeseen jne.*) kuuluu aineistoni 30 *saada*-tapausta ja niiden venäjännökset ovat erilaisia verbejä, esimerkiksi *obresti* (обрести – ’hankkia’), *priglasit’* (пригласить – ’kutsua’), *prismotret’* (присмотреть – ’katsella valmiiksi, etsiä’), *naiti* (найти - ’löytää’), *vz’at’* (взять – ’ottaa’).

Monissa tapauksissa *saada*-verbin käännösratkaisuun vaikuttaa henkilötarkoitteinen objekti. Joissakin tapauksissa käännösratkaisu on sidoksissa myös verbin muihin määritteisiin.

Esimerkiksi tapauksessa 58 allatiivimuotoinen adverbiaali *lounaalle* viittaa subjektin toiminnan suuntaan. Se heijastuu venäjännökseen siten, että *saada*-verbin venäjännös on *priglasit* ('kutsua'), joka ilmaisee lounaalle Ellan kutsumista.

priglasit (пригласить – 'kutsua')

58. a) Yritin saada Ellaa kanssani lounaalle. (K 99)

b) Я попыталась пригласить на обед Элли.

Seuraavaksi tarkastelen *saada*-tapauksia, joissa on sama objekti, mutta venäjännökset eroavat toisistaan. On kiinnostavaa huomata, että näissä tapauksissa on myös sama kääntäjä.

obresti (обрести – 'hankkia')

59. a) Varsinkin yläasteen aikana minun oli ollut kohtalaisen vaikeaa saada ystäviä. (K42)

b) В школе высшей ступени мне было особенно трудно обрести друзей .

naiti (найти - 'löytää')

60. a) Saisit helpommin ystäviä , jos yrittäisit olla niin kuin muutkin tytöt . (K 44)

b) Тебе легче будет найти подруг, если ты будешь такой , как другие девочки .

Esimerkeissä 59 ja 60 on sama objekti *ystävä*, mutta *saada*-verbi on käännetty eri verbeillä: *naiti* (найти - 'löytää') ja *obresti* (обрести – 'hankkia'). Verbillä *naiti* on sama merkitys kuin suomen *löytää*-verbillä. Kielitoimiston sanakirjan mukaan *löytää* tarkoittaa tavata etsinnän jälkeen tai sattumalta joku, joka on ollut kateissa, piilossa. Venäjän verbi *obresti* on lähellä verbiä 'löytää', mutta niiden keskellä on kuitenkin ero. Esimerkiksi '*mies löysi talon*'-venäjännöksessä kyse ei ole siitä, että hän asuu siinä. Kun taas *obresti*-verbi ('hankkia') viittaa siihen, että mies asuu talossa. Verbillä *obresti* ('hankkia') ilmaistaan tekoa, joka sisältää etsimisen, löytämisen ja haltuunsa saamisen.

Tapauksessa 59 *saada ystäviä*-ilmauksen venäjännös *obresti друзей* (обрести друзей – 'hankkia ystäviä') viittaa aidon ystävyuden etsimiseen. Ystävyydellä tarkoitetaan aina ystävien välistä luottamusta, joka rakentuu yleensä pidemmän ajan ja yhteisten kokemusten myötä. Kontekstista huomaa, että puhuja kertoo yläasteen koulusta. Siinä puhuja viettää paljon aikaa muiden koululaisten kanssa, mutta siitä huolimatta hän ei etsinyt kyseistä luottamusta. Tässä tapauksessa kontekstin vaikutus *saada*-venäjännöksen valintaan on kiistaton. Tapauksessa 60 kontekstissa kerrotaan siitä, että henkilön täytyy olla vain niin kuin muutkin tytöt ja se auttaa saamaan ystävän. Sellainen ystävyys ei sisällä monipuolista luottamusta vaan hyvät suhteet ulkoasun perusteella. Verbi '*löytää*' kyseisessä kontekstissa viittaa siihen, että ystävyys ei ole välttämättä pitkä ja vakavaa.

Kontekstin vaikutus venäjännöksen valintaan näkyy myös tapauksista, joissa *saada*-verbillä on määritteenä adverbiaali *mukaan*.

prismotret' (присмотреть – 'katsella valmiiksi, etsiä')

61. a) Se pitäisi aloittaa heti, tai saada sellainen kaveri mukaan, joka ne jo tuntisi. (J 92)

b) Этим надо бы заняться сразу же или присмотреть себе такого компаньона, который уже вхож туда.

'zastavit utšastvovat' (заставить участвовать – pakottaa osallistumaan)

62. a) Siitä riitti puhumista viikkokausiksi, kuinka toimitusjohtaja oli löytynyt kesken neuvottelujen ja saatu mukaan, myöntynyt kaikkiin vaatimuksiin, litkinyt krapulaansa kaikki neuvotteluhuoneen virvoitusjuomat,... (J 135)

b) На несколько недель хватило разговоров о том, как директора-распорядителя нашли в разгар переговоров и заставили участвовать в них, как он согласился со всеми требованиями, выпил с похмелья все принесенные в помещение, где шли переговоры, освежительные напитки...

Tapauksessa 61 *saada mukaan*-ilmauksen venäjännös on *prismotret' seb'e* (присмотреть себе - 'katsella valmiiksi, etsiä itselleen'), kun taas tapauksessa 62 on verbiketju ja pronomini *zastavit uchastvovat v nih* (заставить участвовать в них - 'pakottaa osallistumaan niihin') eli modaaliseksi tulkittava rakenne. Tapauksessa 61 verbillä *prismotret'* ilmaistaan *sellaisen kaverin* etsimistä katseella. Tapauksessa 62 verbi *utšastvovat* ('osallistua') ilmaisee toimitusjohtajan toimintaa neuvotteluissa. Verbi *zastavit* ('pakottaa') viittaa siihen, että toimitusjohtaja ei halunnut osallistua niihin. Verbin valinta *zastavit* ('pakottaa') seuraa myös siitä, että alkuperäinen *saatu*-verbi on passiivisessa muodossa eli neuvotteluihin toimitusjohtaja ei tullut "subjektina" vaan joutui sinne "objektina".

Ryhmästä I.5.Erik.b löytyy erilaisia *saada*-verbin venäjännöksiä. Tapauksessa 63 *saada*-verbin sisältämä ilmaus *saadaan seuraa* on käännetty venäjäksi kiinteällä fraasilla: *posmotrim tšto budet dal'tše* (посмотрим, что будет дальше - 'katsotaan, mitä on edelleen'). Alkuperäinen ilmaus ja sen venäjännös ovat lähellä toisiaan merkitykseltään kyseisessä kontekstissa, mutta niillä on kuitenkin merkitysero. Suomenkielisessä ilmauksessa *saada*-verbin objekti on konkreettinen sana eli kyse on seuran saamisesta. Kiinteällä fraasilla venäjässä ilmaistaan, että tällä hetkellä puhuja ei tiedä tilanteen etenemisestä, mutta voi tietää siitä ajan myötä. Kyseinen puhujan epätietoisuus näkyy kontekstista: *kysymys taitaa nyt jäädä tällä erää ratkaisematta*. Venäjänkielinen fraasi *'katsotaan, mitä on edelleen'* on tavallaan elämän filosofiaa, jolla ilmaistaan, että tilanne voi edetä millä tahansa tavalla.

posmotrim tšto budet dal'se (посмотрим, что будет дальше - 'katsotaan, mitä on edelleen').

63. a) Henninen sanoi päälle että se kysymys taitaa nyt jäädä tällä erää ratkaisematta, me saadaan seuraa. (P 44)

b) Хеннинен перебил его и сказал, что, пожалуй, сегодня этот вопрос останется без ответа, мы просто посмотрим, что будет дальше.

('Henninen sanoi päälle että se kysymys taitaa nyt jäädä tällä erää ratkaisematta, katsotaan, mitä on edelleen')

Erikoismerkitysryhmä I.5.Erik.b sisältää myös alaryhmän (*Erik.onnistua hankkimaan jku puolisoseen*), johon kuuluu kaksi aineistoni *saada*-tapausta. Esimerkissä 64 *saada*-verbillä on suora käännös *polutšit'*-verbi futuurin aikamuotona (получить – 'hankkia').

polutšit' (получить – 'hankkia')

64.a) - Paremman pojan sinä meiltä saat, ilman muuta, äiti sanoi. - Älä nyt äiti viitsi, isä kuului sanovan. (J 61)

b) - Лучшего сына ты у нас получишь, тут и говорить не о чем, - сказала мать. И я услышал, как отец

Erikoismerkityksen alaryhmässä I.5.Erik.c (*jnk saamisesta aistimustensa, tietonsa t.ymmärryksensä piiriin*) *saada*-verbillä on 40 erilaista venäjännöstä ja vain kolmessa niistä on *polutšat'*-verbi (получать - 'hankkia'). Monissa tapauksissa *saada* on käännetty yhdellä verbillä ja muutamissa verbiketjulla. Venäjännösten valintaan vaikuttavat konteksti, adverbiaali ja objekti, joka on aina abstraktinen sana. Aineistostani huomaa, että saman objektin sisältävät *saada*-venäjännökset ovat joskus samanlaisia ja joskus eroavat toisistaan. Esimerkiksi aineistoni löytyy neljä tapausta, joissa on sama objekti *käsitys*, mutta *saada*-venäjännökset eroavat toisistaan: 'selvittää', 'panna yhteen', 'pakottaa uskomaan' ja 'kysyä syistä'. Kaksi tapausta (65, 66) kuuluu *Kuparisydän*-romaaniin ja *saada*-venäjännöksenä on yksi verbi. Toiset tapaukset ovat *Pussikaljaromaanista* ja *saada*-venäjännöksenä on verbiketju, joka seuraa näkökulman muutoksesta. Vaikka tapauksissa 65 ja 66 on sama kääntäjä *saada*-venäjännökset eroavat toisistaan merkitykseltään. Tapauksessa 65 objektia ei ole käännetty erikseen vaan *saada*-venäjännös saa *käsitys*-sanan merkityspiirteitä: *razobrat'* (разобрать - 'selvittää'). Siitä huolimatta *saada käsitys*-ilmauksen ja sen venäjännöksen välillä on eroja. Venäjänkielinen verbi *razobrat'* ('selvittää') tarkoittaa ottaa tutkimalla selville jotakin, kun taas alkuperäisessä ilmauksessa puhe on vain ymmärtämisestä. Venäjännöksen valintaan vaikuttaa konteksti, jossa puhuja tavallaan vertaa basistia kosketinsoittajaan. Puhujan mielestä basisti on hyvä. Verbillä *razobrat'* ('selvittää') puhuja ilmaisee, että hänellä ei ole kyseistä kokemusta kosketinsoittajasta. Esimerkissä 66 objektin merkitys on käännetty erikseen. *Saada*-verbin venäjännös *složit'* (сложить - 'panna yhteen') on venäjässä yleinen verbi, kun puhutaan käsityksen saamisesta joidenkin asioiden pohjalta.

razobrat' (разобрать – 'selvittää')

65. a) Basisti oli varsin hyvä, kosketinsoittajasta ei saanut mitään käsitystä. (K 108)

b) Басист был очень хорош, каким был клавишник, я так и не разобрал.

složit' (сложить – 'panna yhteen')

66. a) Sinä olet kaikkien juorujen ja lehtiuttujen perusteella saanut [–] väärän käsityksen Merittasta. (K147)

b) Ты, наверное, на основании сплетен и газетных статей сложила неверное представление о Мерите.

Aineistostani löytyy tapaus (67), josta puuttuu objekti. Siinä *saada*-verbin venäjännös saa adverbiaalinen merkityspiirteitä. Adverbialia *päähensä* ei ole käännetty erikseen vaan sen merkitys heijastuu *saada*-venäjännökseen: *reshit'* (решить - 'päättää'). Suomen kielessä sana *pää* on *päättää*-verbille ”sukua”. Venäjässä *päättää*-verbin vastine on verbi *reshit'* (решить - 'päättää').

reshit' (решить – 'päättää')

67. a) Yhtenä yönä meidän pojat sai päähensä, että ne lähtee tappamaan armeijan sikalasta sian. (J 74)

b) Как-то раз наши ребята решили пойти ночью и заколоть свинью в армейском свинарнике.

(’Yhtenä yönä meidän pojat päättivät lähteä tappamaan armeijan sikalasta sian’)

Tapauksessa 68 *saada*-verbin venäjännöksenä on modaaliseksi tulkittava rakenne *motš pon'at'* (мочь понять - 'voida ymmärtää'). Tässä rakenteessa ensimmäinen verbi *motš* ('voida') esiintyy venäjässä modaalisessa merkityksessä ja toinen verbi on infinitiivissä. Toisesta verbistä huomaa objektin merkityspiirteitä: selvyys - 'ymmärtää'. Modaalisen verbin kielteinen muoto ilmaisee, että jokin ei ole mahdollista.

motš pon'at' (мочь понять – 'voida ymmärtää')

68. a) Se oli ollut niin päissään ja kiihtynyt siitä lattialta herättyään, etteivät ne sammakkomiehet olleet saaneet siitä sen puhutulvasta minkäänlaista selvyttä, sillä kun oli se vika. (P 72)

b) Он был так пьян и так возбужден, когда его разбудили там на полу, что эти ластоногие вообще ничего

не смогли понять, что он там говорил с этим его дефектом.

Erikoismerkityksen ryhmässä I.5.Erik. d (*paikan, aseman, olotilan tulemisesta subj:n osaksi*) *saada*-verbin käännösratkaisuihin vaikuttaa usein objekti, jota ei ole aina käännetty erikseen vaan sen merkitys sisältyy venäjännöksen verbiin. Esimerkiksi *saada unta*-ilmaus esiintyy aineistossani neljässä tapauksessa ja venäjännöksenä on verbi *usnut'* ('saada unta').

Aineistostani löytyy kaksi tapausta (69, 70), joissa on sama objekti *tyydytystä*, mutta *saada*-verbin käännösratkaisut eroavat toisistaan. On vaikea sanoa, mikä vaikuttaa käännösratkaisujen eroon. Tapauksessa 69 *saada*-verbin venäjännös on verbi *polutšit'* ('hankkia') ja objektin merkitys on käännetty erikseen. Tapauksessa 70 objektin merkitys siirtyy *saada täydennys*-venäjännökseen: *radovat's'a* ('iloita'). Kielitoimiston sanakirjan mukaan tyydytys ja ilo ovat merkitykseltään lähellä toisiaan. Tyydytyksellä tarkoitetaan jonkun herättämää tyytyväisyyden tunnetta, mielihyvää ja ilolla tarkoitetaan voimakasta mielihyvän tunnetta. Esimerkeistä huomaa, että objektien määritteet ovat erilaisia. Tapauksessa 69 kyse on jonkin henkisen tyydytyksen saamisesta, kun taas tapauksessa 70 kyse on siitä, että rikolliset saavat jotain tyydytystä. Alkuperäisessä tekstissä ei ole sanottu mitään rikollisten voimakkaasta mielihyvän tunteesta, kun taas venäjännöksen mukaan rikolliset iloitsevat.

polutšit' (получить – 'hankkia')

69. [– –] mutta kai se sitten sai siitä jotain camp-henkistä tyydytystä. (P 116)
но , видно , он получал от такой манерности некое душевное удовлетворение
('mutta kai se sitten sai siitä teennäisyydestä jotain henkistä tyydytystä')

radovat's'a (радоваться – 'iloita')

70. - [– –] rikolliset saa kuitenkin jotain tyydytystä siitä että joku atari on niistä kiinnostunut [– –] . (P 59)
- преступники всегда тяготеют к сообществу и радуются, если какой-то профессионал...
('rikolliset tuntevat vetoa seuraan ja iloitsevat, jos joku atari on niistä kiinnostunut' ...)

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmään I.5.Erik. e (*jkllle joutuneesta tehtävästä, toimesta*) kuuluu vain yksi aineistoni tapaus, ja siinä on näkökulman muutos.

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmään I.5.Erik. g (*soitin, mutta sain väärän numeron 'puhelu yhdistettiin t.joutui väärään numeroon'*) kuuluu myös vain yksi aineistoni *saada*-tapaus (71). Siinä *saada puhelimeen*-ilmaus on käännetty verbillä *zvonit'* ('soittaa'). Suorassa käännöksessä *saada*-verbin ja illatiivimuotosen adverbiaalinen sisältävä ilmaus kuulostaisi venäjässä oudolta. Venäjännös hejaistaa tavallaan adverbiaalinen ominaisuuksia: puhelin soi ja ihminen soittaa.

zvonit' (звонить – 'soittaa')

71. a) Saan Aution morsiamen puhelimeen pankissa , sitä naurattaa ensin ja se kertoo [– –]. (J 292)
b) Звоню ей ; она сначала смеется и говорит ...

Alamerkitysryhmässä II (*onnistua, kyetä saattamaan, toimittamaan jk t. jku jhk t. jstak, aiheuttamaan jkllle t. jllek jtak, laatimaan t. muodostamaan jtak t. hankkimaan jtak. jkllle muulle kuin itselleen*) on 83 *saada*-verbin tapaus. *Saada*-venäjännöksinä on verbejä, jotka ilmaisevat tavallaan asettamisen vaihtoehtoja, esimerkiksi: *ulozit'* ('panna'), *posadit'* ('panna istumaan'), *pogruzit'* ('kuormata'), *dostat'* ('ottaa esille'), *zapihat'* ('tunkea'), *zatashit'* ('raahata'), *podn'at'* ('nostaa ylös'), *sunut'* ('pistää'). Nämä verbit viittavat myös suuntaan, siksi melkein kaikissa tapauksissa *saada*-verbillä on objektin lisäksi myös allatii- tai illatiivimuotoinen adverbiaali, joka ilmaisee objektin asentamisen paikkaa, esimerkiksi: *paperille, ulos, lattialle, pihaan asti, kulkupeliinsä, pakettiautoon, sänkyyn, kadulle*. Kyseiset adverbiaalit vaikuttavat *saada*-venäjännöksen valintaan eniten. Adverbiaalinen ja verbin yhteyttä ilmaistaan *saada*-venäjännöksissä eri tavoin. Joskus *saada*-venäjännös saa adverbiaalinen merkityspiirteitä eli adverbiaalinen merkitystä ilmaistaan käännöksessä verbillä. Esimerkiksi tapauksessa 72 adverbiaalia *lukkoon* ei käännetty erikseen. Sen merkitys siirtyy *saada*-venäjännökseen *motš zaperet'* (мочь запереть - 'voida lukita'). *Motš zaperet'* (мочь запереть - 'voida lukita') on modaaliseksi tulkittava rakenne, jossa ensimmäinen verbi *motš* ('voida') on modaalinen ja toinen *zaperet'* on infinitiivissä.

motš zaperet' (мочь запереть – 'voida lukita')

72. a) [– –] ja tuli sitten ulko-ovelle varmistamaan, että sain oven kunnolla lukkoon, vaikka [– –]. (J 330)
b) затем она пошла проверить, смогу ли я аккуратно запереть дверь, хотя...

Aineistoni *saada takaisin* ja *saada ylös*-ilmaukset on käännetty myös adverbiaalien merkitysten mukaan. Ilmaus *saada takaisin* on käännetty kolmessa tapauksessa verbillä *vernut'* ('palauttaa') ja *saada ylös* kahdessa tapauksessa verbillä *podn'at'* ('nostaa ylös').

Pussikaljaromaanista löytyy kaksi tapausta (73, 74) *paareille*-adverbiaalin kanssa, mutta *saada*-venäjännökset eroavat toisistaan, koska niissä adverbiaalin ja verbin välistä yhteyttä ilmaistaan eri tavoin. Tapauksessa 73 venäjännös *ulozit'* ('panna') tavallaan yhdistää *paareille*-adverbiaalin ja *rouvashenkilö*-objektin keskenään loogisesti. Tapauksessa 74 *saada*-verbin venäjännöksen valintaan vaikuttaa kaksi adverbiaalia: adverbiaali *paareille* viittaa asentamisen paikkaan ja adverbiaali *istuma-asentoon* konkretisoi ruumiin asettamisen. Käännöksessä objektin asettamista *paareille* ja *istuma-asentoon*-adverbiaalin merkitystä ilmaistaan yhdellä verbillä *posadit'* ('panna istumaan').

ulozit' (уложить – 'panna')

73. a) - Mä luulen että tässä on nyt tärkeintä saada toi rouvashenkilö *paareille*, Henninen sanoi... (P 18)
b) - Я думаю, сейчас самое главное уложить на носилки эту престарелую гражданку, — сказал...
('Mä luulen, että nyt on tärkeintä panna *paareille* toi vanha rouvashenkilö, Henninen sanoi' ...)

posadit' (посадить – 'istuttaa, panna istumaan')

74. a) [– –] ne olivat jollain hoivatieteellisellä kepulikonstilla saaneet ruumiin *paareille* istuma-asentoon[– –]. (P 58)
b) ... им удалось каким-то тайным, научно-медицинским образом посадить его на носилки...
('ne onnisuivat olivat jollain salaisiin lääketieteellisin keinoin istuttamaan sen *paareille*' ...)

Adverbiaalin ohella *saada*-verbin venäjännöksen valintaan voi vaikuttaa muu lausekonteksti. Esimerkiksi tapauksessa 75 *saada ulos*-ilmauksen venäjännös on *izdat'* ('julkaista').
Kontekstista selviää, että *professori tohtoriväitöstään oli eniten jännittänyt ja julkaissut sen jälkeen niin monta kirjaa* eli kyse on teoksen julkaisemisesta.

izdat' (издать – 'julkaista')

75. a) professori selitti, miten pitkästä aikaa taas jännitti saada kirja ulos, tohtoriväitöstään se oli eniten jännittänyt ja julkaissut sen jälkeen niin monta kirjaa, että maku oli mennyt, kertoi tämän kirjan sisällöstä [– –]. (J 109)
b) профессор объяснял, как волнительно для него опять, спустя много времени, издать книгу, больше всего он волновался, когда публиковал докторскую диссертацию, но потом он выпустил столько книг, что потерял способность волноваться по этому поводу, он рассказывал содержание этой книги...

Aineistostani löytyy kaksi III.1 (*jälkeläisen syntymästä*) erikoismerkityksen alamerkitysryhmään kuuluvaa tapausta, yhdessä niistä on näkökulman muutos. Tapauksessa 76 *saada*-venäjännöksenä on *zavodit'*-verbi ('hankkia, käynnistää'). Venäjässä tätä verbiä käytetään usein, kun puhutaan lapsen tai lemmikin hankkimisesta.

zavodit' (заводить – 'hankkia, käynnistää')

76. a) Tavallaan meidän kummankaan ei olisi koskaan pitänyt avioitua ja saada lasta, vaikka [– –] (K 137)

b) Нам ни в коем случае не нужно было заключать брак, а тем более заводить ребенка, хотя...

Aineistostani ei löytynyt NS:n III.2 ja IV B.intr- merkitysryhmiin kuuluvia *saada* + NP-ryhmän tapauksia.

3.2.2 Ei-modaalinen *saada*-verbikonstruktioissa

Tässä aluvuossa tarkastelen *saaada* + MA-infinitiivin illatiivimuoto -rakenteita. Tämän konstruktion venäjännökset voidaan jakaa kolmeen alaryhmään: 1) tapaukset, joissa *saada*-verbillä on oma venäjännös ja MA-infinitiivin illatiivimuodolla on oma venäjännös; 2) konstruktiolla on vain yksi verbi vastineena. 3) tapaukset, joissa näkökulma muuttuu. Näitä tapauksia tarkastelen myöhemmin aluvuossa 3.3.3 yhdessä vastaavien *saada* +NP -ilmausten venäjännösten kanssa.

Aineistoni *saada* + MA-infinitiivin illatiivimuoto -konstruktion tapaukset kuuluvat NS:n alamerkitysryhmään II.Eric (*III inf:n ill:n ohella onnistua teettämään t. aiheuttamaan teko t. tapahtuminen*). Tarkastelen ensin tapauksia, joissa *saada* + MA-infinitiivin illatiivimuoto -konstruktio on käännetty kahdella sanalla. Esitän vain *saada*-verbin venäjännökset ja niiden suomalaiset vastineet. Näissä tapauksissa MA-infinitiivin illatiivimuodon verbin venäjännöksenä on usein suora käännös. Aineistoni venäjännökset eroavat toisistaan, esimerkiksi *uspet'* ('ehtii'), *dat'* ('antaa'), *natšinat'* ('alkaa'), *udasts'a* ('onnistua'), *pobudit'* ('antaa sisäyksen'), *synnyttää* ('synnyttää'). Aineistoni tarkastellessani huomasin, että MA-infinitiivin illatiivimuotoisella verbillä ei ole aina suoraa käännöstä vaan siinä tapahtuu joitakin muutoksia, esimerkiksi sanaluokan muutos. Esimerkiksi tapauksessa 77 *näkymä*-subjektilla ja *saada*-vebillä on käännöksessä sama syntaktinen tehtävä (*näkymä* sai - 'näkymä synnytti') kun taas *tuntemaan*-verbin venäjännöksenä on substantiivi *tšuvstvo* (чувство – 'tunne'). *Näkymä* sai *tuntemaan*-ilmauksen venäjännös on *вид рождал чувство* ('näkymä synnytti tunteen'). Se on kiinnostavaa, koska MA-infinitiivillä on myös substantiivin ominaisuuksia (eli osittainen sijataivutus).

roždat' (рождать – 'synnyttää')

77. a) Huipulta avautuva näkymä sai minut aina tuntemaan itseni riemullisen vapaaksi. (K 28)

b) Открывавшийся с верха Башни вид каждый раз рождал во мне радостное чувство освобождения.

Joissakin tämän konstruktion tapauksissa *saada*-verbillä on sama venäjännös. Esimerkiksi venäjännös *zastavit'*-verbi (заставить – 'pakottaa') esiintyy *Kuparisydän* romaanissa kahdeksassa tapauksessa, *Joki virtaa läpi kaupungin*-romaanissa kolmessa tapauksessa ja *Pussikaljaromaanissa* ei ole kyseistä venäjännöstä. Tapauksessa 78 kyseisellä venäjännöksellä ilmaistaan sitä, että sihahdus pakotti kissan säntämään. Venäjännös '*pakottaa*' on konkreettisempi ja ilmeikkäämpi verbi, kuin alkuperäinen *saada*-verbi.

zastavit' (заставить – 'pakottaa')

78. a) Heitin lisää vettä kiukaalle, sihahdus sai Mikko-kissan säntäämään alemmalle lauteelle. (K 7)

b) Я плеснула в очаг еще воды, шипение дров заставило кота Микко переместиться на нижнюю полку.

Vaikka *saada* + MA-infinitiivin illatiivimuoto -konstruktiossa *saada* ei ole modaalinen, mutta joissakin venäjännöksissä se on modaaliseksi tulkittava rakenne. Esimerkiksi aineistoni seitsemässä tapauksessa *saada*-verbin venäjännöksenä on verbi *motš* (мочь - 'voida'), joka esiintyy venäjässä modaalisessa merkityksessä ja toinen verbi on infinitiivissä. Esimerkissä 79 *sai pään sopimaan* -ilmauksen venäjännöksen merkitys on 'voi sopia'.

motš (мочь – 'voida')

79. a) Vuokraemäntä avasi ovea sen verran, että sai pään sopimaan sisäpuolelle [– –]. (K 90)

b) Квартирная хозяйка приотворила дверь настолько , что смогла просунуть голову в комнату....

Verbin ohella *saada*-verbin venäjännöksenä on adverbiaali *nakonets* (наконец – 'lopulta'). Se esiintyy *Joki virtaa läpi kaupungin*-romaanissa kolmessa *saada*-verbin venäjännöksessä. Yhdessä niistä on näkökulman muutos. Esimerkissä 80 on *saada sytyttämään*-ilmauksen venäjännös on *nakonets podžech* (наконец поджечь – lopulta sytyttää). Esimerkissä 81 *sai loppumaan* -venäjännöksenä on *nakonets uspoikoit's'a* (наконец успокоиться – 'lopulta rauhoittua'). Vaikka kyseinen adverbiaali puuttuu alkuperäisistä teksteistä, *saada*-verbi ja sen venäjännös viittavat samaan asiaan: päähenkilö onnistui tekemään jotakin. Adverbialilla '*lopulta*' ilmaistaan, että päähenkilön yritys päättyi toivottuun.

nakonets (наконец – 'lopulta')

80. a) Se sai takan syttymään, istui lattialle takan eteen, pani äkkiä selälleen maata... (J 41)

b) Он наконец разжег камин , сел перед камином на пол , неожиданно лег навзничь...

81. a) Mirja sai nauramisensa loppumaan ja rupesi syömään. (J 235)

b) Мирья наконец успокоилась и смогла приняться за еду.

Saada + MA-infinitiivin illatiivimuoto-konstruktion venäjännökseen voi vaikuttaa myös MA-infinitiivin verbin merkitys niin, että se tulee koko konstruktion venäjännökseksi. Esimerkiksi *Pussikaljaromaanissa* tapauksessa 82 *sai rauhoittumaan*-konstruktion venäjännöksen vastine on sama verbi kuin alkuperäinen *rauhoittumaan*-verbi.

uspokoit'sa (успокоиться – 'rauhottua')

82. a) Se onnistui puhumaan sen verran hyvin että se sai Lihin jotenkin rauhoittumaan. (P 140)

b) Хеннинен говорил так хорошо , что Жира как-то сразу успокоился.

Konstruktion merkitystä ilmaistaan käännöksessä yhdellä verbillä monissa tapauksissa. Joissakin niistä adverbiaalinen vaikutus heijastuu venäjännöksen aspektiin. Esimerkiksi tapauksessa 83 *Sain tupakan loppumaan*-venäjännöksenä on verbi *dokurit'* (докурить – 'tupakoida loppuun'), jonka suomenkielinen vastine on *tupakoida loppuun* -tulosta ilmaiseva lause. Tässä esimerkissä *tupakka*-objektin merkitystä ilmaistaan käännöksessä verbillä ja samalla verbin valinnalla ilmaistaan aspektia. Suomen kielessä aspekti liittyy verbin toiminnan tuloksellisuuteen. Tapauksessa 83 tätä ilmaistaan *tupakan*-objektin akkusatiivin muodolla sekä *loppuun*-suuntasijaisella adverbiaalilla. Venäjässä kaikki verbit edustavat joko perfektiivistä tai imperfektiivistä aspektia. Perfektiivistä aspektia (puheena oleva toiminta tapahtuu tai tehdään yhden kerran ja loppuun) ilmaistaan etu- tai loppuliitteillä. Verbi *dokurit'* ('tupakoida loppuun') on venäjässä perfektiivisen aspektin verbi. Se on muodostettu imperfektiivisen aspektin verbistä *kurit'* ('tupakoida') lisäämällä *do*-etuliite. Se etuliite ilmaisee, että kyseessä on perfektiivisen aspektin verbi.

dokurit' (докурить – 'tupakoida loppuun')

83. a) - Kannattaisi sinun Eerolta viinaa ostaa, se sanoi lähtiessään. Sain tupakan loppumaan. (J 329)

b) - Тебе имело смысл купить у Ээро водки , - повторил он , уходя . Я докурил.

podtolknut' (подтолкнуть – 'työntää')

84. a) Työntelin sitä portaita kohti ja sain sen lähtemään yläkertaan. (J 79)

b) Я легонечко повернул ее к лестнице и подтолкнул вверх.

('käänsin kevyesti hänet kohti portaita ja työntelin ylös')

Kääntäjän valinnan taustalla voi olla useita asioita. Siihen voivat vaikuttaa MA-infinitiivin illatiivimuotoinen verbi ja verbin muut määritteet sekä konteksti. Esimerkiksi tapauksessa 84 *sain lähtemään*-konstruktion venäjännös *podtolknut'* (подтолкнуть - 'työnnellä') ilmaisee konstruktiota edeltävän *työntelin*- verbin merkitystä, kun taas alkuperäisen *työntelin*-verbin käännöksenä on verbi 'kääntää'. *Sain sen lähtemään*-ilmaus ja sen venäjännös ovat lähellä toisiaan merkitykseltään, mutta kertovat kuitenkin hiukan eri asioista: *Työntelin sitä portaita kohti ja sain sen lähtemään yläkertaan*-ilmauksen venäjännös on 'käänsin hänet kevyesti kohti portaita ja työntelin ylös'. Alkuperäisessä konstruktiossa kyse on yläkertaan objektin lähtemisestä ja kontekstista näkyy, että ennen sitä kertoja työnteli objektia portaita kohti. Kun taas venäjänkielisessä tekstissä kertoja käänsi objektin kohti portaita ja konstruktion

venäjännöksellä ei ilmaista, että objekti siirtyy yläkertaan vaan sitä, että kertoja vain työnteli sen ylös. Kielitoimiston sanakirjan mukaan verbi *työnnellä* tarkoittaa siirtää jtk pois päin itsestään suuntautuvalla (lyhyehköllä) liikkeellä. Tässä tapauksessa kääntäjä konkretisoi konstruktion merkityksen omasta mielestään eli kertoo, millä tavalla hän *sai sen lähtemään* ja samalla tuo pienen uuden merkityksen venäjännökseen.

Tapauksessa 85 *sai erottamaan*-konstruktion käännösratkaisuun vaikuttavat MA-infinitiivin illatiivimuotoinen verbi, konteksti ja *selvästi*-määrite. Verbillä *erottaa* on monta merkitystä, esimerkiksi irrottaa, eristää, jakaa, loitontaa sekä poistaa, sanoa irti, katkaista välit, estää läheisistä suhteista. Kontekstista näkyy, että kyse on valosta ja sen vaikutuksesta luontoon. Tästä lähtien *erottaa*-verbin merkitys on pystyä havaitsemaan aistein, saada näkyviin tai kuuluviin. Tässä mielessä konstruktion venäjännös *oboznatšit'* (обозначить – 'osoittaa, merkitä') ilmaisee samaa asiaa eli esittää näkyvällä tavalla. *Selvästi*-määritettä ei ole käännetty erikseen, mutta sen merkitys heijastuu myös venäjännökseen. Sillä viitetaan aistimin helposti erottuvaan.

oboznatšit' (обозначить – 'osoittaa, merkitä')

85. a) Sen valo näytti kovin kirkkaalta, sai erottamaan selvästi kallion harmaat ja ruskeat värit. [– –]. (K 124)

b) Свет его показался слишком ярким, он обозначил серые и коричневые цвета скалы.

Verbin ohella konstruktion merkitystä ilmaistaan käännöksessä kiinteällä fraasilla. Tähän venäjännöksen valintaan vaikuttaa myös konteksti. Esimerkissä 86 kontekstissa on kerrottu tarpeesta nostaa palkkoja. Venäjännöksenä *poiti kak nado*-fraasi ('mennä kuin on tarpeen, mennä oikein') vastaa merkitykseltään *sujua*-verbiä.

poiti kak nado (пойти как надо – 'mennä oikein, mennä kuin täytyy') (J 12)

86. a) - Niiden on kohta pakko nostaa palkkoja, jos ne meinaa saada työt sujumaan ja sitten [– –].

b) - Они должны повысить зарплату рабочим, если хотят, чтобы работа пошла как надо, а потом...

Aineistostani löytyy yksi tapaus (87), jossa on *saada* + passiivin VA-partisiipin translatiivi. Se kuuluu NS:n alamerkitysryhmään I.2 (*jnk toimenpiteen, käsittelyn, kohtelun, arvostelun tms. kohteeksi jkn taholta joutumisesta*). Tässä *saada kannettavakseni*-sanaliiton venäjännös *пришлось испытать* ('joutua kokemaan') on verbiketju eli modaaliseksi tulkittava rakenne, jossa ensimmäinen verbi 'joutua' on modaalinen ja toinen on infinitiivissä. Venäjännökseen vaikuttavat eri tekijät. *Vihat*-objekti ilmaisee abstraktista negatiivista tunnetta, jolle 'kokea' on venäjässä sopiva verbi. *Kannettavakseni*-adverbiaali viittaa *vihan* saajalle ja translatiivin avulla siihen, että saaja "kantaa" *vihat* tuloksena. Verbi *joutua* ilmaisee välttämättömyyttä ja sellaiseen venäjännöksen valintaan vaikuttavat konteksti ja konjunktio *vaikka*. Konteksti *päätin mennä*

suoraan asiaan on tavallaan syynä, miksi kertoja saa *Kivisen vihat*. *Vaikka*-alistuskonjunktio ilmaisee päälauseen asian tapahtuvan sivulauseen tapahtumasta huolimatta. Venäjännöksellä *joutua* kertoja ilmaisee omaa mielipidettään tapahtumaan: syynä (päälause) ja sen seuraukseen (sivulause).

prishlos' ispitat' (пришлось испытать – 'joutua kokemaan')

87. a) Päätin mennä suoraan asiaan, vaikka saisinkin sitten Kivisen vihat kannettavakseni. (K 181)

b) Я решила перейти прямо к делу, хотя бы потом и пришлось испытать недовольство Кивинена.
('Päätin mennä suoraan asiaan, vaikka sitten joutuisinkin kokemaan Kivisen vihat')

Aineistostani löytyy paljon tapauksia, joissa *saada* + MA-infinitiivin illatiivimuoto-konstruktioita ilmaistaan käänöksessä erilaisten muutosten avulla, kuten näkökulman muutos, lisäys ja konstruktio katoaa pois. Käsittelen tarkemmin sellaisia tapauksia luvussa 3.3.3.

3.2.3 *Saada* osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja

Tässä alaluvussa tarkastelen aineistoni *saada*-verbiä osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja. Ison suomen kieliopin määritelmän mukaan idiomi on kiteytynyt sanaliitto, jonka merkitys ei muodostu suoraan sen osien merkityksestä. Idiomilla voi kokonaisuutena olla omanlaisensa valenssi, eli idiomi saattaa vaatia kielenkäyttötilanteessa ympärilleen pakollisia täydennyksiä, esimerkiksi *saada selvää* vaatii elatiivimuotoisen täydennyksen. (VISK § 454)

Olen kerännyt aineistoni kiinteiden fraasien ja idiomien osana olevat *saada*-verbit taulukkoon 3.

Taulukko 3: *Saada*-verbi osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja -tapauksia ja niiden määrä aineistossani

<i>saada</i> + AdvNP	K	J	P	<i>saada</i> + NP -idiomi	<i>saada</i> + A-infinitiivi
	1	14	2	<i>saada selvää</i> (17)	<i>saada tietää</i> 2 (K) 1 (J) P(1)
<i>saada aikaan</i> (15)	6	5	4		<i>saamani pitää</i> 1(K) P(1)
<i>saada auki</i> (11)	2	8	1		<i>saada kelpaa</i> 1(K) P(1)
<i>saada kasaan</i> / <i>saada järjestykseen</i> / <i>saada kuntoon</i> / <i>saada kokoon</i> (11)	3	6	2		
<i>saada selville</i> (10)	6	4	-		
<i>saada käyntiin</i> (9)	1	8	-		
<i>Saada valmiiksi</i> (8)	-	8	-		
<i>saada irti</i> (7)	1	5	1		
<i>saada pois</i> (6)	4	2	-		

saada kiinni (5)	3	2	1	
saada käsiin / saada nalkkiin (3)	2	1	-	
saada liikkeelle (2)	-	1	1	
saada turpiinsa	2	-	-	
saada esiin	2	-	-	
saada järkiin	1	-	-	
saada kuriin	1	-	-	
saada mieleen	1	-	-	
saada vangikseen	1	-	-	
saada hengiltä	1	-	-	

Aineistoni *saada*-verbi osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja -tapauksia voidaan jakaa kolmeen ryhmään: *saada* + AdvNP -idiomit, *saada* + NP -idiomit ja *saada* + A-infinitiivi -konstruktio. Tarkastelen ensin NS:n merkitysrymien mukaan *saada* + AdvNP ja *saada* + NP-idiomit.

Saada + AdvNP -idiomit ja *saada* + NP-idiomit

Tämän ryhmän tapauksista näkyy, että *saada*-verbin käännösratkaisuihin vaikuttavat eri tekijät:

1) monissa tapauksissa venäjännökseen siirtyy idiomien muiden osien kuin *saada*-verbin merkityspiirteitä; 2) venäjännös saa erilaisten *saada*-verbin määritteiden merkityspiirteitä; 3) *saada*-verbin venäjännös heijastaa määritteiden välisiä suhteita; 4) venäjännökseen vaikuttaa konteksti ja siksi joskus suomenkielinen *saada*-verbin sisältävä idiom on käännetty venäjäksi idiomilla ja 5) näkökulman muutos kääntäjän ratkaisu.

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmään I.2.Erik.a (*kurituksen, moitteiden yms.kohteeksi joutumisesta*) kuuluu vain yksi idiom.

Saada turpiinsa

Idiom esiintyy *Kuparisydän*-romaanissa kahdessa tapauksessa. Yhdessä niistä on näkökulman muutos ja toisessa (88) on suora käännös *saada*-venäjännös *polutšit'* (получить - 'hankkia'). Tämä venäjännös kuulostaa venäjässä neutraaliselta niin kuin tosiasin toteamiselta.

polutšit' (получить - 'hankkia')

88. a) Sekin ainoa , joka oli tuonut poikaystävänsä kotiin näytille , oli saanut Kuparikrouvissa turpiinsa. (K 161)
b) А тот единственный, который привез домой показать своего бойфренда, получил по морде...

Alamerkitysryhmään I.3 (*jostak, joka tulee jkn t. jnk osaksi itsestän, luonnostaan, kenenkään t. minkään tarkoittamatta t. jnk teon t. tapahtuman välillisenä seurauksena.*) kuuluu kaksi tapausta ja niissä venäjännöksen siirtyy idiomien muiden osien kuin *saada*-verbin merkityspiirteitä.

Saada järkiin / Saada mieleen

Tapauksessa 89 *saada järkiin*-fraasin käännös on *obrazumit'*-verbi (образумить - 'saada järkiin') eli idiomien osa *järki*-adverbiaali on käännetty verbillä, joka on muodostettu venäjän substantiivista *разум* ('järki'). Tapauksessa 90 *saada mieleen*-fraasin käännöksenä on verbi *vspomnit'* (вспомнить - 'muistua, johtua mieleen'), josta on muodostettu substantiivi *vospominaniye* (воспоминание - 'muisto, mieli'). Molemmissa tapauksissa venäjännös saa idiomien adverbiaaliosan merkityspiirteitä siten, että sen merkitystä ilmaistaan käännöksessä verbillä.

obrazumit' (образумить – 'saada järkiin')

89. a) Johnnyn liikkeissä oli ylimielisyyttä, joka sai minut lopullisesti järkiini. (K 177)

b) В движениях Джонни сквозило превосходство, что окончательно меня образумило.

vspomnit' (вспомнить – 'muistua, johtua mieleen')

90. a) En enää saanut mieleeni millä hän oli oikein uhkaillut, mutta oli saanut kuitenkin [– –](K 113)

b) Не вспомню, чем уж он угрожал, но только Джонни пообещал...

Alamerkitysryhmään I.4 (*omalla toiminnalla, yrittämällä, pyydystämällä, tavoittelemalla onnistua hankkimaan itselleen*) kuuluu kaksi idiomia: *saada käsiin* ja *saada aikaan*.

Saada käsiin

Idiomi esiintyy aineistoni kahdessa tapauksessa ja yhdessä niistä näkökulman muutos.

Tapauksessa 91 idiomien venäjännöksenä on verbi *zapolutšit'*-verbi (заполучить - 'hankkia'). Adverbiaalia *käsiin* ei ole käännetty erikseen, mutta se ei vääristele idiomien merkitystä. Verbi *zapolutšit'* ja yleinen *saada*-verbin käännös *polutšit'* ovat synonyymejä, mutta niiden välillä on eroja. Verbi *zapolutšit'* käytetään venäjässä usein puhekielessä tai sillä ilmaistaan, että saadaan kauan haluttu asia.

zapolutšit' (заполучить – 'hankkia')

91. a) Mutta miten Jaska oli saanut laukun käsiinsä? (K 135)

b) Но как Яска заполучил сумку?

Saada aikaan

Idiomi esiintyy vain *Kuparisydän*-romaanissa. Kahdessa tapauksessa on sama objekti *mitään* ja idiomien venäjännös on *dobit'sa*-verbi ('saavuttaa'). Verbillä ilmaistaan päämäärään pääsemistä ja se vastaa suoraan suomenkielisen idiomien merkitystä. Tapauksessa 92 idiomi on käännetty verbiketjulla *uspet' zavesti* (успеть завести - 'ehdiä aloittaa') ja sen valintaan vaikuttavat merkittävästi *romanssi*-objekti ja konteksti. Verbi *zavesti* (завести - 'aloittaa') on venäjässä yleinen verbi silloin, kun puhutaan romanssin aloittamisesta. Verbillä *uspet'* ('ehdiä') ilmaistaan kertojan suhtautumista tilanteeseen eli hän ihmettelee, miten viikon kuluessa ne ovat saaneet romanssin aikaan? Kertojan suhtautumista aikaan romanssin saamiseen ilmaistaan myös alkuperäisessä tekstissä, mutta 'ehdiä'-verbi venäjännöksessä konkretisoi kertojan ihmettelun syytä eli miten ne ovat ehtineet viikon kuluessa?

uspet' zavesti (успеть завести – 'ehdiä aloittaa')

92. a) - Miten? Onko ne yhden sairaalaviikon kuluessa saaneet romanssin aikaan? (K 195)
b) - Что-о? Они успели за неделю в больнице завести роман?

Erikoismerkityksen alamerkitysryhmään I.5.Erik.c (*jnk saamisesta aistimustensa, tietonsa t.ymmärryksensä piiriin*) kuuluvat idiomit *saada selvää*, *saada selville* ja *saada selviksi*.

Saada selville / saada selviksi

Aineistoni tapauksista löytyy erilaisia idiomien venäjännöksiä: verbi *vijasnit'* ('selvittää') on kuudessa tapauksessa ja verbi *uznat'* ('saada tietää') kahdessa tapauksessa. Muita venäjännöksiä ovat verbit *proverit'* ('tarkastaa') ja *razuznat'* ('ottaa selkoa'). Näistä verbeistä näkyy, että monissa tapauksissa venäjännökseen siirtyy idiomien muun osan kuin *saada*-verbin merkityspiirteitä eli *selville* ja *selviksi*-sanojen merkityspiirteitä. Esimerkiksi tapauksessa 93 idiomien venäjännös *vijasnit'* (выяснить – 'selvittää') ja *jasno* ('selvä') ovat toisilleen "sukuja". Venäjänkielisen sanan *jasno* ('selvä') suora käänнос on *selvä*-sana eli *selvä*-sanana merkitystä on ilmaistu venäjännöksessä verbillä.

vijasnit' (выяснить – 'selvittää')

93. a) - Mitä nopeammin saamme selville, miksi onnettomuus tapahtui, sitä nopeammin [– –]. (K 50)
b) - Чем скорее мы выясним, отчего произошел несчастный случай, тем быстрее все нормализуется.

Huomionarvoista on, että mainitut venäjännökset ovat perfektiivisen aspektin verbejä eli kyse on loppuun suoritetusta toiminnasta. Kaikissa verbeissä on etuliite, joka eroaa ne imperfektiivisen aspektin verbeistä. Esimerkiksi tapauksessa 94 idiomien venäjännös on perfektiivisen aspektin verbi *razuznat'* (раззнать – 'ottaa selkoa'), jolla ilmaistaan jostakin selon ottamista yksityiskohtaisesti. Se on muodostettu imperfektiivisen aspektin verbistä *znat'* ('tietää') lisäämällä kaksi etuliitettä *raz-* ja *u-*. Jos tähän verbiin liitetään loppuliite *-ova-*, saadaan

imperfektiivisen aspektin verbi *razuznavat'*, jota käytetään esimerkiksi silloin, kun kuvataan toistuvaa tilannetta. Verbit *razuznat'* ja *razuznavat'* muodostavat ns. aspektiparin, jossa verbien merkitykset eroavat toisistaan vain aspektin suhteen. On mielenkiintoista, että alkuperäisessä tekstissä *mitään* on *saada*-verbin partitiivimuotoinen objekti, jolla ilmaistaan suomessa verbin rajaamattomaa eli imperfektiivistä aspektia.

razuznat' (разунать – 'ottaa selkoa')

94. a) - Saitko sinä mitään selville? Kalervo kysyi. [– –] (J 333)

b) - Разузнал ты что-нибудь? - спросил он.

Saada selvää

Idiomi kuuluu ryhmään *saada* + NP -idiomit ja esiintyy pääosin *Joki virtaa kaupungin läpi*-romaanissa. Monissa tapauksissa idiomin venäjännökset eroavat toisistaan. Idiomin tapauksista löytyy neljä samaa venäjännöstä: *pon'at'* ('ymmärtää') kolmessa tapauksessa, *razobrat' slova* ('ottaa selvää sanasta') kahdessa tapauksessa, *razobrat'* ('ottaa selvää') kahdessa tapauksessa ja *motš razobrat'* ('voida ottaa selvää') kolmessa tapauksessa. Näissä sekä muissa tapauksissa venäjännökseen siirtyy *selvää*-sanana merkityspiirteitä. Monissa venäjännöksissä idiomi on käännetty venäjän kiteytyneellä ilmauksella *razobrat' slova* ('ottaa selvää sanasta'). Esimerkiksi tapauksessa 95 idiomin venäjännös on *motš razobrat' slova* (мочь разобрать слова – 'voida ottaa selvää sanasta'), jossa ensimmäinen sana *motš* on modaalinen verbi ja toinen ja kolmas sanat esiintyvät venäjänkielisenä vakiintuneena ilmauksena. Sillä ilmauksella venäjässä puhuja ilmaisee, että kysyinen puhe on epäselvää.

motš razobrat' slova (мочь разобрать слова – 'voida ottaa selvää sanasta')

95. a) Pihlaja nukahti tuoliin ja mutisi unissaan jotakin sekavaa, en saanut selvää. (J:42)

b) Пихлая задремал, сидя на стуле, и бормотал во сне что-то нечленораздельное, я не мог разобрать ни слова.

Eniten kiinteisiä *saada*-rakenteita löytyy alamerkitysryhmästä II (*onnistua, kyetä saattamaan, toimittamaan jk t. jku jhk t. jstak, aiheuttamaan jklle t. jllek jtak, laatimaan t. muodostamaan jtak t. hankkimaan jtak. jklle muulle kuin itselleen*).

Saada aikaan

Tällä idiomilla on erilaisia venäjännöksiä, mutta kolmessa tapauksessa on sama käännös *vizvat'*-verbi (вызвать – 'aiheuttaa'). Tapauksessa 96 idiomia ei ole käännetty erikseen vaan venäjännös *t'agostni* (тягостный - 'painostava') muodostuu idiomin ja *saada*-verbin objektin merkityksestä *saa aikaan onnettomuuksia*. Objektia ei ole käännetty erikseen vaan sen merkitys heijastuu

venäjännökseen. Esimerkistä näkyy, että alkuperäinen ilmaus *saa aikaan onnettomuuksia* on merkitykseltään konkreettisempi, kuin sen venäjännös.

t'agostni (тягостный – 'painostava')

96. a) - Perkele , tällainen mun siskoni oli ! Jo siitä puhuminenkin saa aikaan onnettomuuksia. (K 64)

b) - Черт, такая уж у меня была сестра. Уже один этот разговор тягостен.

('Perkele, tällainen mun siskoni oli ! Jo yksi puhuminen painostava')

Joissakin tapauksissa on sama objekti, mutta sen venäjännökset eroavat toisistaan ja heijastuvat idiomien käännökseen. Esimerkiksi tapauksissa 97 ja 98 on sama objekti *meteli*, mutta *saada-aikaan*-idiomien käännökset eroavat toisistaan. Tapauksessa 97 idiomien venäjännös on *podn'at'*-verbi (поднять - 'nostaa'). Venäjässä tätä verbiä käytetään usein silloin, kun puhutaan metelin aiheuttamisesta. Tapauksessa 98 idiomien venäjännöksen valintaan vaikuttaa konteksti, jonka mukaan objektin käännös on *zator* ('ruuhka '). Tässä tapauksessa idiomien venäjännös on verbi *sozdat'* (создать - 'tehdä, luoda'), jota venäjässä käytetään usein silloin, kun puhutaan ruuhan tekemisestä. Nämä esimerkit osoittavat, että objektin venäjännös voi vaikuttaa idiomien käännösratkaisuun.

podn'at' (поднять – 'nostaa')

97. a) [– –], kunta saanut sen verran meteliä aikaan, että voimayhtiö katsonut viisaimmaksi maavallin [– –].(J 67)

b) По этому поводу волость подняла такой шум , что электрокомпания сочла разумным соорудить [– –].

sozdat' (создать – 'tehdä, luoda')

98. a) Joku aamu-uninen jäi suojatielle sorkkimaan puhelintaan sen näköisenä kuin olisi yrittänyt kauko-ohjata sillä maailmaa ja sai aikaan lisää meteliä. (P 2)

b) Какой-то лопух застыл посреди перехода с сотовым телефоном в руке с таким видом, словно пытался наладить дистанционное управление с целым миром , но в результате создал только затор на дороге.

Saada kiinni / saada nalkkiin

Saada kiinni-idiomien venäjännökset eroavat toisistaan ja esiintyvät yhdellä tai kahdella verbillä: *poimat'* ('saada kiinni'), *nagnat'* ('tavoittaa'), *shvatit'* ('siepata'), *udatsa raziskat'* ('onnistua löytämään') ja *uspet' shvatit'* ('ehtiä ottaa kiinni'). Käännösratkaisuihin vaikuttavat eri tekijät: ensinnäkin idiomien adverbiaaliosa sekä muita *saada*-verbin määritteitä. Esimerkiksi tapauksessa 99 idiomien adverbiaaliosan merkitys *kiinni* siirtyy venäjännökseen. Kielitomiston sanakirjan mukaan *kiinni* käytetään ilmaisemassa edellä kulkevan saavuttamista. *Saada*-verbin määritettä *lisää* ei ole käännetty erikseen vaan myös siirtyy venäjännökseen *nagnat'* ('saavuttaa, tavoittaa'), jonka merkitys on päästä lähemmäksi edellä kulkevaa.

nagnat' (нагнать – 'tavoittaa')

99. a) Seuraavassa risteyksessä sain Volvoa lisää kiinni. (K 164)

b) К следующему перекрестку я все же немного нагнала «Вольво».

Esimerkeistä 100 ja 101 huomaa, että idiomien venäjännökset eroavat toisistaan kääntäjän tekemän lisäyksen osalta. Tapauksessa 100 idiomien venäjännös on verbi *shvatit'* (схватить – 'siepata') ja venäjässä se on tavallinen verbi tietyn kontekstin mukaan, kun puhutaan koppaamisesta. Idiomia edeltävästä kontekstista näkyy, että poika kaatui ja siitä syystä veli 'sieppasi' sen eli otti mukaansa siihen äkkiä tarttuen. Tapauksessa 101 idiomien venäjännöksenä on verbiketju *uspet' shvatit'* (успеть схватить – 'ehtiä ottaa kiinni'), joka eroaa edellisestä (100) vain *uspet'* ('ehtiä')-verbin osalta. Tässä tapauksessa ei voi tarkkaan tietää, mitä asioita on kääntäjän valinnan taustalla. *Ehtiä*-lisäyksellä ilmaistaan ehkä sitä, että kyse ei ole vain kiinni olkapäästä saamisesta, vaan siitä, että *Lihi ryntäsi sen perään* ja ehti saavuttaa. Näistä venäjännöksistä seuraa, että idiomien käännöksen valintaan vaikuttaa sekä idiomia edeltävä konteksti että se, miten kääntäjä ymmärtää kontekstia. Alun perin kirjoitetussa kontekstissa ei ole sanottu mitään siitä, että *Lihi 'ehti'* eli sai kiinni jossakin ajassa.

shvatit' (схватить – 'siepata')

100. a) [– –] toinen kaatui ja veli sai sen kiinni ja toi niskasta puristaen alas, poika huusi ja yritti potkia, [– –]. (J 69)
 b) [– –] один из мальчишек упал, брат схватил его и притащил за шиворот вниз, мальчишка кричал [– –].
 ('yksi pojista kaatui, ja veli sieppasi hänet ja puristi niskasta alas, poika huusi'..)

uspet' shvatit' (успеть схватить – 'ehtiä ottaa kiinni')

101. a) *Lihi ryntäsi sen perään* ja sai sitä olkapäästä kiinni, joku siinä taisi olla, olkapäässä [– –]. (P 104)
 b) Жира бросился за ним и успел схватить за плечо — что-то в нем, наверное, есть, в плече...
 ('*Lihi ryntäsi sen perään* ja ehti ottaa kiinni olkapäästä kiinni - joku siinä taisi olla, olkapäässä')

Saada auki

Aineistostani löytyy 11 *saada auki* - tapausta. Yhdeksässä tapauksessa on sama objekti *ovi* ja viidessä niistä idiomien venäjännöksenä on *otkrit'*-verbi (открыть - 'avata'). Muissa tapauksissa idiomien venäjännöksiä ovat verbit *udalos' otkrit'* ('onnistua avaamaan') ja *ostat'sa otkritoi* ('jääda auki'). Kaikissa mainituissa venäjännöksissä *saada*-verbi saa *auki*-sanana merkityspiirteitä. Venäjännös ja *auki*-sana ovat toisilleen "sukua" eli kyse on avaamisesta. Venäjännösten ero on sidoksissa usein kontekstiin. Tapauksissa 102 ja 103 on sama objekti ja molemmat esiintyvät samassa romaanissa, mutta idiomien venäjännökset eroavat toisistaan. Verbit *otperet'* ('avata') ja *otkrit'* ('avata') tarkoittavat samaa asiaa eli 'avata', mutta niiden merkitysten välillä on kuitenkin eroja. Verbillä *otkrit'* (106) ilmaistaan oven avaamista, muttei ole selvää millä tavalla: avaimella vai vain kosketuksella? Verbillä *otperet'* (107) venäjässä ilmaistaan lukitun oven avaamista, esimerkiksi kun halutaan päästä asuntoon ja täytyy avata lukon avaimella. Tätä verbiä käytetään useimmiten puhekielessä. Tämä venäjännösten valinta seuraa kontekstista. Tapauksessa 102 kyse on vain siitä, että kertoja avaa oven itse ja pääsee sisään. Kun taas tapauksessa 103 kyse on siitä, että kertoja kuunteli, että joku avaa oven ja pääsi

asuntoon. Tässä kontekstissa merkittävä rooli on *kuuntelin*-verbistä ja *asuntoon*-adverbiaalista eli kertoja kuunteli, että joku avasi oven avaimella päästääkseen sisään. Verbi *otperet'* konkretisoi *saada*-verbin merkitystä kyseisen kontekstin mukaan.

otkrit' (открыть – 'avata')

102. a) Saan oven auki ja menen sisään. Huoneissa on haju, joka tulee [– –]. (J 268)

b) Открываю дверь и вхожу. В комнатах стоит запах старого дерева, какой бывает [– –].

otperet' (отпереть – 'avata')

103. a) ja minä sytytin sen alhaalta, kuuntelin, että se sai oven auki ja pääsi sisään. (J 110)

b) и я снизу опять включил его , услышал , как она отперла дверь и вошла в квартиру.

Saada pois

Idiomi esiintyy kuudessa tapauksessa ja *saada*-venäjännöksen valintaan vaikuttaa erilaisia tekijöitä. Ensinnäkin kakissa tapauksissa idiomien adverbiaaliosan merkitys *pois* siirtyy venäjännökseen ja ilmaisee toisaalle, erilleen, eroon, irti. Heinämäen mukaan (1984: 153–154) adverbiaalit eksplikoivat ja spesifioivat rajattuuden. *Pois*-partikkeli tekee idiomista tavallaan rajatun eli viittaa myös perfektiiiviseen aspektiin, ja siksi idiomien venäjännökset ovat perfektiiivisiä verbejä. Käännösratkaisuun vaikuttaa idiomilla oleva omanlaisensa valenssi: se saa elatiivimuotoisen täydennyksen. Esimerkiksi tapauksessa 104 elatiivisijaista paikan adverbiaalia *virastaan* ei ole käännetty erikseen vaan sen ja idiomien *pois*-osan välisiä suhteita konkretisoi venäjännös *uvolit'* (sanoa irti).

uvolit' (уволить – 'sanoa irti')

104. a) [– –], jota ei jostain syystä millään saatu pois virastaan. (K 16)

b) [– –], которого по непонятной причине никак не увольняли.

Tapauksessa 105 *saada*-verbi saa käännösratkaisun edeltävän kontekstin perusteella. *Saiko ne sen pois*-ilmauksen venäjännös on *virezat'* ('leikata pois'), vaikka ilmauksessa ei ole puhuttu mitään leikkauksesta. Vain *saiko ne sen pois*-ilmausta edeltävästä kontekstista näkyy, että kyseessä on kasvain mahassa ja sen mukaan venäjännös '*leikata pois*' tarkoittaa *saada pois*-idiomin merkitystä. Idiomien osaa *pois* ei ole käännetty erikseen vaan siirtyy *virezat'*-venäjännökseen *vi*- prefiksin avulla. Venäjässä prefiksien tehtävänä on sekä tarkoittaa verbin merkitystä että ilmaista perfektiiivisuutta aspektia. Perfektiivinen verbi *virezat'* viittaa yhteen tilanteeseen kun taas samalla verbillä ilman prefiksiä *rezat'* kuvataan toistuvaa tilannetta.

virezat' (вырезать – 'leikata pois')

105. a) - Eihän , mikä siinä on , se säikähti - Kasvain mahassa – Saiko ne sen pois? (J 183)

b) - Да что ты, нашли чего-нибудь? - испуганно спросила она. - Опухоль в животе. - Ну, вырезали?

Saada käyntiin

Saada käyntiin-idiomin tapauksissa *saada*-verbin venäjännökseen siirtyy *käyntiin*-sanana merkityspiirteitä. Idiomien venäjännöksiä ovat verbit *zavesti* ('käynnistää'), *nel'z'a zavesti* ('ei saa käynnistää'), *naladit'* ('aloittaa, laittaa, järjestää'). Venäjännöksen valintaan vaikuttaa myös objekti siten, että *saada*-venäjännös tavallaan tarkoittaa suhteita objektin ja *käynti*-sanana välillä. Esimerkiksi tapauksessa 106 venäjännöksellä *zavesti* ('käynnistää') konkretisoidaan *auton*-objektin ja *käynti*-sanana välisiä suhteita. Verbi *zavesti* on venäjässä yleinen verbi silloin, kun puhutaan auton käynnistämisestä.

zavesti (завести – 'käynnistää')

106. a) ...sain auton käyntiin , annoin sen lämmitä hetken , peruutin , käänsin ja ajoin tielle . (J 113)
b) ...Потом завел машину , дал ей согреться , подал задним ходом и выехал на дорогу

Saada esiin

Aineistostani löytyy vain yksi tapaus (107) *saada esiin*-idiomista ja venäjännöksellä ilmaistaan myös (kuten tapauksessa 106) suhteita objektin ja idiomien adverbiaaliosan välillä. Venäjässä *vitashit*-verbiä (вытащить – 'rahata pois, vetää pois') käytetään usein, kun kyse on aseensa saamisesta esiin. *Esiin*-sanana merkitys siirtyy venäjännökseen *vi*-prefiksillä, jolla venäjässä ilmaistaan perfektivistä aspektia. Ilman prefiksiä verbin merkitys on 'rahata', jolla ilmaistaan imperfektistä aspektia.

vitashit' (вытащить – 'rahata pois, vetää pois')

107. a) Tarvitsisin vain muutaman sekunnin saadakseni aseeni esiin. (K 208)
b) Понадобилось бы всего несколько секунд, чтобы вытащить оружие.

Saada kasaan / saada kokoon / saada järjestykseen / saada kuntoon

Näiden idiomien venäjännökset ovat verbejä, jotka ilmaisevat perfektivistä aspektia eri prefiksien avulla: *so-*, *za-*, *pri-*, *raz-*, *u*, *vi-*. Joissakin tapauksissa idiomien adverbiaaliosan merkitys (kasaan, kokoon, järjestykseen, kuntoon) siirtyy venäjännökseen ja jossakin se on käytetty erikseen. Idiomien käännösratkaisuihin vaikuttavat myös objekti ja adverbialit. Tapauksessa 108 *saada kasaan*-idiomin venäjännös *dobit'* ('hankkia') kuvaa perfektivistä aspektia *it'*-loppuliitteen avulla. Tässä tapauksessa idiomien adverbiaaliosa *kasaan* puuttuu venäjännöksestä: sitä ei ole käännetty erikseen eikä se siirry venäjännökseen. Venäjännös ilmaisee suhteita *raha*-objektin ja *jostain*-elatiivisijaisen paikan adverbiaalina välillä. Venäjännöksellä *dobit'* (*hankkia*) tarkoitetaan toimia jonkin saamiseksi.

dobit' (добыть – 'hankkia')

108. a) Kyllä minä aina ne puuttuvat rahat jostain saisin kasaan. (K 191)

b) Сказать, что я откуда-нибудь добуду эти деньги.

Tapauksessa 109 *saada itsensä kasaan*- käännöksenä on idiomi *vz'at' s'eb'a v ruki* ('ottaa itsensä käsiinsä) joka tarkoittaa, että täytyy rauhoittaa tunteita ja osoittaa itsehillintää. Objektilla *itsensä* on suora käännös ja sen vaikutus venäjänkielisen idiomien valintaan on kiistaton. Venäjänkielisellä idiomilla ilmaistaan *saada kasaan*-idiomin ja *itsensä*-objektin välisiä suhteita.

saada itsensä kasaan- käännöksenä on idiomi *vz'at' s'eb'a v ruki* (взять себя в руки - 'ottaa itsensä käsiinsä')

109. a) Hän näytti taas saaneen itsensä kasaan. (K 53)

b) Он , видимо , уже взял себя в руки.

Saada kokoon

Suomessa adverbiaalinen sijamuotoja käytetään usein tapauksissa, joissa venäjän vastineverbi täydentyy muulla sijalla. Tapauksessa 110 idiomien adverbiaaliosa *kokoon* on käännetty erikseen, mutta venäjännöksessä sitä käytetään objektina: *zakontšit' sbori* ('lopettaa valmistelut'). *Kokoon*-sanalla venäjännöksen merkitys vaikuttaa *saada*-verbin käännökseen. Venäjässä verbiä *zakontšit'* käytetään usein, kun puhutaan valmistelujen lopettamisesta eli valmistelujen saamisesta loppuun.

zakontšit' sbori (закончить сборы – 'lopettaa valmistelut')

110. a) Annikki sai tavarat kokoon, takin päälle ja kengät jalkaan.. (J 59)

b) Наконец Анники закончила сборы, надела пальто и туфли .

Saada järjestykseen ja saada kuntoon

Tapauksissa 111 ja 112 kääntäjä käyttää *saada järjestykseen*- ja *saada kuntoon*-idiomien käännöksessä samaa venäjän idiomia *privesti v porjadok* ('panna järjestykseen').

Venäjännöksessä idiomien osat *järjestykseen*, *kuntoon* on käännetty erikseen ja samalla sijalla kuin alkuperäisissä idioimeissa. Suomen idiomien merkitys ja kyseinen venäjän idiomi tarkoittavat samaa asiaa.

privesti v porjadok (привести в порядок- 'tuoda järjestykseen')

111. a) Olipa edes jotakin , jonka voisin saada helposti järjestykseen . (K 193)

b) Хорошо , что хотя бы его я могла с легкостью привести в порядок .

privesti v porjadok (привести в порядок- 'tuoda järjestykseen')

112. a) [– –] kunnes hänen elintoimintonsa saataisiin kuntoon ja paino nousemaan neljäänkymmeneen [– –]. (K 229)

b) до тех пор, пока ее организм не приведут в порядок и не доведут вес до сорока килограммов.

Joki virtaa kaupungin läpi-romaanista löytyy kaksi *saada järjestykseen*-idiomin tapausta saman *asiat*-objektin kanssa, mutta idiomien venäjännökset eroavat toisistaan. Molemmissa tapauksissa (113, 114) venäjänkieliset vastineet ovat verbejä, joita käytetään usein silloin, kun kyse asioiden saattamisesta kuntoon. Vaikka venäjännökset ovat lähellä toisiaan merkitykseltään, niiden välillä on kuitenkin eroja. Tapauksista näkyy, että idiomien venäjännöksen valinta on sidoksissa kontekstiin. Tapauksessa 113 idiomien venastine on *uladit'*-transitiivinen verbi ('hoitaa, järjestää'), jonka merkitys on huolehtia asioiden kunnossa pysymisestä. Kontekstista näkyy, että siihen kertoja tarvitsee kaksi kuukautta. Tapauksessa 114 *saada*-verbin käännöksenä on venäjän intransitiivinen verbi *upravit'sa* ('selvitä, tulla toimeen'), jolla ilmaistaan asioista selviämistä, päättämistä. *Kun olisin saanut asiat järjestykseen* -ilmauksen suora venäjännös on '*kun selviän asioiden kanssa*' (*когда я управляюсь с делами* – '*kun olen selvinnyt asioista*').

uladit' (уладить - 'hoitaa, järjestää')

113. a) Minun on saatava monta asiaa järjestykseen, aikataulu on kahden kuukauden mittainen; oma asiani ja tämä tutkimusasia ensimmäisinä ja Seponkin asiaa vähän ja yliopiston paperit. (J 275)
 b) Уладить нужно многое, а времени всего два месяца; но в первую очередь - мои личные дела и эти исследования, потом то, что касается Сеппо, и университетские бумаги.
 (Minun on saatava monta asiaa järjestykseen – 'täytyy hoitaa paljon')

upravit'sa (управиться – 'selvitä, tulla toimeen')

114. a) Puin päälleni ja lupasin soitella, kun olisin saanut asiat kaupungissa järjestykseen. (J 336)
 b) Оделся и сказал, что позвоню, как только управляюсь с делами в городе.
 ('pukeuduin ja sanoin, että soitan, kun olen selvinnyt asioista')

Saada kuriin

Idiomi *saada kuriin* esiintyy vain yhdessä (115) aineistoni tapauksessa ja venäjännöksenä on venäjän idiomi *prizvat' k porjadku* ('kehottaa kohti järjestystä'). Venäjänkielisen idiomien merkitys on kehottaa noudattamaan järjestystä, mutta kontekstista riippuen se voi tuoda puheeseen erilaisia merkitysvivahteita. Tekstissä kerrotaan, että Matti rupesi vihreiden kunnallisvaaliehdokkaaksi. Matin akka on eri puolueessa. Venäjän idiomien merkitysvivahde on saada akka järkiinsä.

prizvat' k porjadku (призвать к порядку- 'kehottaa kohti järjestystä')

115. a) - Täällä ihmeteltiin, kun Matti rupesi vihreiden kunnallisvaaliehdokkaaksi, että eikö se ole saanut akkaansa kuriin kun tämä on eri puolueessa. (K 153)
 b) - Здесь все удивлялись, когда Матти выставил на губернских выборах свою кандидатуру от партии зеленых — как это он свою бабу не призвал к порядку, раз она у него в другой партии.
 ('Täällä kaikki ihmettelivät, kun Matti rupesi vihreiden kunnallisvaaliehdokkaaksi, että - eikö se kehota akkaansa kohti järjestystä, kun tämä on eri puolueessa')

Saada liikkeelle

Tapauksessa 116 idiomi on käännetty venäjän vakiintuneella fraasilla *privesti v dvizenie* (привести в движение – panna käyntiin), jota käytetään, kun kyse on liikkeelle saamisesta. Molemmat idiomit vastaavat toisiaan merkitykseltään.

privesti v dvizenie (привести в движение – panna käyntiin)

116. a) Henninen hidasti askeliaan mutta ei suostunut pysähtymään, kai se arveli että siitä olisi vaikea saada niitä kahta paria perässähiihtäviä terveitä mutta kiukutteluun taipuvaisia jalkoja jälleen liikkeelle. (P 138)
b) Хеннинен замедлил шаг, но не остановился, он, пожалуй, догадывался, что будет непросто вновь привести в движение эти две пары плетущихся сзади, вполне здоровых, но очень капризных ног.

Saada irti

Aineistoni tapauksissa idiomien laajennusta *irti* ei ole käännetty erikseen, mutta sen merkitys siirtyy *saada*-verbin venäjännökseen. Idiomilla on myös omanlaisensa valenssi: *saada irti* saa elatiivimuotoisen täydennyksen. *Saada*-venäjännös konkretisoi suhteita subjektin, objektin ja elatiivisijainen paikan adverbiaalinen välillä. Tapauksessa 117 idiomien venäjännös on *otrivat'*-verbi ('repäistä'). *Irti*-sanana merkitys sisältyy verbiin niin, että verbi ilmaisee tempaista irti jostakin. *Ei saanut minusta silmiään irti*-ilmauksen venäjännöksellä on suora käänнос, joka on venäjän idiomaattinen ilmaus *ne otrival ot m'enja glas* ('ei repäissyt minusta silmiään'). Verbi *otrivat'* ('repäistä') tarkoittaa suhteita *Mäkinen*-objektin, *minusta*-adverbiaalinen ja *silmiään*-objektin välillä ja saa idiomattisia merkityspiirteitä, koska ilmauksen konkreettinen merkitys on *Mäkinen katsoi minuun tarkkaavaisesti*.

otrivat' (отрывать - 'repäistä')

117. a) Otimme ryuypyt, Mäkinen ei saanut minusta silmiään irti, minä yritin katsella sen ohi takana [–].(J 361)
b) Выпили по глотку, Мякинен не отрывал от меня глаз, я попытался смотреть на окно позади него [–].
(jomme ryuypyt, Mäkinen ei repäissyt minusta silmiään, minä yritin katsella sen ohi takana)

Saada valmiiksi

Idiomien adverbiaaliosaa *valmiiksi* ei ole käännetty vaan sen merkitys välittyy siten, että jokin asia on valmis tai loppu. Eri prefiksien avulla venäjännökset ilmaisevat perfektivistä aspektia: esimerkiksi *s - sdelat'* ('tehdä loppuun'), *do - dopisat'* ('kirjoittaa loppuun'). Vain yhdessä tapauksessa (118) *saada irti*-venäjännös on imperfektiivinen verbi *zavershat'* ('päättää, lopettaa'), jonka merkitys on suorittaa jonkin toiminnan viimeinen vaihe. Verbin loppuliite *at'* ilmaisee imperfektiivistä aspektia, kun taas sen perfektivistä aspektiparia kuvaa *zavershit*-verbi *it'*-loppuliitteen avulla. Suomenkielisessä tekstissä *saada*-verbin imperfektiivinen aspekti ilmenee *pienempiä kokonaisuuksia*-objektin partitiivimuodon kautta.

- zavershat'* (завершить – 'päättää, lopettaa')
118. a) - Työtähän en mitenkään pyrkinyt tekemään salassa ja osia työstä tuli julkisiksi sitä mukaa , kun opiskelijat saivat valmiiksi siihen liittyviä pienempiä kokonaisuuksia . (J 128)
- b) - Я не делал секрета из своей работы, и отдельные части ее становились известны по мере того, как студенты завершали связанные с ней небольшие циклы опытов

Saada vangikseen

Idiomi esiintyy vain yhdessä aineistoni tapauksessa (119). Idiomilla on suora venäjännös *vz'at' v plenniki*-verbi ja substantiivi ('ottaa vangikseen'), jossa verbi 'ottaa' konkretisoi *saada*-verbin merkitystä, kun puhutaan vangikseen saamisesta.

- vz'at' v plenniki* (взять в пленники – 'ottaa vangikseen')
119. a) miksi hän ei ollut ilmoittanut siitä heti poliisille ja miten Kivinen oli saanut hänet vangikseen. (K 219)
- b) почему он сразу не оповестил полицию и каким образом Кивинену удалось взять его в пленники.

Saada hengiltä

Ainoasta aineistoni *saada hengiltä*-tapauksesta (120) näkyy, että sen käännösratkaisuun vaikuttaa konteksti. Idiomien venäjännöksenä on verbiketju *udat'sa ubit'* ('onnistua tappamaan'), jossa perfekttiivinen aspektiltaan verbi *udat'sa* ilmaisee jonkin toiminnan tulosta eli sitä, ettei onnistunut tappamaan. Verbiketjusta seuraa, että ennen idiomien sisältämää lausetta kerrottiin *yrityksestä tappaa* ja sen mukaan venäjännöksessä verbi *ubit'* ('tappaa') konkretisoi *saada hengiltä*-idiomin merkitystä.

- udat'sa ubit'* – kaksi verbiä (удаться убить – 'onnistua tappamaan')
120. a) Mutta ainakaan häntä Kivinen ei ollut saanut hengiltä. (K 231)
- b) Кивинену не удалось убить нашего Пену.

Saada kuseen

Aineistostani löytyy kaksi tapausta *saada kuseen*-idiomista. Idiomien laajennusta *kuseen* ei ole käännetty erikseen vaan sen merkitys heijastuu *saada*-venäjännökseen. Molemmissa tapauksissa venäjännökset ovat lähellä toisiaan merkitykseltään eli kyse siitä, että saadaan henkilö vastuuseen jostakin asiasta, mutta niiden välillä on myös eroja. Tapauksessa 121 idiomien venäjännöksenä on verbi *podstavit'*. Tätä verbiä käytetään venäjässä, kun syytöntä ihmistä halutaan lavastaa syylliseksi. Tapauksessa 122 on *zalozit'*-verbi, jonka merkitys on vasikoida eli ilmiäntää syyllistä poliisille. Venäjännösten valintaan vaikuttaa konteksti. Tapauksessa 121 kontekstista näkyy, että Kallervo on syytön, mutta Karvonen haluaa tehdä tilinsä selväki Kalervon kanssa, koska *sen lanko kai siinä löi* eli Karvosen mielestä Kalervon täytyy ottaa syyn itselleen. Tapauksessa 122 kontekstista näkyy, että Kallervo ja muut ovat syyllisiä *Ja Kalervon nyt yritätte saada siitä yksin kuseen*, mutta koska *elämä on kovaa* vain Kalervoa yritetään

vasikoida. Esimerkeistä näkyy, että idiomien venäjännöksen valintaan vaikuttaa tavallaan se, onko ”uhri” syytön vai syyllinen?

podstavit' (подставить – ’lavastaa syylliseksi’)

121. a) - Karvonen yrittää saada Kalervon siitä kuseen, kun sen lanko kai siinä löi. (J 337)

b) - Карвонен хочет подставить Калерво, поскольку, видимо, его шурин и был тем кто ударил этого Нурминена.

založit' (заложить – ’vasikoida’)

122. a) - Ja Kalervon nyt yritätte saada siitä yksin kuseen. - Elämä on kovaa, mutta ilman kovaa ei olisi elämää, Olli sanoi. (J 340)

b) И теперь стараетесь заложить одного Калерво. - Жизнь жестокая штука, а без жестокости нет жизни, - изрек Олли. - Так оно, пожалуй, и есть, - согласился я.

Saada + A-infinitiivi -konstruktio

Aineistostani löytyy 8 tapausta, jotka kuuluvat alaryhmään *saada + A-infinitiivi -konstruktio*: *saada tietää* (4 t.), *saamane pitää* (2 t.) ja *saada keltava* (2 t.).

Saada tietää

Idiomien venäjännöksiä ovat verbit *znat'* (’tietää’) ja *uznat'* (’saada tietää’) sekä ilmaus *stat' izvestno* (’tuli ilmi’). Kaikissa venäjännöksissä *saada*-verbi saa *tietää*-idiomin osan merkityspiirteitä. Tapauksessa 123 venäjännöksenä on perfektiivinen verbi *uznat'*, joka on muodostettu imperfektiivisestä verbistä *znat'* (’tietää’) *u*-prefiksin avulla ja ilmaisee loppuun suoritettua toimintaa. Venäjän verbit *znat'* ja *uznat'* muodostavat aspektiparin, jossa verbien merkitykset eroavat toisistaan vain aspektin suhteen. *Saada tietää*-idiomin merkitystä ilmaistaan käännöksessä perfektiivisellä verbillä *uznat'* (’tietää’).

uznat' (узнать – ’saada tietää’)

123. a) vaikka mitään varmaa en koskaan ollut saanut tietääkään. (J 230)

b) я ведь так и не узнал, был ли я прав.

Saamane pitää

Idiomi esiintyy kahdessa aineistoni tapauksessa ja saa venäjännöksessä *saada*-verbin merkityspiirteitä. Tapauksessa 124 idiomien merkitystä ilmaistaan käännöksessä *saada*-verbin imperatiivin monikon toisen persoonan preesensillä: *nu, polutšajte* (’no, saakaa’). Tapauksessa 125 idiomien venäjännöksenä on ilmaus *polutšai chto hotela* (saa, mitä halusit), jossa ensimmäisen verbin merkitystä on ilmaistu *saada*-verbin imperatiivin yksikön toisen persoonan preesensillä.

nu, polutšajte (Ну, получайте - 'No, saakaa')

124. a) - Saamanne pitää, Henninen sanoi ja horjahti taas sateeseen. (P 97)
b) - Ну, получайте! — крикнул Хеннинен и выскочил под дождь.

polutšai chto hotela (Получай, что хотела – saa, mitä halusit)

125. a) -Taisit Maria ... utelias näkemään paikan, jossa Meritta maalasi ne kiroitut taulunsa. Saamasi pitää. (K 210)
b) - Ты, Мария, .. все любопытствовала, где Мерита рисовала свои проклятые картины. Получай, что хотела.

Saada kelvata

Tässä idiomissa *saada*-verbi on modaalisessa käytössä, mutta venäjännökset ovat rakenteeltaan erilaisia venäjän idiomeja. Tapauksessa 126 *sai kelvata*-idiomin venäjännös on *na vse vremena* ('kaikkina aikoina'). Tapauksessa 127 *sai se nykyinen kelvata*-lauseen venäjännös on *приходилось мириться с тем, что есть* ('joutui sopeutumaan siihen, mitä on olemassa'), jossa *sai kelvata*-idiomin käännös rakentuu kahden verbin varaan *приходилось мириться* ('joutui sopeutumaan'), jotka ovat vakiintuneita ilmauksia venäjässä.

na vse vremena – kaksi substantiivia (на все времена – 'kaikkina aikoina') (K 31)

126. a) Jaska ei ollut vaivautunut pukemaan juhla-vaatteita päälleen. Ikuinen punkkariunivormu, kuluneet pillifarkut, nahkatakki ja likaiset lenkkikossut, sai kelvata.
b) Яска не потрудился надеть праздничную одежду. Вечная униформа панков: кожаная куртка, поношенные дудочки-джинсы и грязные кроссовки на все времена.

prihodit'sa mirit'sa (приходилось мириться - 'joutui sopeutumaan').

127. a) Siinä vanhassa versiossa olisi ollut jotain hieman uskottavampaa romanttisuutta, mutta kun se nyt kerran oli purettu ja raahattu pois varmaan johonkin hallinnurkkaan rämettymään, sai se nykyinen kelvata. (P 141)
b) В старом было, пожалуй, больше истинного романтизма, но так как его разобрали и увезли, вероятно, догнивать где-нибудь на свалке, то приходилось мириться с тем, что есть.

Venäjän idiomit vastaavat jossain määrin saada *kelvata*-idiomia merkitykseltään kyseisten kontekstien mukaan. Esimerkissä 126 kyse on punkkarivaatteesta, joka Jaskan mielestä kelpaa hänelle myös juhla- eli 'kaikkina aikoina' ('Ikuinen punkkariunivormu: kuluneet pillifarkut, nahkatakki ja likaiset lenkkikossut kaikkina aikoina'). Esimerkissä 127 kyse on siitä, että vaikka tietty valinta ei ole laaja se saa kelvata ('joutuu sopeutumaan siihen, mitä on olemassa'), koska ei ole mitään muuta jäljellä. On kiinnostavaa, että esimerkissä 126 *saada*-verbin vastine puuttuu kokonaan eli 'kaikkina aikoina' on tavallaan *sai kelvata*-idiomin parafraasi. Kääntäjä ei ole pyrkinyt kääntämään idiomia osa osalta vaan hakenut koko lauseelle sopivaa vastinetta. Tapauksessa 127 idiomien venäjännös on vakiintunut ilmaus, joka on samalla myös modaaliseksi tulkittava rakenne *prihodit'sa mirit'sa* ('joutui sopeutumaan'): *prihodit'sa* ('joutua') on venäjässä modaalinen verbi ja toinen verbi *мириться* ('sopeutua, sopia') on infinitiivissä.

Kaikista edellä olevista tapauksista on nähtävissä, että idiomien käännösratkaisuihin vaikuttavat eri tekijät: konteksti, idiomien adverbiaali- tai nominiosa ja muut *saada*-määritteet. Kääntäjän valitsema venäjänkielinen vastine vaikuttaa siihen, että idiomien merkitys saa uusia vivahteita venäjännöksessä.

3.3 Tulosten kokoavaa tarkastelua ja pohdintaa

Tässä alaluvussa pohdin kokoavasti luvussa 3.2 esitettyjä luokitteluja. Toisaalta pohdin, mitä eri NS:n erottamia merkityksiä aineistoni romaaneissa esiintyy ja toisaalta, millaisia vastineita ne ovat saaneet venäjännöksissä.

3.3.1 Aineisto NS:n merkitysryhmien mukaan

Olen koonnut taulukkoon 4 eri NS:n merkitysryhmien esiintymisen aineistossani.

Taulukko 4 : Aineisto ryhmiteltynä Nykysuomen sanakirjan merkitysryhmien mukaan

	K (234)	J (383)	P (144)
I tapahtumasta jossa jk, jtk siirtyy, joutuu jkn t. jnk omistukseen, haltuun, yhteyteen, käyttöön, tulee jkn t. jnk osaksi tms., ajateltuna sen kannalta, jonka haltuun, osaksi jne. jtk tulee			
1esineen, oikeuden, nimityksen tms. joutumisesta jklle, jkn haltuun t. käyttöön jkn antamana, tarjoamana, lähettämänä, suomana, määräämänä tms.	25	51	14
1. Erik. c ruoamasta, juomasta yms.	9	7	-
1. Erik.e lähetetyn saamisesta, vastaanottamisesta.	1	1	-
2 jnk toimenpiteen, käsittelyn, kohtelun, arvostelun tms. kohteeksi jkn taholta joutumisesta.	6	1	1
2. Erik.a kurituksen, moitteiden yms.kohteeksi joutumisesta;	5	-	1
2. Erik.b tuomitusta rangaistuksesta	-	1	2
2. Erik. c arvostelun t. jnklaisten suhtautumisen kohteeksi joutumisesta	2	1	3
2. Erik. d ed: een liittyen työn t. suorituksen laatua osoittavasta todistuksesta, arvosanasta tms.	3	-	1
3 jostak. joka tulee jkn t. jnk osaksi itsestään, luonnostaan, kenenkään t. minkään tarkoittamatta t. jnk teon t.tapahtuman välillisenä seurauksena.	10	5	6
3. Erik. a sairaudesta, vammasta	5	4	2
3. Erik. b jnklaiseksi muuttumisesta, kehitymisestä, hahmoutumisesta	-	2	1
4 omalla toiminnalla, yrittämällä, pyydystämällä, tavoittelemalla onnistua hankkimaan itselleen.	7	8	12

4. Erik Metsästys- ja kalansaaliista.	-	-	1
5. Erik. b jkn. saamisesta seurakseen, kanssaan ystävyys- tms. suhteeseen jne.	9	6	3
5. Erik. c jnk saamisesta aistimustensa, tietonsa t.ymmärryksensä piiriin	13	21	6
5. Erik. d paikan, aseman, olotilan tulemisesta subj:n osaksi	4	2	3
5. Erik. e jklle joutuneesta tehtävästä, toimesta	-	1	-
5. Erik. ; g Soitin, mutta sain väärän numero ‘puhelu yhdistettiin t.joutui väärään numeroon’	-	2	-
II onnistua, kyetä saattamaan, toimittamaan jk t. jku jhk t. jstak, aiheuttamaan jklle t. jllek jtak, laatimaan t. muodostamaan jtak t. hankkimaan jtak. jklle muulle kuin itselleen.	38	68	23
II. 2 III inf:n ohella: onnistua teettämään t. aiheuttamaan teko t. tapahtuminen	34	34	15
III ed. pääryhmiin liittyvää erikoiskäyttöä. 1 jälkeläisen syntymästä.	2	-	-
Saada-tapauksia, jotka vaikea ryhmitellä NS: mukaan	2	3	2

Taulukosta käy selville, että suurin osa aineistoni *saada* + NP-tapauksista edustaa NS:n päämerkitysryhmiä I.1 ja II (90 ja 129 tapausta). Aineistoni *saada*-verbin ja infinitivin sisältävät verbikonstruktiot puolestaan edustavat NS:n merkitysryhmää II.2 (83 tapausta).

Aineistostani ei löytynyt *saada*-tapauksia, joita kattavat NS:n I.merkitysryhmät: 1. Erik. a (omaksi saamisesta); 1. Erik. b (pyydetäessä jkta antamaan jtak.), 1. Erik. d (ostamalla, maksamalla saamisesta), 5 (ed.ryhmiin liittyvää avarampaa ja erikoistunutta käyttöä), 5. Erik. a (sadosta; f. S. jstk. kyllikseen, kylläkseen, tarpeekseen ‘kyllästyä jhk) sekä III ja IV.

Luokitellessani aineistoni *saada*-tapauksia NS:n mukaan huomasin, että jokaisen romaanin *saada* + NP- tapauksia esiintyi tasasuhteisesti NS:n ryhmissä I.1 (K: 10% , J: 13 % ja P: 10%) ja II (K: 16% , J: 18 % ja P: 16%) ja *saada* verbikonstruktioissa-ryhmässä II (K: 15%, J: 10 % ja P: 9%). *Pussikaljaromaanin* teoksesta ei löytynyt yhtään NS: n ryhmän 1. Erik. c (*ruoamasta, juomasta yms.*) tapausta, kun taas *Kuparisydän*-romaanissa on yhdeksän sellaista tapausta ja *Joki virtaa kaupungin läpi*-romaanissa - seitsemän. Yllättävää, että *Pussikaljaromaanista* löytyy 12 *saada*-tapausta (8%), jotka kuuluvat NS:n merkitysryhmään 4 (*omalla toiminnalla, yrittämällä, pyydystämällä, tavoittelemalla onnistua hankkimaan itselleen*), kun taas *Kuparisydän*-romaanista tämän ryhmän tapauksia löytyy vain seitsemän (3%) ja *Joki virtaa läpi kaupungin* – kahdeksan (2%). Muissa NS:n merkitysryhmissä *saada*-tapaukset esiintyvät eri suhteessa keskenään joka romaanissa. Tästä voi olettaa, että *saada*-tapaukset ovat sidoksissa romaanin lajiin ja aiheeseen.

Aineistoni *saada*-tapauksia kattavia NS:n merkitysryhmiä on yhteensä 23, joista *Kuparisydän* - 16, *Joki virtaa läpi kaupungin* – 17 ja *Pussikaljaromaani* -16.

Jokaisesta romaanista löytyy muutama tapaus, jotka on vaikea sijoittaa mihinkään NS:n merkitysryhmiin:

ob'jasnit' (объяснить – selittää)

128. - No etkö sinä niille mitään saa? - Mitä minä? - No sano, että tämä on laitonta touhua. Työehtosopimuksen vastaista. - Kyllä se niille on sanottu ja sekin , ettei liitto tästä sakkoja maksa [– –] . (J115)

uvidet' (увидеть – nähdä)

129. [– –] kaavat häipyivät päästäni samalla hetkellä, kun sain monistetun kysymyskaavakkeen eteeni tentissä. (J 208)

bit' (быть – olla)

130. - Katsotaan sitten kun aikaa on , sanon . - Niin se on parasta . - Soittele , kun saat aikaa. (J 283)

polutšit' (получить - hankkia)

131. Minulla kävi hyvä säkä : sain iltapäiväksi peruutusajan Tuija Miettisen vastaanotolta. (K 102)

bespomoshno (беспомощно – avuttomasti)

132. Ja se juttu jatkui , siihen oli jotenkin vaikea päästä kyytiin , katse hakeutui väkisin seiniin joissa auringon tahrat liikahelivät nihkeästi ja saamattomasti, ilmassa liukui roskaa, se jotenkin veti [– –]. (P 24)

sovershit' (совершить - tehdä)

133. [– –] se meni äkkiä sen näköiseksi että se oli vasta nyt jotenkin saanut tuta sen hölmöilynsä . (P 28)

ilman venäjännöstä

134. Olin saanut pari päivää aiemmin omituisen puhelun. (K 234)

3.3.2 Aineistoni yleisimmät venäjännökset

Tässä alaluvussa esittelen myös yleisimpiä aineistoni *saada*-verbin venäjännöksiä. Olen koonnut yleisimmät *saada*-verbin käännösvastineet kolmeen taulukkoon, joista ensimmäisessä yleisimmät *saada* +NP -venäjännökset, toisessa yleisimmät *saada* verbikonstruktioissa venäjännökset ja kolmannessa yleisimmät *saada*-verbin kiinteitä fraaseja-ryhmän venäjännökset aineistossani.

Taulukko 5: yleisimmät saada +NP-venäjännökset

Venäjännöksiä	Yhteensä	K	J	P
<i>polutšat'</i> -verbi (получать - 'hankkia')	68 t.	38	22	8
<i>pit'</i> -verbi (пить – 'juoda')	10 t.	5	5	-
<i>naiti</i> -verbi (найти–'löytää')	9 t.	1	5	3
<i>vz'at'</i> -verbi (взять – 'ottaa')	8 t.	1	7	-

<i>vernūt'</i> - verbi (вернуть – palauttaa)	5 t.	-	1	4
<i>dostat'</i> -verbi (достать – 'hankkia')	3 t.	-	2	1
<i>bit'</i> -verbi (быть – 'olla')	4 t.	-	4	-
<i>vernūt'sa</i> - verbi (вернуться – 'palata')	3 t.	1	2	-
<i>poimat'</i> – verbi (поймать – 'saada kiinni')	3 t.	1	1	1
Yhteensä:	113	47	49	17

Ryhmässä *saada* + NP on yhteensä 289 *saada*-tapausta. Monet on käännetty samalla verbillä. Venäjännös *polutšat'*-verbi (получать - 'hankkia') on 68 tapauksessa. Se on *saada*-verbin yleisin venäjännöskeino tässä ryhmässä ja esiintyy eniten NS:n merkitysryhmässä 1 (*esineen, oikeuden, nimityksen tms. joutumisesta jklle, jkn haltuun t. käyttöön jkn antamana, tarjoamana, lähettämänä, suomana, määräämänä tms*). Taulukosta näkyy, että *polutšat'* esiintyy useimmiten *Kuparisydän*-romaanissa (38,7%) eli *saada* + NP -ryhmän 98 tapauksesta *polutšat* on 38 tapauksessa, kun taas *Joki virtaa läpi kaupungin*-romaanissa - 22 tapauksessa (16,6%) ja *Pussikaljaromaanissa* - kahdeksassa tapauksessa (11,2%).

Toiseksi yleisin *saada*-verbin käännösvastine on *pit'*-verbi (пить - 'juoda'), mutta tässä venäjännöksessä kyse on erityismerkityksestä ja se esiintyy vain NS:n ryhmässä 1. Erik. c (*ruoamasta, juomasta yms.*). *Pussikaljaromaanissa* ei ole *pit'*-verbiä (пить - 'juoda') venäjännöksenä ollenkaan.

Kolmanneksi yleisin käännösvastine on *naiti*-verbi (найти - 'löytää'). Se esiintyy eri NS:n merkitystyhmissä: I.1 (*esineen, oikeuden, nimityksen tms. joutumisesta jklle, jkn haltuun t. käyttöön jkn antamana, tarjoamana, lähettämänä, suomana, määräämänä tms.*), I.2 (*jnk toimenpiteen, käsittelyn, kohtelun, arvostelun tms. kohteeksi jkn taholta joutumisesta*), I.5. Erik.b (*jkn. saamisesta seurakseen, kanssaan ystävyys-tms. suhteeseen jne.*) ja II (*onnistua, kyetä saattamaan, toimittamaan jk t. jku jhk t. jstak, aiheuttamaan jklle t. jllek jtak, laatimaan t. muodostamaan jtak t. hankkimaan jtak. jklle muulle kuin itselleen*).

Saada-verbin venäjännös *bit'*-verbi (быть – 'olla') esiintyy neljässä aineistoni tapauksessa. Aineistostani löytyy myös kolme tapausta, joissa *saada*-verbin venäjännös on "näkömätön" *bit'*-verbi (быть - 'olla'). Näissä tapauksissa *saada*-verbillä venäjännöksenä pitää olla loogisesti *bit'*-verbi (быть - olla), mutta se puuttuu käännöksestä, koska sitä ei käytetä yleensä venäjässä preesensissä (paitsi omistuslauseessa).

Seuraavaksi esittelen taulukon 6, joka on samalla yhteenveto yleisimmistä aineistoni verbikonstruktioiden osana esiintyvän *saada*-verbin venäjännöksistä. Tämä ryhmä sisältää 83 *saada*-tapausta, jotka kuuluvat ryhmään *saada* + MA-infinitiivin illatiivimuoto-rakenteita.

Luokittelen aineistoni *saada*-tapauksia kahteen ryhmään 1) tapaukset, joissa *saada*-verbillä on oma venäjännös ja MA-infinitiivin illatiivimuodolla on oma venäjännös; 2) konstruktiolla on vain yksi verbi vastineena.

Taulukko 6: yleisimmät *saada* verbikonstruktioissa -ryhmän venäjänkieliset vastineet

Venäjännöksiä	Yhteensä	K	J	P
<i>Saada</i> -verbin venäjännöksiä, kun <i>saada</i> -verbillä on oma venäjännös ja MA-infinitiivin illatiivimuodolla on oma venäjännös				
<i>zastavit</i> '-verbi (заставить – 'pakottaa')	11 t.	8	3	-
<i>motš</i> -verbi (мочь – 'voida')	7 t.	3	4	
<i>nakonets</i> -adverbiaali (наконец – 'lopulta').	3 t.		3	
<i>Saada</i> -konstruktiolla on vain yksi verbi vastineena				
<i>pomeshat's'a</i> -verbi (помещаться – mahtua)	3 t.		3	
<i>zvutšat</i> '-verbi (звучать – sointua, soida)	2 t.			2

Käsitellyissä aineistoni tapauksissa, joissa *saada*-verbillä on oma käännös ja MA-infinitiivin illatiivimuodolla on oma käännös, yleisin *saada*-verbin venäjännös on *zastavit*'-verbi (заставить - 'pakottaa') ja toiseksi yleisin *saada*-venäjännös on *motš*-verbi (мочь - 'voida'). Tässä ryhmässä on yhteensä 36 *saada*-tapausta. Niistä kolmessa *saada*-verbin sisältävän lauseen venäjännöksessä *saada*-verbin merkitys on välitetty *nakonets* (наконец - 'lopulta') -adverbiaalin avulla. Tapauksissa 135, 136 *saada* syttymään-ilmauksen venäjännöksenä on *nakonets podzetš*-adverbiaali ja finiittiverbi (наконец поджечь - 'lopulta sytyttää'). Tapauksessa 137 *sai loppumaan*-konstruktion venäjännöksenä on *nakonets uspoikoit's'a*-adverbiaali ja finiittiverbi (наконец успокоиться - 'lopulta rauhoittua'). Mielestäni on yllättävää, että *saada* + infinitiivi - ilmaus on kolmessa tapauksessa on käännetty yhdsitelmällä *nakonets* + finiittiverbi.

nakonets (наконец - 'lopulta')

135. Se raapi tikkuja takan edessä, sai jonkin tuohenkäppyrän sen verran syttymään, että savua tuli [– –]. (J 38)

136. Se sai takan syttymään, istui lattialle takan eteen, pani äkkiä selälleen maata, [– –]. (J 41)

137. Mirja sai nauramisensa loppumaan ja rupesi syömään. Minäkin söin ja selitin [– –]. (J 235)

Muita *saada*-verbin venäjännöksiä tässä alaryhmässä ovat verbit: *udasts'a* (удаться - 'onnistua'), *sdelat'* (сделать - 'tehdä'), *dat'* (дать - 'antaa'), *synnyttää* (рождать - 'synnyttää'), *pobudit'* (побудить - 'antaa sisäyksen'), *pidavat'* (придавать - 'antaa').

Aineistostani löytyy 36 tapausta, joissa konstruktio on käännetty yhdellä verbillä. Niistä kolmessa tapauksessa (138, 139, 140) venäjänkielinen vastine on *pomeštšat's'a* -verbi (помещаться - 'mahtua') ja kahdessa tapauksessa on *zvutšat*'-verbi (звучать - 'sointua, soida').

pomeštšat's'a (помещаться – 'mahtua')

138. a) [–] että paperit ja värit saisi mukavasti mahtumaan ja valmiille tavaralle pieni varasto, [–]. (J 55)
b) оборудования плюс склад для материалов, где поместились бы бумага и краски, [–].

pomeštšat's'a (помещаться – 'mahtua')

139. a) [–], katselin kuinka Mirja söi. Ihmettelin, mihin se sai sen kaiken mahtumaan. (J 224)
b) [–]. И удивлялся, как в ней все это помещается.

pomeštšat's'a (помещаться – 'mahtua')

140. a) Sain mahtumaan tavarani matkalaukkuun ja kahteen pahvilaatikkoon. (J 376)
b) Мои вещи поместились в чемодан и два картонных ящика.

Muut konstruktion venäjännökset eroavat toisistaan ja niiden valintaan vaikuttaa paljon MA-infinitiivin illatiivimuodon verbin merkitys. 23 tapauksessa konstruktio on käännetty MA-infinitiivin illatiivimuodon verbin suoralla venäjänkielisellä vastineella. Kahdeksassa tapauksessa konstruktion käännöstarkaisuihin vaikuttavat sekä MA-infinitiivin illatiivimuodon verbin merkitys että konteksti.

Saada verbikonstruktioissa-ryhmä sisältää myös tapauksia, joissa konstruktion venäjännökset ilmestyvät adverbiaalin merkityksestä. Esimerkiksi tapauksessa 141 konstruktio on käännetty 'venyä' ja 'vääntyä'-kahdella verbillä, jotka ovat alkuperäisille partisiipeille *venyneeltä* ja *vääntyneeltä* tavallaan ”sukua”.

vitjanut'sa ja iskrivit'sa (вытянуться и искривиться - 'venyä ja vääntyä')

141. a) Takaa heijastuva sähkövalo heitti hänen varjonsa kauas meidän edellemme, sai sen näyttämään omituisesti *venyneeltä* ja *vääntyneeltä*. (K122.)
b) [–], отбросил его тень далеко вперед, и его фигура странно вытянулась и искривилась.

Seuraavaksi esittelen taulukon 7, joka on samalla yhteenveto yleisimmistä aineistoni *saada*-verbin venäjännöksistä ryhmässä *saada osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja*. Tässä ryhmässä kyse on koko idiomista eikä *saada*-verbistä erikseen. Olen luokitellut tähän ryhmään 23 erilaista idiomiä ryhmässä *saada* + NP ja 3 *saada*-idiomiä ryhmässä *saada verbikonstruktioissa*: *saada tietää*, *saada kelpaa* ja *saamanne pitää*.

Erilaisista *saada osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja* -ryhmään idiomeista löytyy seitsemän sellaista idiomiä, joilla on sama venäjänkielinen vastine muutamissa tapauksissa: *saada aikaan*, *saada selvää*, *saada selville*, *saada auki*, *saada pois*, *saada esiin* ja *saada tietää*. Aineistoni *saada aikaan*-idiomin tapaukset kuuluvat kahteen NS:n merkitysryhmään (I.4 ja II) ja niiden erikoismerkitykset heijastuvat merkittävästi idiomien venäjännösten valintaan. Keräsin taulukkoon 7 sellaisia *saada osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja*, joissa on samoja vastineita venäjännöksissä.

Taulukko 7: yleisimmät saada + NP idiomeja ja kiinteitä fraaseja-ryhmän venäjänkieliset vastineet

NS	idiotimi	Venäjännöksiä	Yhteensä	K	J	P
1.4	Saada aikaan	dobit'sa-verbi (добиться – 'saavuttaa')	2	2		
II	Saada aikaan	vizvat'-verbi (вызвать – 'aiheuttaa')	3	2	1	
1.5	Saada selvää	pon'at'-verbi (понять – 'ymmärtää')	3		3	
		razobrat' slova-verbi ja substantiivi (разобрать слова – 'ottaa selvää sanasta')	2		2	
		razobrat' – verbi (разобрать – 'ottaa selvää')	3		2	1
		motš razobrat'-kaksi verbiä (мочь разобрать – 'voida ottaa selvää')	3		2	1
1.5	Saada selville	vijasnit'-verbi (выяснить – 'selvittää')	6	4	2	
		uznat'-verbi (узнать – 'saada tietää')	2	1	1	
II	Saada pois	sn'at'-verbi (снять – 'ottaa pois')	2	2		
II	Saada auki	otkrit'-verbi (открыть – 'avata')	5	1	3	1
II	Saada esiin	vitashit'-verbi (вытащить – 'rahata pois, vetää pois')	2	2		
	Saada tietää	uznat'-verbi (узнать – 'saada tietää')	2	1	1	

Tässä ryhmässä yleisin idiomien venäjännös on *vijasnit'*-verbi (выяснить - 'selvittää'). Kuudessa tapauksessa on kyse *saada selville*-idiomista. Toiseksi yleisin venäjänkielinen käännösvastine verbi *otkrit'* (открыть – 'avata') esiintyy viidessä tapauksessa ja on kyse *saada auki*-idiomista. On kiinnostavaa, että laajimmin esiintyvän *saada selvää*-idiomin venäjännökset eroavat toisistaan: *pon'at'* (понять - 'ymmärtää') – kolmessa tapauksessa, *razobrat'* (разобрать - 'ottaa selvää') – kolmessa tapauksessa ja verbiketju *motš razobrat'* (мочь разобрать - 'voida ottaa selvää') – kolmessa tapauksessa. Useat taulukon venäjänkielisistä verbeistä eivät ole yllättäviä, sillä mukana on melko yleisiä kyseisten idiomien venäjännöksiä, kuten verbit *pon'at'* ('ymmärtää'), *dobit'sa* ('saavuttaa'), *vizvat'* ('aiheuttaa'), *sn'at'* (ottaa pois'), *otkrit'* ('avata'), *vitashit'* (vetää pois'), *uznat'* ('saada tietää').

Aineistoni *saada*-verbin sisältämien idiomien tapausten tarkastelusta kävi ilmi, että suurta osaa suomen idiomista ilmaistaan käännöksessä venäjän idiomilla.

Joissakin tapauksissa idiomien venäjännös saa erilaisten *saada*-verbin määritteiden merkityspiirteitä. Esimerkiksi tapauksessa 99 *saada kiinni*-idiomin venäjännökseen siirtyy ensinnäkin *kiinni*-idiomin adverbiaaliosan merkitys. Kielitomiston sanakirjan mukaan *kiinni* käytetään ilmaisemassa edellä kulkevan saavuttamista. *Kiinni*-sanana lisäksi idiomien venäjännökseen *nagnat'* ('saavuttaa, tavoittaa') siirtyy määrite *lisää*, jonka merkitys on päästä lähemmäksi edellä kulkevaa.

Monien idiomien venäjännökset ovat verbejä, jotka ilmaisevat perfektiivistä aspektia eri venäjän prefiksien avulla: *so-*, *za-*, *pri-*, *raz-*, *u*, *vi-*. Esimerkiksi *saada selville*-idiomin vastine on perfektiivisen aspektin verbi *razuznat'* (раззнать – 'ottaa selkoa'), jolla ilmaistaan jostakin selon ottamista yksityiskohtaisesti. Se on muodostettu imperfektiivisen aspektin verbistä *znat'* ('tietää') lisäämällä kaksi etuliitettä *raz-* ja *u-*.

Aineistoni analyysi osoittaa myös, että *saada*-verbin vastineena on venäjännöksissä useimmiten yksi verbi, mikä on nähtävissä taulukosta 8. Tapauksissa, joissa *saada*-verbi on käännetty verbiketjulla, alkuperäinen *saada*-verbi ei ole modaalinen, mutta venäjännöksessä on usein modaaliseksi tulkittava rakenne. Verbiketjussa ensimmäinen verbi on usein *motš* (мочь -'voida'), joka esiintyy venäjässä modaalisessa merkityksessä ja toinen verbi on infinitiivissä. Verbien lisäksi venäjännöksenä on myös muita sanoja. Esittelen ne taulukossa 9 luvussa 3.3.4.

Taulukko 8: *saada*-verbin venäjännösten esiintymät

	K	J	P
1 verbi	153 t. / 65 %	163 t. / 42,5%	73 t. / 51%
2 verbiä (verbiketju)	11 t. / 5%	24 t. / 6%	10 t. / 7%
Muut sanat	10 t. / 4%	13 t. / 3%	13 t. / 9%

3.3.3 Näkökulman muutos kääntäjän ratkaisuna

Aineistoni analyysistä kävi ilmi, että *saada*-verbillä voi olla paljon erilaisia venäjännöksiä jopa yhdessä konkreettisessa merkitysryhmässä. *Saada*-verbin käännösratkaisuihin voivat vaikuttaa eri tekijät: merkitysryhmä, *saada*-verbin määrite ja konteksti. Aineistostani löytyy paljon tapauksia, joissa *saada*-verbin sisältävän ilmauksen venäjännös tuottaa näkökulman muutoksen: aktiivinen alkuperäislause muuttuu passiiviseksi, intransitiiviverbi muuttuu transitiiviseksi, subjekti muuttuu objektiksi tai jokin muu muutos. Vinayn ja Darbelnet'n (1989[1958]: 65–66) mukaan tämä käännösstrategia on oikeutettu silloin, kun esimerkiksi sanasanainen käännös on kieliopillisesti väärin tai muuten outo kohdetekstissä. Seuraavaksi esittelen lyhyesti näitä tapauksia *saada*-esiintymien luokittelun mukaan: *saada* + NP -tapauksia, *saada*-verbin sisältäviä verbikonstruktioita ja *saada* osana idiomeja.

Ryhmässä *saada* + NP näkökulman muutoksena käännöksessä on usein se, että lauseen subjekti muuttuu objektiksi tai adverbiaaliksi. Sen lisäksi alkuperäinen lauseen merkitys ja sen

venäjännös ovat tavallaan vastakohtapareja, jotka ilmaisevat semanttisesti samaa asiaa vastakkaisesta näkökulmasta: saaminen ~ antaminen. Esimerkiksi tapauksessa 142 alkuperäinen *minulta*-adverbiaali muuttuu käännöksessä subjektiksi, kun taas alkuperäinen *rationalisoija*-subjekti muuttuu allatiivimuotoiseksi adverbiaaliksi siten, että *rationalisoija...ei ole saanut minulta*-alkuperäisen ilmauksen venäjännöksenä on lause 'minä en ole palauttanut hänelle'. *Saada*-verbin venäjännös *vernūt* (вернуть – 'palauttaa') ilmaisee jonkun haltuun takaisin toimittamista eli kertjoa ei palauttanut työnkuvauskaavaketta rationalisoijalle. Kyseisestä tapauksesta näkyy, että alkuperäisen lauseen merkitys muuttuu venäjännöksessä niin, että "saamisen" kuvaus tulee "palauttamisen" kuvaukseksi. Näkökulman muutos toimii keinona välittää alkulauseen merkitystä venäläiselle lukijalle eli venäjän kieleen sopivammalla venäjännöksellä.

vernūt (вернуть – 'palauttaa')

142. a) [– –]rationalisoija soittelee ja haukkuu, kun ei ole saanut minulta työnkuvauskaavaketta täytettynä. (J 117)
 b) - Тут забастовка на шее , а этот чертов рационализатор административного аппарата то и дело звонит и ругается , что я не вернул ему заполненные бланки описания работы.

Määritteiden siirtymisen lisäksi näkökuman muutos tapahtuu silloin, kun käännöksessä subjekti jää taka-alalle ja lause vaihdetaan aktiivisesta passiiviseksi. Esimerkiksi tapauksessa 143 aktiivilause muuttuu käännöksessä passiivilauseeksi. *Sairaanhoitja*-subjekti muuttuu datiivimuotoiseksi adverbiaaliksi, jota vastaa suomen *allatiivi*-sijamuoto. Alkuperäinen objekti *puukon* muuttuu instrumentaalissa olevaksi adverbiaaliksi, jota suomessa vastaa adessiivin sijamuoto (välineenä). Määritteiden siirtymisen ja taka-alalle *sairaanhoitaja*-subjektin jättämisen mukaan *saada*-verbin venäjännöksenä on passiivimuotoinen verbi *ugodit* (удодить – 'joutua, satuttaa, antaa'), vaikka suorassa käännöksessä *saada*-verbin venäjännökseksi sopisi *polutšat* (получать - 'hankkia').

ugodit (удодить – 'joutua, satuttaa, antaa')

143. a) Joku sairaanhoitaja oli saanut puukon kylkeensä , mutta ei hänellä ole hengenvaaraa . (K 90)
 b) И еще медсестре угодили ножом в ребро , но рана не смертельная .
 (ja vielä sairaanhoitajaan annettiin puukolla kylkeensä, mutta haava ei ole hengenvaaraa)

Aineistostani löytyy paljon tapauksia, joissa intransitiiviverbi muuttuu käännöksessä transitiiviverbiksi. Verbin valinnan seurauksena lauseen subjekti muuttuu. Tapauksessa 144 näkökulman muutoksen seurauksena *sain vihreän*-ilmaus käännetään ilmauksella *zazglas' zeljonaja* ('syttyi vihreä'), jossa *zazglas'* ('syttyi') on intransitiivinen verbi ja *zeljonaja* ('vihreä') on subjekti.

zazetš's'a (зажечься – 'syttyä')

144. a) Martikaisen ovella paloi keltainen valo, odottelin ja kun valo sammui, painoin nappia, sain vihreän ja menin sisään. Se istui pöytänsä takana piippuaan rassailen, puhalteli sitä auki ja käski istumaan. (J 379)

b) У двери Мартикайнена горела желтая лампочка, я подождал, пока она погаснет, нажал на кнопку и, после того как зажглась зеленая, вошел...

('Martikaisen ovella paloi keltainen valo, odottelin, kun se sammui, painoin nappia, ja sen jälkeen kun syttyi vihreä, menin sisään. Se istui pöytänsä takana piippuaan rassailen, puhalteli sitä auki ja käski istumaan')

Myös *saada*-verbin sisältymien idiomien käännöksistä löytyy intransitiiviverbin muutos transitiiviverbiksi. Tapauksessa 145 *saada kokoon*-idiomin venäjännöksenä on intransitiiviverbi *sobrat'sa* (собратся - 'kokoontua'). *Ne ei saa rahoja kokoon*-ilmauksen venäjännöksenä on *они не соберутся* ('ne eivät kokoonnu'), jossa substantiivilla 'ne' ilmaistaan rahaa, joka alkuperäisilmauksessa on objektina.

sobrat'sa (собратся – 'kokoontua')

145. a) - Minä maksan sen vaikka omalta tililtäni ensin, jos ne ei saa rahoja kokoon, tällä viikolla, se lupasi. (J 191)

b) - Да я могу снять со своего счета, если они не соберутся, прямо на этой неделе, - пообещала она ('voin nostaa tililtäni, jos ne eivät kokoonnu, suoraan tällä viikolla, - lupasi hän')

Intransitiiviverbin muutos transitiiviverbiksi käännöksissä esiintyy myös laajasti *saada* + MA-infinitiivin illatiivimuoto-konstruktioiden avulla. Aineistostani löytyy 36 tapausta, kun konstruktiolla on yksi verbi vastineena. 15 tapauksessa alkuperäinen intransitiiviverbi muuttuu venäjännöksessä transitiiviverbiksi. Kaikissa näissä venäjännöksissä transitiiviverbi heijastaa kokonaan *saada*-verbin sisältävän alkuperäislauseen merkityksen eikä vääristele sitä mitenkään. Esimerkiksi tapauksessa 146 *saatiin rauhoittumaan*-ilmaus on käännetty yhdellä transitiiviverbillä *uspokoit'* (успокоить – 'rauhottaa'), kun taas alkuperäinen *rauhoittumaan* on intransitiivinen verbi. *Saada* + MA-infinitiivin illatiivimuotoinen intransitiiviverbi-konstruktion tapaukset kuulostavat usein oudoilta suorassa venäjännöksessä, kun taas transitiiviverbin valinta venäjännöksessä helpottaa venäläisen lukijan ponnisteluja tekstin ymmärtämiseksi.

uspokoit' (успокоить – 'rauhottaa')

146. a) Tuomas vielä heräsi siihen huutamiseen ja meni tunti, ennen kuin me saatiin se taas rauhoittumaan. (K 35)

b) Туомас проснулся от наших криков, и потребовался час, чтобы его успокоить.
(Tuomas vielä heräsi siihen huutamiseen ja tarvittiin tunti, jotta hänet rauhoitetaan')

Näkökulman muutos esiintyy myös *saada*-tapauksissa, joissa aktiiviverbi muuttuu käännöksessä venäjän partisiipiksi. Esimerkiksi tapauksessa 147 *kun sain sen äänestä itseni varmaksi* -ilmaus on käännetty venäjän partisiipirakenteella, jota vastaa suomen temporaalirakenne eli adverbiaalina toimiva infiniittinen lauseke '*äänestä vakuutuessani*'. Tässä tapauksessa *saada varmaksi* idiomi on käännetty venäjänkielisellä partisiipillä *убедившись*, jota vastaa suomessa E-

infinitiivin inessiivi eli *essA*-muoto *vakuuttuessani*. Venäjän partisiippi on muodostettu intransitiivisesta verbistä *ub'edit's'a* ('vakuuttua'), kun taas suomen *saada* on transitiiviverbi.

ubedit's'a (убедиться – 'vakuuttua')

147. a) Intin sitä vielä jonkin aikaa ja lupasin sitten tulla, kun sain sen äänestä itseni varmaksi. (J 14)

b) Мы еще какое-то время слегка попрепирались в таком же духе, пока я не пообещал прийти, убедившись по тону ее голоса, что это необходимо.

Näkökulman muutos voi johtaa muutokseen henkilökuvassa, diskurssin totuusarvossa tai jopa juonenkulussa. Usein nämä seuraukset punoutuvat yhteen niin, että yksi tuo mukanaan toisen. (Kuusi 2003: 33–34). Tapauksessa 148 näkökulman siirtymä vaikuttaa venäjännöksen valintaan siten, että venäjän intransitiiviverbi saa omanperäisen täydennyksen ja tuo juoneen uuden vivahteen. Tässä tapauksessa *ajotie*-adverbiaali tulee käänöksessä subjektiksi ja *pisarat*-subjekti jää taka-alalle. *Saada näyttämään*-ilmauksen venäjännöksenä on intransitiiviverbi *stanovit'sa* (становиться – 'muuttua, tulla'), joka saa venäjässä täydennyksenä instrumentaalimuotoisen adverbiaalin. Suomessa sitä vastaa adessiivissa oleva adverbiaali. Kyseisen täydennyksen merkitykseen vaikuttaa suomenkielinen adverbiaali *nypityltä* siten, että täydennyksen venäjännöksenä on kaksi adjektiivia *ostroi i koljuchei* (острой и колючей – teräväksi ja piikkiseksi'). Tästä esimerkistä näkyy, että näkökulman muutoksen seurauksena on venäjän intransitiivisen verbin täydennys '*teräväksi ja piikkiseksi*', joka tuo lausekontekstiin uusia vivahteita.

stanovit'sa ostroi i koljuchei (становиться острой и колючей – 'muuttua, tulla teräväksi ja piikkiseksi')

148. a) Yhtenäinen vesimassa velloi ja heittelehti pitkin leveää ajotietä ja taivaalta iskeytyvät isot ja kovat pisarat saivat sen näyttämään jotenkin nypityltä. (P 112)

b) Большие, тяжелые капли взрывали гладкую поверхность, и она становилась острой и колючей. ('Isot ja kovat pisarat iskeytyivät tasaista pintaa ja se tuli teräväksi ja piikkiseksi')

3.3.4 Muita *saada*-verbin käänösratkaisuja

Aineistostani löytyy myös *saada*-tapauksia, joissa venäjännöksessä kyse ei ole vain näkökulman muutoksesta vaan kääntäjän tyylistä ja siitä, miten kääntäjä ymmärtää alkutekstiä. Näissä tapauksissa *saada*-verbiä ei käännetä verbillä vaan merkitysisältö välitetään substantiivin tai jonkin muun sanaluokan sanan avulla. Sen lisäksi käänös saattaa sisältää alkuperäistekstistä puuttuvia lisämerkityksiä. Käänösprosessin tuloksena tekstiin tulee mukaan jotain, mitä kääntämättömässä tekstissä ei ole, tai siitä jää jotain pois. Tapauksessa 149 kyse on tarkentavasta lisäyksestä eli *hän oli saanut ylioppilaslakkinsa*-ilmauksen venäjännökseen lisätään selitys siitä, mitä tarkoittaa *ylioppilaslakin saaminen* ja uuden lausekontekstin mukaan *saada*-verbin

venäjännös muuttuu substantiiviksi. Kääntäjän mielestä *hän oli saanut ylioppilaslakkinsa*-alkulause tarvitsee tarkentavan lisäyksen venäläiselle lukijalle, koska ”ylioppilaslakin saaminen” ei ole tuttu ilmiö venäläisessä kulttuurissa.

vručenie (вручение – ’antaminen, luovuttaminen’)

149. a) [– –] hän oli pukeutunut samaan Tuuterin kansallispukuun, jossa hän oli saanut ylioppilaslakkinsa. (K 26)
 b) она надела тот самый национальный костюм от Туутери, в котором была на выпускном торжестве по поводу вручения студенческой фуражки.
 (’hän oli pukeutunut samaan Tuuterin kansallispukuun, jossa hän oli päättäjäisjuhlissa ylioppilaslakin antamisen takia’)

Joissain tapauksissa *saada*-verbin sisältämän ilmauksen ja sen venäjännöksen merkityssisältö on sama, mutta esitystapa on tyylillisesti ja rakenteellisesti erilaiset. Esimerkiksi aineistoni tapauksissa 150 ja 151 *saada selvää*-idiomin sisältämien ilmausten venäjännöksiä ovat adjektiivi ja adverbi. Tapauksessa 150 *josta en saanut selvää*-ilmauksen venäjännös on *nepon’atnoje* (’käsittämätön, epäselvä’) ja tapauksessa 151 *siitä oli vaikea saada selvää*-ilmauksen venäjännös *razborchivo* (’selvästi, valikoivasti’). Molemmissa tapauksissa venäjännökset toimivat idiomia edeltävän verbin määritteenä. Tapauksessa 150 venäjännös toimii objektina eli ’painajat huuhtelivat takaisin jotakin epäselvää’ ja tapauksessa 151 adverbialina eli ’se oli käsinkirjoitettu eikä hyvin selvästi’.

nepon’atnoje (непонятный – ’käsittämätön, epäselvä’)

150. a) Painajat huuhtelivat takaisin jotakin, josta en saanut selvää. Käskin niiden panna koneet käyntiin... (J 8)
 b) Печатники прокричали в ответ что-то непонятное. Я велел им пустить все машины ...
 (’Painajat huuhtelivat vastaukseen jotakin epäselvää. Käskin niiden panna koneet käyntiin’...)

razborchivo (разборчиво – ’selvästi, valikoivasti’)

151. a) Rupesin lukemaan ruokalistaa. Se oli käsinkirjoitettu ja siitä oli vaikea saada selvää. (J 223)
 b) Я принялся изучать меню. Оно было написано от руки и не очень разборчиво.
 (’Rupesin lukemaan ruokalistaa. Se oli käsinkirjoitettu ja ei hyvin selvästi’)

Seuraavaksi esittelen taulukon 9, jossa *saada*-verbin sisältämä ilmaus on käännetty jollain muulla keinolla kuin verbillä.

Taulukko 9: Tapauksia, joissa *saada*-verbin sisältämä ilmaus on käännetty jollain muulla keinolla kuin verbillä

Saada-tapaus	venäjännös	venäjän sanaluokka
<i>Saada</i> + NP		
[– –] – Saat luvan (J 120)	<i>ladno</i> (ладно – ’hyvä on, ok’)	myönteinen partikkeli
[– –] että saa toiselta hengen, yksi pojista sanoi. (J 319)	<i>von</i> (вон – ’pois’)	adverbi
Siis mä tarkotan että ihan	<i>znaju ja vas</i> (знаю я вас –	venäläinen kiinteä fraasi

varmasti. - Paras olis saada. (P 38)	'tunnen minä teidät')	
- Siis sillä edellytyksellä tietenkin että mä saan sen pian takasin . – Tietysti saat, [– –]. (P 101)	<i>kakoi razgovor</i> (какой разговор – 'millainen keskustelu')	venäläinen kiinteä fraasi (kysymyssana ja substantiivi)
[– –] että se kysymys taitaa nyt jäädä tällä erää ratkaisematta, me saadaan seuraa. (P 44)	<i>posmotrim chto budet dal'she</i> - (посмотрим, что будет дальше - 'katsotaan, mitä on edelleen')	venäläinen kiinteä fraasi (kaksi verbiä ja adverbi)
Saada osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja		
Painajat huuhtelivat takaisin jotakin , josta en saanut selvää . (J 8)	<i>nepon'atnoje</i> (непонятное - 'epäselvä')	adjektiivi
[– –] Se oli käsinkirjoitettu ja siitä oli vaikea saada selvää . (J 223)	<i>razborchivo</i> (разборчиво - 'selvästi, valikoivasti')	adverbi
- Saamanne pitää (P 97)	<i>nu, polutšajte</i> (Ну, получайте - No, saakaa)	partikkeli ja verbi te-imperatiivissa
- Jo siitä puhuminenkin saa aikaan onnettomuuksia. (K 64)	<i>t'agostni</i> (тягостный - painostava)	adjektiivi
[– –], nahkatakki ja likaiset lenkkiosut, sai kelvata. (K 31)	<i>na vse vremena</i> (на все времена - 'kaikkina aikoina')	venäläinen kiinteä fraasi (kaksi substantiivia)
Saada verbikonstruktioissa		
sai jonkin tuohenkäppyrän sen verran syttymään, että [– –] (J 38)	<i>nakonets</i> (наконец - 'lopulta')	lauseadverbiaali
[– –] paperit saa näyttämään miltä millonkin haluaa. (J 169)	<i>mozno</i> (можно - 'saada')	modaalinen sana
Sain sen taas lähtemään (J 204)	<i>pora</i> (попа - 'aika')	substantiivi

Aineistoni *saada*-verbin venäjännöksissä käytetään myös poistoja. Aineistostani löytyy 23 *saada*-tapausta, joista *saada*-verbin tai edes siihen liittyvän lauseen venäjännös on jäänyt pois. Esimerkiksi tapauksessa 152 *saada*-verbin sisältävä lausetta ei ole käännetty ollenkaan.

152. Johnny oli saanut kitaransa kuntoon. (K 106)

Poistoista löytyy myös tapauksia, joissa *saada*-verbiä ei ole käännetty, koska vastineena loogisesti sopiva *bit'*-verbi (быть - 'olla') eli sen preesensin aikamuoto puuttuu venäjän eksistentiaalilauseista ja sen alatyypeistä eli tilalauseista, omistuslauseista ja kvanttorilauseista. Omistuslauseissa *olla*-verbi puuttuu vain kielteisistä lauseista, kun taas myönteisissä se on usein läsnä. Tapauksessa 153 *saada*-verbiä ei ole käännetty, koska loogisesti sopivaa *bit'*-verbiä (быть - 'olla') ei käytetä yleensä venäjässä preesensissä. *Jos ei saa rakkautta*-ilmauksen venäjännöksenä on *jesli net ljubvi* (если нет любви - 'jos ei rakkautta').

153. a) - Mä ymmärrän kyllä, Marsalkka sanoi. - Jos ei saa rakkautta, on hyvä päästä edes sairaalaan. [— —]. (P 131)
b) - Я понимаю, — сказал Маршал, — если нет любви, то хорошо бы хоть в больницу.

Kuparisydän-romaanista löytyy kaikkiaan viisi *saada* + NP + translatiivimuotoinen adverbiaali - tapausta (*saada lahjaksi, saada palkinnoksi, saada tulokseksi, saada lainaksi ja saada palkkioksi*), joissa venäjännöksenä on *polutšit'*-verbi (получить - 'hankkia'), mutta alkuperäistekstin adverbiaalia ei ole käännetty.

Aineistoni perusteella voi siis sanoa, että *saada*-verbin venäjännöksiä on paljon ja ne ovat hyvin erilaisia, koska käännösratkaisuun voivat vaikuttaa erilaiset tekijät. Kääntäjän ratkaisu on onnistunut, kun se ei vääristele alkutekstin merkitystä vaan välittää alkutekstin merkityksen suomesta venäjäksi. Joissakin tapauksissa suomen *saada*-verbin konstruktioita ei voi kääntää tarkasti venäjän kielelle ilman näkökulman muutosta. Joskus kääntäjä tekee venäjännökseen lisäyksen tai poistoja.

Analyysistä kävi ilmi, että *saada*-verbin määritteet, konteksti sekä näkökulman muutos ja lisäys auttavat kääntäjää tuottamaan venäjän kielelle sujuvia ja ”eläviä” *saada*-venäjännöksiä. Aineistoni analyysin perusteella voi sanoa, että *saada*-verbin merkitys ja sen venäjännös ovat sidoksissa käännettävän lauseen merkitykseen sekä kieliopillisiin, leksikaalisiin ja rakenteellisiin valintoihin.

4 Johtopäätökset

Olen tarkastellut tutkielmassani ei-modaalisen *saada*-verbin venäjännöksiä. Aineistona olen käyttänyt suomalaisen kaunokirjallisuuden venäjännöksiä *Par-Fin*-paralleelikorpuksesta. Tutkimuskysymykseni olivat seuraavat:

1. Millaisia *saada*-verbin venäjännöksiä käytetään suomalaisen kaunokirjallisuuden käännöksissä? Mikä on *saada*-verbin yleisin venäjännöskeino?
2. Miten venäjännökset vastaavat suomen (ei-modaalisen) *saada*-verbin Nykysuomen sanakirjan kuvaavia merkityksiä?

Lähdin liikkeelle yksikielisen Nykysuomen sanakirjan *saada*-artikkelista. NS:n mukaan merkitysryhmittely auttoi minua analysoimaan aineistoni *saada*-tapauksia ja niiden venäjännöksiä tarkasti. *Saada*-aineistoni tarkastelun olen jakanut kolmeen ryhmään: *saada* +

nominiobjekti (NP), ei-modaalinen *saada* verbikonstruktioissa ja *saada* osana idiomeja ja kiinteitä rakenteita. Analyysini on osoittanut, että aineistoni *saada*-tapaukset kuuluvat erilaisiin NS:n merkitysryhmiin, mutta pääosin aineistoni *saada*-esiintymät kuvaavat käyttöön esineiden saamista ja sitä, että onnistuu aiheuttamaan jotakin.

Analysoin 505 ei-modaalista *saada*-tapausta. Analyysistä kävi ilmi, että *saada*-verbin venäjänkielisenä vastineena esiintyy käännöksissä useimmiten yksi verbi. Sen lisäksi *saada*-venäjännöksinä voi olla kaksi verbiä ja muihin sanaluokkiin kuuluvia ilmauksia. *Saada* + NP -ryhmässä yleisin venäjännös on *polutšat'*-verbi (получать - 'hankkia'). On kiinnostavaa, että *polutšat'* sopisi venäjännökseksi myös monissa niissä *saada*-tapauksissa, joissa sitä ei ole käytetty.

Saada verbikonstruktioissa-tapaukset on luokiteltu kahteen alaryhmään. Ryhmässä, jossa *saada*-verbillä on oma vastine ja MA-infinitiivin illatiivimuodolla on oma vastine, yleisin *saada*-venäjännös on *zastavit'*-verbi (заставить - 'pakottaa'). Silloin, kun konstruktiolla on vain yksi verbi vastineena, yleisin *saada*-venäjännös verbi *pomeštšat's'a* (помещаться – mahtua). Ryhmässä *saada* osana kiinteitä rakenteita yleisin venäjännös on *vijasnit'*-verbi (выяснить - 'selvittää'), joka kuuluu *saada selville*-idiomiin. Toiseksi yleisin venäjänkielinen käännösvastine verbi *otkrit'* (открыть - 'avata') kuuluu *saada auki*-idiomiin. Useat idiomien venäjänkieliset vastineet eivät ole yllättäviä, sillä mukana on melko yleisiä kyseisten idiomien venäjännöksiä, kuten verbit *pon'at'* ('ymmärtää'), *dobit'sa* ('saavuttaa'), *vizvat'* ('aiheuttaa'), *sn'at'* (ottaa pois'), *otkrit'* ('avata'), *vitaštšit'* (vetää pois'), *uznat'* ('saada tietää'). On kiinnostavaa, että suurta osaa aineistoni *saada*-verbin sisältämistä idiomeista ilmaistaan käännöksessä venäjän idiomilla. On yllättävää, että se venäjän idiomit ilmenee suomen idiomien suorasta käännöksestä.

Saada-verbin merkitys ja sen venäjännösten valinta riippuu eri tekijöistä ja ensinnäkin verbin määritteistä. *Saada* + NP, *saada* + Ma -infinitiivin illatiivimuodon verbi sekä *saada* osana kiinteitä rakenteita saavat vastineekseen venäjässä erilaisia sanoja, mutta useimmiten verbin, jonka merkityksessä on NP:n tai infinitiivin merkityspiirteitä. Näissä tapauksissa objektia tai adverbialia ei ole käännetty erikseen vaan niiden merkitykset siirtyvät venäjännökseen. *Saada* + NP -ryhmässä objekti on käännetty usein pelkällä verbillä. Tämä käännösratkaisu löytyy myös muista ryhmistä. *Saada* osana kiinteitä fraaseja ja idiomeja-ryhmässä idiomien adverbialia- ja nominosan merkityspiirteitä siirtyy usein venäjännöksen verbiin. *Saada* verbikonstruktiossa-ryhmän venäjännöksen verbiin siirtyy monissa tapauksissa MA-infinitiivin illatiivimuodon verbin merkitys. Joissakin tapauksissa *saada*-verbin vennäjännöksenä on tietty yleinen verbi silloin, kun puhutaan jonkin "saamisesta". Esimerkiksi aineistostani seitsemässä *saada taksin*-

tapauksessa *saada*-verbin venäjännöksenä on *vz'at'*-verbi (взять -'ottaa'), jota venäjässä käytetään yleensä, kun kyse on taksin saamisesta.

Kieliopillisella ja rakenteellisella tasolla *saada*-verbin venäjännösten esiintyvyydessä ei ole merkitsevää eroa kääntäjien välillä. Leksikaalisella tasolla kääntäjien käännösvalinnat eroavat toisistaan. Esimerkiksi venäjän kiinteitä fraaseja ja idiomeja *saada*-verbin venäjännöksenä käytetään laajasti *Pussikaljaromaanissa* ja *Joki virtaa läpi kaupungin* -romaanissa, mutta *Kuparisydän*-romaanissa venäjän idiomi esiintyy harvoin. Sen lisäksi *saada* + NP-ryhmän yleisin venäjännös *polutšat'* ('hankkia') esiintyy useimmiten *Kuparisydän*-romaanissa (38,7%) eli *saada* + NP-ryhmän 98 tapauksesta *polutšat* on 38 tapauksessa, kun taas *Joki virtaa läpi kaupungin*-romaanissa - 22 tapauksessa (16,6%) ja *Pussikaljaromaanissa* - kahdeksassa tapauksessa (11,2%). *Saada*-verbin käännösten tarkastelu paljasti myös sen, että käännösratkaisu riippuu kääntäjästä. Kääntäjät ilmaisevat esimerkiksi samaa idiomia venäjännöksessä eri tavoin.

Saada-verbin venäjännösten analyysissä olen kiinnittänyt huomiota verbin argumentteihin, lausekontekstiin ja erilaisiin käännösratkaisuihin. *Saada*-verbin ja sen venäjännöksen aikamuoto, aspekti ja modus eroavat toisistaan. Kirjaimellisen venäjännöksen ohella *saada*-verbin sisältämien ilmausten venäjännöksissä esiintyy myös näkökulman muutoksia, kuten *saada*-verbin sanaluokan vaihtaminen, siirtymä intransitiivisuudesta transitiivisuuteen, aktiiviverbistä passiiviverbiin. Analyysin perusteella on selvää, että *saada*-verbin tapausten näkökulman muutos on sidoksissa alkutekstin sopeuttamiseen venäjän kieleen. Aineistostani löytyy *saada*-verbin tapauksia, joissa venäjännöksenä ei ole verbi vaan kiinteä fraasi, partikkeli, adjektiivi tai adverb. Joskus alkuperäinen *saada*-verbin sisältämä ilmaus ja sen venäjännös eroavat toisistaan merkitykseltään. *Saada*-aineistostani löytyy myös tapauksia, joissa *saada*-verbin tai jopa siihen liittyvän lauseen venäjännös on jäänyt pois.

Kaikissa aineistoni tapauksissa ei voi tarkkaan tietää, mitä asioita on kääntäjän valinnan taustalla. Monissa tapauksissa kyse on konkreettisen aineen saamisesta (huone ja lasku), mutta kääntäjän valitsemilla venäjännöksillä ('sopia', 'kysyä') saaminen ei toteudu aina todellisuudessa. Joissakin tapauksissa *saada*-verbi on käännetty verbiketjulla. Huomionarvoista on, että aineistoni alkuperäinen *saada*-verbi ei ole modaalinen, mutta venäjännöksessä on modaaliseksi tulkittava rakenne. Usein verbiketjussa ensimmäinen verbi on *motš* (мочь -'voida'), joka esiintyy venäjässä modaalisessa merkityksessä ja toinen verbi on infinitiivissä.

Lähteet

Aineistolähteet

ParFin 2016. *Tampereen yliopistossa koottu 1910–2008-luvun suomalaisten kaunokirjallisten teosten ja niiden venäjännösten rinnakkaiskorpuksesta erotettu osakorpus.*

Verkkoversio saatavissa: https://korp.csc.fi/?mode=parallel#?lang=fi&stats_reduce=word¶llel_corpora=fin&corpus=parfin_2016_fi&cqp_fin=%5B%5D [viitattu 01.08.2020].

NS = *Nykysuomen sanakirja 1951–1961* (1973–1976): *Nykysuomen sanakirja I–IV*. Helsinki: SKS.

Tutkimuskirjallisuus

Alestalo, Marjatta – Hämäläinen, Eija 2008: *Venäjän kielioppi. Venäjää aikuisille*. Helsinki: Finn Lectura.

Barhudarov, L. S. 2013 [1975]: *Jazyk i perevod: Voprosy obščej i častnoj teorii perevoda*. Izd. 4-e. Moskva: Izdatel'stvo LKI.

Chesterman, Andrew 1997: *Memes of Translation. The Spread of Ideas in Translation Theory*. Benjamins Translation Library 22. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.

Dahl, Östen – Karlsson, Fred 1976: Verbien aspektit ja objektin sijanmerkintä: vertailua suomen ja venäjän välillä. – *Sananjalka* 18 s. 28–52.

Dal', Vladimir 1882: *Tolkovyj slovar' Vzivaga velikoruskaga jazyka*. Osa IV. St.-Peterburg: M. O. Vol'f.

Ellis, Nick 2008: *Phraseology: The periphery and the heart of language*. — Meunier, Fanny & Granger, Sylviane (toim.) *Phraseology in foreign language learning and teaching* s. 1–13. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.

Grönros, Eija-Riitta 2013: *Sanakirjojen normatiivisuus ja deskriptiivisyys*. — Tyysteri, Laura ja Lehtosalo, Kaisa (toim.) *Hyvä sanakirja. Tieteellisiä, käytännöllisiä ja eettisiä näkökulmia leksikografiaan* s.35-52. Turun yliopiston suomen kielen ja suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen oppiaineen julkaisuja. Suomen kieli ja suomalais-ugrilainen kielentutkimus, Turun yliopisto.

- Haanpää Marjo 2001: Infinitivnye predloženiâ v russkom âzyke = Infinitiivilauseet venäjän kielessä. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopisto.
- Hakulinen, Auli – Karlsson, Fred 1979: *Nykysuomen lauseoppia*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Hakulinen, Lauri 1966: Sees. *Virittäjä*, 70:2 s. 164-169. Helsingin yliopisto.
- Heinmäki, Orvokki 1984: Aspect in Finnish. – C. de Groot – H. Tammola (toim.), *Aspect bound: A voyage into the realm of Germanic, Slavonic and Finno-Ugrian aspectology* s. 153–154. Dordrecht: Foris
- Ikola, Osmo – Palomäki, Ulla – Koitto, Anna-Kaisa 1989: *Suomen murteiden lauseoppia ja tekstielioppia*. Helsinki: SKS.
- Jänis, Marja 2010: *Venäjältä suomeksi ja suomesta venäjäksi*. Aleksanteri Series 4/2010, Helsinki: Aleksanteri – instituutti.
- Järventausta, Marja 2013: Kontrastiivinen tutkimus vertailevan kielentutkimuksen kentässä. — Kolehmainen, Leena — Miestamo, Matti — Nordlund, Taru (toim.), *Kielten vertailun metodiikka* s. 96–134. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Kangasniemi, Heikki 1992: *Modal expressions in Finnish*. Studia Fennica linguistica 2. Helsinki: SKS.
- Kielitoimiston sanakirja*. Saatavissa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/> [Viitattu: 01.8.2020].
- Korhonen, Jarmo 2018: *Fraseologia: Kiinteiden sanayhtymien tutkimus*. Helsinki: Finn Lectura.
- Kortelainen, Kristiina 2011: Ei ole kaikki muumit laaksossa. Tutkimus suomen kielen idiomikonstruktion produktiivisuudesta. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto.
- Kuz'mina, Irina B. — Nemtvsenko, Jelena V. 1976: Glagol'nyje konstruksii s sub'jektnym genitivom v sovremennyh russkih govorah. – Avanesov, Ruben (toim.), *Obstseslavjanski lingvistitseski atlas* 1974 s. 214–236. Moskva: Nauka.
- Kuusi, Päivi 2003: Free Indirect Discourse in Translations of Jane Austen's Novels into Finnish and Russian. – Tammi, Pekka – Tammola Hannu (toim.), *Linguistic and Literary Aspect of Free Indirecr Discourse from a Typological Perspective* s.33-34. Tampere:

Tampereen Yliopistopaino Oy.

Lefevere, Andre 1992: *Translation, Rewriting, and the Manipulation of Literary Fame*. London: Routledge.

Leppihalme, Ritva 2007: Kääntäjän strategiat. – Riikonen, H.K.; Kovala, Urpo; Kujamäki, Pekka; Palloposki, Outi (toim.), *Suomennoskirjallisuuden historia 2* s.265–375. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Leinonen, Marja 1985: *Impersonal sentences in Finnish and Russian*. Slavica helsingiensia 3. Helsinki: University of Helsinki.

Leisiö, Larisa 2004: Sijamuotojen käytöstä suomenvenäjässä. *Virittäjä* 108:2 s. 162–199
Helsingin yliopisto.

Mannila, Markku 1983: Kaunokirjallisuuden kääntäminen on illuusion luomista. Kaunokirjallisuuden kääntämisen asemasta ja tutkimisesta. – Hilkkä Pekkanen (toim.), *Kielestä toiseen. Näkökulmia kirjallisuuden kääntämiseen* s. 33–40. Helsinki: Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto r.y.

Min'jar-Beloručev, R. K. 1996: *Teorija i metody perevoda*. Moskva: Moskovskij litsej.

Mustajoki A. & Niemensivu H. 1977: *Venäjän kielen vaikeuksia*, Helsinki: Gaudeamus.

Nenonen Marja 2002: Idiomit ja leksikko: lausekeidiomien syntaktisia, semanttisia ja morfologisia piirteitä suomen kielessä. *Joensuun yliopiston humasrisia julkaisuja* 29. Joensuu: Joensuun yliopisto.

Nevalainen, Sampo 2003: Käännöskirjallisuuden puhekielisyyksistä – kaksinkertaista illuusiota? *Virittäjä* 107:1 s. 2-26.

Nikunlassi, Ahti 2002: *Johdatus venäjän kieleen ja sen tutkimukseen*. Helsinki: Finn Lectura.

Nikunlassi, Ahti, 2020: blogikirjoitus Suomen ja venäjän kielen eroista ja yhtäläisyyksistä. Venäjän kieli ja kirjallisuus, Helsingin yliopisto. Saatavissa: <https://blogs.helsinki.fi/venajaavoimmartaa/suomen-ja-venajan-kielen-eroista-ja-yhtalaisyyksista/> [viitattu 01.08.2020].

Pajunen, Anneli 2001: *Argumenttirakenne – asiantilojen luokitus ja verbien käyttäytyminen*

suomen kielessä. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 187. Helsinki : Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Partanen, Pasi 2003: Saanko esitellä: saada-verbin polysemia. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.

Raukko, Jarno 1994: Polysemia: Merkitysten verkosto – merkityksen verkko. — Pentti Leino & Tiina Onikki (toim.), *Näkökulmia polysemiaan* s. 36–69. Kieli 8. Helsinki: Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.

Recker, A.I. 1974: *Teorija perevoda i perevodčeskaja praktika. Očerki lingvističeskoj teorii perevoda*. Moskva: Meždunarodnye otnošenija.

Rozental, Ditmar, Irina Golub & Margarita Telenkova 2006: *Sovremennyj russkij jazyk*. Moskva: Airis-press.

Saukkonen, Pauli, Marjatta Haipus, Antero Niemikorpi & Helena Surkala 1979: *Suomen kielen taajuussanasto*. Porvoo: WSOY.

Sinclair, John 1991: *Corpus, Concordance, Collocation*. Oxford: Oxford University Press.

Tieteen termipankki. Saatavilla: https://tieteentermipankki.fi/wiki/K%C3%A4%C3%A4nn%C3%B6stiede:pragmaattinen_adaptaatio [Viitattu: 01.8.2020].

Torop, Peeter 1995: *Total'nyj perevod*. Tartu: Tartu ülikooli kirjastus.

Vahros, Igor 1959: Venäjän genetiivi ja suomen partitiivi eritoten objektin ja subjektin kaasuksina. – Pertti Virtaranta, Terho Itkonen & Paavo Pulkkinen (toim.), *Verba docent*. Juhlakirja Lauri Hakulisen 60-vuotispäiväksi 6.10.1959 s. 269–286. *Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia* 263. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Vehmas-Lehto, Inkeri 1999 : *Kopiointia vai kommunikointia?* Helsinki: Finn Lectura.

VISK = Hakulinen, Auli, Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen & Irja Alho 2004 : *Iso suomen kielioppi*. Verkkoersio. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Saatavissa: <http://scripta.kotus.fi/visk/etusivu.php> [viitattu 01.08.2020].

S

s [äs t. es, vartalo ässä- t. essä-] 1. kirjain, s-äänteen merkki. 2. eräs kielen äänne: suomen kielen ainoa omissa sanoissa esiintyvä sibilantti (soinniton, kourusupistuma kapeampi kuin š-äänteessä). 3. lyhennyksissä. a. sivu(t), sivu(i)lla. | Ks. s. 35. b. syntynyt. | Työmies N.N., s. 16. 4. 1923. c. sekunti. d. sähkö. (S) siemens.

-s liitepart. Liittyy lauseen vokaaliloppuun enimmäisen sanan t. jäsenen loppuun, etenkin milloin sellaisena on interr. pron. (kukas, mikäs, kellekäs ym.), (vars. interr.) adv. (kuinkas, milloinkas, missäs ym.), alistuskonj. (että, koska), merk:ltään tav. kehottava v:n imperatiivimuoto (annas, sanos, kuulkaas; äläs, älkääs) t. liitepart:lla -ko t. -pa varustettu sana (enkös, etkös, etkös, emmekös jne., jokos, oletkos, olipas, tehdäänpäs, äläpäs), antaen ilmaisulle puhekielenomaisen, tav. tuttavallisen sävyn. Huom. lisäksi *puhek.* ja *vanh.* käytetyt muodot ettes 'ettet', jottes 'jottet' sekä *puhek.* käytetyt supistuneet muodot tehdääs 'tehdäänpäs', lähdetääs 'lähdetäänpäs', mennääs 'mennäänpäs' jne. | Mitäs kuuluu? Mikäs auttoi! Mihin-käs menet? Mitäs tyhjää! Milläs nyt eletään? Siinä sen nyt näet! Kuinkas luet? Hevonen on vähän vikuri, että sen tiedät. Saas nähdä, kuinka tässä käy. Olettekos huomanneet, että -? Annas kun minä autan. Siitäkö äiti tuli iloiseksi! Kiinnipäs joutui! Kappas vain! — Vanh. *heng.* ja sen mukaisesti nyk. joskus *leik.* | Vaimo, jonkas annoit minulle vrv. Poikani, miksis meille näin teit? vrv. En minä sinua hädä pois paratilisistasi, jonkas korvessa löytänyt olet Kianto.

sa *pers.pron. murt. runok.* = sä | Yksin oot sinä ihminen, kaiken keskellä yksin, / yksin syntynyt oot, yksin sa lähtevä oot koskenn.

saa|da¹⁹ v.; saaminen, saatava ks. myös erikseen.

A. tr. Merk.-ryhmät eivät ole tarkkarajaisia.

I. tapahtumasta, jossa jk, jtk siirtyy, joutuu jkn t. jnk omistukseen, haltuun, yhteyteen, käyttöön, tulee jkn t. jnk osaksi tms., ajateltuna sen kannalta, jonka haltuun, osaksi jne. jtk tulee.

1. esineen, oikeuden, nimityksen tms. joutumisesta jklle, jkn haltuun t. käyttöön jkn antamana, tarjoamana, lähettämänä, suomana, määräämänä tms. | Jos pyydät kauniisti, s:t [= annan sinulle] omenan. Teimme vaihtokaupan: annoin takin ja sain tilalle kellon. Keneltä olet s:nut tuon sormuksen? S:nko rahaa, menisin elokuviin? Tästä s:t huijin har-

tiollesi. Sai tulen tupakkaansa. Lähetti sai rahat ja lähti. S. tavara tullista, postista. S. lahja, almu. Lapset saivat paljon joululahjoja. Sai mitalin urheudesta. Testamentilla s:tu omaisuus. S. perintö. S. apuraha, eläke. S. laina, velka. Sai pankista luottoa. S. maksu jstak. Kuitata summa s:duksi. Sai metsästään hyvän hinnan. S. palkkaa. Palkkani on vielä kahdelta kuukaudelta s:matta. Paljonko olet vielä kaupassa s:pa, s:massa? Sillä jokainen anova saa ja etsivä löytää ja kolkuttavalle avataan ut. — S. jk omakseen, vuokralle. S. jk perintönä, perinnöksi, lahjana, lahjaksi, lainana, lainaksi, velaksi, palkinnoksi. Sai myötäjäisiksi lehmän. Sai perinnönjaossa osakseen ulkotilan. Sai talon omiin nimiinsä. S. lupa jhk, tehdä jtk. Sai luvan poistua. S:t luvan [= sinun pitää] totella (ark.). S. oikeus jhk. Anoa ja s. erioikeus, virkavapautta, lomaa, ero. Sai vaimostaan eron. Pyysi ja sai puheenvuoron. Sai ostoksistaan huomattavan alennuksen. — S. työtä. S. virka, toimi. Lähetti saa paikan. — S. kaste, synninpäästö. Sai kasteessa nimen Aili. — Ilman obj:a. | S. anteeksi. | »Pyydän anteeksi!» — »S:t.» — Erik. a. omaksi saamisesta. | Voit ottaa kirjani, mutta et saa sitä, vaan se on lukemisen jälkeen palautettava. b. pyydetäessä jkta antamaan jtk. | Saisinko [= olet(te)ko hyvä ja annat(te) minulle] lasin vettä? S:nko [= ojennatko, annatko, tuotko minulle] tuon tuolin! c. ruoasta, juomasta yms. | Joko kaikki ovat s:neet kahvia? Jälkiruokaiksi saimme [= tarjottiin] jäätelöä. Oli juovuksissa jo pari ryyppyä s:tuaan, us.: 'otettuaan, juotuaan'. Sai (viinaa) päänsä täyteen. Sai (ruokaa) vatsansa täyteen. Joko hevoset ovat s:neet appeensa? Ovatko kukat tänään s:neet vettä? — S. jtk syödäkseen, juodakseen. Koira sai luun kaluttavakseen. — Lapsi saa vielä rintaa 'lasta imetetään vielä'. — S. lääkettä. — Ilman obj:a. | Sai talosta syödäkseen, juodakseen. Olen s:nut jo kylliksi. d. ostamalla, maksamalla saamisesta. | Sai halvalla hyvän hevosen. Hyviä perunoita s:tavana liikkeessämme. Teosta ei enää ole s:tavissa. — Kaupassa tms. tavaraa pyydetäessä. | Saisinko [= haluaisin ostaa] kilon voita! e. lähetetyn saamisesta, vastaanottamisesta. | S. kirje, sähkö, viesti, ilmoitus jkltä. Saimme sanan, että isä oli pahasti sairaana. Jos s:t tämän kirjeen [= jos tämä kirje tulee perille], -. Sain postissa paketin. Kuitata lähetys s:duksi 'vastaanotetuksi'. Olemme s:neet 5.10. päivätyn tiedustelunne. S. vastaus kir-

saad

2

jeeseensä. En ole s:nut lehteäni [= lehti ei ole tullut minulle] kolmeen päivään.

2. jnk toimenpiteen, käsittelyn, kohtelun, arvostelun tms. kohteeksi jkn taholta joutumisesta. | S. apua, hoitoa, hierontaa. S. syyte [= joutua syytteeseen] jstak. S. valmennusta, opetusta. S. soittotunteja. Sai opetuksensa ruotsiksi. Yliopistosivistuksen s:nut henkilö. Huonon kasvatuksen s:nut lapsi. [Jos] olisin s:nut koulua ja olisin oppinut ruotsia ALKIO. — S. hyvä vastaanotto, työkeä kohtelu jkn taholta, jkltä. S:nko kunnian saattaa Teidät kohtiin? — Erik. a. kurituksen, moitteiden yms. kohteeksi joutumisesta. | S. jkltä korvapuusti, isku, potku. S. kivi kalloonsa, luoti otsaansa. S. nuhteita, moitteita, toruja, sapiskaa. S. kyytiä, nuuskaa, satikutia. Sai äkkilähdön talosta. S. keppiä, piiskaa, vitsaa, remmiä 'joutua kepillä [jne.] kuritetuksi'. — Ilman obj:a. | S. seipästä, remmistä. Ellet lopeta, s:t nyrkistäni! Annetaan niin, että kerrankin tietää s:neensa. Pojat saivat oikein isän kädestä. Tästä s:t [iskun] ja kerran vielä! Siitä sait, olisit pysynyt hiljaa! S. vasten kuonoaan, turpiinsa (alat.). Joukkue sai ottelussa pahasti päihinsä. Sai ympäri korvia. S. nenälleen, ks. nenä 2. S. housuilleen, ks. housut 2.e. b. tuomitusta rangaistuksesta. | S. rangaistus, tuomio. S. vankeutta, linnaa, pakkotyötä, sakkoa. Sellaisesta rikoksesta voi s. kaksi vuotta [vankeutta, kuritushuonetta]. -- me s:mme, mitä meidän tekemme ansaitsevat ur. c. arvostelun t. jnklaisten suhtautumisen kohteeksi joutumisesta. | S. osakseen kiitosta, suosiota, arvostelua, myötätuntoa, kunniaa, ylenkatsetta, halveksuntaa. S. ylistystä, mainetta. Esiintyjä sai vilkkaat kättentaputukset. Kirja on s:nut suopeat arvostelut. S. mainetta, kuuluisuutta. Ammattimiesten keskuudessa hyvän nimen s:nut voiteluöljy. d. ed:een liittyen työn t. suorituksen laatua osoittavasta todistuksesta, arvosanasta tms. | S. hyvä todistus. Sai [todistukseensa] nelosen laskennosta. Sai tentistä [merkinnän] »hyvät tiedot». Sai mäkihypystä 18 pistettä. — S. ehdot saksassa.

3. jstak, joka tulee jkn t. jnk osaksi itsensä, luonnostaan, kenenkään t. minkään tarkoittamatta t. jnk teon t. tapahtuman välillisenä seurauksena. | Kuu saa valonsa [= kuun valo on peräisin] auringosta. — Mistä olet s:nut hämähäkin hihaasi? Sai raittiissa ilmassa punaa poskiinsa. Sain jäseniini kuin uutta eloa. Iho on s:nut aurinkoa 'ollut alttiina auringonvalolle'. Pienokainen saa hampaista. Puut alkavat s. lehtiä 'puhjeta lehteen'. Sai harmista kynneliä silmiinsä. Lapsi rupeaa s:maan järkeä, ymmärrystä. S. rohkeutta, voimaa. Sai uskonnollisen herätyksen. Sai halun lähteä elokuviin. Sai päänäpiston myydä talonsa. Mistä sinä tuollaisia hullutuksia olet s:nut päähäsi? Mies oli s:nut metsästyksen veriinsä. Vuodon s:nut alus. S. harmia, ikävyyskiä jstak. S. inho, vastenmielisyys jkta kohtaan. — S:mme yöksi myrskyn. S:tiin hyvä heinäpouta. — S. tuulta purjeisiin (us. kuv.). S. vettä myllyynsä (tav. kuv.). Sai pitkän ne-

nän, ks. nenä 2. Kiiti kuin siivet s:neena. Huhu saa siivet. Pojat saivat pian jalat alleen (kuv.). S. surmansa. — Esitelmä sai runsaasti kuuli-jointa. Ahon tyyli on s:nut jäljittelijöitä. S. alku(nsa) 'päästä t. lähteä alkuun, alulle'. Joki, joka saa alkunsa lähteestä. Moni tulipalo on s:nut alkunsa tulitikuilla leikkimisestä. Rui-jan suomalaisasutus näyttää s:neen alkunsa isonvihan aikaan. Verenmyrkytys sai alun pienestä näppylästä. Juttu sai nolon lopun 'päättyi nolosti'. S. vauhti(a), virike(tä), yllä-ke(tä). Sai mäessä mainion vauhdin. Suunnitelmat saivat uutta vauhtia. Kostotuumat saivat niistä puheista virikettä. Aine, joka on s:nut laajan käytön [= tullut laajaan käyttöön] teollisuudessa. Kirja sai valtavan menekin. Asia sai luonnollisen selityksen 'selittyi luonnolliseksi'. Menojen kasvu saa selityksensä siitä, että --. — Erik. a. sairaudesta, vammasta. | S. tauti, ihottuma, kuumeita, päänsärkyä, verenmyrkytys 'sairastua tautiin [jne.]'. S. tar-tunta. Joko synnynnäinen tai s:tu sairaus. S. halvaus. Äiti oli s. kohtauksen kuollessaan asian. b. jnklaiseksi muuttumisesta, kehitty-misestä, hahmoutumisesta. | Valukappale saa muotonsa muotissa. Runo, jossa persoonallinen kokemus on s:nut vakuuttavan muodon. Lakkolevottomuudet saivat väkivaltaisista muotoja. — Juusto saa vasta ajan kuluttua oikean makunsa 'tulee oikean makuliseksi'. Tuuletta-maton huone saa epämiellyttävän hajun. Sana on s:nut aikojen kuluessa aivan uuden merki-tyksen. Jos x:lle annetaan arvo a, funktio saa arvon -- (mat.). Lientä keitetään, kunnes se on s:nut halutun sakeuden 'tullut halutun sa-keaksi'. Viime aikoina hän on s:nut olemuk-seensa enemmän arvokkuutta. Asia on s:nut viimeisten tapahtumien vuoksi lisää kanta-vuutta.

4. omalla toiminnalla, yrittämällä, pyydystä-mällä, tavoittelemalla onnistua hankkimaan itselleen. | Saimme pitkän etsinnän jälkeen yösi-jan. Odota, että ehdin s. jotakin ylleni. Aseet pidettiin s:tavilla 'helposti tavoitettavissa'. Käytti tutkimuksessa hyväkseen kaikkea s:ta-vissa olevaa aineistoa. S. pakeneva kiinni. S. jku t. jk käsiinsä, kynsiinsä, hampaisiinsa (us. kuv.). Luki kaiken, minkä käsiinsä sai. Yhtiö sai käsiinsä maan koko maustekaupan. Sai kä-siinsä aloitteen. Tappavat, jos kynsiinsä s:vat. S. jku valtaansa, valtoihinsa, pauloihinsa. Sai kaupasta hyvät rahat. Kalvos, josta s:daan ku-paria. Sai elatuksensa merestä, maanviljelijänä. — Sai kultamitalin viimeisellä heitollaan. Sai kiinnityksen kiertopalkintoon. S. ennätys. Sai kilpailussa hyvän ajan. Sai voiton kilpailijas-taan. Armeija sai loistavan voiton. Sain veik-kaudessa 10 oikein. — Sai otteen kaiteesta. Ar-meija ei s:nut vihollisesta enää otetta. Kädet saivat tukea maasta. Ei ehtinyt s. kunnollista ampuma-asentoa. — Erik. metsästy- ja kalan-saallista. | Metsämies sai hyvän saaliin. Sai kalan ongella. S:ko tästä järjestä haukia? Uis-telin monta tuntia s:matta mitään. Kova on kokko kourin saa'a, / kynälintu kynsin syöä kal.

5. ed. ryhmiin liittyvää avarampaa ja eri-

koistunutta käyttöä. a. sadosta. | Pellosta s:tiin runsas sato. Perunasta s:tiin tänä vuonna heikko sato. Ja Iisak kylvi siinä maassa ja sai sinä vuonna satakertaisesti vr. b. jkn saamisesta seurakseen, kanssaan ystävyys- tms. suhteeseen jne. | S. jku toverikseen, vieraakseen, oppilaakseen, apulaisekseen, avukseen, palvelukseensa. Perhe sai uuden kotiapulaisen. Huomenna s:mme vieraita. Hän on s:nut paljon vihamiehiä, ystäviä kirjoituksillaan. — Erik. puolisoiksi saamisesta. | Meni naimisiin köyhän tytön kanssa, vaikka olisi s:nut perijättären. Sai prinsessan ja puoli valtakuntaa. Elokuva loppuu onnellisesti: he s:vat toisensa. Arka mies ei saa koreata akkaa sl. En voi sua unhottaa poies, / vaikk'en milloinkaan sua saa kl. c. jnk saamisesta aistimustensa, tietonsa t. ymmärryksensä piiriin. | S. jk näkyviin(sä), kuuluiin(sa). Sai korviinsa, kuuloonsa epämääräisiä huhuja. Sai nenäänsä palaneen käryä (myös kuv.). Koirra sai vainuunsa jäniksen jäljet. Haaksirikkoiset yrittivät s. jotakin alusta näköpiiriinsä. -- ei s:nut miestä silmänsä [= näkyviinsä] ALKIO. — Yritti muistella, mutta ei s:nut asiaa enää mieleensä, muistiinsa. Miehen oli vaikea s. päähänsä [= käsittää], että ajat olivat muuttuneet. S. tietoonsa jtk. Olen s:nut tietooni, että tupakoitte nurkan takana. -- ei s:nut tajuunsa minkäänlaista vaikutusta saapumisestaan uuteen olinpaikkaansa sll. — S. vihiä, vainua, (ark.) hajua jstak. Poliisi sai vihiä rikossuunnitelmista. S. käsitys, aavistus, selko, selvyys, selvä jstak. Tämän käsityksen hänen puheistaan sain. Sain miehestä hyvän käsityksen 'hyvän selon t. hänelle edullisen käsityksen'. S. jnklainen (mieli)kuva jksta. Rakennuksen suuruudesta voi kuvaa katsoamalla s. vain aavistuksen. Tutki asiaa s:matta siitä kuitenkaan täyttä selvyyttä. Ei s:nut selkoa puhujan tarkoituksista. S:n kyllä selvän hänenkin käsialastaan. Puhui niin sekaavia, ettei hänestä tolkkua s:tu. Miehestä s:mani vaikutelma oli epämääräinen. — Matkusti s:maan tietoa omaisistaan. Sai kauppiaalta tiedon, että kankaita on vielä tulossa. Sai jutusta tarkan selvityksen. Sai äreän vastauksen. Vastauksen tähänkin kysymykseen s:mme Raamatusta. — S. kokemusta. Sai tapahtumasta sen opetuksen, etteivät keväiset jäät kestä. d. paikan, aseman, olotilan tulemisesta subj:n osaksi. | Saimme hyvät paikat etupermannolta. Vanha konnaillainen oli s:nut huoneessa kunniaapikan. Rukki on s:nut sijansa nurkassa, nurkasta. Luonnontieteet ovat s:neet tärkeän sijan kouluopetuksessa. S. tilaa, jalansijaa. Leikki [sille kuuluvan] sijansa s:koon sp. — Maa sai itsenäisyyden, itsehallinnon. Vanki sai vapautensa. Kurittomuus sai maassa vallan 'pääsi vallalle'. Rikkaruohot ovat s:neet (yli)vallan pellossa. Uni sai viimein vallan 'voitti'. — Ei s:nut hetkenkään rauhaa vainoojiltaan. Metelöidään niin, ettei yörauhaa saa. S. rauha siehulleen, tunnolleen. Kuolema saapui, ja riutunut ihminen sai vihdoinkin levon. Kaipava sydän sai levon. — S. unta 'kyetä pääsemään uneen'. Makasi valveilla unta s:matta. — S.

lämpimänsä, hikensä. Kyllä siinä työssä lämpimänsä saa 'lämpenee'. e. jkille joutuneesta tehtävästä, toimesta. | S. jk tehtäväkseen, toimekseen, asiakseen. Sai kengät korjattavaksi, korjattavakseen, korjatakseen. N.N. on s:nut muodostaakseen uuden hallituksen. Sai vastatakseen järjestyksenpidosta. Sai työnjaossa osakseen lattian siivoamisen. Sai asiakseen käydä kaupungissa. Toimekseen s:neena seuran sihteeri N.N. [kirjelmän allekirjoituksena]. — Aivan samalta sivulta saa lukeakseen [= saattaa lukea] ihan vastakkaisia mielipiteitä. f. S. jstak kyllikseen, kylläkseen, tarpeekseen 'kyllästyä jhk; pitää jtk riittävänä'. Sai kyllikseen poikamiehen elämästä. Olemme s:neet tarpeeksi puheista, on jo tekojen aika. Sitten Job kuoli vanhana ja elämästä kyllänsä s:neena vr. g. Soitin, mutta sain väärän numeron 'puhelu yhdistettiin t. joutui väärään numeroon'. S:nko (numeron) [= pyydän yhdistämään numeroon] 39943. S:nko numeroon 770137! — Vrt. seur. | S. jku puhelimeen, langan päähän; puhek. us.: 'onnistua saamaan puhelin-yhteys jkhun'.

II. onnistua, kyetä saattamaan, toimittamaan jk t. jku jhk t. jstak, aiheuttamaan jkille t. jllek jtk, laatimaan t. muodostamaan jtk t. hankkimaan jtk jkille muulle kuin itselleen. | Korjaamo sai autosta vielä käyttökelpoisen. Tästä kankaasta saa [= voi valmistaa] kaksikin pukua. Tuosta varsasta saa vielä hyvän ajokin. Parhaat kaivot s:daan kovaan sora-maahan. Sai työstään hyviä tuloksia. Lautaa höylätään, kunnes on s:tu sopiva paksuus. Käsistään s:pa [= kätevä] ihminen. Mutta merkkillisen vähän te olette s:nut valmista KATAJA. -- tätä maata s:taessa [= luotaessa], / ilmoa suettaessa KAL. — Sai varkaan rautolhin, telkien taakse. Hukkunut s:tiin vedestä vasta usean tunnin kuluttua. Lapsia oli vaikea s. vuoteesta. Järjestysmies sai räyhääjät ulos ovesta. Pojat s:tiin kuin s:tiinkin matkaan. Sai kätensä aukosta sisään. Ei s:nut katsetaan työstä koko iltana. Ei s:nut asiaa mielestään. Etkö saa sanaa suustasi! Sai viulusta kauniita säveliä. — S. jk esiin, auki, hajalle, irti, kiinni, poikki, rikki. Sai naulan irti puusta. Koneesta koetettiin s. irti kaikki mahdollinen teho. Totuutta ei s:tu milloinkaan ilmi. S. asiansa kuntoon, järjestykseen. Nyt on sekin asia s:tu kohdalleen. Työt s:tiin alkuun, hyvään vauhtiin, päätökseen. Sai autorämänsä liikkeelle. Suo oli s:tu ojaan 'ojitetuksi'. Sai talonsa vesikattoon. S. velkansa, veronsa maksuun 'maksetuksi'. Kaikki asekuntoiset oli s:tu aseisiin. Sai karhun kierrokseen. Kielto sai miehen raivoihinsa. S. äänensä kuuluville, kuuluviin. Sai tahtonsa perille 'toteutetuksi'. S. jku hengiltä, (pois) päiviltä. Järkytys sai hänet suunnitlaan. S. jku [osoitetuksi] syylliseksi, viattomaksi. S. jku syytteeseen, syyhyn, rangaistukseen. S. jk kaupaksi 'myydyksi'. Ei s:nut sanoiksi [= sanotuksi], mitä mielessä liikkui. Aikoo, mutta ei saa mitään toimeksi. Olisi s:tava toimeksi uusi väestönlaskenta. S. aikaan, ks. 1. aika 6. S. erä jstak, jk eräksi,

ks. erä 2. — Sai hiomalla pinnan sileäksi ja kauliiksi. Sai vihdoin kirjoituksen mieleisekseen. Tehtyä ei saa tekemättömäksi. Sai ovet maalatuksi. Koko suo pitäisi s. pelloksi. Sohva, jonka saa [= voi muuttaa] helposti myös vuoteeksi. — -- niinpä rikas lapsensa mieheksi saa kivi. — Sai pojalleen koulusta vapaaoppilaspaikan. | -- salpa, koira vieköön! Kaisa lapselensa isän kivi. — Santavuori, surun synkän mieleeni saa [= saattaa] sana tuo! KRAMSV. Vesi sai minun Manalle, / aalto toi on Tuonelahan KAL. Jo oli sanoma s:tu, / viety viesti tuonemmaksi KAL.

— Erik. 1. laskemalla, päättelemällä, erittelemällä saadusta tuloksesta. | Kun kaksi kerrotaan kahdella, s:daan neljä. Yhtälöstä s:mme a:n arvoksi 8,6. Kaavasta s:mme seuraa säännön: --. Laitteella on s:tu tarkkoja analyyseja. Partitiivista s:tava konsonanttivartalo on t-loppuinen. 2. III inf:n ill:n ohella: onnistua teettämään t. aiheuttamaan teko t. tapahtuminen. | Sai tahrin lähtemään puvusta. Opettaja sai oppilaat lukemaan. Poliisi sai väkijoukon hajaantumaan. Sai aikansa kulumaan jotenkuten. Kasku sai naisen punastumaan. Sade sai puron tulvimaan yli äyräittänsä. 3. a. apuv:n tavoin pass. II partis:n yks. trans:l:n (kans. partit:n) yhteydessä: onnistua t. kyetä tekemään jtk t. saattamaan tekeminen päätökseen; vrt. B.I.2. | Sai työn tehdyksi. Sai ammutuksi viholliskoneen maahan. Sai vihdoinkin tehdyksi ratkaisunsa. Sai kirjeet kirjoitetuksi. — Sai heinät niitettyä. Sai nostettua perunat. b. partis. ilmaisee muun kuin subj:n tekoa. | Sai molemmat kirjoituksensa julkaistuksi.

III. ed. pääryhmiin liittyvää erikoiskäyttöä.

1. jälkeläisen syntymästä. | Nainen sai lapsen. Sai perillisen, pojan, tytön, lapsenlapsen. Nuoripari on s:nut esikoisensa. Rouva on kaupungissa pieniä s:massa 'synnyttämässä'. S. lapsi jkn kanssa, (vain naisesta:) jklle. Vaimo sai miehelleen kolme lasta. Se Hilja — se sai nyt jo neljättänsä sekin sul. -- saattoi osoittaa sellaista ystävällisyyttä miehensä toisen naisen kanssa s:maa jälkeläistä kohtaan *A. SIMOJOKI. Ruuhelan Rauha ajalehti sen jälkeen mieheltä miehelle, sai lapsen milloin yhdelle, milloin toiselle TOPPILA. — Elämistä. | Kaniini voi s. vuoden aikana kuudet poikaset.

2. muuta ed. ryhmiin liittyvää käyttöä. | S. kosketus, yhteys, tuntuma jhk (jkhun) 'päästä kosketukseen [jne.] jnk (jkn) kanssa'. Laivasto sai tuntuman maihin. Sai osuman [= osui] keskelle maalitaulua. A. sai mainion lyönnin pelikentän nurkkaan. Hellsten sai hyvän lähdön [= onnistui lähtemään hyvin] ja johti jo takasuoralla. Sai teeren tähtäimeen(sä), jyvälle.

3. saatuna (kans. harv.) pulassa. | -- olet taipaleella kuormasi kanssa melkein s:tuna PAULAH.

IV. obj:na I inf:n lyhyempi muoto. 1. a. ilmaisemassa, että tekeminen on luvallista, sallittua. | S:nko mennä elokuviin? Oli tarkoin määrätty, mitä sai tehdä ja mitä ei s:nut. Sai

olla, miten halusi. Sai pitää löytämänsä rahat. Vuokralainen s:koon käyttää talon kaivoa. Varojen puute ei saisi olla kenenkään koulunkäynnin esteenä. Hutilointi ei saa tulla kysymykseen. Näin ei enää saa jatkua! Hirttä minut saa, ellei tule sadetta! b. merk:ltään heikentyneenä. | Joko saunaan saa [myös: 'on mahdollista'] mennä? Tähän saisi vieras panna levolle. — Pelkkänä kohteliaisuussanana. | S:nko tarjota lisää kahvia? Kenet s:n ilmoittaa? Keneltä s:n sanoa terveisiä? Pyydän s. huomauttaa, että --. S:nen vielä mainita, että --. Mitä teille saisi olla [= mitä haluaisitte ostaa]? Saisiko olla vielä muuta?

2. ilmaisemassa, että tekeminen t. tapahtuminen on yhdenmukaista, ei tuota haittaa. | Saa sataa vaikka ämmiä äkeet selässä, mutta matkaan lähdän. Sato on korjattu, talvi saa tulla. Ellet usko, s:t olla uskomatta. Sivuseikat s:mme tässä yhteydessä syrjäyttää. En saa [= ei käy päinsä, ei sovi] sairastua nyt juuri ennen koetta. Tällä kertaa en saa erehtyä. — Veneen kaaret s:vat olla paitsi tammea myös kuusta. Jos pyörösaahan kehänopeus on suuri, s:vat hampaat olla pienemmät. Mehuksi käytettävät marjat s:vat olla hiukan raakojakin. Hanke saa jäädä toiseen kertaan.

3. painottomana ilmaisemassa tilaisuutta, mahdollisuutta. | Vasta eilen sain kuulla asiasta. Näitä radioita s:mme toistaiseksi nähdä vain messuilla. Olemme s:neet lehdestä lukea, että --. Postin saa noutaa viikon kuluttua. Meille saa soittaa puhelimeen 39943. Hauskaa s. elää! Tässä yhteydessä s:n kiittää avustajiani hyvin suoritetusta työstä. — Erik. a. ilmaisemassa, että kukaan t. mikään ei häiritse t. estä tekemistä t. tapahtumista; vrt. 2. | Sai kirjastossa olla rauhassa vaimonsa ainalselta nalkutukselta. Ei s:nut karpästen vuoksi nukkua kunnollisesti. Sai aina pitää viimeisen sanan. Tulipalo sai tehdä tuhojaan. Aseet ovat s:neet rauhassa ruostua. Puutarha on s:nut rappeutua. — Keitto saa kiehua [= keittoa kiehutaan] puoli tuntia. — Poltin vanhat muistiinpanoni, ja kirjeet saivat mennä [= joutivat menemään] saman tien. b. ilmaisemassa, että subj. voi tehdä jtk jnk t. jkn sopivan laadun t. ominaisuuksien vuoksi. | Minuun s:t luottaa. Tällä kerralla s:mme olla varmat onnistumisesta. Kaloja sai nostella kuin sunpusta vain. Tie oli niin suora, että sai ajaa täyttä vauhtia. Ei heitetä pois risuja, s:han niitä käyttää vaikka polttopuina. Kuvaus, jota s:nee pitää luotettavana.

4. painottomana ilmaisemassa tekemisen mahdollisuutta, välttämättömyyttä t. jkn osaksi tulutta kohtelua: joutua tekemään. | Saa maksaa maksamasta päästyäänkin. Sai kävellä vielä monta kilometriä, ennen kuin pääsi perille. Joka hetki sai olla varuillaan, ettei suistuisi rotkoon. Ruis on yhä enemmän s:nut väistyä vehnän tieltä. Lapset saivat tulla toimeen omin neuvoin. Kylläpä junaa saa odottaa! Sai kääntynyt tyhjin toimin takaisin. Sai nuolla näppejään. Sai kärsiä kidutusta. Sai kokea paljon murhetta. Saimme kuulla kunniamme.

Saa vielä tuntea nahoissaan, kenelle irvisteli. Pian hän sai huomata, että oli erehtynyt. S:tiin havaita [= havaittiin] vankien kadonneen. Sai nähdä toiveidensa rauenneen tyhjiin. Saimme ymmärtää [=meidän annettiin ymmärtää, meille vihjattiin], ettei läsnäolomme ollut suotavaa. — Merk:ltään heikentyneenä. | Turhaan saa etsiä [= vaikka mistä etsittäisiin, ei löytyisi] komeampaa morsiusparia. Parempaa kelloa s:t hakea. Talo, jollaista kuka tahansa saisi kadehtia 'jollaisessa olisi kadehtimisen aihetta kenelle hyvänsä'. Sain [= oli syytä] kiittää luojaani, että pelastuin. Kautunki saa kasvustaan kiittää edullista asemaansa. S:t syyttää itseäsi asiasta. S:t pitää moitteet hyvänäsi.

5. painottomana ilmaisemassa käskyä, kehoitusta t. toivomusta. | S:t mennä tiehesi, ellet ole ihmisiksi. Saisitte pitää lapsenne paremmin kurissa. Saisit hävetä! Jo saa riittää! Otan ryypyn vielä, mutta siihen se saa loppua. — Saisi jo sataakin 'hyvä, jos sataisi'. Vene saisi olla tilavampi.

6. prees:ssä nähdä-, (harvemmin) kuulla-v:n ohella joissakin odottamista merkitsevissä ilmauksissa; vrt. 4. | Saa nähdä [= on jännittävää nähdä], miten käy. | »Et onnistu.« — »S:daanpa nähdä [= se vielä nähdään].« S:t nähdä, että selviydyt kokeesta. S:mmepa sitten nähdä [= sittenpä näemme], mitä hänen unistaan tulee vt. S:pas kuulla, eikö vaan joku ole työntäytynyt järven pohjaan KAUPPISH. — Vältellen. | »Tuletko?« — »Saa nyt nähdä.« — Harv. S:pas kuulua, mistä kaikkea sitä moititaan! KATAJA.

7. *puhek.* ilmaisemassa myönnytystä. | Sai sihan [= voisihan] tuota kokeilla. | »Lähdetkö mukaan?« — »S:nhan lähteä.« | »Paikkaisiteko kenkäni?« — »Saa nuo palkatakin.«

B. *intr.* I. ed. ryhmiin verrattavaa käyttöä.

1. vrt. A.I.4. | Sai kiinni köydestä. Saimme kuin saimme kiinni herkästä tunnelmasta SILL. — Harvemmin ill:n ohella. | Sai kiinni oksaan. — -- viekoitteli liikkaakin siihen torppaa perustamaan, että jos hyvinkin saisi [= pääsis] taloksi KATAJA.

2. vrt. A.II.3. a. *intr.-v:n pass.* II partis:n transl:n (*kans.* partis:n) ohella. | Ei s:nut karpäsilä, melulta nukutuksi, nukuttua. Sai vihdoin lähdeyksi. b. akt. II partis:n transl:n ohella. | En s:nut pitäneeksi suutani kiinni. Oli s:nut tehneeksi pitkän päivätyön. S:tuaan juuri täyttäneeksi [= ehdittyään juuri täyttää] 10 vuotta --. Saivat sanoneeksi. Kun olette s:neet syöneeksi (harv.: syöneiksi), --. Sai tempautuneeksi piteliän käsistä.

II. *vanh.* ja *ylät.* mennä, tulla jhk t. jksik.

1. päätyä, ehättää jhk paikkaan t. tilaan. a. paikasta. | -- savuna pihalle s:pi LEINO. -- kuin ajatus, mi hämyretkellään / saa liian kauas KAILAS. Unen mustin, pehmein siivin / läpi lukkojen s:n ELVI SINERVO. b. ajasta: tulla, saapua. | Joka kerta, kun kevät saa KAILAS. Toimi, jo yö on läsnä, / toimi kun aamu saa! HLv. e. tilasta: tulla, sukeutua, kehkeytyä, kehittyä jksik t. jnklaiseksi. | Maa on nuori s:pa

nurmeen LEINO. Hopeille / sun tukkas vaikka saisi HELLAAKOSKI. Herran purteen astuessa / myrsky taukoo, tyyni saa HLv. — Liittyi mieheksi s:tuaan isänmaan puolustajain riveihin. Rakuunoiksi sitten saivat *MANN. -- sävel saa yhä kokonaiseemmaksi, ihanammaksi ALKIO. Miten köyhäks elämäni saikaan! ELINA VAARA. Sai venonen valmihiksi KAL. d. ryhtyä, ruveta. | -- työhön, jaloön taisteluun sun poikajoukkos' saa ELLI HÄLLSTRÖM. Itse loihe laulamahan, / sai itse sanelemahan KAL.

2. *harv.* lähteä. | Kuin valkeat, loistavat, välkkyvät laivat / pois siskon, veikkon luotani saivat M.KUUSI. -- maasta s:en [= lähtien, pitäten] taivosehen, / taivosesta maahan asti KAL. saaga¹⁰ s. muinaisskandinaavinen, vars. muinaisislantilainen historiallis- t. myyttillisaiheinen suorasanaa tarina. -kirjallisuus s. Islannin s.

saago¹ s. vars. eräiden trooppilisten palmulajien varren ytimestä saatu, pieniksi palloiksi muodostettu tärkkelysjauho. -jauho s., us. mon. -keitto s. ruok. -palmu s. Metroxylon, Malaijien saaristossa ja Uudessa Guineassa kasvavia sulkapalmuja, joiden varren ytimestä saadaa saagoa. -ryyni s. -suurimo s. -tärkkelys s.

saaja¹¹ tek. Lahjan, almun s. Lähetyksen s. Voiton s. Laiha on s:n ilo odottajan tuskan rinnalla AK. -- ei ole ollut eukossa oman perillisen s:a AHO. — Yhd. avun-, elinkoron-, eläkkeen-, korvauksen-, palkinnon-, stipendin-, testamentins.

saaja(n)nainen s. kansat. läksiäisissä ja häissä morsiamen hoivana oleva nainen.

saajo¹ s. kans. Lapissa: suosaareke. — Yhd. männikkö-, mäntys.

saakeli⁸ s. lievähäkö kiro- ja voimasana: peeveli, peijakas, pentele, perhana, hitto, hemmetti, saakuri. | Voi s.! Odota, s.! Vihainen kuin s. Mitä s:a he ajattelevat? S:n poika! S:n tyytyväinen.

saakelinmolinen^{as} a. -sesti adv. S. melu, sää. S:sen hyvä.

saakelisi¹ adv. saakelin paljon, kovasti tms., histosti, penteleesti. | Harmittaa, väsyttää niin s. saakka paikan, ajan, määrän yms. rajaa ilmaiseva postp:ta lähenevä adv. (pääsanana käsite on joskus itse rajana, joskus kuuluu rajan sisäpuolelle): asti. 1. paikkaa ilmaisemassa. a. tulostajan ohella. | Saattol tytön kotiin s. Perille s. Myyjä huolehtii tavarasta rautatievaunuun s. Maan ääriin, kuuhun s. Tanko maallattiin tyvestä huippuun s. Vesi nousi polviin s. Märkänä vyötäisiin s. Kumarsi melkein maahan s. Kiireestä kantapäähän s. Kaulaan s. napitettava takki. Hampaisiin s. aseistautunut rosvo. Vaarat kasvavat usein laelleen s. metsää. — Tähän, tänne s. Menin ihan lähelle s. Verho repesi alas s. — Kuv. Ilo nousi kattoon s. Ylistää, kehua pilviin, taivaaseen s. Rakastunut korviin s. — Runok. myös prep:n tavoin. | Viha tunki s. sydämeen LEINO. b. erosijan ohella. | Kotiveräjältä s. Apua oli haettava pääkaupungista s. Tyvestä s. oksainen puu. Täältä, tästä s. Ylhäältä s. halkinainen verho. c. olosijan ohella. | Käytiin rajalla s. Matkusteli

Liite 2 : Ei-modaalinen saada-aineisto Joki virtaa läpi kaupungin -teoksessa

- 1.- Martikainen kävi puhumassa , jos **saisin** jonkun ylitöihin . Eihän ne jää .
- Приходил Мартикайнен , спрашивал , не **сможем ли мы оставить** несколько человек поработать сверхурочно .
smoch ostavit' – kaksi verbiä (смочь оставить – onnistua jättämään)
8. Painajat huuhtelivat takaisin jotakin , josta en **saanut selvää** . Käskin niiden panna koneet käyntiin... .
Печатники прокричали в ответ что-то **непонятное** . Я велел им пустить все машины ...
nepon'atnoje – adjektiivi (непонятный – käsittämätön, epäselvä)
- 9.- Isot koneet jää kaikki tänään yli , niin että **saadaan** pahin ruuhka **laukeemaan** , minä sanoin . - Mulle ei ainakaan sovi ,
pojista en tiedä . Mulle tulee illalla vielä vieraita , se on sovittu jo aikoja sitten , Sipola sanoi .
- машины поработали сегодня дополнительно после смены , тогда , **может** , хоть частично **удастся разгрести** завал,...
mozet udasts'a - parenteettisana ja verbi (может удастся – ehkä onnistua)
11. yritin lukea jotakin juttua , mutta **en saanut siitä selvää** , katselin lehdet läpi ja merkitsin etukanteen liimattuun ...
попытался было прочесть одну из статей , но ничего не понял , просмотрел все журналы , поставил свои инициалы
pon'at' – verbi (понять – ymmärtää)
12. on kohta pakko nostaa palkkoja , jos ne meinaa **saada** työt **sujumaan** ja sitten työnjohtajat perässä .
Они должны повысить зарплату рабочим , если хотят , чтобы работа **пошла как надо** , ...
poiti kak nado (пойти как надо – 'mennä oikein, mennä kuin täytyy')
14. Intin sitä vielä jonkin aikaa ja lupasin sitten tulla , kun **sain** sen äänestä itseni **varmaksi** .
.... пока я не пообещал прийти , **убедившись** по тону ее голоса , что это необходимо .
ubedit's'a – verbi (убедиться – vakuuttua)
15. Olet sä kauan odottanut , se hätäili kun **sai oven auki** .
- Долго ты ждал ? - спросила она с беспокойством , когда **впустила** меня
vrustit' – verbi (впустить – päästää sisälle)
20. - Tappelemaanko te kumminkin aloitte ? se sanoi . - Pitäähän asiat **selviksisäada** , veli sanoi .
- Поссорились все-таки ? - спросила она . - Надо же **выяснить** , - сказал ее брат....
vijasnit' – verbi (выяснить – selvittää)
21. ... Ja Ilmaria rupesit heti haukkumaan kun se **oven auki sai** , Annikki sanoi .
... Накинул на Ильмари , едва он успел войти в дверь , - выговаривала ему Анники .
voiti – verbi (войти – astua sisään)
24. Panin käteni taakse ja nostin hametta taa ylös niin , että **sain** käden ylhäältä sukkahousujen sisään .
Я обхватил ее и крепко прижал к себе . - Сумасшедший ! - Это ее рассмешило . - Надо всегда выполнять обещания ...
ilman käännöstä
25. Tuvat oli nimitetty Suomen armeijan kunniakkaiden taistelupaikkojen mukaan , semmosten jotka on merkitty viralliseen
taistelupaikkaluetteloon ja joista **saa** vaikka merkinnän sotilaspassiin , Seppälä kertoi .
.... которые значатся в хронике наиболее важных сражений , участие в них **отмечали** в солдатских книжках , -
otmechat' - verbi (отмечать – merkitä)
26. Rupesin viittomaan tarjoilijaa **sain** vaalean lihavan naisen **liikkeelle** tiskin päästä kassakoneen vierestä ja tein sille tilauksen
Я помахал рукой , подзывая официантку , мне **удалось выманить** толстую блондинку из-за кассы в конце стойки и...
udat's'a vimanit' - kaksi verbiä (удаться выманить - onnistua houkuttelemaan pois)
28. Valomerkki tuli ja meni ja kapakassa väki rupesi vähenemään ja meteli . **Sain** ensimmäisen pulloni tyhjäksi ja aloitin toista .
.... народу в кабаке становилось все меньше , гул разговоров стихал . **Я выпил** лишь одну бутылку и принялся за вторую
pit'-verbi (пить – juoda).
29. tauluja riippuu seinillä, omia ja varastettuja ja sellaisia, mitä sen on kavereiltaan **saanut**. Kyllä teidän se pitää nähdä.
по стенам висят картины - и свои , и ворованные , и те , что он **получил** в подарок от своих коллег .
polutšat' (получать - hankkia)
30. Jos en **saa** kahtakymmentä päivässä **menemään** niin se on huono päivä , ja huonoja päiviä minulla on harvoin .
Если за день **продаю** меньше двадцати комплектов , это плохой день , а плохие дни...
prodat' – verbi (продать – myydä)
32. Seppälä tunki votkapulloa povitaskuun , **ei saanut sopimaan** ja veti sieltä sitten puolillaan olevan olutpullon ja pani sen
Сеппяля пытался засунуть бутылку во внутренний карман пиджака , но они **никак не лезли** , тогда..
nikak ne lezli – adverbii ja verbi (никак не лезли - eivät mitenkään mahtuneet / menneet)

33. asemalla oli valoja ja takseja jonossa, kuskit aseman kopissa . **Saimme** sieltä yhden ajoon , se availi meille ovet ,
Одного мы **выманили** оттуда , он открыл нам дверцы , Пихлая назвал ему свой адрес
vimanit'-verbi (выманить – 'houkutella')
39. - Kerran minä anoin valtion taiteilija-apurahaa , mutta **en saanut**, Pihlaja sanoi . - Millä sinä elät ?...
- Я однажды подал заявление , чтобы государство назначило мне художническую стипендию , да ничего **не вышло** , -
vij'ti – verbi (выйти – 'onnistua')
40. ..mutta en saanut, Pihlaja sanoi. - Millä sinä elät? Mitä tommosista **saa**, rahaa meinaan ? kysyin .
На что же ты живешь ? За такую картину небось много **не отвалят** ? - спросил я .
otvalit' – verbi (отвалить – 'antaa, työntää')
41. Se **sai** **takan syttymään** , istui lattialle takan eteen , pani äkkiä selälleen maata , teki siinä uintiliikkeitä ja venytteli itseään , nousi ylös ja tuli tuolille pöydän viereen istumaan .
Он наконец **разжег** камин , сел перед камином на пои , неожиданно лег навзничь , ...
nakonets-asverbiaali (наконец – 'lopulta').
42. Pihlaja nukahti tuoliin ja mutisi unissaan jotakin sekavaa , **en saanut selvää** .
Пихлая задремал, сидя на стуле, и бормотал во сне что-то нечленораздельное, я не мог разобрать ни слова .
razobrat' ni slova – verbi ja substantiivi (разобрать слова – 'ottaa selvää sanasta')
43. Kun nousin ylös , Pihlaja heräsi mutta nukahti heti uudelleen hankalan näköiseen asentoon puoliksi tuolin ulkopuolella roikkuen , join pullon olutta , ravistelin Pihlajaa , mutta en **saanut sitä heräämään** ja talutin sen viereiseen huoneeseen ...
я попил пива из бутылки и стал трясти Пихлаю, но **не смог его разбудить** и потащил в соседнюю комнату на..
moch - verbi (мочь– 'voida')
46. Ottaa sellaisen työn jota ei ikinä **saa valmiiksi** ja sekaantuu sitten sellaiseen vanhaanpiikaan joka siinä on yhtenä teettäjänä..
Взялся за такой заказ , который ему **нипочем не осилить** , и в придачу связался со старой девой - она одна из заказчиков
osilit' – verbi (осилить – 'voittaa, selvittää')
49. ... isä kertoili meidän painon vanhasta omistajasta , joka oli käynyt kotona asiakkaiden luona töistä puhumassa ja suunnittelemassa niitä ja tuomassa aina ensimmäiset kappaleet kotiin , kun ne koneista **oli saatu** , henkilökohtaisesti , silloin...
...лично приносил домой заказчикам первые оттиски , свеженькие , **едва только** из машины, - это было в те времена..
Ilman käännöstä
50. .minä lähdin jo kohti ja vetämään ovea kiinni sen jäljessä , se takaperin ovelle ja kiireesti portaita alas , harmaat villasukat ruskeiden pumpulisukkien päällä niin, että varret repsahtelivat, **saanut** jo tukkansa nutturalle, villaröijy harteilla,...
...Волосы у нее на затылке были **собраны** в пучок , края шерстяной кофты обтрепались , на ногах были серые..
sobrat'-verbi (собрать – 'kiertää, koota')
51. Pysähdyin puistossa ja katselin idästä tulevaa tummaa pilvenreunaa . Taivaalta **ei saanut** mitään kiintopistettä ja kesti jonkin..
... и попытался определить направление ее движения ; прошло довольно много времени ...-----
ilman käännöstä
53. Lämpimänäkin vichyvesi maistui niin hyvältä, että uskalsin yrittää savuketta . Se **sai** mahan kuitenkin heti **kääntymään** ja tumpasin sen äkkiä tuhkakuppiin .
Но вкус табачного дыма сразу же **вызвал неприятные ощущения**, и я вдавил сигарету в пепельницу .
vizvat' neprijanije oshuššeniija (вызвать неприятные ощущения – 'aiheuttaa epämiellyttäviä tunteita')
55. Paljon siihen ei alkuun tarvitsisi , muutaman kymmenen neliötä ja varastotilaa sen verran , että paperit ja värit **saisi** mukavasti **mahtumaan** ja valmiille tavaralle pieni varasto , kaikki kumminkin niin , ettei tavaroita tarvitsisi monta...
плюс склад для материалов , где **поместились** бы бумага и краски , да еще небольшой склад для готовой продукции –
все расположенное так , чтобы не требовалось ...
pomeshat's'a-verbi помещаться– 'mahtua')
56. - Jotakin on näemmä **saatu** aikaseksikin, minä sanoin, nippu oli eilisestä sentään huvennut. - No joo..
- Как видно, что-то все-таки **сделано** , - сказал я. Пачка нарядов по сравнению со вчерашней ...
sdelat'-verbi (сделать – 'tehdä')
58. ...Siitä minä en tiedä mitään, se sanoi . - Näyttää siltä, että sinä tulet tämän lakkosi **saamaan**. - Minäkö?
Ничего такого не знаю , - сказал он . - Похоже , что эту забастовку **устроишь** ты ! - Это я-то ?
ustroit'-verbi (устроить– 'tehdä, järjestää')
59. Annikki **sai** tavarat **kokoon** , takin päälle ja kengät jalkaan...
Наконец Анники **закончила** сборы, надела пальто и туфли . Мы вышли на лестницу .
zakonchit' sbori – verbi ja substantiivi (закончить сборы – 'lopettaa valmistelut')

60. -. Itse täällä on kaikki tehtävä , jos jotakin **meinaa valmiiksi saada** , äiti sanoi .
- Тут надо делать все самой , если хочешь , чтобы что-нибудь **было сделано** , - сказала мать .
sdelat' – verbi (сделать – 'tehdä')
61. - Paremman pojan sinä meiltä **saat**, ilman muuta , äiti sanoi . - Älä nyt äiti viitsi , isä kuului sanovan..
- Лучшего сына ты у нас **получишь**, тут и говорить не о чем, - сказала мать. И я услышал, как отец..
polutšit'-verbi (получить – 'hankkia')
63. - Pitää niiden **saada raitista ilmaa** , isä rupesi puolustelemaan .
- Надо же им подышать свежим воздухом , - вступился за нас отец .
podishat' – verbi (подышать – 'hengittää')
67. ... matalan veden aikana veneet oli jouduttu jättämään saareen ja kahlaamaan siitä rapakossa mantereen puolelle , kunta **saanut** senverran meteliä **aikaan** , että voimayhtiö katsonut viisaimmaksi maavallin rakentaa , isän saarella olleesta..
По этому поводу волость **подняла такой шум** , что электрокомпания сочла разумным соорудить мол , и еще брат..
podn'at'-verbi (поднять – 'nostaa')
69. ... toinen kaatui ja veli **sai sen kiinni** ja toi niskasta puristaen alas , poika huusi ja yritti potkia , ...
...один из мальчишек упал , брат **схватил** его и притащил за шиворот вниз , мальчишка кричал..
shvatit' – verbi (схватить – 'siepata')
70. Poika huuteli jotakin pellolla. Siitä **ei saanut selvää**. Se kokosi pellolta kiviä ja heitteli niitä tulemaan..
Мальчишка что-то кричал нам, но его слов было **не разобрать**. Затем мальчишка стал кидать в нас..
razobrat' – verbi (разобрать – 'ottaa selvää')
71. Poika huuteli jotakin pellolla . Siitä ei saanut selvää. Se kokosi pellolta kiviä ja heitteli niitä tulemaan, **ei saanut kantamaan** meihin asti, kyllästyi ja lähti juoksemaan kylälle taloja kohti .
...Затем мальчишка стал кидать в нас камнями, которые подбирал с поля, но добросить до нас **не смог**..
moch - verbi (мочь – 'voida')
72. Katselin velipoikaa ja mietin , olisiko siitä minulle apua , jos **saisin painon pystyyn** .

ilman käännöstä
74. Yhtenä yönä meidän pojat **sai päähänsä** , että ne lähtee tappamaan armeijan sikalasta sian .
Как-то раз наши ребята **решили** пойти ночью и заколоть свинью в армейском свинарнике .
reshit' – verbi (решить – 'päättää')
77. Yksikin Lindhi piti aina ikkunalaudalla sellaista viinaa lasillisen, niin että aamulla ensimmäiseksi herätessään **sai heti ryyppyn** ...
...ставил на подоконник стакан такой водки, чтобы утром, как проснется, первым делом **выпить**.
pit'-verbi (пить – 'juoda')
79. Työntelin sitä portaita kohti ja **sain sen lähtemään** yläkertaan . Katselin ikkunasta kylälle , katulamppujen valot näyttivät..
Я легонечко повернул ее к лестнице и **подтолкнул** вверх. ...
podtolknut' – verbi (подтолкнуть – 'työntää')
85.ja supisi matalalla äänellä ja niin nopeasti , ettei sanoista tahtonut **saada selvää** : ...
... и рассказывал вполголоса так быстро , что порой трудно было **разобрать слова**
razobrat' ni slova – verbi ja substantiivi (разобрать слова – 'ottaa selvää sanasta')
86. Komppanianpäällikkö kuunteli sitä aikansa ja ryki ja punotti, mutta sitten se nousi sen verran, että **sai** luurin takapuolensa alle päästi semmoisen pierun puhelimeen , ...
Командир роты долго слушал его, покашливая и краснея, но затем привстал, **сунул** трубку себе под зад и дал такой..
sunut' – verbi (сунуть – 'pistää')
87. Isä rupesi sitä itse nauramaan , yritti pidätellä , **sai suustaan** jotakin kummallista sihinää , käveli..
Отец сам рассмеялся , попытался подавить смех , изо рта вырвалось какое-то странное шипение..
virivat's'a – verbi (вырываться – 'päästä pois')
90. Vuokraemäntä avasi ovea sen verran , että **sai** pään **sopimaan** sisäpuolelle , pyhänutturassa ja pyhäinen ilme naamalla, ...
Квартирная хозяйка приотворила дверь настолько , что **смогла просунуть** голову в комнату....
moch - verbi (мочь – 'voida')
92. Se pitäisi aloittaa heti , tai **saada** sellainen kaveri mukaan , joka ne jo tuntisi .
Этим надо бы заняться сразу же или **присмотреть** себе такого компаньона, который уже вхож туда
prismotret'-verbi (присмотреть – 'etsiä')

95. ... hyppi edestakaisin huoneessa, kumarteli, ähisi , lihava, **sai** paperit **yhteen kasaan** ja istui tuoliin niitä selvittämään ...
...бегал по комнате , нагибался , пыхтел - толстяк. **Собрав** бумаги в пачку, он сел на стул и принялся сортировать их
sobrat' – verbi (собирать – 'koota')
96. ...- Numeroimattomat paperit , millä minä nyt kahdeksaksi ehdin **saada ne järjestykseen** , se valitti .
...- Ненумерованные странички, как я теперь к восьми успею разложить их по порядку, - причитал он.
razlozit' po por'adku – verbi ja substantiivi (разложить по порядку – 'laittaa järjestyksessä')
97. ... , mutta minun muistissani se talvi oli ja se erikoinen tunne vatsassa ja palleassa , joka sinä talvena sinne oli tullut ja jonka Vieläkin **sain tulemaan** sitä talvea muistellessani .
...которое возникало в ту зиму и которое **возникло** еще и теперь , когда я вспоминал о той зиме .
voznikat' – verbi (возникать – 'ilmestyä, tulla')
- 100... - Kaikilla on huomenna työvuoro, minullakin , jos **saan** kirjan " Vapaussotamme kuvina "...
... - У всех завтра рабочая смена, даже у меня будет, если я **получу** книгу " Гражданская война...
polutšat' (получать – 'hankkia')
101. ...Pihlaja kyseli , joi olutpullosta suoraan , **sai** **pullon tyhjäksi** ja pani sen lattialle sohvan viereen .
- размышлял Пихлая и стал пить прямо из горлышка, **выпив**, поставил пустую бутылку на пол...
pit'-verbi (пить – 'juoda')
102. - Tämä on minun morsian Annikki , minä esittelin . Vanha Pihlaja tervehti kädestä sitä ja esitteli itseään . - Koko yön ja pyhäpäivän taas mäiskänneet niin , ettei **siunaaman rauhaa saa** vanha mies ja kaikki paikat sotkeneet . -----
- Всю ночь и все воскресенье такой шум-гром, что старому человеку **нет благословенного покоя**, и...
chto net blagoslovennogo pokoja (что нет благословенного покоя – 'ettei ei ole siunattua rauhaa').
103. - Ei tässä mitään , Annikki sanoi , helpottuneena kun pääsi tekemään jotakin käsillään , vei astioita keittiöön minkä kerralla **sai kulkemaan** ja haki lisää , isä kyseli taiteilijalta , mitä juopposakkia se taas oli kuljetellut , poika ei ollut porukkaa
- Ничего, ничего , - сказала Анники с облегчением , потому что смогла найти для себя занятие . Она отнесла посуду в кухню , столько , сколько могла взять за раз , и вернулась за новой... -----
ilman käännöstä
104. .. luokitusjärjestelmä kuin kasveille, jossa pilvet on jaettu heimoihin ja alalajeihin, tehty joskus tuhatkahdeksansataaluvulla, mutta jota hän ei **ole saanutnäsiinsä**, vaikka oli etsiskellyt jo monta vuotta
классификация сделана когда-то в девятнадцатом веке , но она никогда **не попадалась ему в руки** , хотя он искал ее..
popadat's'a v ruki – verbi ja substantiivi (попадаться в руки – 'sattua, osua käsiin')
105. Polttelin ja katselin pitkin huonetta , jonkin työn vuodessa se vanha Pihlajakin kumminkin tekisi ja vaihtaisi varmasti painoa , jos sitä puhuisin , olisihan sekin muutama tonni ja ehkä yliopistolta **saisi** lisää , vuosikertomuksia ja opinto-oppaita .
напишет и старик Пихлая , и ему нужна будет типография , если с ним договориться , это уже дало бы несколько тысяч , и , может быть , **удалось бы получить** еще что-нибудь в университете : годовые отчеты и учебные пособия .
udasts'a polutšit' – kaksi verbiä (удастся получить – 'onnistua hankkimaan')
107. - " Vapaussotamme kuvina " kun vielä **saadaan** niin johan suti alkaa suihkasta .
- Если только **получим** " Гражданскую войну 1918 года в иллюстрациях «, кисть так и замелькает.
polutšat' (получать – 'hankkia')
108. - Enhän minä sitäkään voi kun olen näin paljon siihen rahaa ja aikaa jo uhrannut. Pakko mun on rahat niiltä**saada**.
-... уже столько денег и времени на нее потрачено. Я должен **получить** от них обещанный гонорар.
polutšat' (получать – 'hankkia')
109. Katselin Annikin ja maalarin tanssimista , maalarilla näytti olevan vaikeuksia pystyssä pysymisessä , professori selitti , miten pitkästä aikaa taas jännitti **saada** kirja ulos , tohtoriväitöstään se oli eniten..
... профессор объяснял , как волнительно для него опять , спустя много времени , **издать книгу** , ...
izdat'-verbi (издать – 'julkaista')
110. ... valo sammui ja minä sytytin sen alhaalta , kuuntelin , että se **sai** oven **auki** ja pääsi sisään .
...и я снизу опять включил его , услышал , как она **отперла** дверь и вошла в квартиру .
otperet' –verbi (отпереть – 'avata')
112. Pakkasta tuntui olevan jokunen aste , **sain** auton sivuoven **auki** sytkärillä lämmittämällä ja...
Был мороз , но не сильный, так , несколько градусов . Мне удалось открыть дверцу машины..
udalos' otkrit' – kaksi verbiä (удалось открыть – 'onnistua avaamaan')

113. ...**sain** auton **käyntiin** , annoin sen lämmitä hetken , peruutin , käänsin ja ajoin tielle .

Liite 2(5)

...Потом **завел** машину , дал ей согреться , подал задним ходом и выехал на дорогу .
zavesti –verbi (завести – ’käynnistää’)

114. Katselin, että Sipola **oli saanut koneen käyntiin** ja alkanut painaa. Menin koneen viereen... katselemaan..

Я увидел , что Сипола **пустил** машину и начал печатать , и пошел к машине посмотреть...
pustit’ – verbi (пустить – ’päästää’)

115. - No etkö sinä niille mitään **saa**? - Mitä minä ? - No sano , että tämä on laitonta touhua . Työehtosopimuksen vastaista...
- Но разве ты не мог ничего им объяснить? - А я-то тут при чем? ...
ob’jasnit’ – verbi (объяснить – ’selittää’)

117. - Lakko päällä ja se saatanan hallinnon rationalisoija soittelee ja haukkuu , kun ei ole **saanut** minulta työnkuvauskaavaketta **täytettynä** . Minä käskin sen ottaa kaikki kaavakkeensa ja tukkia ne perseeseensä .
- Тут забастовка на шее , а этот чертов рационализатор административного аппарата то и дело звонит и ругается , что я **не вернул** ему заполненные бланки описания работы ...
vernut’ – verbi (вернуть – ’palauttaa’)

118. Sipola **oli saanut** painamisen **loppumaan** ja hain sille uuden työn kopista , katselin Pihlajan työn pientä arkkipinoa , otin seinustalta pumppukärryn ja arkkipinon lavan päälle kärryyn .
... Сипола **успел окончить** печатание , и я принес ему из будки новое задание , ...
uspet’ –verbi (успеть – ’ehittää’)

120. Tämä on niin pieni työ ja se sitä niin kovasti odottaa , sanoin . – **Saat luvan** , Sipola sanoi .
- ...Работа-то небольшая , а он очень ждет ее , - объяснил я . - **Ладно** , - сказал Сипола.
ladno (ладно – ’hyvä on, ok’)

123. - Minä teen sen eikä viinan tippaa kahteen viikkoon , se on varmaa . Ja kun taulu on valmis ja rahat perikunnalta **saatu** niin se akka ei tähän taloon enää jalkaansa pistä , poika sanoi .
-...А когда картина будет готова и я **получу** от наследников деньги , ноги ее больше не будет в...
polutšat’ (получать – ’hankkia’)

126. ...Minä ajattelin selvittää lyhyemmässä ajassa , toivoin **saavani** lyhyemmässä ajassa todisteet siitä , että koejärjestelyissä kuitenkin olisi ollut jokin virhe , jota en lukiessani huomannut mutta ...
...Я считал , что справлюсь быстрее , надеялся за более короткое время **получить** подтверждение тому , что в...
polutšat’ (получать – ’hankkia’)

127. Kolmessa vuodessa **sain** sellaisen **maineen** , että minua nyt pidetään seonneena , hulluna .
Но за эти три года я **приобрел** репутацию чокнутого , сумасшедшего...
priobretat’-verbi (приобретать – ’hankkia’)

128. ... osia työstä tuli julkisiksi sitä mukaa , kun opiskelijat **saivat valmiiksi** siihen liittyviä pienempiä kokonaisuuksia .
и отдельные части ее становились известны по мере того , как студенты **завершали** связанные с ней
zavershat’ – verbi (завершить – ’päättää, lopettaa’)

129. - ... on toistettu nyt ainakin kolmeen kertaan sadan vuoden aikana ja **saatu** aina samat tulokset .
... повторены по крайней мере три раза за столетие , и результаты **получены** одинаковые .
polutšat’-verbi (получать – ’hankkia’)

133. ... Takit **saimme** naulakosta narikkalappuja vastaan.
...В гардеробе мы **обменяли** номерки на пальто.
obmen’at’ – verbi (обменять – ’vahtaa’)

134. Työt **saatiin alkuun** . Siitä riitti puhumista viikkokausiksi , kuinka toimitusjohtaja oli löytynyt...
Началась работа . На несколько недель хватило разговоров о том , как ...
natšat’s’a – verbi (начаться – ’alkaa’)

135. Siitä riitti puhumista viikkokausiksi , kuinka toimitusjohtaja oli löytynyt kesken neuvottelujen ja **saatu** mukaan , myöntynyt kaikkiin vaatimuksiin , litkinyt krapulaansa kaikki neuvotteluhuoneen virvoitusjuomat..
На несколько недель хватило разговоров о том , как директора-распорядителя нашли в разгар переговоров и **заставили участвовать** в них , как он согласился со всеми требованиями...
zastavit’ uchastvovat’ – kaksi verbiä (заставить участвовать – ’pakottaa osallistumaan’)

136. Kävin töissä . Joulun jälkeen **sain** yhden konttorin faktoreista , Saaren , **innostumaan** kirjapainon hankkimiseen , uudenvuoden maissa vanha rampa neiti huuti monena yönä huoneessaan surkeasti niinkuin takaraajoihin ammuttu rusakko,...
Я ходил на работу . После рождества мне **удалось** увлечь одного из факторов конторы...
udasts’a– verbi (удастся – ’onnistua’)

137. Annikki keitteli kahvia suurella kahvipannulla , sen **olimme saaneet** vuokraemännältäni **lainaan** ...
 Анники варила кофе в большом кофейнике , который мы **одолжили** у моей квартирной хозяйки .
odolzit' – verbi (одолжить – 'lainata')
- 138.- Kyllä minä Annikille jo syksyllä sen sanoin, että paremman pojan se meiltä **saa**, jos Ilmarin ottaa,..
 - Я еще осенью сказала Анники, что, если она выйдет за Ильмари , ей **достанется** наш лучший сын,..
dostat's'a – verbi (достаться – 'jäää')
139. - Tästä toisesta pojasta kun vielä mies joskus **saataisiin** , äiti sanoi . - Mieheltähän se jo näytää , Annikin veli sanoi ...
 - Вот если бы из этого, второго сына когда-нибудь **получился** мужчина, - пожелала вслух мать...
poluštīt's'a – verbi (получиться – 'tulla, onnistua')
140. ...ja tupakoimassa kaikessa rauhassa koneen sytyttäessä vieressä styroksivaahtoa täydellä paineella seinän väliin ,
 siskonmies joutunut sitten uusimaan sivulevyt ja tapetit ja kun styroksifirmaa yritetty **saada maksamaan** vahinkoja , sitä
 ei ollut löydetty mistään Tampereen alueelta , vaikka miehet olivat jakaneet esitettä , jossa oli firman nimi ja osoite
 ... Зятю Анники самому после этого пришлось сменить на стенах панели и обои , но , когда хотели **заставить**
 фирму"Стюрокс"**оплатить** убытки, не смогли такую найти во всем городе...
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
141. Annikki tyrkytti lisää kahvia ja **saikin** sitä vielä **kaupaksi**..
 Анники еще угощала кофе и булочками в придачу...-----
ilman käännöstä
147. - Asuntoa me ei kyllä **saada** mistään , se epäili . Maanantaina vähän ennen töiden päättymistä ...
naiti – verbi (найти – 'löytää')
149. ...Sille piti ottaa toiset ryypyt ja lasit **saatiin** **tyhjiksi** .
 ... По этому поводу следовало принять по второй , и все , у кого еще оставалось в стаканах , **допили** .
dopit'-verbi (допить – 'juoda loppuun')
150. Sipola tuuletti huonetta ja haki sitten keittiöstä syötävää , makkaraa ja sinappia , valitteli , ettei ollut ehtinyt laittaa mitään
 mixedsalaattia , **sai** sillä naurunrähäkän **aikaan** , leikkeli tyytyväisenä ...
 Сипола проветрил комнату и затем принес из кухни закуски : колбасу и горчицу , выражая сожаление , что не успел
 сделать " миксер-салат " , чем **вызвал** взрыв смеха, он с довольным видом..
vizvat'-verbi (вызвать – 'aiheuttaa')
153. Se nousi kiilaamaan Mattilaa lattialle , nosteli sitä alapäästä ja yläpäästä, pieni mies , joutui kulkemaan Mattilan yläpään ja
 alarapään väliä , **sai** Mattilan lattialle , velton , ja veti sitä eturaajoista korkkimattoa
 Он поднялся и стал стаскивать Маттилу на пол , ...он был низкорослый мужичонка, ему пришлось подходить то к
 плечам Маттилы, то к ногам, **сташив** Маттилу на пол , он подхватил его ...
stashit'-verbi (сташить – 'raahata pois')
154. Minä nousin kävelemään edestakaisin huoneessa , levittelin käsiä ja hengitin syvään , ravistelini jalkojani ja hakkasin käsiä
 rinnan yli ristiin **saadakseni** veret paremmin **kiertämään** ja oloni selviämään.
 ... чтобы разогнать кровь и быть потрезвее .
razognat' – verbi (разогнать – 'panna kiertämään')
155. **Sain kävellä** kämpille varttitunnin , ulkona ei näkynyt kuin lehtiä jakelevia mummoja .
 До своей комнатенки я дошел за четверть часа , на улицах видел только старух , разносящих...
156. - ...Nyt ne yrittää **saada** minut nyt **luentokieltoon**. Minä sanoin niille, ettei se enää kannata, etten..
 -... Теперь они хотят вообще **запретить** мне читать лекции . Я сказал им , что это ...
zapretit' (запретить – 'kieltää')
158. - Minä maalaan vain sen kuvan , kun minun pitää **saada** rahat ja sitten se on loppu...
 - Я только напишу портрет, который она заказала, потому что мне необходимо **получить** деньги, но..
poluštāt' (получать – 'hankkia')
159. Ajattelin ostotarjousta , jonka **olimme saaneet** loppuviikolla ja mitä siitä painosta tiesimme...
 Я думал о предложении, которое мы с Саари **получили** в конце недели, и о том, что же мы знаем ..
poluštāt' (получать – 'hankkia')
161. ... katsomassa painoa ja jos se näyttäisi vähänkin hyvältä , ostaisimme , jos **saisimme** jostakin rahat .
 она окажется подходящей, купим ее , постараемся **раздобыть** где-нибудь денег .
postarat's'a razdobit' – kaksi verbiä (постараться раздобыть – 'yrittää hankkia')

162. Kun kaikki olivat työnsä selvittäneet , toimitusjohtaja pyysi puheenjohtajalta erikseen puheenvuoron ja luvan **saatuaan** kertoi , että talon tilanne oli nyt sellainen , ettei siitä ...
... когда вошел директор- распорядитель, попросил слова у ведущего собрания и, **получив** разрешение говорить,...
poluŝat' - **partisiippi** (получать – 'hankkia')
163. - Mahtavatko edes **saada** kaikkia **kiinni** , juoksupojat on hypänneet koko aamun pitkin kaupunkia .
- Курьеры целое утро мотались по городу. Удастся ли им всех **собрать**?
sokrat' – **verbi** (собрать – 'koota')
164. ...Äiti makaa yläkerran sängyssä eikä **saa sanaa suustaan** kun ulvoo vaan .
... Мать наверху лежит в постели и не может ни слова **вымолвить**, воет только.
moch vimolvit' - **kaksi verbiä**: (мочь вымолвить – 'jaksaa virkkaa')
165. - ... minä en **saa** siitä **selvää** ja äiti ei saa sanaa suustaan kun huutaa vaan suoraa huutoa .
- ... но я не могу ничего выяснить , а мать в таком состоянии , что только воет не переставая .
vijasnit' – **verbi** (выяснить – 'selvittää')
166. - ... , mutta minä en saa siitä selvää ja äiti ei **saa** sanaa **suustaan** kun huutaa vaan suoraa huutoa .
- ... но я не могу ничего выяснить , а мать в таком состоянии , что только воет не переставая .-----
ilman käännöstä
167. ... se lupasi hankkia jostakin vuokratakuun tai yrittäisi **saada** vuokraajalta lykkäystä sen maksamisessa muutaman päivän .
... она пообещала , что раздобудет денег или попытается **угворить** хозяина отсрочить на ..
ugovorit'-**verbi** (угворить – 'suostutella')
169. - Kyllähän tollaset paperit **saa näyttämään** miltä millonkin haluaa . Me on tehty koko ajan töitä minkä keretty .
- .Ясное дело , **можно показать** лишь те бумаги , какие в данный момент выгоднее...
mozno– modaalinen sana (можно – 'saada')
171. - .. Täältäähän nyt **saat** hyvää kokemusta , kuinka työntekijöitä voidaan kohdella , kun rahat loppuu ..
... Ты ведь тут **набрался** опыта, как обращаться с рабочими , когда деньги кончаются...
nabrat's'a – **verbi** (набраться – 'ottaa, hankkia')
172. Vaikka isä oli ollut jo kovin huonona koko sen kuukauden , **en ollut saanut** sitä sairaalaan enkä edes lääkärille ennenkuin tuskat tulivat niin koviksi , ettei hän pystynyt ajattelemaan muuta kuin vatsaansa ...
Отцу было плохо весь последний месяц , но его невозможно было **заставить** не только лечь в больницу, но даже просто пойти к врачу ; потом боли усилились , и он уже ни о чем не мог думать...
zastavit' lech – **kaksi verbiä** (заставить лечь – 'pakottaa paneutumaan')
176. Tiesin , että isällä oli , mutta sitä **ei saanut irti** ja sairaala pitäisi maksaa ja kaikki muu , jos se...
У отца деньги были, это я знал, но их теперь **не получить**, к тому же вот-вот придется платить за...
poluŝat'-**verbi** (получать – 'hankkia')
177. Tulin taksilla takaisin , maalasini taulun niin valmiiksi kuin sen **saisin** ilman , että minun pitäisi ottaa puukko ja viillellä
Снова на такси вернулся домой и опять принялся за портрет, довел его до такого совершенства, что **оставалось** только одно: взять нож и располосовать его , а потом сжечь вместе с мольбертом .
ostavat's'a – **verbi** (остаться – 'jääädä')
178. Väänsin uudelleen , nyt rehtorin kansliaan ja **sain** rehtorin **uskomaan** , että minun oli heti saatava se maisteri puhelimeen .
...я набрал номер канцелярии, поговорил с самим директором и **сумел внушить** ему, что у меня..
sumet'-**verbi** (суметь– 'osata')
179. Väänsin uudelleen, nyt rehtorin kansliaan ja sain rehtorin uskomaan, että minun oli heti **saatava** se maisteri puhelimeen .
Тогда я набрал номер канцелярии, поговорил с самим директором и сумел внушить ему, что у меня срочное дело к подчиненному ему магистру -----
ilman käännöstä
180. ... Kerroin maisterille, että taulu oli valmis ja sitä pitäisi nyt tulla katsomaan, **valmiimmaksi** sitä en enää **saisi**..
Ей я сообщил , что портрет готов и его нужно приехать посмотреть, так как все равно дальше его **дописывать** некуда..
dopisat' – **verbi** (дописать – 'kirjoittaa loppuun')
181. - En minä olisi uskonut , että sinä sen joskus **valmiiksi saat**, se sanoi . - Miksen olisi saanut ? sanoin .
- Вот уж не думала, что ты его ког'да-нибудь **закончишь**, - сказала она. - Почему же нет? ...
zakonchit' – **verbi** (закончить – 'lopettaa')

182. - En minä olisi uskonut , että sinä sen joskus valmiiksi saat , se sanoi . - Miksen **olisi saanut** ? sanoin .
 - Вот уж не думала , что ты его когда-нибудь закончишь , - сказала она . - Почему же нет? -----
Ilman käännöstä.

183. ...- Eihän , mikä siinä on , se säikähti - Kasvain mahassa - **Saiko** ne sen **pois** ? ...
 ... - Да что ты, нашли чего-нибудь? - испуганно спросила она. - Опухоль в животе. - Ну, **вырезали?**..

virezat' – verbi (вырезать – 'leikata pois')

185. Kyllä minun tauluni ovat hyviä , minä tiedän sen ja minä tiedän senkin , kuinka ne **saa** kaupaksikin kuitenkin joltisenkin .
 Мои картины меня прокормят, я уверен, и не только прокормят, я знаю , что за них будут **давать** большие деньги
davat'-verbi (давать – 'antaa')

187. - Kyllä se kai on parasta , mitä minä itsestäni olen **irti saanut**
 - Конечно, мне теперь лучше , я как будто сам от себя **освободился** .
osvobodit'sa – verbi (освободиться – 'vapautua, päästä eroon')

188. ... - Niin , että kelpaa ? - Kelpaa , kelpaa , jo toki . - **En** minä sitä paremmaksi enää kyllä **saa**.
 ... - Значит , годится ? - Годится , теперь годится . - Все равно - улучшить его я уже **не могу**.
moch - verbi (мочь– 'voida')

189. - Ja maksukin sinun pitäisi siitä **saada**, maisteri sanoi . - Olisihan se hyvä..
 - Нужно **отдать** тебе деньги за него, - сказала магистерша . - Это было бы неплохо
otdat'-verbi (отдать – 'antaa takaisin')

190. -... niin nekin pitäisi **saada** apteekista **ulos**, minä sanoin .
 - ... то их придется срочно **выкупать** - сказал я.
vikupit' – verbi (выкупить – 'lunastaa')

191. - Minä maksan sen vaikka omalta tililtäni ensin, jos ne **ei saa** rahoja **kokoon**, tällä viikolla, se lupasi .
 - Да я могу снять со своего счета , если они **не соберутся** , прямо на этой неделе , - пообещала она .
sobrat's'a– verbi (собратиться – 'kerääntyä, löytyä')

192. - Minun pitäisi jo torstaina mennä sairaalaan makselemaan jotakin ja sitten täällä kotona on maksamattomia laskuja myös
 niin , että **saaisinko** ne jo torstaina , pyysin... NP
 - В четверг мне нужно за что-то платить в больнице , и еще дома есть неоплаченные счета , поэтому хорошо бы мне
 в четверг уже **иметь** деньги , - попросил я . - Да хоть завтра , - предложила она..
imet' – verbi (иметь – 'olla, omistaa')

195. - Miten sinä sen **sait valmiiksi** ? - Miten kuten . - No se nyt on hyvä kumminkin se , isä sanoi .
 - Неужели тебе **удалось** его **закончить** ? - Да , кое-как . - Все равно это хорошо , - сказал отец .
udalos' zavershit' – kaksi verbiä (удалось завершить – 'onnistua lopettamaan')

196. Kävelin pitkää käytävää kahvion ohi ulko-ovelle ja ulos. Sairaalan päästä **sain taksin** ja ajoin kotiin.
 Пройдя длинный коридор и миновав кафетерий, я вышел на улицу. **Взял такси** и поехал домой.
vz'at' – verbi (взять – 'ottaa')

197. ..kävelin kaupungille , nostin pankkitilini tyhjäksi, **sain** sieltä muutamat satalappuseni.
 ...что даже съездил в банк и **снял** там свои последние деньги.
sn'at' – verbi (снять – 'nostaa')

199. - ... meillä on jakamaton perikunta niin , että minun täytyy kyllä **saada** tästä kuitti ...
 - ... оно ведь еще не разделено , так что мне придется **взять** расписку...
vz'at' – verbi (взять – 'ottaa')

200. ... ennenkuin **sain** sen mieleiseeni muotoon .
 .. пока она **не стала** похожа на настоящую , по крайней мере по моим представлениям .
stat' – verbi (стать – 'tulla, olla')

204. **Sain** sen taas **lähtemään** sairaalan vierastunnin aikaan ; se ymmärsi hyvin , että minun oli käytävä sairasta isääni
 Мне было **пора** в больницу : то , что я езжу утешать больного отца , она считала правильным...
pora – substantiivi (пора – 'aika')

205. ... **Sain** sieltä äidin osoitteen ja kävelin osoitteen kanssa takaisin postille..
 ... Узнал адрес матери и пошел назад к почтамту...
uznat' – verbi (узнать – 'saada tietää')

206. Soittelin matkustajakoteihin ja **sain** lopulta **huoneen** yhdeksi yöksi ...
 Потом я дозвонился в Дом для приезжих и **договорился** о комнате на одну ночь..
dogovorit's'a – verbi (договориться – 'sopia')
207. ... Hain tavarat aseman lokeroista, **sain taksin** torilta ja ajoin matkustajakotiin...
 .. Забрал вещи , поймал такси и отправился в Дом для приезжих..
poimat'-verbi (поймать – 'tavoitella')
208. .. kaavat häipyivät päästäni samalla hetkellä, kun **sain** monistetun kysymyskaavakkeen eteeni tentissä .
 ..все мгновенно улетучивалось из моей головы, стоило мне **увидеть** перед собой экзаменационный лист с вопросами .
uvidet' – verbi (увидеть – 'nähdä')
210. ...jos nämä ensimmäiset tauluista **saamani** rahat menisivät johonkin normaaliin elämiseen ja sen jälkeen jo monta kertaa,...
 ... если деньги , **полученные** за картину , уйдут просто на жизнь ; и с тех пор каждый раз , когда я приезжал сюда , я ..
polutšat' (получать – 'hankkia')
211. Kuski viittoili sivukadulle ja **sain** sen puheesta **selvää** sen verran , että hotelli oli sillä kadulla..
 Он сказал что-то, указывая рукой на переулок; на этот раз я **понял**, что речь идет о гостинице и..
pon'at' – verbi (понять – 'ymmärtää')
213. ... ja kiersi portaaseen huutelemaan jotakin yläkertaan , jotakin josta **en saanut selvää** .
 ... прокричала кому-то наверх что-то , чего я **не разобрал** .
razobrat' – verbi (разобрать – 'ottaa selvää')
215. - Älä sitten sekoittele näitä , minun mies ei välitä **saada** vieraita alusvaatteita kotiin , Mirja sanoi..
 - ... а то моему мужу вряд ли понравится , если он **найдет** у себя чужое белье , - сказала Мирья..
naiti – verbi (найти – 'löytää')
216. **Sain** peiton irti ja makasin sängyssä lakana leuan alle vedettynä, katselin Miljaa, se laitteli pyyhettä..
Закончив вытаскивать одеяло, я улегся, натянул до подбородка простыню и стал следить за всем..
zakonchit' vitaskivat' – kaksi verbiä (закончить вытаскивать – 'lopettaa vetämisen')
219. joita silloin olin uskonut olevan ja sen jälkeen , pettynään siitä , että joku toinenkin oli voinut **saada** saman kuin minä ,
 ...и тогда и потом , что я разочаровался в ней , раз она могла **быть** с кем-то так же близка , как со мной ;
bit'-verbi (быть – 'olla')
221. Minä **sain** vaatteet ylleni , istuin tuolille ikkunan alle ja katselin kiinnostuneena sen peseytymistä..
Одетый, я уселся на стул под окном и с интересом смотрел на то, как она мылась..
odet's'a - verbi (одеться – 'pukeutua')
222. ... varmana itsestään , työnsä takia ja itsensä paremman tuntemisen takia varmuudella , jota **en saanut** hänestä enää pois
 kuin sanomalla todella pahasti ja sitä en halunnut tehdä , en enää .
 ... и теперь я уже не был властен **лишить** ее этой уверенности , разве что каким-нибудь действительно пакостным
 словом , а я этого не хотел , больше не хотел .
lishit' – verbi (лишить – 'riistää')
223. Rupesin lukemaan ruokalistaa . Se oli käsinkirjoitettu ja siitä oli vaikea **saada selvää** .
 Я принялся изучать меню. Оно было написано от руки и не очень **разборчиво**.
razborchivo – partisiippi (разборчиво – 'selvästi, valikoivasti')
224. - Jälkiruokaa en jaksanut syödä , katselin kuinka Mirja söi . Ihmettelin , mihin se **sai** sen kaiken **mahtumaan** .
 - ... И удивлялся , как в ней все это **помещается** .
pomeshat's'a-verbi помещаться – 'mahtua')
225. **Saimme laskun** ja takkimme ja menimme ulos
 Потом мы **спросили** счет, оделись и вышли на улицу....
sprosit'-verbi (спросить – 'kysyä')
226. ... Kävelimme Domen terassille saakka ja **saimme** pöydän terassin takaosasta seinän vierestä .
 ... Мы прошли немного вперед, к " Домэ «, и **сели** за столик в глубине террасы, у задней стены.
sest'-verbi (сесть – 'istua')
230. Oman epäluuloisuuteni takia niin ei ollut käynyt , vaikka mitään varmaa **en** koskaan **ollut saanut tietääkään** .
 .. я ведь так и **не узнал**, был ли я прав.
uznat' – verbi (узнать – 'saada tietää')

235. Mirja **sai** nauramisensa **loppumaan** ja rupesi syömään . Minäkin söin ja selitin sille päivän ohjelman

... Мирья наконец **успокоилась** и смогла приняться за еду ...

nakonets-asverbiaali (наконец – 'lopulta').

239. - Ei puhuta , ei , minä sanoin ja näin , että **olin saanut** sen jo hyvälle tuulelle .

- Ну , нет так нет , - согласился я , видя , что к ней уже **вернулось** хорошее настроение .

240. ..., jonka jo luulin unohtaneeni , tuli nyt mieleeni ja **en saanut sitä pois**, vaikka halusin ...

.. , как мне казалось - навсегда забытом, и теперь я **не смог бы избавиться** от них, как бы велико ни было мое желание..

izbavit'sa – verbi (избавиться – 'vapautua, päästä eroon')

241. Vaikka olin väsynyt , en ajatuksiltani **saanut unta**

Но несмотря на усталость , **заснуть я все равно не мог** из-за одолевавших меня мыслей...

moch zasnut' – kaksi verbiä (мочь заснуть – 'jaksaa saada unta')

242. Minulle tuli vain niin sekava olo kun rupesin ajattelemaan minkäläistä sotkua taas **olin saanut aikaan** , minä sanoin .

.... мне стало тошно от всех этих мыслей о доме и о том, что меня там **ждет**...

zdat'-verbi (ждать – 'odottaa')

243. ... aiheiden yksityiskohtainen valokuvaaminen **sai** prosessin **tuntumaan** jotenkin falskilta , jollakin muulla tavalla ne kuitenkin olisi tavoitettava , jos mahdollista .

... что и я в живописи , именно эти фотографии **обнаруживали** ложность избранного им пути ; если вообще это возможно выразить , то , очевидно , каким-то иным способом .

obnaruzivat' – verbi (обнаруживать – 'paljastaa')

244. ... kävelimme jokirannasta syvemmälle ja etsimme kahvilan, jossa **saimme** oluen ja toisenkin .

.. зашли в кафе, где **выпили** по кружке пива, а потом еще по одной .

pit'-verbi (пить – 'juoda')

245. ... **Saimme** kadulta **taksin** ja ajoimme Domen terassille istumaan .

Мы **взяли такси** и поехали к " Домэ " .

vz'at' – verbi (взять – 'ottaa')

247. ... minä olen nyt **saanut** sellaisen työpaikan , johon minä olen tyytyväinen .

..теперь у меня есть работа, которая мне нравится .

bit'-verbi (быть – 'olla')

248. Kilistin lasiani sen lasia vasten ja **sain** sen **juomaan** vielä armagnaciaan ...

Я чокнулся с ней и **заставил** ее выпить еще чуть-чуть , видя , что ...

obnaruzivat' – verbi (обнаруживать – 'paljastaa')

250. minä **sain** käteni hameen kauluksen sisään ja sukkahousujen alle ja pikkuhousujen alle ja pitkin vatsan sivuja , löysin , vedin toisen käden pois , avasin napin hameen sivusta ja vetoketjun ja sain käteni paremmin sopimaan sinne . - Mukavampiakin paikkoja voisi tietysti olla , Mirja sanoi .

Ilman käännöstä

251. Se keinotteli vyöni auki edestä ja vetoketjun ja työnsi kätensä alas , hyväili pitkin reisiä ja alhaalta , minä sain käteni hameen kauluksen sisään ja sukkahousujen alle ja pikkuhousujen alle ja pitkin vatsan sivuja , löysin , vedin toisen käden pois , avasin napin hameen sivusta ja vetoketjun ja **sain** käteni paremmin **sopimaan** sinne .

Ilman käännöstä

252. ... Minä **en saanut** mielestäni mitään **vähemmäksi** vaikka tunsinkin olevani rauhallisempi nyt .

... И хотя мне **не стало** легче, чувствовал я себя спокойнее .

stat'- verbi (стать – 'tulla, olla')

253. ...joka myös selitti koko ajan jotakin , mistä **en saanut selvää** .

... он тоже что-то объяснял , но что именно , я **разобрать не мог** .

moch razobrat' – kaksi verbiä (мочь разобрать – 'voida ottaa selvää')

255. - Kaikenlaisia konsteja sitä käytetään, että **saataisiin** naisia sänkyyn , minä olin nauravinani..

- На какие только хитрости не приходится идти, чтобы **затащить** женщину в постель...

zatashit'-verbi (затащить – 'raahata')

256. ... Viini oli hapanta ja tiesin **saavani** siitä vatsani kipeäksi . Vielä sitä ei tuntenut ja join sitä...
...Вино было кислое , я знал , что у меня от него **заболит** живот .
zabolet'-verbi (заболеть – 'sairastua')
257. ...himmeässä valossa **en saanut selvää** , minkä näköinen oikein olin ...
... освещение было тусклое , и я **не мог понять** , нормально ли я выгляжу...
moch pon'at' – kaksi verbiä (мочь понять – 'voida ymmärtää')
258. Kävelimme ... taksiasemalle päin, **saimme** kuitenkin taksin jo ennen sitä ja ajoimme hotelliin .
... мы пошли к стоянке такси, но нам повезло - почти сразу **попалась** свободная машина, и мы доехали до гостиницы .--
popasts'a-verbi (попасться – 'sattua')
259. ... **Sain taksin** aseman edestä Boulevard du Montparnassen kulmalta ja nousin siihen .
... Я взял такси на стоянке на углу бульвара Монпарнас .
vz'at' – verbi (взять – 'ottaa')
260. **Sain** Seurahuoneelta huoneen ja aloittelin sen baarissa ja syömällä kristallisalin puolella , mutta... baareissa .
Я **взял** номер в " Шератоне"и пил там в баре и ел в Хрустальном зале , но...
vz'at' – verbi (взять –'ottaa')
261. " ja minä rupesin itkemään **saamatta** itkua **lakkaamaan** , ennenkuin ne kaatoivat vettä päälleni ja kurkkuuni raakaa rommia
... и я начал рыдать и **не мог** остановиться , пока...
moch - verbi (мочь– 'voida')
262. Vippasin jostakin satasen ja matkustin päivävaunussa yöllä Ouluun . Olin likainen ja partainen , pahalta haiseva , siistin itseäni junan vessassa minkä pystyin . Kovin siistiksi siellä en itseäni **saanut** .
ilman käännöstä
265. Ne on **saatava talteen** ja järjestettävä , ellei joku jo ole ehtinyt niitä hävittää ...
Остальные материалы нужно **забрать** и привести в порядок , если они вообще еще целы....
zabrat' – verbi (забрать – 'ottaa')
266. Se heittelisi ne pois , mutta nimittäminen on pitkä juttu ja silloin se on niille jo liian myöhäistä . Ja kirjaa ne eivät ainakaan
saa tekemättömäksi , siinä minä pääsin Herzeelen edelle .
...И с книгой им **ничего не сделать** , тут я Герцеле обогнал .
delat'- verbi (делать – 'tehdä')
267. **Saadakseni** lehdet maasta minun on laskeuduttava toisen polven varaan ja poimittava sitten...
Чтобы поднять эти отсыревшие газеты , я опускаюсь на одно колено и прихватываю их локтем...
podn'at'-verbi (поднять – 'nostaa')
268. **Saan** oven **auki** ja menen sisään . Huoneissa on haju , joka tulee ikkunoiden ollessa kiinni pitkään...
Открываю дверь и вхожу. В комнатах стоит запах старого дерева, какой бывает всякий раз, когда...
otkrit' - verbi (открыть – 'avata')
269. ...joka pääsee tietokonearvontaan etelänmatkasta siinä tapauksessa , että teen lehtitilauksen ajoissa tai voi **saada käyttöönsä** leasingauton erikoisehdoin , onneni on ollut sellainen .
...которые совершат поездку на юг при условии , что я заранее оформлю подписку на газету или **возьму напрокат** машину , - вот такое мне могло выпасть счастье .
vz'at' – verbi (взять – 'ottaa')
270. Eteisessä näen itseni kokovartalopeilistä, säikähdän omaa kuvaani ja kun **saan** ulko-oven **auki** ...
В передней замечая свое отражение в большом зеркале и пугаюсь , а когда **открываю** дверь...
otkrit' - verbi (открыть – 'avata')
272. ...Sillä ei itseään **saa** vähäkään eteenpäin . Kaikki se mitä kymmeniä vuosia sitten tapahtui , on...
... Потому что у него-то впереди ничего **нет**. А все, что было за эти десятилетия... " .
ei ole venäjännöksenä, koska venäjän kielestä puuttuu bit' – verbi (быть –' olla') **preseensissä.**
274. Minun täytyy **saada** tähän joku toinen ihminen , sellainen , joka jaksaa ja haluaa ...
Я должен **заполучить** в помощники еще хотя бы одного человека, который может и хочет работать
zapolutsit'-verbi (заполучить – 'hankkia')
275. ... Minun **on saatava** monta asiaa **järjestykseen** , aikataulu on kahden kuukauden mittainen ...
... **Уладить** нужно многое , а времени всего два месяца ...
zapolutsit'-verbi (заполучить – 'hankkia')

277. Kun **saan** ulko-oven **auki** , Sepon morsian seisoo portailla ...
Добравшись до входной двери , отпираю замок : на крыльце стоит невеста Сеппо ...
dobrat's'a – verbi (добираться – 'päästä')
280. .. Kävelyvauhdissa dynamo **saa** polttimossa **aikaan** tuskin näkyvän hehkun ja kun se ...
 ...Движок **работает** плохо, лампа едва светит , и как только она ..
rabotat'-verbi (работать – 'toimia')
281. En ole koskaan **saanut** pahaa haavaa ja siksi tämä on uutta minulle ja ...
 У меня никогда **не было** серьезных травм, это первая операция в моей жизни , и
bit'-verbi (быть – 'olla')
282. ... me olimme niistä innostuneitakin , kokeet eläimillä tehtiin ankaran tieteellisesti niin , että tehokkaimmat kaasut varmasti löydetäisiin ja **saataisiin** valmistus **käyntiin** .
 чтобы получить наиболее точные данные об, а затем **наладить** их производство.
naladit' – verbi (наладить – 'aloittaa, järjestää')
283. - Katsotaan sitten kun aikaa on , sanon . - Niin se on parasta . - Soittele , kun **saat aikaa**...
 - Ну ладно , там посмотрим , - говорю я . - Вот и прекрасно . - Звони , когда **будет время**...
bit' – verbi (быть – 'olla')
284. Väsyn nyt niin nopeasti ja vähästä , että puhelimen luona seisominen **saa minut hikoamaan** ja vapisemaan ja menen olohuoneen sohvalle maata . En selviä täällä yksin kauan , Seposta en mitään tiedä ja olisiko siitä sitten suurtakaan apua ?
 даже от того , что стоя разговаривал по телефону : у меня **начали дрожать** ноги , и весь я...
285. Sepon kanssa se vielä saattaisi onnistuakin , jos vain **saisin** sen **kuuntelemaan** ja sitten ajattelemaan asiaa niinkuin itse sitä ajattelen .
 С Сеппо это еще может удаться, особенно если **заставить** его **слушаться** и вообще смотреть на...
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
286. ... Kierrän itseäni niin , että **saan** jalat katuun ja pääsen pystyyn .
 ... Я медленно вылезая: сначала **ставлю** на землю ноги, следом идет тело, и потом... расправляюсь.
stavit' – verbi (ставить – 'panna')
287. ... Kuittaa ja **saan** rahat .
 .. Я расписываюсь и получаю деньги .
polutšat' (получать – 'hankkia')
288. Menen makuuhuoneeseen vuoteelle makaamaan , kipujen takia **en saa unta** ...
 Иду в спальню и ложусь , но заснуть мешает боль
zasnut' –verbi (заснуть –'saada unta')
289. ... Kyllä Teidän pitäisi **saada jotakin apua** edes tänne , se sanoo. - Olen minä sitäkin ajatellut...
Так нельзя, вам здесь **нужна** какая-то помощь, - говорит она. - Я тоже думал об этом...
ilman kännöstä
291. - No katsotaan nyt kun **saadaan** mies takaisin. - Jos se on enää hengissäkään , se sanoo ja alkaa...
 - Ну , вот он **вернется** , и все объяснится . - Если он еще жив , - говорит она и опять начинает...
vernut's'a – verbi (вернуться – 'tulla takaisin')
292. **Saan** Aution morsiamen **puhelimeen** pankissa , sitä naurattaa ensin ja se kertoo ...
Звоню ей ; она сначала смеется и говорит ...
zvonit'-verbi (звонить – 'soittaa')
293. se kertoo heidän **saaneen** asunnon ja muuttavan pian , Aution olevan hankkimassa omaa painoa...
 ... она рассказывает, что они **нашли** жилье и скоро переедут и что Аутио собирается завести...
naiti – verbi (найти – 'löytää')
294. Menen matkalaukku kädessä siihen mihin olen jättänyt salkun, **saan** salkun käteeni polvia notkistaen ja kävelen portaat alas.
 С чемоданом выхожу на лестницу , где меня ждет портфель , опустившись на колено , **подхватываю** его в другую руку и медленно иду вниз
podhvatit' – verbi (подхватить – 'kaapata')
295. Makaan selälläni ja katselen nyt kattoon , ja lamppuun , joka seisoo katossa pystyssä . Makaan ja tunnen , kuinka alan **saada otteen** kivusta..
 Лежу на спине и разглядываю потолок и растущую из него лампу. Мне кажется, что я уже **могу пересилить** боль..
peresilit' – verbi (пересилить – 'voittaa')

298. Kääntelen silmiäni päätä liikuttamatta ja **saan** siitä äkkiä huonon olon
Я начинаю вращать глазами , ... , и от этого мне **становится** совсем нехорошо...
stanovit's'a – verbi (становиться – 'alkaa olla')
300. ... Ne ovat yksinkertaisia kokeellisia tutkimuksia , jotka todistavat kirjani ja luentoni oikeiksi ja kuitenkin niillä olen **saanut aikaan** koko hullun maineeni .
... Все исследования основаны на простых опытах , в своей книге и в лекциях я подтвердил их достоверность , и все же именно они **стяжали** мне впоследствии славу умалишенного .
st'azat'-verbi (стяжать – 'hankkia, haalia')
301. ... Soitan yliopistolle ja **saan** kansliasta notaarilta näiden henkilöiden osoitteet
... Звоню в университет и у нотариуса в канцелярии **узнаю** их адреса. ...
uznat' – verbi (узнать – 'saada tietää')
302. Minun pitää kirjoittaa kolme kirjettä , sanoa samat asiat kolmeen kertaan ja **saada** nämä ihmiset vielä kerran **uskomaan** siihen , mihin he uskoivat silloin , kun teimme tätä työtä .
... и **заставить** этих троих снова поверить в свою работу , как они верили когда-то...
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
304. Se saa astiat pöytään ja katselee hellalla ruokiaan kattiloista...
Он **ставит** на стол посуду и смотрит в кастрюльки на плите...
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
307. ... niiden puhe kuuluu seinien läpi, sanoista **ei saa selvää** mutta kuulen niiden koko ajan puhuvan , vuorotellen .
... но голоса все равно слышны, слов **разобрать нельзя**, но слышно, как они все время что-то...
nel'zja razobrat' – kaksi verbiä (нельзя разобрать – 'ei saa ottaa selvää')
308. ... Tunnen pyörtyväni ja en halua sitä , keskityn tajunnan säilyttämiseen kaikin voimin , **saan kaiken valmiiksi** ja kiskon itseni ylös lavuaarin reunasta käsillä auttaen ja menen olohuoneeseen .
... Я чувствую, что могу сейчас потерять сознание, не хочу этого и собираю все свои силы , борясь с обмороком ; постепенно все вокруг **проясняется** ; вцепившись руками в раковину, подтягиваюсь...
projisnit's'a – verbi (проясниться – 'seljetä')
310. Seppo juoksee viereeni ja kyselee jotakin ; **en** **saa** siitä **selvää**
Рядом оказывается Сеппо , он что-то спрашивает , но я **не могу разобрать** что
moch razobrat' – kaksi verbiä (мочь разобрать – 'voida ottaa selvää')
311. Menin ylös juttelemaan äidille . Siitä **ei saanut nyt irti** muuta kuin ulinaa , pientä , niinkuin johonkin paikkaan olisi sattunut ja kun se yritti puhua ulina tuli suorana huutona , korkeampana
ilman käännöstä
314. mistä se siihenki **rahaa saa**, kai varastaa, ja sitten tämmönen
Откуда у него только деньги на это? Воровал небось, а теперь такая история. -----
ilman käännöstä, koska olla-verbi puuttuu venäjistä preesensissä
316. - Täällä olisi Autiolle vieras , poliisi sanoi putkaan **saatuaan** luukun **auki** , väistyi ja ...
- Тут вроде бы гости к Аутио , - сказал полицейский , **открыв люк** в двери , затем отошел , и ...
otkrit' - verbi (открыть – 'avata')
319. - Kyllä sitä pitää hyvin lyödä paljaalla kädellä että **saa** toiselta hengen , yksi pojista sanoi...
- Однако надо здорово врезать голой рукой , чтобы у другого дух **вон** , - сказал один из парней...
von – adverb (вон – 'pois')
324. - Minä **saan** huomenna kaupungista viinakaupasta normaalihintaan, sanoin. - Osta sitten sieltä...
... Я **могу** завтра **купить** в винном магазине за обычную цену , - сказал я . - Ну что же , купи там...
moch kupit' – kaksi verbiä (мочь купить – 'voida ostaa')
326. ...- Ne ei sitä sure . Ne ei siltä **saaneet** penniäkään kai koskaan , ...
... - Они его оплакивать не станут . Они-то от него , кажется , ни гроша никогда **не** получали...
polutšat' (получать – 'hankkia')
329. Ilmoitushankkija nousi, kerjäsi minulta savukkeen , tarjosin askista , se otti kaksi pannen toisen korvan taakse tukan sekaan.-
Kannattaisi sinun Eerolta viinaa ostaa, se sanoi lähtiessään. **Sain** tupakan **loppumaan**.
... - Тебе имело смысл купить у Ээро водки , - повторил он , уходя . Я **докурил**.
dokurit' – verbi (докурить – 'tupakoida loppuun')

330. ...se kertoi pelkäävänsä Kalervon joutuvan olemaan vaikka kuinka pitkään, vaikka vuosia tällä reissulla, ja tuli sitten ulko-
 ovelle varmistamaan, että **sain** oven kunnolla **lukkoon**, vaikka jättikin avaimen ...
 ... она ответила, что опасается, а вдруг Калерво долго не отпустят, кто знает, может, только через год, затем она
 пошла проверить, **смогу** ли я аккуратно **запереть** дверь, хотя и оставила...
smoch zaperet' – kaksi verbiä (смочь запереть – 'voida sulkea')
333. ... - **Saitko** sinä mitään **selville**? Kalervo kysyi. - Kyllähän minä kaikenlaista kuulin...
 - **Разузнал** ты что-нибудь? - спросил он. - Слышал всякую всячину....
razuznat'-verbi (разузнать – 'ottaa selkoa')
336. ...Puin päälleni ja lupasin soitella, kun olisin **saanut** asiat kaupungissa **järjestykseen**.
 ... Одежда и сказал, что позвоню, как только **управлюсь** с делами в городе.
upravitsa – verbi (управиться – 'selvitä, tulla toimeen')
337. - Karvonen yrittää **saada** Kalervon siitä **kuseen**, kun sen lanko kai siinä löi..
 - Карвонен хочет **подставить** Калерво, поскольку, видимо, его шурин и был тем..
podstavit' – verbi (подставить – 'lavastaa syylliseksi')
339. - Siinä oli niin pimeää, kaupan varaston päässä, Eero **ei saanut** autoa pihaan asti..
 - Там было так темно, возле склада. Ээро **не смог въехать** на машине во двор..
vjehat' – verbi (въехать – 'ajaa sisään')
340. - Ja Kalervon nyt yritätte **saada** siitä yksin **kuseen**. - Elämä on kova..
 - И теперь стараетесь **заложить** одного Калерво. - Жизнь жестокая штука..
zalozit' – verbi (заложить – 'pettää, lavastaa syylliseksi')
341. - Siitä voi **saada** linnareissun siitäkin, sanoin. - En usko, Olli sanoi..
 ...- За ложные показания **можно** и в тюрьму **угодить**, - добавил я. - Что-то не верится..
mozno ugodit' – kaksi verbiä (можно угодить – 'voi joutua')
343. ... painon hankkimisen asian ja työasioitani ja asianajajan hankkimiseen, **sain auton** Annikin asunnon eteen kadulle ja
 menin sisään.
 Я **оставил** машину на улице перед домом, где жила Анники, и пошел к ней.
ostavit' – verbi (оставить – 'jättää')
344. Se kyseli kuulumisia, kerroin Annikin **saaneen** asunnon ja meidän muuttavan torstaina..
 Он стал расспрашивать о новостях, и я сказал, что Анники **нашла** квартиру и мы в четверг..
naiti – verbi (найти – 'löytää')
345. " Voi olla, että minä tämän kirjeen **saadessasi** olen jo kuollut..
 Может быть, когда ты **получишь** это письмо, я буду уже мертв..
polutšat' (получать – 'hankkia')
349. Vuokraemäntä lähti kävelemään huoneesta takaperin ulos, huolissaan vielä **saatavistaan**, meni jo käytävään mutta kurkkasi
 vielä takaisin. - Minulta jää sitten molemmat huoneet tyhjäksi..
 Хозяйка, пятясь, покинула комнату, все еще озабоченная **получением** доходов, ушла уже в ...
polutšat' (получать – 'hankkia')
351. - Kyllähän näille aina kysyjä on, sanoin. - En minä sitä, mutta aina se on hankala ottaa uutta ihmistä, siinä on sellainen
 pelko, että **saa** vaikka kuinka **jumalattoman**, vuokraemäntä selitti. - Sehän siinä tietysti on. - Te olette ollut niin siisti
 vuokralainen, se sanoi ja lähti sitten viimein menemään.
 - натерпелся страху, а вдруг **попадется** какой безбожник, - объяснила хозяйка..
popast's'a – verbi (попасться – 'sattua')
353. Sipola meni sitomon luottamusmiehen kanssa portaikon ovesta ulos. Odotin, että kello tuli yhdeksän ennenkuin uudelleen
 yritin soittoa. **Sain** parista numerosta jo **vastaamaan** ja selitin niihin asian.
 ... Два-три номера **ответили**, и я объяснил в чем дело..
otvetit' – verbi (ответить – 'vastata')
358. Se kiitteli autoaan kaupunkiin asti, **sai** parkkipaikan painon läheltä mittarista ja etsiskelimme..
 место для стоянки он **нашел** вблизи той типографии, возле стояночного таксометра..
naiti – verbi (найти – 'löytää')
359. ... Portsari vei meiltä takit, kahvit **saimme** tiskiltä.
 ... Швейцар принял у нас пальто, кофе мы **получили** у стойки.
polutšit' – verbi (получить – 'hankkia')

361. Otimme ryyppyä, Mäkinen **ei saanut** minusta silmiään **irti**, minä yritin katsella sen ohi takana olevaa ikkunaa...
 Выпили по глотку, Мякинен **не отрывал** от меня глаз, я попытался смотреть на окно позади него
otrivat' – verbi (отрывать – 'repäistä')
362. Mäkinen nyhyhkäisi, otti taas ryyppyn, **sai** jo lasinsa **tyhjäksi** ja kaatoi lisää...
 Мякинен всхлипнул, опять глотнул водки, стакан его уже **был** пуст, ...
bit' – verbi (быть – 'olla')
363. ... minä **saisin** tästä kaksisataatuhatta enemmän koska tahansa, pelkästä asiakaskunnasta...
 ... я бы в любую минуту мог **получить** за все это тысяч на двести больше...
polutšat' (получать – 'hankkia')
364. - Sellaisia **rahojahan** me **ei saada** mistään, minä sanoin kadulla.
 - Таких денег нам нигде не достать, - сказал я уже на улице.
dostat'-verbi (достать – 'hankkia')
367. ... kerroin sille kaiken, mitä olin kylällä **saanut selville** ja mitä Olli oli kertonut Pietarsaassa.
 ... я рассказал ему все, что **смог узнать** в деревне и о чем мы говорили с Олли в Пиетерсаари.
uznat'-verbi (узнать – 'saada tietää')
368. Seppälä selitti tekevänsä varaston tuttuun taloon Kemin ja Oulun välille, ajelevansa pornon riittävän pienissä erissä Tornion ja Ylitornion ja Pellon tulleista, **saavansa** viikon aikana laillisesti maahan pakettiautollisen tavaraa, lähtevänsä heti
 законным образом, **накопит** полный автофургон порнографических изданий...
nakopit'-verbi (накопить – 'säätää')
- 369...ennen Kajaania jo loppuun, **saavansa** lehdet Ruotsin puolelta tukkurilta kolmeen markkaan kappale...
 ...Журналы-то он **получит** в Швеции у оптового торговца по три марки штука...
polutšat' (получать – 'hankkia')
372. Kalervo ei muistanut vieläkään mitään ja minä kerroin, mitä kylällä **olin saanut selville** ja Pietarsaassa.
 Калерво все еще ничего не вспомнил, и я рассказал то, что **удалось выяснить** в деревне и в Пиетерсаари.
vijasnit' – verbi (выяснить – 'selvittää')
373. Menimme vastapäiseen baariin ja **saimme** tiskiltä lounasannokset pakotetusta vanerista tehdyille tarjottimille.,
 Мы зашли в бар через дорогу и **взяли** с прилавка на прессованный фанерный поднос обеденные блюда...
vz'at' – verbi (взять – 'ottaa')
376. Sain **mahtumaan** tavarani matkalaukkuun ja kahteen pahvilaatikkoon.
 ...Мои вещи **поместились** в чемодан и два картонных ящика.
pomeshat's'a-verbi помещаться – 'mahtua')
377. ... - Mikset ostanut? Seppälä kysyi. - Ei **saatu rahaa** pankista. - Sen nyt arvaa...
 ... - Чего же не обзавелся? - спросил Сеппяля. - Банки не дали денег. - Это можно было предвидеть...
dat' – verbi (дать – 'antaa')
378. ... kuulin jo aamupäivällä, että Saari oli **rahat** pankista **saanut**, mutta halunnut koko painon omiin nimiinsä...
 ... я узнал, что Саари **достал** деньги в банке и решил стать единоличным владельцем типографии...
dostat'-verbi (достать – 'hankkia')
379. Martikaisen ovella paloi keltainen valo, odottelin ja kun valo sammui, painoin nappia, **sain** vihreän ja menin sisään.
 У двери Мартикайнена горела желтая лампочка, я подождал, пока она погаснет, нажал на кнопку и, после того как **зажглась** зеленая, вошел.
zazechs'a – verbi (зажечься – 'syttyä')
383.keskenään ne puhuivat niin matalalla äänellä, ettei siitä **saanut selvää**.
 ... они переговаривались о чем-то между собой, но так тихо, что я **не понимал** о чем.
pon'at' – verbi (понять – 'ymmärtää')

Liite 3 : Ei-modaalinen *saada*-aineisto Pussikaljaromaani -teoksessa

1. ...herännyt viideltä aamulla ja lähtenyt kalaan. se **oli saanut** Vanhankaupunginlahdelta kuusikiloisen hauen.
.. и отправился на рыбалку , и **поймал** в городском заливе шестикилограммовую щуку .
poimat'-verbi (поймать – 'tavoitella')
2. Joku aamu-uninen jäi suojatielle sorkkimaan puhelintaan sen näköisenä kuin olisi yrittänyt kauko-ohjata sillä maailmaa ja **sai aikaan** lisää meteliä .
Какой-то лопух застыл посреди перехода с сотовым телефоном в руке с таким видом , словно пытался наладить дистанционное управление с целым миром , но в результате **создал** только затор на дороге .
sozdat'-verbi (создать – 'tehdä, luoda')
8. Sä **saat nää** , se sanoi ja sen pää nytkähteli takavasemmalle niin kuin sen takaraivoon olisi ruuvattu koukku johon solmittua pitkää siimaa joku vastapäisen talon ikkunasta käsin kiskoi .
— **Это тебе** , — сказал он, и его голова дернулась назад и в сторону, так, словно на затылке у него был крюк...
eto tebe – demonstratiivi- ja persoonapronominit (это тебе – 'se on sinulle').
9. Hyvästä yrityksestä huolimatta se sen parahtava krapulan tupakoinnin raapima ääni **sai** sen **kuulostamaan** jotenkin epätoivoiselta .
...его прожженный куревом и опаленный похмелем голос **звучал** не бодро .
zvuchat' – verbi (звучать – 'sointua, soida')
10. Kauniisti sanottu , Henninen sanoi . - Mutta toi mun harrastusehdotelma ei kaiketi nyt **saanu kannatusta** .
— Красиво сказано , — заметил Хеннинен . — Но похоже, мое предложение о поиске занятия не нашло **нашло поддержки** у населения .
naiti – verbi (найти – 'löytää')
11. Lihi sanoi ja osoitti jonnekin katonrajaan ja näytti siltä että se tuns **saaneensa** siitä asiantuntijuudesta jotain ylimääräistä miehuullisuutta koeteltuun henkilöönsä .
сказал Жира и указал куда-то под самый потолок , при этом вид у него был такой , словно само это знание уже **наделило** его мужественностью супермена .
nadelit'-verbi (наделить – 'jakaа, antaa')
13. ...ja mulle tuli mieleen se kun Lihi siilon kerran rupes Pikkuroban aseman kameran alla kuselle ja **sai pampppukasvatusta** , mä kerroin tän jutun sille , en mä keksiny mitään muuta .
... вот я и вспомнил, как Жира однажды решил отлить прямо перед камерой полицейского отделения, за что соответственно **получил** потом звездюлей резиновой дубинкой , ну , в общем , я ей об этом рассказал...
poluštīt' – verbi (получить – 'hankkia')
15. Jos se se oli , niin on se kyllä hyvä ettei päästetty sitä sisään , tosta rikkinäisestä radiosta olis voinu **saada** merkittävät sakot .
— ... то , слава Богу , что мы его внутрь не пустили , а то пришлось бы **платить** налог на сломанное радио .
platit'-verbi (платить – 'maksaa')
16. ...ja siitä äkkinäisestä mielenjohteesta **sai** sitten heti huonon ja syyllisen **olon** , siihen mummoon olisi kuitenkin tehny...
... Это мысленное сравнение тут же **вызвало** в душе чувство отвращения и вины , потому что , честно говоря ,...
vizvat' – verbi (вызвать – 'aiheuttaa')
17. — Mä olin raahannu sen tohon rappuun että sen **sais** siitä kätevästi pois ja sitten mä menin ettimään sisältä hanskoja ja sitten heti hirveä ryske ja parku .
— Я выволок ее на площадку, чтобы сегодня **увеэти** , потом пошел за рукавицами , а потом вдруг этот грохот и крик.
uvezti - verbi (увеэти – 'viedä, ajaa pois')
18. - Mä luulen että tässä on nyt tärkeintä **saada** toi rouvashenkilö paareille , Henninen sanoi...
— Я думаю, сейчас самое главное **уложить** на носилки эту престарелую гражданку , — сказал Хеннинен...
ulozit' – verbi (уложить – 'panna')
19. Lihi ... ja osoitti tapahtumapaikan niille valkotakeille sellaisella maailmallisella kädenheilautuksella kuin olisi itse **saanut** koko sotkun **aikaan** ja tuntisi myös jonkinlaista ylpeyttä siitä.
... как будто это он сам **являлся** виновником всего содеянного, чрезвычайно при этом гордясь результатом.
javljat's'a vinovnikom – verbi ja substantiivi (являться виновником– 'olla syyllisenä')
20. ... Tuntui jotenkin siltä, että kun mummo nyt oli **saatu** turvallisesti **pois**, pitäisi kai sitä masiinaakin vähän ...
... Теперь , когда старушку благополучно **вынесли** , пришла очередь позаботиться и о ней .
vinesti – verbi (вынести – 'viedä')
21. ...sanoi ja tarttui rakkiineen yhteen kulmaan , se **oli saanut** olentoonsa jotain arvokkuutta siitä veljeilystä viranomaisten kanssa . Jotenkin se onnistui julistamaan Marsalkan ja Hennisen apupojiksi sellaisella nopealla...
.... Временное братство с представителями благородной профессии заметно **повысило** его ценность в собственных

глазах , а потому он быстрым и волевым решением назначил Маршала и Хеннинена своими...

povisit' – verbi (повысить – 'kohottaa')

24. katse hakeutui väkisin seiiniin joissa auringon tahrat liikahtelivat nihkeästi ja **saamattomasti**, ilmassa liukui roskaa, se...
...взгляд то и дело искал спасения на обоях , где **беспомощно** трепыхались грязные солнечные пятна...
bеспomoshno – adverb (беспомощно – 'avuttomasti')

25. -, siihen **sai** aina **kulumaan** aikaa ja huomiota , se niin kuin hidasti .

... Это **заняло** некоторое время , чем привлекло к себе особое внимание .

zan'at' – verbi (занять – 'viedä')

26. ... molemmat raahas neljä muovikassillista , ei kun mä vein viis . Niistä **sai** rahaa .

.. каждый нес по четыре пластиковых пакета , а я вообще целых пять . Нам за них денежку **дали**.

dat' – verbi (дать – 'antaa')

27. Kun Lihi **oli saanut** sen selittelynsä päätökseen , se meni äkkiä sen näköiseksi että se oli vasta nyt..

Досказав эту свою мысль , Жира вдруг поменялся в лице , словно только сейчас ...

dokazat' – verbi (доказать – 'todistaa')

28. ... se meni äkkiä sen näköiseksi että se oli vasta nyt jotenkin **saanut** tuta sen hölmöilynsä .

... поменялся в лице , словно только сейчас понял , какую глупость **совершил**.

sovershit' – verbi (совершить – 'tehdä')

30. - Kai ne **saa** siitä jotain että ne kiusaa mua ...

- Им , наверное , там кто-нибудь **приплачивает** за то , что они надо мной так издеваются...

priplachivat' – verbi (приплачивать – 'maksaa ylimäristä')

32. Henninen potkaisi tielle osunutta pullonkorkkia , joka **sai hyvän vauhdin** ja vieri mäkeä alas kuin...

Хеннинен пнул попавшуюся под ноги пивную пробку , она **подскочила** и весело запрыгала вниз , как ...

podskochit' – verbi (подскачить – 'hypähtää')

33. Iho-oireen näköisen matalan töyssyn kohdalla se **sai** epäodotuksenmukaisen kimmokkeen ja kohosi korkealle ilmaan.

Споткнувшись о бугорок , похожий на кожный прыщик , она неожиданно **изменила** направление..

izmenit' – verbi (изменить – 'muuttaa')

35. ... yksi iso hylly jonka ympäri piti sitten kiertää koko matka kassalle **saadakseen haluamansa** ja varmaan myös..

... стеллаж , и , чтобы подойти к кассе , надо было его обойти , **хватая** по пути все , что нужно , а также и то...

hvatat' – verbi (хватать – 'siepata')

36. - Mitä me **saatiin** niistä pulloista ? Marsalkka kysyi

- Сколько там **получилось** за бутылки ? — спросил Маршал .

polutšit's'a – verbi (получиться – 'onnistua')

37. - Sä **saat** huomenna **takasin** , Henninen sanoi . - Siis mä tarkotan että ihan varmasti.

- Завтра **вернем** , — сказал Хеннинен . — Обязательно вернем , поверь мне на слово.

vernut' - verbi (вернуть – 'palauttaa')

38. ...- Siis mä tarkotan että ihan varmasti . - **Paras olis saada** . - Siis ihan varmasti , Lihi sanoi .

... - Обязательно вернем , поверь мне на слово. - **Да уж , знаю я вас** . - Нет , ну честное слово , - сказал Жира .

znaju ja vas – verbi, minä ja te-pronomin (знаю я вас – 'tunnen minä teidät')

39. - Tai siis päinvastoin ku Henninen joka ei tosta vakuuttelustaan huolimatta **saa** koskaan mistään mitään paitsi ehkä joskus jotain lainaa asiaa lähemmin tuntemattomilta , niin mä **saan** huomenna asujaimistotuet...

ilman käännöstä

40. - Tai siis päinvastoin ku Henninen joka ei tosta vakuuttelustaan huolimatta **saa** koskaan mistään mitään paitsi ehkä joskus jotain lainaa asiaa lähemmin tuntemattomilta , niin mä **saan** huomenna asujaimistotuet...

ilman käännöstä

42. — Me **saadaan** nyt kuitenkin voidetta vaivoihin tai suolaa haavoihin tai miten se nyt menee , ...

— Давайте уже **залижем** раны , запудрим шрамы , или как там правильно , и двинем вперед ..

zalizat' – verbi (зализать – 'nuolla')

43. ... siellä oli kai jonkinlainen tinkiminen käynnissä , sanoista oli mahdoton **saada selvää** vaikka se pöytä oli ...

... похоже , там кто-то чего-то требовал , но слов было **не разобрать** , хотя столик находился всего в...

razobrat' – verbi (разобрать – 'ottaa selvää')

44. Henninen sanoi päälle että se kysymys taitaa nyt jäädä tällä erää ratkaisematta, me **saadaan seura**.
Хеннинен перебил его и сказал, что, пожалуй, сегодня этот вопрос останется без ответа, мы просто **посмотрим, что будет дальше**.
posmotrim chto budet dal'she (посмотрим, что будет дальше – 'katsotaan, mitä on edelleen')
49. ... se oli äkkipikainen luonne , siitä oli jo niiden tunnusteluriittien aikana **saatu** jonkinlaisia viitteitä .
... резким , во всяком случае , в процессе знакомства в нем **можно было отметить** именно такие черты .
mozno otmetit' – **kaksi verbiä** (можно отметить – 'voida merkitä')
51. ... Se oli sellainen paikka josta **saa** erittäinkin mitä tahansa , kynää , kumia , kumiankkaa , kalsariamppeita...
где при желании можно было **найти** все , что угодно : ручки , блокнотики , тетрадки , резинки для трусов...
naiti – **verbi** (найти – 'löytää')
55. Se **sai** asiansa nopeasti **läpi**.
Он как-то быстро все там **провернул** , и пришлось подниматься и уходить .
provernut' – **verbi** (провернуть – 'hoitaa')
57. Ambulanssimiehet **saivat** potilaan kulkupeliinsä , se oli kauempaakin katsoen silmin nähden hengissä...
Санитары **погрузили** пострадавшего в машину , даже отсюда издалека было видно , что он еще в сознании...
progruzit' – **verbi** (погрузить – 'kuormata')
58. ... ne olivat jollain hoivatieteellisellä kepulikonstilla **saaneet** ruumiin paareille istuma-asentoon...
... им удалось каким-то тайным , научно-медицинским образом **посадить** его на носилки...
posadit' – **verbi** (посадить – 'panna istumaan')
59. - ... **rikolliset saa** kuitenkin jotain tyydytystä siitä että **joku atari on niistä kiinnostunut**.
- ...настоящие преступники всегда тяготеют к сообществу и радуются, если какой-то профессионал...
60. Mä sanoisin nyt vaan sen että **saat** Henninen **luvan** pitää nyt suus kiinni tai ryhtyä paljasjalkaseksi stadilaiseksi .
Я только одно скажу, придержи свой язык, Хеннинен, а не то, помяни мое слово, быть тебе босяком.-----
ilman käännöstä
- 61.— Mutta mitään tonnin stifloja **ei** Henninen kyllä **saa**, viedään sille sellaset joita kukaan ei kuitenkaan ostais.
— Только никаких изысков Хеннинен **не получит** , возьмем такие , которые и так никто не купил бы...
polutšit' – **verbi** (получить – 'hankkia')
62. ja avasi oven, johon kytketty kellolitka kalkatti hetken kiihtyneesti **saatuaan** annoksen ulkoilmaa .
... привязанный под самым потолком... колокольчик, **заглотив** порцию свежего воздуха, радостно зазвенел.
zaglotnut' – **verbi** (заглотнуть – 'nielaista')
63. Kun se oli **saanut** ne kengät **esiin**, se heitti ne Hennisen eteen nurmikolle ja parahti sellaiseen nauruun että...
Покопавшись за спиной, он **достал** туфли, бросил их перед Хеннином и залился таким смехом, что....
dostat' – **verbi** (достать – 'ottaa esille')
64. Kun se oli **saanut** ne jalkaansa , se nousi seisomaan ja astui pari muodollista askelta .
Когда ему наконец, все же **удалось** это сделать, он встал и немного прошелся.
udavat's'a – **verbi** (удаваться – 'onnistua')
66.ja ehkä sarjavalmisteiselta , niitä **saa** alan kaupoista .
... возможно , даже серийного производства , их можно **купить** в соответствующем магазине .
kupit' – **verbi** (купить – 'ostaa')
67. ja pyysi Lihä antamaan linkkuveitsen ja alkoi sen **saatuaan** ratkoa sitä tuliterää kenkää kyljestä auki .
...потом попросил у Жиры перочинный ножик и, **получив** его , стал вспарывать бок своему стальному ботинку
polutšit' – **verbi** (получить – 'hankkia')
68. -mun on pakko asentaa jotain lisämuistia näihin pöpöihin tai mä **saan** kuolion .
-мне просто жизненно необходимо внести некоторые коррективы в эти шлепанцы , а то я **сдохну** в них .
sdohtnut' – **verbi** (сдохнуть – 'kuolla')
69. ja **sai** sitten lopulta **aikaan** sellaiset viillot , että pystyi taas pitämään niitä runiahisia jalassaan .
...в конце концов, все необходимые вскрытия **были сделаны**, и резные уродцы вновь оказались на ногах...
delat' – **verbi** (делать – 'tehdä')
72. Se oli ollut niin päissään ja kiihtynyt siitä lattialta herättyään , etteivät ne sammakkomiehet **olleet saaneet** siitä sen puhetulvasta minkäänlaista **selvyyttä** , sillä kun oli se vika.
Он был так пьян и так возбужден , когда его разбудили там на полу , что эти ластоногие вообще ничего **не смогли**

понять , что он там говорил с этим его дефектом .

moch pon'at' – kaksi verbiä (мочь понять – 'voida ymmärtää')

75. Se faija oli **saanu** nuorena itse jonku hengenpelastusmitalin , josta se oli ylpeä .

Оказалось, что папаша **получил** в юности медаль «За спасение на водах», которой очень гордился.

polutšit' – verbi (получить – 'hankkia')

77. se **sai** mittarin **värähtämään** hetkeksi vihreästä keltaiseen , ja sitten ne vaihtoivat paikkaaja toinen huusi samanlaisessa asennossa että Jartsa on kingi , se ei tanssittanut sitä pylvästä yhtään sitä edeltäjää mainittavammin .

мля , лучше всех , измеритель на мгновение **стал** из зеленого желтым , потом они поменялись...

stat' – verbi (стать – 'tulla, olla')

79. Se **sai** sitten puolestaan suunvuoron ja oli enemmän vakavissaan , se sanoi että niiden pitää ottaa ...

.. и по званию был младший , но тоже **получил** слово . Он говорил серьезно , сказал , что вынужден забрать...

polutšit' – verbi (получить – 'hankkia')

81. ja yrittivät **saada** siitä sirkuksesta **jotain tolkkua** , Lihi rupesi ukisemaan että alkää nyt ...

... и сидели на лужайке и **пытались хоть что-то понять** , Жира стал уговаривать , мол , не надо ...

pitat's'a pon'at' – kaksi verbiä (пытаться понять – 'yrittää ymmärtää')

82. - Voi vittu , Laura sanoi , se kuulosti jotenkin luontevalta sen suussa se voimasanoilla rähjääminen nyt kun **oli saanut tietää** että se on alaikäinen .

-Твою мать , — сказала Лаура , и теперь , когда **стало известно** , что она несовершеннолетняя ,...

stat' izvestno – verbi ja adverb (стало известно – 'tuli ilmi')

84. ...että se pelaaminen vois olla aiheellisempaa kuin koskaan , täs on sentään tapahtunu kaikkee tollasta sanoisinko vastoinkäymistyyppistä , tekis varmaan aika hyvää **saada** vähän muita mietteitä päähän .

... игра была бы уместной , как никогда , особенно в свете всех последних событий , и поэтому , мне кажется , было бы хорошо **задуматься** о чем-нибудь постороннем .

zadumat's'a – verbi (задуматься – 'miettiä, vaipua ajatuksiinsa')

86. ...seurattiin kaikenlaisia ohi matavia kiinnekohtia niin kuin nyt puita ja taloja ja autoja ja ihmisiä , ja kun niistä ei juuri siinä kohtaa sitten **saanut** mitään kovin erikoislaatuista **irti** , piti vastavuoroisesti vilkuilla vaunun sisäpuolta...

... ползли всякие объекты , как-то : деревья , дома , машины , люди , но поскольку на этот раз ничего примечательного в них **не было** , пришлось для ровного счета осмотреть внутренности вагона....

bit'-verbi (быть – 'olla')

89. Kun ne sitten **olivat saaneet** sen seuraamuksen paperille , ne penäsivät vielä matkalipun hintaa

После того как они **перенесли** все желаемое на бумагу , им захотелось возыметь еще и цену билета

perenesti – verbi (перенести – 'siirtää')

91. - mutta en mä nyt jaksa oikeen ymmärtää että mikä just sua tässä varsinaisesti nävertää , mähän sen tiketin tässä **sain** etkä sä .

- но я одного не понимаю , какого хрена ты выпендриваешься , ведь меня же **оштрафовали** , а не тебя .

oshtrafovat' – verbi (оштрафовать – 'sakottaa')

92. Pysäkin molemmin puolin ilmeisesti jotenkin mielivaltaisesti käyttäytyvät liikennevalot **saivat** autojonot **nytkähtelemään** hitaasti eteenpäin pitkän ja tuskallisen krampin tavoin , suojatiellä kiskojen kohdalla joltain pukuhuypiolta aukesi ...

Светофоры по обеим сторонам остановки работали , как им вздумается , очереди из машин медленно , **толчками** , продвигались вперед , словно находясь во власти долгой и мучительной судороги , ...

tolchkami prodvigat's'a – substantiivi ja verbi (толчками , продвигались – 'täräyksein edetä')

93. sekasorto oli hälvennyt , nousivat tarkastajat vaunuun , ne kai olivat **saaneet** haluamansa .

... сумятица исчезла сама собой , контролеры , наконец , зашли в вагон , и , похоже , **получили** , что хотели .

polutšit' – verbi (получить – 'hankkia')

94. — Niin että sitä että on ollut pitkä ja raskas päivä ja että täällä on ihan vitun märkää ja että mä en **saa** ikinä rakkautta ja ...

—То и угу , что день был длинный и тяжелый , а теперь ептить еще и мокрый , и я никогда **не найду** свою любовь ...

naiti – verbi (найти – 'löytää')

95. - Voishan sitä hilloa tietysti yrittää **saada** jostain lainaan , Marsalkka sanoi .

- Можно , конечно , попробовать **занять** у кого-нибудь этого варенья , — сказал Маршал .

zan'at' – verbi (занять – 'lainata')

96. Sade ei ollut kastellut seinää vielä kokonaan , ikkunanpielistä ikään kuin kaksiulotteisesti roikkuvat märät maskaramaiset vanat **saivat** sen julkisivun **näyttämään** joltain kauhealta perhepotretilta , joka on päätetty ottaa ja ripustaa...

... и весь фасад , таким образом , **являл** собой ужасную семейную фотографию , которую все же решили...

javl'at' – verbi (являть – 'edustaa, olla')

97. - **Saamanne** pitää , Henninen sanoi ja horjahti taas sateeseen , sille jotenkin sopi se sateeseen meneskely ...
 - Ну , **получайте** ! — крикнул Хеннинен и выскочил под дождь . Ему , похоже , нравилось гулять под дождем,...

nu, polutšaitte – partikkeli ja verbi te-imperatiivissa (Ну , получайте – ’No, saakaa’)

98. - ...ne kai ajattelee että siinä on joku toverillinen sävy joka **saaihmiset** heti **säntäämään** ovelle .
 -...думают , что люди после этого тут же **ринуться открывать** им двери , как лучшим друзьям .
rinut’s’a – verbi (ринуться – ’sännätä’)
100. - Siis sillä edellytyksellä tietenkin että mä **saan** sen pian **takasin** . - Tietysti saat , Marsalkka sanoi .
 - Конечно, на том условии, что вы непременно все **вернете** . — Какой разговор, — заверил Маршал .
vernut’ - verbi (вернуть – ’palauttaa’)
101. - Siis sillä edellytyksellä tietenkin että mä saan sen pian takasin . - Tietysti **saat** , Marsalkka sanoi .
 - Конечно, на том условии, что вы непременно все вернете. — **Какой разговор**, — заверил Маршал. -----
kakoi razgovor – kysymyssana ja substantiivi (какой разговор – ’millainen keskustelu’)
102. - Mulla on nyt kaikenlaista tiedättehän kulunkia . Ja sit se olis tosiaan **saatava takasin** .
 - У меня тоже , знаете ли , расходы . И **вернуть обязательно**.
vernut’ - verbi (вернуть – ’palauttaa’)
103. - Rahat **on saatu** ja tolleen . - No onhan tässä säät puhuttu , Lihi sanoi .
 - Деньги **получены** — и поминай как звали. — Ну почему, мы еще о погоде поговорили, — улыбнулся Жира
polutšit’ – verbi (получить – ’hankkia’)
104. Lihi ryntäsi sen perään ja **sai** sitä olkapäästä **kiinni** , joku siinä taisi olla , olkapäässä ...
 Жира бросился за ним и успел **схватить за** плечо — что-то в нем , наверное , есть , в плече ...
uspet’ shvatit’ – kaksi verbiä (успеть схватить – ’ehtii ottaa kiinni’)
105. ... paikoitellen siitä **sai** sen verran **selvää** että ymmärsi sen jotenkin liittyvän painovoimaan ja siihen että ...
 ...время от времени можно было **разобрать** отдельные слова и выражения, и стало понятно , что говорит он...
mozno razobrat’ – kaksi verbiä (можно разобрать – ’voida ottaa selvää’)
106. ja kiemurtava ja pysähtelevä ja päämäärätiedoton matka , aikaa siinä oli kuitenkin **saatu** ihan tyydyttävästi **kulumaan**.
 ... зато вполне сносно **провели** время .
provesti – verbi (провести – ’viittää’)
107. huuteli sateen ja jyrrähtelyn läpi että Mietaa meni jo , se **sai** sen mietaan **kuulostamaan** joltain mitä se oli vastikään nauttinut
 ... и эта «миета» **звучала** в ее устах , как нечто из того , что она только что выпила .
zvuchat’ – verbi (звучать – ’sointua, soida’)
108. ... mutta juuri kun se **oli saanut suunsa auki** ja oli ilmeisesti ryhtymässä toimittamaan vastinetta...
 ... в тот момент, когда он **открыл рот** и, по всей видимости, уже был готов воспроизвести какой-то вариант, ...
otkrit’ - verbi (открыть – ’avata’)
109. Sitten siinä oltiin vähän aikaa hiljaa. Piti makustella niitä näkemyseroja ja yrittää **saada** siitä **jotain tolkkua**, ...
 ... Требовалось время , чтобы , так сказать , вкусить разницу во взглядах и хоть что-то из всего этого **понять** ...
pon’at’ –verbi (понять – ’ymmärtää’)
110. - Mulla on muuten savukkeet ehtyny . - Sitä paitsi me **ei olla saatu** kaljaa sitten en tiedä minkä, Henninen sanoi.
 - А у меня , между прочим , сигареты кончились . — А еще мы так и **не достали** пива , так что я теперь даже..
dostat’ – verbi (достать – ’hankkia’)
111. Jyrinä lankesi aukiolle ja **sai** kanikonttorin ikkunat **vipattamaan**.
 Грохот накрыл площадь, и стекла в ломбарде **задрожали**.
zadrozat’ - verbi (задрожать – ’alkaa vipattaa’)
112. Yhtenäinen vesimassa velloi ja heittelehti pitkin leveää ajotietä ja taivaalta iskeytyvät isot ja kovat pisarat **saivat** sen
näyttämään jotenkin nupityltä ..
 Большие , тяжелые капли взрывали гладкую поверхность , и **она становилась** острой и колючей .
stanovit’sa ostroi i koljuchei (становиться острой и колючей – ’tulla teräväksi ja piikkiseksi’)
114. - Ajattelin tossa vaan että **saadaa** Hennisen poika vähän **piristymään**...
 - Я подумал , может , это немного **взбодрит** малыша Хеннинена , — сказал Жира...
vzbodrit’ – verbi (взбодрить – ’piristää’)
115. ... Lihi sanoi kun Henninen oli **saanut** sen graafisen esityksensä kutakuinkin saaliiseen muotoon .

- ...спросил Жира, как только Хеннинен **закончил** свои графические изыскания, придав им некую осмысленную форму
zakonchit' – verbi (закончить – 'lopettaa')
116. ... mutta kai se sitten **sai** siitä jotain camp-henkistä tyydytystä .
... но , видно , он **получал** от такой манерности некое душевное удовлетворение .
polutšit' – verbi (получить – 'hankkia')
118. Kun siirtyily oli siten **saatu** ainakin vähäksi aikaa päätökseen , särvittiin pieni hetki kuka mitäkin ...
Как только с пересаживанием на некоторое время вроде как **закончили** , наступил момент , когда каждый...
zakonchit' – verbi (закончить – 'lopettaa')
119. -.... salavihkaiset kädenpuristukset , sellaset **saa** mut **tuntemaan** itseni vanhaksi ja epäpäteväksi .
-... странные рукопожатия, что я всегда **начинаю** чувствовать себя старым и никому не нужным вторсырьем.
nachinat' – verbi (начинать – 'alkaa')
- 120.- .. sellaisessa tilassa että se olisi varmaan **saanut** siitä kelpo aiheen kaikenlaiseen tuohtiluun .
-... в том самом состоянии, когда любая мало-мальская причина **могла разбудить** в нем зверя.
razbudit' – verbi (разбудить – 'herättää')
122. - Mitä siinä sit tapahtuu ? Erno kysyi , se oli ehkä **saanut** siitä Lihin hehkutuksesta sellaisen **käsityksen** että se peli oikeasti johtaa joihinkin veritekoihin tai hirmutöihin...
- И что же там, собственно, происходит в этой игре? — спросил Эрнэ . Похоже, что воодушевление, с которым говорил Жира, **заставило его поверить** в то, что в игре и на самом деле творятся ужасные деяния и...
zastavilo poverit' – kaksi verbiä (заставило поверить – 'pakottaa uskomaan')
123. - Oikeastaan se kauhu on siinä että siinä on saatanan vaikeeta **saada** pisteitä , Marsalkka sanoi..
- По сути, весь ужас состоит в том, что в этой игре чертовски сложно **набрать** очки , — сказал Маршал..
nabrat' – verbi (набрать – 'ottaa')
125. ...mutta sit se mitä lopulta **saa** on just jotain vaalimehua tai jotain sellasta haaleeta puolipunasta vähenneitä...
... но то, что на самом деле **получаешь**, — это всего лишь разбавленный водой концентрат слабозатятого ...
polutšit' – verbi (получить – 'hankkia')
126. - Eiköhän se siellä jotain vahinkoa **saa** **aikaan** , Lihi sanoi .
- Ну , скорее всего , на какие-нибудь неприятности , — ответил Жира
ilman käännöstä
127. ... ja se oli sitten Erno joka viimein **sai** aikaiseksi jotain avustavaa liikehdintää , se pinkaisi juoksuun...
... только Эрно **сумел найти** в себе силы перейти к действиям и бросился бежать...
sumet' naiti – kaksi verbiä (суметь найти – 'osata löytää')
128. ... se oli kuitenkin lopulta **saanut** infarktin siellä sairaalassa , nukkunut yösydännä hiljaa pois ...
... она в конце концов **умерла** от инфаркта , уже в больнице , заснула вечным сном...
umeret' – verbi (умереть – 'kuolla')
129. ... mutta kun Lihi ymmärsi sitten tulla nostamaan toiselta puolelta , **saatiin** Henninen pystyasentoon ja sitä jäätiin sitten pitelemään
... вместе они сумели-таки **поставить** Хеннинена на ноги, да так и держали его теперь в вертикальном положении.
postavit' – verbi (поставить – 'panna')
130. - Sä haluat vaan sairaalaan . - Mä haluan vaan sairaalaan joo . **Saa** siitä ehkä jotain säälipisteitä tai jotain .
-Ты просто хочешь в больницу. — Да, я просто хочу в больницу. **Может**, там меня хоть кто-нибудь пожалеет.
pozalet'-verbi (жалеть – 'sääliä')
131. - Mä ymmärrän kyllä , Marsalkka sanoi . - Jos ei **saa rakkautta** , on hyvä päästä edes sairaalaan ...
- Я понимаю , — сказал Маршал , — если **нет** любви , то хорошо бы хоть в больницу попасть
jesli net ljubvi (если нет любви – 'jos ei ole rakkautta')
134. Kun ne vettyneet ja väentyneet savukkeet **oli** sitten **saatu** mitenkuten **palamaan** , Lihi sanoi että sillä alkoi olla astia täysi ,

Ilman käännöstä
135. yksi pulu siihen edustalle oli kumminkin **saatu nokkimaan** ja potkimaan vettyneitä sinappiläikkäisiä paperimyllyjä .
... перед ним **сидел** одинокий голубь , копаясь в мокрой куче грязных салфеток и
sidet' – verbi (сидеть – 'istua')
137. ... koettiin hienoisia vaikeuksia Lihin yrittäessä lähteä väärään suuntaan , **saatiin** sitten rivit taas **järjestykseen** ja käveltiin..

... Жира в очередной раз попытался пойти не в ту сторону, но ему не дали, а затем ряды **выровняли** и прошли...
virovn'at' – verbi (выровнять – 'ojentaa')

138. Henninen hidasti askeliaan mutta ei suostunut pysähtymään, kai se arveli että siitä olisi vaikea **saada** niitä kahta paria perässähiitäviä terveitä mutta kiukutteluun taipuvaisia jalkoja jälleen **liikkeelle**.
 Хеннинен замедлил шаг, но не остановился, он, пожалуй, догадывался, что будет непросто вновь **привести в движение** эти две пары плетущихся сзади, вполне здоровых, но очень капризных ног.
privesti v dvizenie – verbi ja substantiivi (привести в движение – 'panna käyntiin')

140. Se onnistui puhumaan sen verran hyvin että se **sai** Lihin jotenkin **rauhottumaan**.
 Хеннинен говорил так хорошо, что Жира как-то сразу **успокоился**.
uspoikoit'sa – verbi (успокоиться – 'rauhottua')

141. Siinä vanhassa versiossa olisi ollut jotain hieman uskottavampaa romanttisuutta, mutta kun se nyt kerran oli purettu ja raahattu pois varmaan johonkin hallinnurkkaan rämettymään, **sai** se nykyinen **kelvata**.
 В старом было, пожалуй, больше истинного романтизма, но так как его разобрали и увезли, вероятно, догнивать где-нибудь на свалке, то **приходилось** мириться с тем, что есть.
prihoidit'sa – verbi (приходиться – 'joutua + maan')

142. ... jotain puuskittaista paapatusta kyllä sieltä lahdelta, sorsat siellä kai **saivat** aika ajoin jonkinlaisia raivareita.
 ... доносилось неясное побрякивание, но, скорее всего, это **ругались** меж собой селезни.
rugat's'a – verbi (ругаться – 'riidellä')

144. ... yritti **saada jonkin käsityksen** vaivasta joka kätkeytyi kolmen ja puolen promillen sammalseinän taakse.
 ... снова и снова **выспрашивая причины** возникновения травмы, которая к тому времени поросла быльем...
visprashivat' prichini – verbi ja substantiivi (выспрашивать причины – 'kysyä syistä')

145. ...että oli pakko jotenkin terästää muita aisteja ja hakea silmille töitä jotta ne kuuloelimet **saisivat jonkinlaisen rauhan**, ja niin siinä tuli sitten vain katseltua niitä vaivaisia joissa ei oikeastaan ollut mitään muuta...
 ... что пришлось срочно призвать на помощь другие чувства, и поискать какое-нибудь занятие, например, для глаз, чтобы уши **могли** немного **отдохнуть**. Разглядывание убогих тоже оказалось занятием не из легких...
moch otdohnut' – kaksi verbiä (мочь отдохнуть – 'voida levätä')

1. Reilu vuosi sitten **olin** valmistunut oikeustieteiden kandidaatiksi ja **saanut** työpaikan
Год назад я защитила кандидатскую диссертацию по гражданскому праву и **получила** работу
polutšat' (получать – 'hankkia')
2. -Sille alalle minä kumminkin päädyin . Pari viime vuotta olen opettanut Tuusniemellä , nyt **sain paikan** täältä.
— а сейчас **получил** место здесь .
polutšat' (получать – 'hankkia')
3. Mentiin Tuijan kanssa naimisiin kymmenen vuotta sitten , **saatiin kaksi lasta**
—Десять лет назад мы с Туйей поженились , у нас двое детей
u nas – pronomini, ilmaus, josta puuttuu verbiä (У нас ... '- Meillä on ..')
4. Minähän **sain** täältä vakituisen virankin .
Я ведь **получил** здесь постоянную работу .
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
5. **Olin saanut Chicagoon tiedon** , että
Я сообщила в Чикаго , что
soobšsit'-verbi (сообщить – 'ilmoittaa')
6. **Olin saanut Chicagoon tiedon** , että **Pena-setäni oli saanut aivoverenvuodon seurauksena toispuolisen halvauksen...**
Я сообщила в Чикаго , что у дяди Пены в результате кровоизлияния в мозг произошел односторонний паралич.
proizoiit'-verbi (произойти – 'tapahtua, sattua')
7. Heitin lisää vettä kiukaalle , sihahdus **sai** Mikko-kissan **säntäämään** alemmalle lauteelle .
Я плеснула в очаг еще воды , шипение дров **заставило** кота Микко **переместиться** на нижнюю полку .
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
8. 8. Ella intoili Vanhan Kaivoksen avajaisista . - **Oletko sinä saanut kutsun** ? hän huolestui.
— Ты **получила** приглашение ? — обеспокоенно спросила она .
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
9. Suuret silmälasit olivat vaihtuneet piilolinssihin , jotka **saivat ruskeat silmät loistamaan pehmeästi** pyöreistä punaposkisista kasvoista .
Большие очки заменила контактными линзами , и **стали видны ее карие глаза** , мягко блестящие на круглом краснощеком лице .
stali vidni – verbi ja partisippi (стали видны – 'näkyä')
10. -**Olen saanut** , Kivisen sihteeri kutsui minut kun kävi hakemassa luvan ilotulitukseen
— Да , **получила** , меня пригласил секретарь Кивинена ...
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
11. Kivisellä oli tarkat laskelmat siitä , miten Vanha Kaivos **saataisiin** kannattamaan .
У Кивинена имелся точный расчет , как **сделать рентабельной** Старую шахту .
sdelat'- verbi (сделать – 'tehdä')
12. Ella hörppäsi piimälasistaan niin syvään , että **sai valkeat viikset ylähuuleensa** .
Элла сделала такой глубокий глоток из стакана с кефиром , что **ее верхняя губа украсилась белыми усами**
ukrasit'sa- verbi (украситься – 'koristautua')
13. Kivinen **oli saanut** runsaasti avustuksia kaikilta mahdollisilta tahoilta .
Кивинен **получил** множество дотаций отовсюду , откуда только можно .
polutšat'-verbi (получать – 'hankkia')
14. - **Saa meikäläinenkin vähän silmänruokaa** , ei sitä näillä kaduilla paljon vastaan kävele .
- Нам тут хоть есть , на кого **поглядеть** , ведь таких , как он , на наших улицах не часто встретишь .
poql'adet' – verbi (поглядеть – 'katsella')
15. nyt **ajokortin saavat** olivat minua yli kymmenen vuotta nuorempia
получающие права были не менее чем на десять лет моложе меня
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
16. Koivu oli selvästi väsynyt Helsingin poliisilaitoksen yhä kaoottisempaan tilanteeseen ja juoppoon esimieheensä , jota ei jostain syystä millään **saatu pois virastaan**

Койву явно было тяжело в полиции Хельсинки , где царил хаос из-за пьяницы начальника , которого по непонятной причине никак **не увольняли** .

uivolit'-verbi (уволить – 'sanoa irti')

17. Anita ei tietenkään juonut sitä eikä kahviakaan vaan yrttiteetä - **sai** minut tajuamaan , että Anita oli mustasukkainen .

Анита , разумеется , не пила ни кофе , ни тем более коньяк , а лишь чай из трав — **дало понять** , что она ревнива .

dat'-verbi (дать – 'antaa')

18. Paikalliset lehdet **saivat** taas hyvän aiheen lietsoa ryssävihaa .

Местные газеты опять **получат** отличный материал , чтобы раздуть ненависть к русским .

polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')

19. Mäki hohti kuparinkeltaisena , hiekan kirkas väri **sai Tomin näyttämään** entistäkin synkemmältä ja kivisemmältä .

Сейчас холм горел в лучах заката желто-медным огнем , и **на фоне этого яркого цвета** песка Башня выглядела еще более мрачной и суровой .

vigl'adet'-verbi (выглядеть – 'näyttää')

20. Eevan jutut **saivat** minut jotenkin **vaivautuneeksi** . Minä en tiennyt mitään pikkulapsista .

Слушать ее рассказы мне всегда **было тягостно**.

slushat' t'agostno – verbi ja adverb (слушать тягостно – 'kuunnella painostavasti')

21. Toivottavasti se nyt piristyy , kun se **on saanut** hommia Vanhalta Kaivokselta .

Надеюсь , теперь он немного взбодрится , так как **получил** работу в Старой шахте .

polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')

22. Eihän se itse olisi **saanut** mitään **aikaan** , Meritta sen sinne hommasi

Сам бы он ничего **не добился** , если бы Мерита его туда не устроила

dobit'sa – verbi (добиться – 'saavuttaa')

23. Olin pari kertaa **ollut saada** turpiini Tapiolassa, kun olin pyytänyt saastuttajia sammuttamaan autonmoottorinsa.

Пару раз в Тапиола мне чуть не заехали по физиономии

zaehat' – verbi (заехать – 'antaa, vetää')

24. olin tottunut olemaan mukana pelissä enkä ihailemaan kentän laidalla . Tapauksesta **oli saanut** kumminkin alkunsa se usko,...
больше привыкла играть , а не любоваться игрой с краю поля . Этот разговор , видимо , **положил начало** их уверенности в том , что «эта девушка Каллио» не совсем понимает...

polozit'-verbi (положить – 'panna')

26. hän oli pukeutunut samaan Tuuterin kansallispukuun , **jossa hän oli saanut ylioppilaslakkinsa** .

она надела тот самый национальный костюм от Тууттери , в **котором была на выпускном торжестве по поводу вручения студенческой фуражки** .

vruchat'- verbi (вручать – 'antaa, luovuttaa')

27. Tuijahan **oli saanut** Johnnyn.

ведь именно Туйя **заполучила** Джонни.

zapolutšit'-verbi (заполучить – 'hankkia')

28. Huipulta avautuva näkymä **sai** **minut aina tuntemaan** itseni riemullisen vapaaksi

Открывавшийся с верха Башни вид каждый раз рождал во мне радостное чувство освобождения

synnyttää – verbi (рождать – 'synnyttää')

29. Keihäänheitäjäksi hän oli varsin hoikka , **mikä kai oli saanut urheilutoimittajat ristimään** hänet Keihäskeijuksi .

Для метательницы копья она довольно тонкая, что **побудило спортивных обозревателей окрестить** ее...

pobudit' – verbi (побудить – 'antaa sisäyksen')

30. Irrotin otteeni boolia tippuvasta Aniliinasta , joka ojensi kätensä äidilleen , **sai avaimet** ja lähti loikkimaan..

Я отпустила Анилину , с которой капал коктейль , она протянула руку , **взяла** у матери ключи и вприпрыжку...

polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')

31. Jaska ei ollut vaivautunut pukemaan juhlaaatteita päälleen. Ikuinen punkkariunivormu , kuluneet pillifarkut , nahkatakki ja liikkeiset lenkkikoot , **sai kelvata**.

Вечная униформа панков: кожаная куртка, поношенные дудочки-джинсы и грязные кроссовки **на все времена**.

na vse vremena – ilmaus (на все времена – 'kaikkina aikoina')

32. kaljamaha roikkui housunkauluksesta **saaden** Jaskan laihat koivet **näyttämään** hyönteismäisiltä .

Пивное брюхо колыхалось над брюками, обтягивающими тонкие ноги — все вместе **придавало ему** сходство с насекомым.

pridavat'- verbi (придавать – 'antaa')

35. Tuomas vielä heräsi siihen huutamiseen ja meni tunti , ennen kuin me **saatiin se taas rauhoittumaan** .
Туомас проснулся от наших криков, и потребовался час , **чтобы его успокоить** .
uspoikoit' -verbi (успокоить – 'rauhoittaa')
36. , mutta askelten ääni takaamme **sai ne jälleen vetäytymään pois** .
но вдруг звук шагов позади нас **заставил его отпрянуть** .
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
37. - Se fosforinhoito kai **sai** ihmiset aikoinaan **uskomaan** , että mäen alla asuu peikkoja .
В старину свечение фосфора **заставляло** людей **верить** , что под горой живут тролли .
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
39. Ei ongelmistaan , vaan jostain toisarvoisesta , joka **saisi** hänet **rauhoittumaan** .
Но не о проблемах , о чем-то другом , что **могло бы послужить утешением** .
moch - verbi (мочь – 'voida')
40. Kortin **saatu**aan hän heitti joskus minut isänsä autolla kotiin
Получив права , он иногда подбрасывал меня домой на отцовской машине
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
41. mutta silloinkin odotin niitä iltoja , joina hän **ei ollut saanut** autoa vaan liikkui pyörällä .
но и тогда я ждала вечеров , когда ему **не удавалось** взять машину , и он пользовался велосипедом .
udavat's'a vz'at' - kaksi verbiä (удаваться взять - 'onnistua ottamaan')
42. Varsinkin yläasteen aikana minun oli ollut kohtalaisen vaikeaa **saada** ystäviä .
В школе высшей ступени мне было особенно трудно **обрести** друзей .
obresti-verbi (заполучить – 'hankkia')
44. **Saisit** helpommin ystäviä , jos yrittäisit olla niin kuin muutkin tytöt .
Тебе легче будет **найти** подруг , если ты будешь такой , как другие девочки .
naiti – verbi (найти – 'löytää')
46. Kun **olin saanut** puoli litraa kahvia vatsaani , alkoi maailma näyttää selkeämmältä .
Когда , наконец , **было выпито** поллитра кофе , мир прояснился .
pit'-verbi (пить – 'juoda')
50. - Mitä nopeammin **saamme selville** , miksi onnettomuus tapahtui , sitä nopeammin kaikki palaa normaaliksi .
- Чем скорее **мы выясним** , отчего произошел несчастный случай , тем быстрее все нормализуется .
vijasnit'-verbi (выяснить – 'selvittää')
51. - Me haluamme vain **saada selville** , kuka viimeiseksi näki Meritta Flöjtin elossa .
- Мы хотим лишь **выяснить** , кто последним видел Мериту Флет живой
vijasnit'-verbi (выяснить – 'selvittää')
52. järkyttävän uutisen edessä tohotettiin ensin jostakin epäolennaisesta aivan kuin se **saisi** järkytyksen syyn **katoamaan** .
перед лицом ошеломляющего известия люди сначала хлопочут о чем-то незначительном , будто это **может отвести** причину потрясения .
moch - verbi (мочь – 'voida')
53. Hän näytti taas **saaneen itsensä kasaan** . Tuoksusta päätellen siihen oli tarvittu myös tilkka viskiä .
Он , видимо , уже **взял себя в руки** . Судя по запаху , для этого понадобился глоток виски .
vz'at' (взять – 'ottaa')
55. **Saadaan** me aluepäivystyksestä tarvittaessa lisävoimia .
Можем получить подкрепление из дневного дежурства.
polutšit'-verbi (получить – 'hankkia')
57. Niinpä niin , ihan kuin kouluaikoina . Johnny **ei ollut saanut** Merittaa mukaansa
Джонни **не удалось** уйти с Меритой ,
udavat's'a uiti – kaksi verbiä (удаваться уйти – 'onnistua menemään pois')
58. - Missä sinä olet itsesi särkenyt ? **Tärinä sai** ääneni kuulostamaan vihaiselta
- Где ты так изувечился? — **Голос мой дребезжал и поэтому звучал почти зло**
drebezzat' ja zvuchat' – kaksi verbiä (дребезжать и звучать – 'helistä ja soida')

59. Kaadoin tennarista päivän seitsemännen kupillisen kahvia . **Olin saanut** sen melkein loppuun , ...
Я налила себе из термоса седьмую за день чашку кофе и почти всю ее **выпила**, ...
vipit' – verbi (выпить – 'juoda loppuun').
64. -Perkele , tällainen mun siskoni oli ! Jo siitä puhuminenkin **saa aikaan onnettomuuksia** .
- Черт, такая уж у меня была сестра. Уже один этот разговор **тягостен**.
t'agostni –adjektiivi (тягостный – 'painostava')
66. Ehkä sen isä tulee tänne jos se **saadaan kiinni** .
Может быть, придет ее отец, если нам **удастся разыскать** его.
udatsa raziskat'-kaksi verbiä (удастся разыскать – 'onnistua löytämään')
70. - kun vaihdan kiltisti Sakun kakkavaipan ennen kuin **olen saanut** aamukahvia ? - Minä kyllä pidän , nauroin .
- хотя я покорно меняю грязные пеленки Саку, даже **не выпив** утреннего кофе? — Я считаю, — засмеялась я.
pit'-verbi (пить – 'juoda')
71. Kiukaan sihahdus löylyä heitettäessä **sai** hänet **nauramaan** ääneen .
А шипение каменки, когда на нее лили воду, **заставляло** его громко **смеяться**.
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
72. Tuntui omituiselta ajatella , että toinen ihminen **saisi ruokaa** suoraan minusta .
Казалась странной сама мысль, что другой человек **может кормиться** непосредственно от меня .
moznó kormit'sa - modaalinen sana ja verbi (можно кормиться – 'voi ruokkia itsensä')
73. ja toisinaan kuulumme **saavamme hyviä numeroita** vain sen takia , että olimme maikkojen kakaroita .
И в то же время выслушивали нарекания , что **нам ставят хорошие отметки** только потому , что мы дети...
stavit' – verbi (ставить – 'panna, asetta')
74. Minä **olin saanut** yhden hänen harjoitelmistaan kolmekymmenvuotissyntymäpäivälahjaksi .
В подарок на свое тридцатилетие **я получила** один из его набросков .
polutšit'-verbi (получить – 'hankkia')
75. Hän oli niin kova puhumaan , että jopa minun oli välillä vaikea **saada suunvuoroa** .
Он так любил поговорить , что порой мне с трудом **удавалось вставить слово** , и обычно бывал полон планов .
vstavit'-verbi (вставить – 'panna')
76. Arpikylästä **ei saanut** Kalevala-koruja , vaan niitä hankkimaan piti mennä Joensuuhun .
В Арпикюля **невозможно было достать** украшения «Калевала» , за ними нужно было ехать в Йоенсуу .
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
77. - Johnnyn liikkeissä oli ylimielisyyttä , joka **sai minut lopullisesti järkiini** .
-В движениях Джонни сквозило превосходство, что окончательно **меня образумило**.
obrazumit'-verbi (образумить – 'saada järkiin')
78. Olin uhmannut kaikenlaisia vaaroja ukkosmyrskystä murhaajiin , ja palkinnoksi olin tietysti **saanut** prinssin .
Я придумывала разные опасност , от бури до убийц , и в награду , конечно , **получала** принца .
polutšit'-verbi (получить – 'hankkia')
79. -Voisivat olla Matin . . . Pitäisi **saada** ne Virtasten sormenjäljet jollain tekosyillä .
- Может быть, это отпечаток пальцев Матти . . . Надо под каким-нибудь предлогом **получить** его отпечатки.
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
80. -Eikö olisi parempi mennä lääkärille . Sinähän olet ihan sekaisin . **Saisit** jotakin **rauhoittavaa** .
— Не лучше было бы сходить к врачу, ты же не в себе. **Получил бы успокаивающее**.
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
81. - **Oletteko te saaneet selville** mitään? Matti huomasi laskua maksamaan jääneen Koivun takanani .
—**Вам удалось** что-нибудь **выяснить**? — спросил он, заметив позади меня Койву , оплачивающего счет .
vijasnit'-verbi (выяснить – 'selvittää')
82. Iltapäivän tulos oli kuitenkin laiha , sillä kukaan meistä **ei saanut selville** enää muuta merkittävää....
К вечеру результат оказался жалким, так как никто из нас **не выяснил больше ничего** значительного...
vijasnit'-verbi (выяснить – 'selvittää')
84. , kuin ilkkuen ettemme koskaan **saisi selville** mitä sen suojissa oli Merittan kuolinyönä tapahtunut .
.... будто злорадствующая , что мы никогда **не узнаем** , что именно произошло под ее покровом...
uznat'-verbi (узнать – 'saada tietää')

87. Edes Järvisalon fraseologia **ei saanut** sisäistä viluani **katoamaan**.
Болтология Ярвисало **не смогла унять** моей внутренней дрожи.
moch - verbi (мочь— 'voida')
88. Kun Aniliina tuli avaamaan , Järvisalo **ei saanut sanaa suustaan** .
Когда Анилина открыла нам дверь , Ярвисало **не смог вымолвить ни слова** .
moch vimolvit' – kaksi verbiä (мочь вымолвить – 'jaksaa virkkaa')
89. ehkä se ajoi tuskan kauemmas , **sai todellisuuden muuttumaan** joksikin , jota saattoi katsella ruudun läpi .
может быть , это помогало ей избавиться от тоски , **превратить реальность** в то , что можно увидеть...
prevratit'-verbi (превратить – 'muuttaa')
90. Joku sairaanhoitaja **oli saanut puukon** kylkeensä , mutta ei hänellä ole hengenvaaraa .
И еще **медсестре угодили ножом** в ребро , но рана не смертельная .
ugodit' – verbi (угодить – 'joutua')
91. Kolmas heitto jäi hieman alle viivan ja **sai Kaisan pudistelemaan** päätään .
При третьем броске копье немного не дотянуло до черты , что **заставило** Кайсу **покачать** головой .
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
92. Yritin koko illan **saada** ajatuksiani paperille , mutta en ollut itsekään oikein varma , mitä halusin Antille sanoa .
Весь вечер я пыталась **выразить** свои мысли на бумаге , но и сама не знала , что именно хочу ему сказать .
virazit'- verbi (выразить – ilmaista)
94. Aniliina kertoi , **ettei ollut saanut unta** ja ajatellut mennä kylpyyn .
Анилина рассказала , что **не могла уснуть** и решила пойти в сауну
usnut' (usnut' – 'saada unta')
95. Yritin piirtää mielessäni kyyristynyttä tummaa hahmoa , mutta **sain tulokseksi** vain jotain epämääräistä...
Я попыталась восстановить в памяти согнутую фигуру , но **результат получился...**
polutšit'-verbi (получить – 'hankkia')
96. –Ylellistä **saada** valmista kahvia . Tein itselleni voileivän , kaadoin lautaselle jogurttia .
— Божественно **выпить** уже приготовленный кофе. — Я сделала себе бутерброд и налила в чашечку йогурт
pit'-verbi (пить – 'juoda').
97. Mutsilla ei ollut hajuakaan siitä , että mä **sain** koulussa **päälleni** kaiken sen paskan mitä se puhui lehdissä .
Мамаша и понятия не имела , что в школе **на меня** все это дерьмо **валилось** , которое она в газетах молола.
vilit'sa – verbi (вылиться – 'valua')
98. Ne piti sitä vain omituisena , vaikka sen **tauluista saikin selvää mitä ne esitti** .
Они считали маму странной , хотя **картины ее ясно говорят за себя** .
govorit' – verbi (говорить – 'puhua')
99. Yritin **saada** Ellaa kanssani lounaalle
Я попыталась **пригласить** на обед Эллу
priglasit'- verbi (пригласить – 'kutsua')
100. Unohdin silloin sanoa , että vaimoni **ei koskaan saanut tietää** asiasta .
Забыл тогда предупредить , что жена моя ничего **не знала** об этих отношениях .
znat'-verbi (знать – 'tietää')
101. ja ajattelin kaivaa Koivun kuulustelumuistiinpanot esiin heti , kun **saisin työn** alla olevan pinon **valmiiksi**.
и решила , что сразу же , **как покончу с работой** над стопкой бумаг , найду записи допроса Койву .
pokonchit'-vebi (покончить – 'lopettaa')
102. Minulla kävi hyvä säkä : **sain** iltapäiväksi peruutusajan Tuija Miettisen vastaanotolta .!
Мне повезло , что кто-то отменил визит , и я **получила** время на вечерний прием к Туйе Миеттинен
polutšit'-verbi (получить – 'hankkia')
104. -Jos sinun tarkoituksesi oli **saada** minut **vakuuttumaan** , ettet ole murhannut...
- Если твоей целью было **убедить** меня , что не ты убила Мериту...
ubedit'-verbi (убедить – 'vakuuttaa')
105. Tankoihin ujuttautui kymmenen kiloa enemmän kuin tavallisesti , ja kun painot **oli saatu ylös** , poseerattiin pitkään .
На шести нагружали на десять килограммов больше обычного и , **подняв** груз , подолгу позировали.
podn'at'-verbi (поднять – 'nostaa ylös')

106. Johnny **oli** **saanut** kitaransa **kuntoon**.
----- ilman käännöstä -----
107. hänen yrityksensä **saada** ääneensä heavysaundia oli surkea .
его попытка **подстроить** свой голос под звук тяжелого рока , казалась жалкой
podstroit'-verbi (подстроить – 'virittää')
108. Basisti oli varsin hyvä , **kosketinsoittajasta ei saanut mitään käsitystä**
Басист был очень хорош , **каким был клавишник** , я так и не разобрал
razobrat' – verbi (разобрать – 'selvittää')
109. Vasemman posken takana oleva arpi , jonka Jaska **oli saanut** kerran kaatuessaan kännissä kaljapullon päälle...
Шрам за правой щекой , который Яска **получил** , упав в пьяном виде на бутылку с пивом...
polutšat'-verbi (получать – 'hankkia')
110. Vuosien varrella luolaan oli sentään **saatu** uusia huonekaluja , pöytä ja pari tuolia .
За эти годы в берлоге все же **появилась** новая мебель , стол и парочка стульев .
pojavit'sa – verbi (появиться – 'ilmestyä')
111. Ja pappi **sai** taas kahvia **juodakseen** . Ja veli oli kännissä , näin sen itkeneen . . . "
И пастор снова **вкусал** кофе на поминках , И брат был пьян , я видела , как он плакал . . .
vkushat' (vkušat' – verbi) (вкусать – 'maistaa')
112. Kai apulaiset herran häntä ylös **saaneet ei** . Silloin päätin , sen mä päätin : monttuun mene en .
Кажись , помощники господа спасти его **не смогли** . И тогда я решил , да , я решил : в яму не полезу ни за что» .
spasti- verbi (спасти – 'pelastaa')
113. En enää **saanut mieleeni** millä hän oli oikein uhkaillut , mutta oli saanut kuitenkin Johnnyn lupaamaan...
He **vspomnit'** , чем уж он угрожал , но только Джонни пообещал...
vspomnit' - verbi (вспомнить – 'muistaa')
114. mutta **oli** **saanut** kuitenkin Johnnyn **lupaamaan** , ettei biisiä esitetä .
но только Джонни **пообещал** , что вещь исполняться не будет .
obeshat'-verbi (обещать – 'luvata')
116. - Käydään tämä keskustelu uudestaan , kunhan Järvisalo **on saanut kiinni** Merittan murhaajan .
- Поговорим об этом снова , после того , как Ярвисало **поймает** убийцу Мериты .
poimat'-verbi (поймать – 'saada kiinni')
117. Hahaa , nythän **olin saanut** sen , mitä olin joskus halunnut enemmän kuin mitään muuta .
Ха-ха , вот я и **получила** то , чего когда-то желала больше всего на свете .
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
118. Sitä kai omistaja toivoisikin , **saisi** sitten niitä topless-tyttöjä tilalle .
Этого хозяину как раз и нужно , он **возьмет** вместо нас топлес-девочек
vz'at' – verbi (взять – 'ottaa')
119. sairaalasta oli soitettu , että **tämä oli taas saanut jonkun kohtaauksen**.
из больницы позвонили , что у него **снова случился приступ** .
sluchit'tsa-verbi (случиться – 'tapahtua, sattua')
121. Kivinen oli ilmestynyt ovelle ja **sai** Jaskan **luikkimaan** tiehensä samalla tavalla kuin perjantain juhlissa.
Появившийся в дверях Кивинен **заставил** Яску **отпрянуть** так же , как и в пятницу вечером на празднике.
122. sähkövalo heitti hänen varjonsa kauas meidän edellemme , **sai sen näyttämään omituisesti venyneeltä ja vääntyneeltä** .
свет , отразившийся сзади , отбросил его тень далеко вперед , **и его фигура странно вытянулась и искривилась** .
viĵanut'sa ja iskrivit'sa- kaksi verbiä (вытянуться и искривиться – 'venyä ja vetää kieroksi')
124. Sen valo näytti kovin kirkkaalta , **sai erottamaan selvästi** kallion harmaat ja ruskeat värit...
Свет его показался слишком ярким , он **обозначил** серые и коричневые цвета скалы ...
oboznachit'-verbi (обозначить – 'merkitä')
125. Hänen käytöksessään oli varmaa hienostuneisuutta , joka **sai minut tuntemaan** itseni kömpelöksi...
В ее поведении сквозила утонченность , что **заставило меня почувствовать** себя неуклюжей...
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')
126. - Viisitoista vuotta sitten **ei** täkäläisissä baareissa **saanut** edes Hermesetasta kahviinsa .

- Лет пятнадцать тому назад в здешнем баре **нельзя** было получить даже обычный кофе Hermesetas.
nel'z'a polutšit' (нельзя получить – 'ei saa hankkia')
128. –Kerroitko, että Mikko **on saanut** kaksi hiirtä?
- Передал ли ты ему, что Микко **поймал** двух мышей?
poimat' – **verbi** (поймать – 'saada kiinni')
129. Meritta **sai** äänistä melkein kaikki, ne toiset vain muutamana .
Мерита **получила** почти все голоса, остальные — всего несколько.
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
130. Silti koneisiin oli paljon helpompisaada **rahaa** kuin ihmistyövoiman **palkkaamiseen** .
Тем не менее начальству легче было **затребовать** денег на оборудование, нежели нанять работников
trebovat' – **verbi** (требовать – 'vaatia')
132. poliisi **sai tukihenkilön** mukaansa kuolinviestiä viemään , mutta ...
полицейским **предоставляют для поддержки** кого-нибудь в помощники, но ...
predostavit' – **verbi** (предоставить – 'antaa')
133. **Saat** tämän jos mulle sattuu jotakin .
Ты **получишь** это , если со мной что-нибудь случится .
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
134. Se on siis tullut eilen takaisin Helsingistä . . . sanoin miettivästi . Olin **saanut selville** , että Kaisa oli todellakin lentänyt Helsinkiin Flöjtien murtoa edeltävänä iltana .
То, что Кайса действительно летала в Хельсинки накануне взлома в квартире Флетов, **я уже проверила** .
proverit'-vebi (проверить – 'tarkastaa')
135. Mutta miten Jaska **oli saanut** laukun käsiinsä?
Но как Яска **заполучил** сумку?
zapolutšit'-verbi (заполучить – 'hankkia')
136. Se **sai minut tajuamaan** , että jotakin oli kai pakko syödä .
Тут **я поняла** , что и мне надо что-нибудь съесть
pon'at'-verbi (понять – 'ymmärtää')
137. Tavallaan meidän kummankaan ei olisi koskaan pitänyt avioitua ja **saada lasta**, vaikka
Нам ни в коем случае не нужно было заключать брак , а тем более **заводить ребенка** , хотя...
zavodit'-verbi (заводить – 'tuoda, hankkia, käynnistää')
138. Aloin tehdä lähtöä kuvataidekoululle . Olin **saanut ruokahalunikin takaisin**.
Я стала собираться в Школу изобразительных искусств. **Ко мне вернулся аппетит**.
vernut'sa- **verbi** (вернуться – 'palata')
139. -Ne pitäisi velvoittaa telkkarissa jotenkin huijaamaan , silloin **saataisiin** murhaajat **nalkkiin**.
- Надо бы обязать их там, на ТВ обманывать зрителей , **это поможет ловить** убийц .
potogat' lovit' – **kaksi verbiä** (помогать ловить – 'auttaa saamaan kiinni')
140. Sen Tornista löytyneen korun jäljet ovat kuitenkin selviä. Tekniikka sanoi , että ne **oli saaneet** jostain taskupeilissä yhdet samanlaiset jäljet kuin siinä korussa on, mutta...
Кстати, выяснили, чьи следы пальцев на броши. По словам эксперта, аналогичные **получили** с карманного зеркала, но...
polutšat'-verbi (получать – 'hankkia')
141. Jaska oli tietysti ajatellut vain kiristyksestä **saatavia rahoja** , niillä tehtävää demonauhaa , levytystä , mainetta . .
Яска, разумеется, думал лишь **о деньгах, которые вытянет** шантажем,
vit'anut' – **verbi** (вытянуть – 'vetää pois')
142. -Älä tule yhtään lähemmäksi tai **saat tämän kurkkuusi!**
- Не подходи, иначе по горлу полосну!
polosnut' – **verbi** (полоснуть – 'viiltää, leikata')
143. -Niin, jonkun uskomuksen mukaan kai murhatut **eivät saa** **rauhaa** ennen kuin heidän murhaajansa on vangittu.
- Да, есть поверье, согласно которому убитые **не могут обрести** покоя , пока убийца на свободе .
obresti-verbi (обрести – 'hankkia')
144. -Onko sinulla siihen joku lupa ? -Ei , mutta **saan** sen yhdellä puhelinsoitolla , valehtelin .

- У тебя есть на это разрешение? — Нет, но я **получу** его, сделав один телефонный звонок, — солгала я.
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
146. Ollaan saatu kaupungilta ihan mukavasti avustusta, ja Ellahan sen momentin rahoista vastaa .
Мы **получили** от города вполне приличную помощь, и Элла несет ответственность за эти деньги .
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
147. Sinä olet kaikkien juorujen ja lehtijuttujen perusteella **saanut** varmaan aivan väärän käsityksen Merittasta .
Ты, наверное, на основании сплетен и газетных статей **сложила** неверное представление о Мерите.
slozit' - verbi (сложить - 'panna')
148. Eikä siellä yksin mitään **saa aikaan** , kaikki on sovittu valmiiksi ryhmäkokouksissa .
Одному там ничего **не добиться**, все заранее решено на групповых заседаниях
dobit'sa - verbi (добиться - 'saavuttaa')
149. - Tule tätä kautta niin **saat** kahvia.
- Заскочи ко мне, **выпьём** кофейку.
pit'-verbi (пить - 'juoda')
150. mutta se **oli saanut aikaan** vain entistä hillittömämpää naurunkähätystä.
но это **вызывало** у нее лишь неудержимые приступы смеха.
vizvat'-verbi (вызвать - 'aiheuttaa')
152. —Sinähän **sait** työpaikkasi kun älysit ottaa oikeanvärisen jäsenkirjan
- Ведь ты **получила** рабочее место, поняв , что нужно иметь членскую книжку нужного цвета.
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
153. -Täällä ihmeteltiin , kun Matti rupesi vihreiden kunnallisvaaliehdokkaaksi , että **eikö se ole saanut** akkaansa **kuriin** kun tämä on eri puolueessa .
— Здесь все удивлялись , когда Матти выставил на губернских выборах свою кандидатуру от партии зеленых — как это он свою бабу **не призвал к порядку** , раз она у него в другой партии .
prizvat'-verbi (призвать - 'kehottaa')
154. Vanhalla Ladalla oli tapana oikutella sadesäällä , eikä sitä **saisi** käyntiin ennen kuin sähköjärjestelmään tunkeutunut kosteus olisi taas kuivunut .
Старая «Лада» имела привычку капризничать в плохую погоду и ее никак **нельзя было завести** ,
nel'z'a zavesti - kaksi verbiä (нельзя завести - 'ei saa käynnistää')
156. Hyppelin kymmenisen minuuttia **saadakseni** lihakseni **lämpenemään**.
Минут десять я попрыгала через скакалку, **чтобы разогреть** мышцы .
razogret'-verbi (разогреть - 'lämmittää')
161. Sekin ainoa , joka oli tuonut poikaystävänsä kotiin näytille , **oli saanut** Kuparikrouvissa **turpiinsa**.
А тот единственный, который привез домой показать своего бойфренда, **получил по морде** в ресторане...
polutšit'-verbi (получить - 'hankkia')
164. - Seuraavassa risteyksessä **sain Volvoa lisää kiinni** .
К следующему перекрестку **я все же немного нагнала «Вольво»**.
nagnat'-verbi (нагнать - 'tavoittaa')
165. Hemmetti , minun **oli saatava se pysähtymään** , ennen kuin se aiheuttaisi onnettomuuden !
Блин , я **должна ее остановить** , прежде чем произойдет авария .
ostanovit'-verbi (остановить - 'pysähtää')
166. Olin aina inhonnut tuollaisia " ettekö te tunne minua " –tyyppejä , ja se **sai** minut entistä kitkerämmäksi
Holopaista kohta
и это еще **сильнее настраивало** меня против Хлопайнена .
nastroit'-verbi (настроить - 'nostattaa vastaan')
167. kun Hopponen yritti **saada** Holopaista **sovinnolla** pakettiautoon .
Пока Хоппонен пытался **мирно запереть** нарушителя в полицейский фургон,
zapihat' -verbi (запереть - 'tunkea')
168. - Pannaanko raporttiin niin **saadaan** syyte vielä nimismiehen solvaamisestakin , Hopponen tyytyi mutisemaan .
- Если внесем в рапорт, **получишь** еще обвинение за оскорбление ленсмана , — разъярил Хоппонен .
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')

170. Olimme Jaskan ja parin muun kanssa järkänneet itsellemme lukion ekalla väärät paperit juuri ajokortin **saaneiden** kaverieitemme tarpeettomista henkkareista,.....
 Мы с Яской и еще несколькими друзьями на первом году гимназии сварганили для себя поддельные документы из удостоверений наших товарищей, **которым после получения** прав они стали не нужны, ...
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
- 171.- Me ollaan täällä osastolla mietitty , että hän **on saanut** noita kohtauksia aina , kun paikallisradio on ollut päällä.
 — Мы тут в отделении заметили, что он **получал** удары всякий раз , когда включали местное радио .
polutšat'-verbi (получать – 'hankkia')
172. Mikä sen ensimmäisen aivoverenvuodon ja halvauksen **oli saanut aikaan?**
 Но не могло ли здесь крыться еще что-то, **вызвавшее** первое кровоизлияние в мозг и паралич?
vizvat'-verbi (вызвать – 'aiheuttaa')
175. Vaikea siitä Kivisestä oli **saada** mitään irti. Järvisalo oli vähän vaisu , selvästi nuoleskeli isoa pamppua .
 Трудно было из этого Кивинена что-нибудь **вытянуть**. Ярвисало казался равнодушным....
vit'anut' –verbi (вытянуть – 'vetää pois')
177. ...hän kuului niihin, joista **saamme** työllistämistukea
 ...и относился к числу тех, которых мы **приняли** как трудоустраеваемых губернией
prin'at' – verbi (принять – 'ottaa vastaan')
179. Barbro **sai asian** kuulostamaan siltä, että ilman tukea Jaskalla ei olisi ollut minkäänlaista...
 Барбро **представила дело** так, что без финансовой поддержки губернии у Яски не было бы никакой возможности
predstavit'-verbi (представить – 'viedä, esittää')
180. - Meritta Flöjtin kuolemasta sinulta on jo kyselykin, mutta sen jälkeen poliisi **on saanut** hieman uusia tietoja.
 - О смерти Мериты я уже у тебя спрашивала, но после того полиция **получила** дополнительные сведения. —
polutšat'-verbi (получать – 'hankkia')
181. Päätin mennä suoraan asiaan, vaikka **saisinkin** sitten Kivisen vihat **kannettavakseni**.
 Я решила перейти прямо к делу, хотя бы потом и **пришлось испытать** недовольство Кивинена.
prishlos' ispitat' (пришлось испытать – 'joutua kokemaan')
182. Ei hän tätä vaaranna, kun hän **on** tämän kerran **saanut**.
 И он не станет им рисковать, коль скоро **заполучил**.
zapolutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
183. **Sain** isäni avaimet lainaksi .
 Я сразу же **получила** от отца ключи.
polutšat'-verbi (получать - 'hankkia')
186. Sohvan kätkemistä tyhjästä pulloista **olisi saanut** rahat tuopilliseen Kuparikrouvissa .
 Сдав запрятанные в диван пустые бутылки, **можно было набрать** денег на кружку пива в «Купарикрoutuvi».
nasobirat'-verbi (собирать – 'kerätä')
188. Antti oli vastannut joka kerta : -Hitto soikoon , kun minä viimein **saan** väitöskirjani valmiiksi niin minä tahdon olla sen päivän tähti ihan yksin
 Антти всякий раз отвечал : — Черт побери , когда я , наконец , **защичу** докторскую , я захочу...
zashishat'-verbi (защищать – 'puolustaa')
189. **Saada** kymppi kokeista , kirjoittaa ällän paperit , mennä oikkikseen poliisikoulun sijasta . .
Заслужить десять за контрольную , написать выпускную работу на лаудатур , вместо школы полиции...
zasluzit'-verbi (заслужить-'ansaita')
190. **En ollut** Johnnyn puhelinsoiton jälkeen **saanut unta** , olin jäänyt miettimään , oliko soittaja ollut...
 После звонка Джонни **я не могла заснуть** , все думала , был ли это действительно он или кто-то другой....
zasnut' (заснуть – 'saada unta')
191. Kyllä minä aina ne puuttuvat rahat jostain **saisin** kasaan.
 Сказать, что я откуда-нибудь **добуду** эти деньги.
dobit' - verbi (добыть – 'hankkia')
192. Yritin **saada** sen ymmärtämään Mattia.
 Пыталась **заставить** ее **понять** Матти.
zastavit'-verbi (заставить – 'pakottaa')

193. Olipa edes jotakin , jonka voisin **saada** helposti **järjestykseen** .
Хорошо , что хотя бы его я могла с легкостью **привести в порядок** .
privesi v porjadok – verbi ja substantiivi (привести в порядок-’panna järjestykseen’)
195. - Miten? Onko ne yhden sairaalaviikon kuluessa **saaneet** romanssin **aikaan**?
- Что-о? Они успели за неделю в больнице **завести** роман?
zavesti – verbi (завести – ’aloittaa’)
197. Oli helppo ymmärtää , että Meritta **oli saanut** Arpikylässä kevytkenkäisen naisen maineen
Легко было понять , что Мерита в Арпикюля приобрела репутацию женщины легкого поведения .
priobretat’-verbi (приобретать - ’hankkia’)
198. Maukka oli ollut yksi joukkueen epämiellyttävimmistä pojista , juuri niitä , jotka olivat ensin taklaamassa maahan , kun **eivät** muuten **saaneet** palloa minulta..
Он был одним из самых неприятных типов в нашей команде , из тех , что вначале валили на землю , якобы **не умея** **выхватить** у меня мяч,...
umet’ vihvatit’ – kaksi verbiä (уметь выхватить – ’osata siepata’)
199. -Alas nyt vetää ! Koivu oli pompahtanut seisomaan jo ennen kuin minä ennätin **saada** **suutani auki**.
- Сейчас же опусти руки ! — Койву вскочил прежде , чем я успела **открыть рот** .
otkrit’ – verbi (открыть – ’avata’)
200. Miss Mirandan toinen esitys **sai** katsojat **riehaantumaan** jo enemmän, rohkein mies tunki jopa tytön kanssa...
Следующее выступление Мисс Миранды **расковало** зрителей окончательно, и самый смелый из них влез...
raskovat’-verbi (расковывать – ’tehdä vapaaksi’)
201. Antikainen ja Hopponen kiskoivat hänet pois sieltä ja **saivat** Miss Mirandalta palkkioksi heikullisen suukon .
Антикайнен и Хоппонен стащили его со сцены и в награду **получили** пламенный поцелуй
polutšat’-verbi (получать - ’hankkia’)
203. "Moi Maria. **Saat** tämän jos mulle sattuu jotakin . Se on Merittan .
«Привет, Мария, **получишь** это, если со мной что случится. Это ключ Мериты.
polutšat’-verbi (получать - ’hankkia’)
204. Ihmettelin , mistä hän senkin tiesi , **oliko** kuitututkimuksista jo **saatu** jotakin tuloksia ?
Я удивилась, откуда это ему известно, **не получили** ли они уже результаты дополнительных анализов?
polutšat’-verbi (получать - ’hankkia’)
206. Kuten toissayönäkin puhelu katkesi , ennen kuin **olin saanut sanaakaan väliin** .
Разговор прервался , как и прошлой ночью , прежде чем я **смогла вставить хоть слово** .
vtstavit’-verbi (вставить – ’panna’)
207. -Lukitse hissi . Eipähän tule kenellekään kiusausta tulla alas , vaikka ovi **saataisiinkin auki** .
- Запри лифт. Чтобы никому не захотелось спуститься вниз , если дверь **останется открытой** .
ostat’sa otkritoi – verbi ja adjektiivi (остаться открытой – ’jäädä auki’)
208. Tarvitsisin vain muutaman sekunnin **saadakseni aseeni esiin** .
Понадобилось бы всего несколько секунд, **чтобы вытащить** оружие.
vitashit’ - verbi (вытащить – ’rahata pois, vetää pois’)
210. - Taisit Maria olla ... utelias näkemään paikan, jossa Meritta maalasi ne kirotut taulunsa . **Saamasi** pitää.
- Ты, Мария, ... все любопытствовала , где Мерита рисовала свои проклятые картины . **Получай**, что хотела.
polutšai chto hotela –verbi ja pronomini (получай, что хотела – saa, mitä halusit)
212. Te kaksi **saatte kunnian** nähdä saman .
Вы оба **будете иметь честь** увидеть то же самое.
imet’-verbi (иметь- ’omistaa,olla’)
213. Ase painoi kainalossani , mutta olin liian hermostunut **saadakseni** sen **esiin** niin nopeasti...
Оружие подмышкой давило , но я слишком нервничала , чтобы ... **вытащить** его
vitashit’ - verbi (вытащить – ’rahata pois, vetää pois’)
214. Ehkä tulilanka **saa kipinän** Miettisen mukana olleesta pistoolista .
Может, запальный шнур **зажжется** от искры пистолета, бывшего у Миеггинена.
zazogs’s’a – verbi (зажечься – ’syttyä’)
215. Mitä ihmettä he mahtavat tehdä sortuma-alueella ? Sitä ei koskaan saada tietää , koska molemmat räjähtävät kappaleiksi

- Этого мы никогда **не узнаем** , так как оба погибли .
uznat' – verbi (узнать – 'saada tietää')
216. Miten hän **sai itsensä sopimaan** tähän käsikirjoitukseen?
 Как он **попал** в этот сценарий?
popast'-verbi (попасть – 'päästä, mahtua')
218. Sainpahan kuitenkin hyvän syntipukin.
 Зато **из него выйдет** хороший козел отпущения.
vijti –verbi (выйти – 'tulla, mennä')
219. miksi hän ei ollut ilmoittanut siitä heti poliisille ja miten Kivinen **oli saanut hänet vangikseen** .
 почему он сразу не оповестил полицию и каким образом Кивинену **удалось взять** его в **пленники**.
vz'at' v plenniki – verbi ja substantiivi (взять в пленники – 'ottaa vangikseen')
220. Rupesiko Kaivosyhtiö maksamaan korvauksia , kun minun isäni **sai keuhkosityövän** ?
 Стала ли Компания шахты платить убытки, когда мой отец **заболел раком легких**?
zabolet'-verbi (заболеть – 'sairastua')
221. Sytytyslanka rätsi nurkassa , en tiennyt , **saisiko** sen enää **sammumaan**...
 Фитиль трепетал в углу , я не знала , **удастся** ли теперь его **затушить** .
udasts'a-verbi (удастся – 'onnistua')
222. Sen näkemisestä Johnnykin **sai** hyppimiseensä **lisää vauhtia** .
 Завидев его, Джонни **ускорил** свои скачки .
uskorit' – verbi (ускорить – 'nopeuttaa')
223. Ihmettelin jälleen, miten rauhalliselta puheeni kuulosti, vaikka minun oli vaikeaa **saada** ääntäkään kurkustani.
 Голос мой звучал на удивление спокойно, хотя мне было трудно **выдавить** его из горла.
vidavit' – verbi (выдавить – 'puristaa')
224. Sadan kahdenkymmenen kohdalla oli kapea tasanne, ..., jossa **sain** hetkeksi Johnnyn painon **pois** selästäni .
 У стодвадцатой была узкая площадка, ..., и я на секунду **сняла** Джонни со спины.
sn'at'- verbi (снять – 'ottaa pois')
225. Onneksi Johnny reagoi minua nopeammin, **sai** toisella kädellään **tukevan otteen** pienasta ja piteli toisella...
 К счастью , Джонни среагировал быстрее меня , одной рукой **прочно ухватился** за перекладину , другой...
uhvatit'sa – verbi (ухватиться – 'ottaa kiinni')
226. Johnny yritti käyttää toista kättään , mutta se **oli saada** minut taas **pois tasapainosta** .
 Джонни попробовал поменять руку , и я снова **чуть не потеряла равновесие**.
poter'at'- verbi (потерять – 'kadottaa')
227. Hän **oli** käyttänyt vaimonsa nimissä olevia peitefirmoja Vanhan Kaivoksen rakennustöiden alihankkijoina ja **saanu** näin töihin uppoamaan todellista nelisen kertaa suuremmat summat .
 Его прикрыли фирмы, записанные на имя жены, как подрядные строительные фирмы «Старой шахты», и таким образом он **получил** на работы денег в четыре раза больше, чем требовалось.
polutšat'-verbi (получать – 'hankkia')
228. juristit selvittivät kyllä parhaillaan , miten **saada** Kivisen huijaamat ja muualle sijoittamat rahat takaisin...
 ... юристы выясняли, каким образом можно **вернуть** обратно эти деньги...
mozno vernut' – kaksi verbiä (можно вернуть – 'saa palauttaa')
229. niin kauan , kunnes hänen elintoimintonsa **saataisiin kuntoon** ja paino nousemaan neljäänkymmeneen kiloon .
 до тех пор, пока ее организм не **приведут в порядок** и не доведут вес до сорока килограммов.
privesti v porjadok – verbi ja substantiivi (привести в порядок – 'panna järjestykseen')
231. Mutta ainakaan häntä Kivinen **ei ollut saanut hengiltä**
 Кивинену **не удалось убить** нашего Пену.
udat'sa ubit' – kaksi verbiä (удаться убить – 'onnistua tappamaan')
232. sillä **olin** vasta pari päivää aiemmin **saanut** siteet **pois** kämmenistäni.
 так как всего лишь за два дня до этого **мне сняли** бинты с ладоней.
poter'at'- verbi (потерять – 'kadottaa')
234. Olin saanut pari päivää aiemmin omituisen puhelun .
 ----- ilman käännöstä / ilman venäjännöstä -----

Pussikaljaromaani, modaalinen saada-verbi

3. Se samainen Henninen oli nyt **saanut työstettyä** kaskunsa ja istui pöytään kahden läikkyvän kahvimukin kanssa .
4. **Saatu**aan sen reseptin niin kirkkaasti **kielen**nettyä se alkoi hohtaa jonkinlaista osittaisuskonnollista valoa .
5. - Tai siis haisee ja haisee , mä **olen saanu seurata** niin monta kertaa vierestä sitä lihinlouskutusta että se on jotenki rekisteröityny mun aivoihin tai jotain . Tai siis mä tarkoitan että se kuvotus myös .
- 6./ 7. - Mä vaan pyytäisin **saada huomauttaa** että kyllä mä olen myös sitä rouskintaa **saanu seurata** sanoisinko historiallisella janalla , ei mua tarvii puhutella niinku jotain muukalaista vaan sen tähden että teillä nyt sattuu olemaan krapula ja mulla ei .
12. - **Saisko** niinku olla jotain , Marsalkka sanoi .
14. Marsalkka tuijotti kenkiään ja ajatteli ettei **saa katsoa** Lihiä ja katsoi sitten Lihiä , joka oli mennyt jotenkin härskin näköiseksi palleakramppeja vastaan taistellessaan ja joka sitten sen katseen kohdatessaan repesi ja alkoi pärskiä ja ulista ja hämmentää raajoillaan ilmaa .
22. Pari kertaa sille **oli saanut lainata** rahaa . Se oli jonkinlainen puolilegenda niillä kulmilla . Kioskillä sitäkin useimmiten näki . Se oli hämmentävä pieni takkutukkainen maahinen , kauhtunut toppatakki niskassa kesät talvet .
23. Se piti plantaasia vaatekomerossa , sillä oli kastelujärjestelmät ja aurinkolamput ja kaikki . Siltä **sai** niitä puutarhatuotteita **ostaa** edukkaaseen hintaan jos viitsi jäädä vähäksi aikaa sanalle , vaikka ei se paljoja omasta elämästään heruttanut .
29. Kun se ongelmainen oli siten **saanut ratkaistua** ainakin sen puhelinongelman , se ymmärsi säännätä karkuun . Se pyrähti jälleen sangen ketterästi johonkin kymmenen metrin päähän ja jäi siihen pomppimaan tasajalkaa ja lallattamaan .
31. - **Saanks** mä kysyä? Marsalkka kysyi ja ajatteli että oli vähän turhauttavaa kysyä lupaa kysymiseen...
34. Kun se huomasi että sitä tuijotettiin , se rupesi taputtelemaan käsillä naamaansa ja **sai** sillä metodilla sitten **muovatuksi** kasvoilleen jollain lailla itsellisen ilmeen ja sanoi että mennäänpä nyt .
41. Kun se epäkelpo sananvaihto oli sitten **saatu suoritetuksi** ja unohdetuksi ja suotu muutama ajatus ainakin nyt sille ajattelemiselle , osoittautui seuraava siirto lopulta verraten helpoksi .
45. Tinkijä **oli saanut irrotettua** päänsä luukusta ja seisoi nyt siinä pöydän vieressä .
46. Se susilapsi tai mikälie **sai** sitten sen lymyämisensä **lymyttyä** ja jotenkin vain imeytyi kadun ihmisvirtaan .
47. Lihi lorautti pienen reikään tilkan omenalimua jota se ei ollut vielääkään **saanut juotua** , ja sen kastelun seurauksena se koko rakennelma sihahti äänekkäästi ja alkoi höyrytä ja levittää entistä luotaantyöntävämpää katkua.
48. Hennisen naama kirkastui sen verran , että sen **saat** toi **tulkita** osoittavan jonkinlaista mielenkiintoa .
50. Se jäi seisomaan siihen se rasia kädessä ensin lauhtuneen ja sitten lamaantuneen ja sitten hätäntyneen ja melkein itkuisen näköisenä . Sitten se **sai** vihdoin **sanotuksi** : - Niin että kiitos .
52. / 53. —Kyllähän me kanssa kaikenlaisia teorioita esitettiin , tai teorioita jos nyt halutaan olla vähän niinku nykyaikasempia . Mutta **saahan** niitä esittää . - **Saahan** niitä , Lihi sanoi . — Nyt ne on joka tapauksessa ne nopat
54. — Mä voisin ottaa siivun , mä en **saa syödä** muuta ku salamia , lääkäri sanoi niin .
56. - Ai hitto , Lihi sanoi kun **oltiin saatu asetettua** jalkaa toisen eteen ja kuljettiin alas mäkeä .
65. - Tällasta tunarointia **saa** kanssa **kestää** päivästä toiseen .
70. - **Saanko** mä jatkaa . - Joo , tää oli vaan tällanen , no , kommentti .
71. Niitä kahta muuta , Hennisen serkkua ja sitä espoolaista , ne **eivät olleet saaneet havahduteltua** sitäkään vähää , mutta ne olivat onnistuneet kaivamaan niiden taskuista jonkinlaisia henkilöydenosoittimia , joiden perusteella ne olivat antaneet itselleen luvan olettaa ettei kumpikaan niistä ollut Hönö-Pekka.
73. - Tai siis mä tarkoitan että, no niin, tarkkakorvaisimmat **saat** toi huomatakin tosta Lihin sepitelmästä , sepitelmää siinä nimittäin oli jonkin verran niin kuin tullaan huomaamaan , samperi , multa ei jotenkin luonnistu tällainen ihme ennehdintä , mä jotenkin kapsahdan . **KIRJOITUSVIRHE**
74. - Se **oli saanu** aika yksikseen **hortoilla** siellä siihen asti , Lihi sanoi .
76. Mittarin edessä kävi vähän väliä joku humalikko huutelemassa , kai siitä **sai** jotain **lohtua** jos tuntui siltä ettei maailma oikein reagoi .
78. Niillä oli kerityn näköiset hiukset ja sen verran isot pamput , että niitä saattoi suuremmitta tunnonvaivoita nimittää kättä pitemmiksi . Ne tulivat siihen ja sanoivat päivää . Niiden ohjesäännöissä tai vastaavissa kai luki , että ne eivät **saa ruveta** pamputtamaan ennen .
80. - Ja ai sitä humehien määrää jolla ne **saa** kanssa **mellastaa** , Marsalkka , sanoi .
83. Pukukoppien takana oli koripallokenttä , kummankin korin alla kohelsi oma porukkinsa , keskiympyrässä toikkaroi ahavainen äijä ja huuteli että antakaa mä heitän mä olen entinen koripalloilija . Se **sai huudella** siinä .
85. - Mulla on kyllä vähän säikky olo , mä heräsin vasta , pyydän **saada huomauttaa** .
87. - No , mä voisin omasta puolestani sanoa sen , Henninen sanoi . - Että . Tai siis että tähän nyt **ootte saanu vätystellä** aika kiireettömänä koko päivän , mä olen kumminkin ottanut kyytiä niiltä poliisiviranomaisilta . Että siitä syystä tää raitiovaunuajelu ei nyt ole mulle niin ihmeellistä .
88. Se **oli saanut nyt** nahkaisen lääkärinlaukkumaisen kantovälineensä **pakattua** ja astui vaunusta ulos ja pyyhälsi ripeästi metroaseman liukuovista sisään .
89. Sitten piti ruveta kaivamaan henkilöllisyyttä taskusta ja sen löydyttyä ojennella sitä eteenpäin , sitä **sai** kanssa tänään **ojennella** .
99. - **Saadaanks** me **tulla** sisään ? - Tekee hyvin , se sanoi ..
113. Kun se vaunu oli sitten kirskunut jonnekin sateen sekaan , ilmaantui tien toiselta puolelta pysäköityjen autojen välistä se sama kaistapää joka päivällä oli käynyt lippakioskilla sekoilemassa sen nakin kanssa ja joka nyt oli kai sitten **saanut** jotenkin **laajennettua** sitä kaistaansa , se koikkelehti sieltä autojen varjosta tien keskellä kulkeville kiskoille ja rupesi harppomaan niitä edestakaisin , ja sitten se äkkiä pysähtyi niille sijoilleen ja nosti kasvonsa ja yläraajansa taivasta kohti ja näytti siltä että se oli aika vakuuttunut kaikista vastaanotintyyppisistä ominaisuuksistaan .

117. Täytyy kyllä vaan sanoa että kun tota tarkemmin ajattelee , niin mä en kyllä suurin surminkaan haluaisi nähdä ihoa joka kärsii yleisten vastoinkäymisten kasautumasta . Tai siis kasaumasta , saatana mä jouduin taas tällaseen . - Pyydän **saada huomauttaa** että tää peli pykii nyt melko pahoin , Lihi sano!
124. - Oikeastaan se kauhu on siinä että siinä on saatanan vaikeeta saada pisteitä , Marsalkka sanoi . — Siinä **saa heittää** vaan kaks kertaa tai pahimmassa tapauksessa yhden .
132. - Mulla on sellainen kolkko fiilis että me **saadaan seistä** tässä hamaan loppuun asti , se sanoi .
133. Ja juuri kun se **oli saanut supistua** sen synkeän ennustuksensa , alkoi jostain kuulua melko tunnistettavaa liikenteellistä jylinää , se kuulosti siinä autiudessa sen verran äänekkäältä ja väkivaltaiselta että siinä ehti ajatella että olisiko sieltä nyt tuloillaan juuri se Hennisen manaama hama loppu , ja sitten siihen valtaväylälle kääntyi parin korttelin päästä ajoneuvo lupaava keltainen hehku katolla , ja näiden merkkien perusteella oli lopulta aika helppo ajautua sellaiseen lohdulliseen päätelmään , että ehkä siinä sen hamailun asemesta olikin kysymyksessä jälleen jonkinlainen uusi alku .
136. Se oli kuitenkin tyhjää ja autiota ja koteloitunutta yhtä kaikki , vettynyt kaupunki jonka pusikoissa sateenjalkeinen usva alkoi rapsahdella niin kuin joku okaisiin puuroutunut vessapaperi pitkän painovoimaa vastaan käydyn taiston jälkeen , orpo turhanaikainen valo joka vielä pari tuntia **saisi** ihan turhaan **naputella** verhoilla pimennettyjä ikkunoita ja pyyhiskellä lasitalojen pisaraisia panssareita , joiden takana kummitusmaiset siivoojat päättelivät omaa päiväänsä tuuppimalla surisevia kiillotuskoneita pitkin kaikuvia käytäviä .
139. Se rupesi puhumaan ja hoiti sen asiansa matalalla rauhallisella äänellä niin kuin **olisi saanut** virkansa puolesta **tyynnyttellä** jotain vimmaista talouspyyhetyrjouksen perässä sisään pyrkivää mummokatrasta tavaratalon ovella , se sanoi että me mennään ihan kohta sinne sairaalaan ja että lääkärisetä tai -titi varmaan on kovasti työllistetty ja että ennen kuin sitä jalkaa päästään operoimaan , joudutaan varmaan odottelemaan koko tovi , ja jos se nyt ei vielä tällä mennyt perille , niin sen mainitun koko tovin aikana voidaan sitten heittää sitä noppaa , eikö siinä olisi komea päätös päivälle ja illalle ja yölle , siinä olisi suorastaan jotain sellaista umpeennaulaavaa tarinallisuutta että kuka tahansa suuri kertoja varmaan hyrisisi tyytyväisyydestä päästessään liimaamaan kehittelmäänsä sellaisen harmonisen päätöksen .
141. Siinä vanhassa versiossa olisi ollut jotain hieman uskottavampaa romanttisuutta , mutta kun se nyt kerran oli purettu ja raahattu pois varmaan johonkin hallinnurkkaan rämettymään , **sai** se nykyinen **kelvata** . IDIOMI

Joki virtaa läpi kaupungin-romaani, modaalinen saada-verbi

2. Sytytin savukkeen ja tarjosin , mutta sitä ei huolitettu ; sekin **sai kahvin juotua** , katseli ulos ikkunasta , siirteli sokeripapereita tuhkakuppiin , pyöritteli niitä sormien välissä rullille ja tiputteli pöydälle
3. ... apumies avasi välisillan ja rupesi heittelemään ruttaantuneita ja värjäytyneitä arkkeja koneen sivulle lattialle , ne olivat tiukassa ja se **sai repiä** niitä irti kaksin käsin .
4. ... naiset nappasivat oven sen nenän edestä kiinni ja se **sai aukoa** sitä ja pääsi omalle puolelleen ja paiskasi oven kiinni niin , että jymähdys kuului koneiden äänien yli .
5. Painaja tuli ihmettelemään , mistä sitomon esimies oli voinut niin hermostua , apumies **sai revittyä** arkit koneesta ja pani koneen käyntiin .
6. - Myöhässä , myöhässä , myöhässä , se sanoi joka kerta kun heitti työlistan . Se kertoi , kuinka kymmenen vuotta sitten olisi vielä otettu miehet riviin ja kysytty , kenelle työ maistuu ja ne jotka eivät olisi töitä halunneet tehdä , olisivat **saaneet kävellä** suoraan kassalle . Se ei käynyt enää , sen myönsi sen ja minä myönsin .
7. Se valitti , kuinka radiosta ja televisiosta tuli koko ajan sellaista paskaa , että työntekijät eivät enään muusta puhuneetkaan kuin siitä , kuinka työnantaja riisti ja kannattavuus kuitenkin talossa sitä luokkaa , että kohta **saataisiin** kaikki **lähteä** kävelemään , ellei töitä ruvettaisi tekemään tosissaan . Myönsin näin olevan .
10. - Mitä vieraita sulle nyt muka tulee , minä sanoin . - **Saa** kai mulle vieraita **tulla** , se ei sulle kuulu . Minä olen kaikki tarjoamiset jo varannut , ne pilaantuu , se sanoi . - Ei viina mihinkään pilaannu , minä sanoin .
13. Painimisesta tiesin paljon ja osasin painimisen otteita , mutta en ollut lyönyt ihmistä milloinkaan ja ajattelin kuinka sitä voisi potkaista jonnekin jalkoihin tai jalkoväliin ja samalla lyödä nyrkillä päähän tai kasvoihin . Sellaista näkee ja siitä **saa lukea** .
16. - Ei tässä huolenpitäjiä enää kaivata , Annikki sanoi . - Voi kuule olla , että vielä kaivataankin . - Ei kaivata , kun minä sen sanon . Siihen **saat uskoa** , Annikki sanoi .
17. Meitä on viisi lasta ja niille muille sinä minun puolestani **saat tehdä** mitä mieleesi juolahtaa , mutta tästä yhdestä minä olen aina huolissani ja tulen siitä aina huolta pitämään... .
18. - Sitä ei tarvitse pelätä , että minä Annikin kämpän hajotan , minä sanoin . **Sain teenjuonnin lopetettua** ja nousin kävelemään , Annikin veli käänteli päätään sitä mukaa kun kuljin pitkin huonetta ,
19. Annikki **sai tiskit tiskattua** ja tuli viereeni istumaan , oikoili hamettaan ja rapsi kynnellä jotakin pöydän lakkapinnasta , se katseli meitä kumppaakin vuorotellen mutta sivuttaen , ei suoraan .
22. **Sain savukkeen poltettua** ja tumpasin tupakan tuhkakuppiin sen veljen eteen. Se jäi siihen käryämään . - Mies on maalta .
23. - Minä lähdän sitten . Lähde Annikki sen verran porraskäytävään , että **saan** kerran **kourastua** ilman , että velipoikas on koko ajan käyttämässä , minä sanoin .
27. - Auervaara ja kreivi Lindgreeni samassa persoonassa , se vakuutti . - Älkää uskoko , minä sanoin . - Ei varmasti . Se on koko illan itse istunut tässä valehtelemassa , toinen nainen sanoi . - Kuuluu ammattiin . Sitä kun on noissa kauppahommissa , niin oppii semoseksi puhemyllyksi , ettei illallakaan **saa lopetetuksi** . Joskus tekisi mieli puhua ihan järkeviä , mutta se menee kyllä ohi , Seppälä sanoi .
31. - Jos se on kirjailija . Minä tunsin kerran Helsingissä yhden , joka oli **saanut ostaa** kustantajaltaan kirjojensa loppuerät , semmoset , jotka ei olleet menneet alennusmyynneissäkään . Neljä kirjaa , kuusituhatta kappaletta . Kustantaja oli kirjoittanut sille : ostatteko itse vai annammeko jätepaperikeräykseen ?

34. Maistoin ja nieleskelin ; kuiva lämmin votka yritti tulla väkisin takaisin ja **sain painella** sitä alas , kuski seurasi kaikkea takapeilistä , sain nieleskeltyä suuni tyhjäksi ja vatsani rauhoittumaan ja annoin pullon Pihlajalle . - Pysyihän se siellä , kuski sanoi . - Läheltä piti , ettei , minä sanoin .
35. Maistoin ja nieleskelin ; kuiva lämmin votka yritti tulla väkisin takaisin ja sain painella sitä alas , kuski seurasi kaikkea takapeilistä , **sain nieleskeltyä** suuni tyhjäksi ja vatsani rauhoittumaan ja annoin pullon Pihlajalle . - Pysyihän se siellä , kuski sanoi . - Läheltä piti , ettei , minä sanoin .
36. Pihlaja oli väittänyt , ettei herää kunnolla , ellei ensimmäiseksi herätessään **saa vedettyä** paria kunnan henkisavua .
37. " Tommonen laiha ja sairaan näkönen mies , varma keuhkosityöpätausa ja ensimmäisenä pitää vaan olla tupakka suussa kun herää . Urheilisit ennen " , nainen oli sanonut , Pihlaja myönnellyt sen olevan siinäkin oikeassa ja asia **saatu sovituksi** .
44. Taiteilija oli jossakin välissä **saanut riisuttua** itsensä alusvaatteisilleen ja makasi nyt sykkyrässä pitkäpulttuississa alushousuissa ja aluspaidassa , ilman peittoja kylmissään , kyljellään kerässä .
45. - Onhan me tavattu , sinähän olet sieltä painosta , oliko se Autio , se sanoi . - Niin olen . - Seppo se **ei saa oltua** ryyppäämättä vaikka kuinka töitä pitäisi tehdä .
47. - Ja jos se akka tänään tulee niin sitähan **ei saa sisälle päästää** , se sanoi . - Jaa se sun morsian , isä sanoi.
48. Ne estelivät ja panivat pöytään istumaan . Ruvettiin juomaan , kun poika oli **saanut kahvit suodatettua** .
52. Pysähdyin puistossa ja katselin idästä tulevaa tummaa pilvenreunaa . Taivaalta ei saanut mitään kiintopistettä ja kesti jonkin aikaa , ennenkuin **sain tajutuksi** pilven kulkusuunnan . Se oli tulossa päälle , aamupäivästä se oli noussut korkeammalle .
54. Join kahvia ja mietin , mistä **saisin** teollisuustilaa vuokralle tai **ostettua** .
57. En sanonut siihen mitään ja se rupesi valittamaan , kuinka taloon oli kasaantunut kaikenlaista hallintojohtajaa , henkilöasian päällikköä , talouspäällikköä ja tuotannonsuunnittelijaa , ihmisten kouluttavan kaikki kakaransa ja niille sitten on löydettävä työpaikka ja ne nyt kaikki vaatimassa , ettei missään asiassa niitä **saanut ohittaa** , ennen voinut soittaa suoraan toimitusjohtajalle ja kysyä siltä , voitiinko joku asia hoitaa ja se antanut siihen luvan tai kieltänyt .
62. Äiti kertoi , kuinka isä jo viisikymmentäluvulla olisi halunnut lähteä johonkin epävarmoihin oloihin , mutta se ei ollut päästänyt , ihmetteli , mitä siitäkkin olisi tullut , resuta pitkin maata pienten lasten kanssa , sellaista luontoa oli isän puolella suvussa , mutta sille ei **saanut antaa periksi** tippaakaan , missään asiassa .
64. ... minä kerroin Annikille , kuinka siinä ennen oli ollut puinen kaksikerroksinen kauppa ja alakerrassa päädyssä baari , baarissa aina joku kylän trokareista , jolta lauaintaina tansseihin mennessä **sai ostaa** pimeän viinapullon ja juoda sitä ruokailijoille tarkoitettussa takahuoneessa sitruunasoodaan sekoitettuna ja kuinka baarissa oli ollut tarjoilijana tyttö , jonka nimi oli ollut Kreeta ja kaikki , jotka joivat baarissa kahvia , sanoivat kermää kaataessaan , että kreetaa saa kai panna , mutta....
65. ja kuinka baarissa oli ollut tarjoilijana tyttö , jonka nimi oli ollut Kreeta ja kaikki , jotka joivat baarissa kahvia , sanoivat kermää kaataessaan , että kreetaa **saa kai panna** , mutta sitä en kertonut että Kreetan jälkeen myyjäksi tuli toinen tyttö , jota en halunnut muistella , vaikka Annikki siitä tiesikin ...
66. ... kesällä yölläkin valoisan , ja rakentamattoman osan paksut katon kannatinhirret , joita pimeässä **sai varoa** , ja sen ullakon hajun , vanhojen kaupaksi menemättömien tavaroiden hajun .
68. .. Ne kasvoivat siinä oudoissa asennoissa , kerroin , kuinka ennen sen saaren ympäri pääsi soutuveneellä ja kuinka olin ollut monta kertaa laskemassa pitkäsiimaa siihen , saaren ympäri ruohikon reunaa pitkin , ja velipoika , kuinka voimayhtiö säännöstelyn jälkeen oli joutunut rakentamaan maavallin sentakia , että matalan veden aikana veneet oli jouduttu jättämään saareen ja kahlaamaan siitä rapakossa mantereen puolelle , kunta saanut senverran meteliä aikaan , että voimayhtiö katsonut viisaimmaksi maavallin rakentaa , isän saaresta olleesta kesämökistä , jonka se nyt oli myynyt , matalan veden aikana saunasta **oli saanut juosta** sataviisikymmentä metriä alasti rapakossa , ennenkuin pääsi rantaan .
73. Katselin velipoikaa ja mietin , olisiko siitä minulle apua , jos saisin painon pystyyn . Enemmän siitä **saataisi olla** haittaa , mitään se ei oikein osannut tehdä , voisi sopia myyntimieheksi....
75. Katselin isää kun se istui keinutuolissaan harmaat villasukat housunpunttien päälle vedettynä , äiti kielteli sitä kertomasta sotajuttuja , joita kolmessakymmenessä vuodessa **oli saatu kuulla** jo tarpeeksi , mutta velipoika yllytti ikkunalla luota , kurkki ikkunaverhojen välistä tielle koko ajan ja kuunteli puolella korvalla .
76. Alimman kerroksen **sai imemällä** pois , kun imi varovasti . Se oli aika puhdasta vettä ja viinaa...
78. Se **sai** saunan kuitenkin **lämmitettyä** ja tuli isän ja minun kanssa kylpemään , ei malttanut kuin juuri peseytyä ja oli lähtenyt jo kylille , kun tulimme isän kanssa saunasta .
80. Se oli painava ja lihava ja vetelä ja **sain väännellä** sitä monella tavalla , ennenkuin pääsimme kylpyhuoneeseen .
81. Panin pompan kuivumaan kylpyhuoneen patterin päälle . Velipoika **sai** naamansa **pestyä** , katseli naamaansa peilistä ja kiroili luettelemalla , itkeskelikin ja veteli silmää alaspäin .
82. Saatana minä tapen ne jätkät , se rupesi itkemään suureen ääneen . - Et sä tapa , minä sanoin . - Tulis sota , että **sais ampua** ihmisiä , se valitti .
83. Se rupesi yökkäämään , **sai napattua** oksennuksen hampaiden taakse suuhun ja loppua kourapohjaan , juoksi vessaan , yökkäili siellä ja tuli sitten naama kalpeana ja tukka märkänä takaisin , oli pessyt naamansa...
84. kertoi , kuinka rajavartijat **saavat kalastaa** rajavyöhykkeellä , jonne muilla ihmisillä ei ole menemistä , ne makaa maastopuvut päällä rajavyöhykkeellä ja seuraa , kuinka ihmiset Suomen puolella käy marjassa ja kalassa , mutta kukaan ei niitä milloinkaan näe , jos ne eivät itse sitä halua .
88. Ajattelin välillä lähteä kylälle etsimään vanhoja tuttuja , mutta **en saanut** sitä **tehdyksi** .
89. Autossa yritin selitellä Annikille kotiväkeäni , se tuntui iloiselta kun kaikki ylipäänsä oli ohi ja se **saanut** kunnialla **esiteltä** itsensä niille , ja kun se ihan vilpittömän tuntuisesti väitti pitäneensä niistä , lopetin selittelyt .
91. Bussipysäkillä **sain odotella** yksin ja kauan , polttelin ja katselin harmaata tähdetöntä taivasta .
93. Bussi tuli täytenä , väkeä menossa sunnuntai-illaksi kaupunkiin , **sain keikuteltua** takasillalla kaupunkiin ja keinoteltua rahan ihmisten yli hermostuneelle rahastajalle , jota humalaiset yrittivät piristää pitkällä kertomuksilla , jotka alkoivat keskeltä ja päättyivät .

94. - En minä sitten tiedä , minä sanoin . - Mutta minä tiedän . Annikki ei sinne ainakaan lähde . Sulle minä en sano mitään , sinä **saat mennä** minne haluat .
98. - Et sinä siitä minulle mitään puhunut . - Olisko pitänyt ? - Ei pitänyt mutta **saanut**.
99. Se nainen on luvannut hankkia mulle sen kirjan , **saa nähdä** löytääkö . Eilen se tuli ja piilotti kaikki viinat mitä talosta löysi. Ei uskaltanut viedä niitä pois , kun minä lupasin tehdä ilmoituksen poliisille...
106. Maalataan sellanen taulu , että tyttö ja punapukunen harlekiini . Minä maalaan harlekiinille oman naamani ja sinä **saat olla** tytön mallina . Siitä tulee kyllä hyvä , varmasti.
111. Istuin sängynlaidalla ja polttelin aamusavut , ajattelin Annikkia ja kihloihin menemistä ja sitä toista naista , jota en halunnut ajatella ; kirjeitäni , jotka se oli lähettänyt kotiin postipaketina , se oli säilyttänyt ne kaikki monelta vuodelta , äiti ei ollut uskaltanut pakettia avata vaikka näin , että sen oli kovasti tehnyt mieli ja sitä , kuinka olin lukenut kaikki kirjeet saunan pesutuvassa ja polttanut niitä sitä mukaa kuin **saanut luettua** . Niistä tuli paljon valkoista tuhkaa , joka hajosi hiilihangolla kopistellessa . Jälkeenpäin ne tuntuivat toisen ihmisen kirjoittamilta .
116. Sitomon työnjohtaja selitti minulle , kuinka liittoa ja osastoa ei helposti **saataisi tuomittua** työuomioistuimissa kun lakko oli tehty näin , luottamusmiehet töissä , ei mitään romantiikkaa mukana vaan työnantajalle ja liitolle hankalimmalla mahdollisella tavalla järjestetty painostus...
119. - Tämä Pihlaja on yksi semmonen vanha mies , jonka minä tunnen , sanoin Sipolalle , joka katseli vähän pitkään siirtelyjäni . - Minä vien tämän sitomoon , jos **saisivat** tämän tänään **tehdyksi** . Tämä on niin pieni työ ja se sitä niin kovasti odottaa , sanoin . - Saat luvan , Sipola sanoi .
121. - Meillä on lakko , mutta minä **sain** nämä **teetettyä** , sanoin . - Onko teillä lakko ? se sanoi , ei kuunnellut . - Tänä aamuna alkoi , minä sanoin .
122. - Mutta minun kirjaa **saitte** kumminkin nämä **tehdyksi** ? - Se on jo kokonaan painettu . Se on niin pieni kirja ja painos .
124. - **Saa nähdä** miten ne sitten suunsa panevat , se naureskeli . - Nauraavat sut ulos , poika sanoi . - Sehän nähdään , isä sanoi . - Saako sitä tulla kuuntelemaan ? poika kysyi...
125. - Saa nähdä miten ne sitten suunsa panevat , se naureskeli . - Nauraavat sut ulos , poika sanoi . - Sehän nähdään , isä sanoi . - **Saako** sitä **tulla** kuuntelemaan? poika kysyi . - Tule pois , hyväähän se sullekin tekee.
130. - En tiedä , kuinka Herzele aikoinaan tuli aloittaneeksi kokeensa . Hänestä ei ole säilynyt samanlaista anekdoottia kuin Newtonista , joka päähänsä pudonneesta omenasta **sai aiheen keksiä** painovoiman , niinkuin tavataan sanoa . Newtonille olisi saattanut olla hedelmällistä mietiskellä myös , kuinka omena oli puuhun noussut . Sitä hän ei tehnyt , siinä hänen rajoittuneisuutensa .
131. On selvää , että vanhojen ajatusten vastustus on suuri . Meidän tehtävämme on tehdä työtä uusien ajatusten esille saamiseksi . Meille tiede **ei saa muodostua** uskonnoiksi vaan meidän on etsittävä totuuksia . Omista tutkimustuloksistani kerron viikon kuluttua...
132. Se on niin vahva , että erään luonnontieteen alalla sata vuotta sitten tehdyt oikeat ja totuudelliset kokeet on jouduttu toistamaan nyt kahden eri tutkijan toimesta ja vain siksi , että usko tieteen auktoriteetteihin ja tieteksi nimittämämme uskonnon dogmeihin on meihin kaikkiin niin hyvin ja syvälle **saatu juurrutetuksi** . esitettä , jossa oli firman nimi ja osoite Tampereella ja selostus menetelmästä ja Valtion Teknillisen Tutkimuskeskuksen nimiin pantu lausunto eristeen avulla saavutettavista lämmityskustannusten säästöstä .
142. - Menisit vaikka sinne Evolle . - En varmasti mene , se sanoi . - Menisit edes töihin , että **saisit harjoittelua** . - Katsotaan nyt .
143. - No joutuin sitten , ennenkuin tulee pimeetä , äiti sanoi . Ne lähtivät kaikki ahtaaseen eteiseen pukemaan ja **saivat** siellä **väistellä** toisiaan .
144. Myöhemmin illalla kuuntelimme sängyssä radiota , sieltä tuli jotakin hupailua , josta juoni pääsi karkaamaan , meillä riitti niin paljon puhumista kihlajaisista ja kaikesta , mitä vielä piti **saada tehdyksi** .
145. - Sitten kun lapsi tulee niin sinä **saat mennä** ulos polttamaan , Annikki sanoi . - Saa nähdä , tulenko takaisin , minä sanoin . - Kyllä sinä tulet . - Voi olla , että tulenkin , minä myönsin .
146. - Sitten kun lapsi tulee niin sinä **saat mennä** ulos polttamaan , Annikki sanoi . - **Saa nähdä** , tulenko takaisin , minä sanoin . - Kyllä sinä tulet . - Voi olla , että tulenkin , minä myönsin .
148. - Se muistakaa , että tämä on kerrostalo , se sanoi . - Niin **ettei** ketään **saa heittää** ulos ikkunasta , joku sanoi . - Kyllä minä naapureita olen varoittanut , mutta kumminkin , Sipola sanoi..
151. Lapset kaikkien kansain rauha toivomme on ainiaan . Vuodet ankarat käymme vuoksi onnemme kamppailemaan . Yli mannerten laajain yli merten ja aavain kätenne nuoret ojentakaa ja joukkoomme astukaa . Täällä ystävyyttä laulu nuorten soi nuorten soi nuorten soi . Siksi laulumme ei koskaan kuolla voi kuolla voi kuolla voi . Maapallo **saa** vielä laulumme **kaiuttaa** . Siksi laulumme ei koskaan kuolla voi kuolla voi kuolla voi .
152. - Antti Aitamurto on Oulun poikia , ja se **on saanut** rakennusliitonasiat **ajettua** , mutta meidän liitto on pelkkiä paskoja pullollaan , Rantala sanoi lopetettuaan laulunsa .
155. **Sain kävellä** kämpille vartitunnin , ulkona ei näkynyt kuin lehtiä jakelevia mummoja .
157. Kuolemista ei koskaan kannata surra vaan sitä , että on täällä ollessaan **saanut** niin vähän itseään **muutettua** ja maailmaa . Sitä ihmiset eivät kuitenkaan sure vaan ne pelkää kuolemaa ja ne eivät ymmärrä syntymistä .
160. - Huomisessa Kalevassa meillä on taas ilmoitus asunnosta , **saa nähdä** tuleeko nyt vastauksia . Me pantiin siihen Annikin puhelinnumero , minä sanoin .
168. Ajattelin muita asioita , se kyseli , kuinka paljon minä tiesin irtisanomisista ja kuinka kauan työnjohtajat niistä jo olivat tienneet. Kerroin ; se ei ollut paljon. - Liiton miehet **saa tulla** tätä selvittämään. Ne aikoo sanoa parikymmentä miestä irti ja kaikki työntekijöitä , Sipola sanoi . - Niin kai .
170. Me on tehty koko ajan töitä minkä keretty . Ei työntekijät siitä ensimmäisenä **saa joutua** kärsimään , jos työnantaja on möhliny .

173. Vaikka isä oli ollut jo kovin huonona koko sen kuukauden , en ollut saanut sitä sairaalaan enkä edes lääkärille ennenkuin tuskat tulivat niin koviksi , ettei hän pystynyt ajattelemaan muuta kuin vatsaansa ja sitä , mikä siellä oli , ja kun kirkasta vettä oli joka päivä ruvennut tulemaan litrakaupalla ja paino vielä tippunut toiset kymmenen kiloa , alle kuudenkymmenen , oli tullut tajuttomuuskohtauksia ja minä oli hälyyttänyt ambulanssin ja ajanut sen kanssa sairaalaan sireenit ulvoen , isä takana paareilla maaten , minä istumassa vieressä kaarteissa kolhuja varoen , se varoittelemassa minua siitä , **ettei** verensiirtoja missään tapauksessa **saanut tehdä** ja niistä lääkkeistä mitä sille ei saanut antaa ; sairaalassa se vietiin jonnekin niin nopeasti , etten hänen toivomuksiaan saanut lääkäreille kerrotuksi , jos ne nyt niitä olisivat kiinnostaneetkaan , itse se kyllä kuului niitä selittävän sairaalan henkilökunnalle jo sisään siirrettäessä .

174. minä oli hälyyttänyt ambulanssin ja ajanut sen kanssa sairaalaan sireenit ulvoen , isä takana paareilla maaten , minä istumassa vieressä kaarteissa kolhuja varoen , se varoittelemassa minua siitä , ettei verensiirtoja missään tapauksessa saanut tehdä ja niistä lääkkeistä mitä sille **saanut antaa**; sairaalassa se vietiin jonnekin niin nopeasti...

175. Vaikka isä oli ollut jo kovin huonona koko sen kuukauden , en ollut saanut sitä sairaalaan enkä edes lääkärille ennenkuin tuskat tulivat niin koviksi , ettei hän pystynyt ajattelemaan muuta kuin vatsaansa ja sitä , mikä siellä oli , ja kun kirkasta vettä oli joka päivä ruvennut tulemaan litrakaupalla ja paino vielä tippunut toiset kymmenen kiloa , alle kuudenkymmenen , oli tullut tajuttomuuskohtauksia ja minä oli hälyyttänyt ambulanssin ja ajanut sen kanssa sairaalaan sireenit ulvoen , isä takana paareilla maaten , minä istumassa vieressä kaarteissa kolhuja varoen , se varoittelemassa minua siitä , ettei verensiirtoja missään tapauksessa saanut tehdä ja niistä lääkkeistä mitä sille ei saanut antaa ; sairaalassa se vietiin jonnekin niin nopeasti , etten hänen toivomuksiaan **saanut** lääkäreille **kerrotuksi** , jos ne nyt niitä olisivat kiinnostaneetkaan , itse se kyllä kuului niitä selittävän sairaalan henkilökunnalle jo sisään siirrettäessä .

184. - Kuinkas nyt sitten , sen **sai sanotuksi** . - On kai täällä jokaisen kuoltava, sanoin . - Kuinka sinun käy? - Kuka sinusta pitää nyt huolta? - Ei kai minusta kenenkään tarvitse huolta pitää , aikuisesta miehestä , sanoin.

186. - Kyllä minä olen iloinen , se sanoi monta kertaa . Kun **olimme saaneet** kahvit **juoduksi** ja tarpeeksemme käsien puristelusta , vein sen olohuoneeseen ja näytin taulun .

193. Vilkuutin takaisin, se vilkuili niiden talon ikkunoihin, siellä vilahteli laestadiolaisten päitä joka ruudussa, ikkunaverhot heiluivat niinkuin haavanlehdet , teki mieleni heittää lentopusu sen perään , mutta **sain oltua** tekemättä sitä .

194. Sitä rupesi naurattamaan , mutta nauraminen sattui vatsaan ja sen suu kääntyi kesken naurun irvistykseen ja se yritti vetää jalkojaan koukkuun , **ei saanut** sitäkään **tehdyksi** ja makasi sitten pitkään liikkumatta ja varovasti hengitellenkin .

198. En **saanut** enää **maalatuksi** ja makasin sohvallla ja tupakoin . Puoli kolmelta kävin suihkussa , ajoin partani ja vaihdoin siistit vaatteet ylleni , kolmen jälkeen rupesin kurkkimaan ikkunoista kadulle .

201. Maisteri luki vielä kuittia alakerrassa ja vei sen sitten eteiseen käsilaukkuunsa . **Sain häädetyksi** sen ulos, kun vierastunti sairaalassa rupesi lähestymään, se odotteli sitkeästi bussipysäkillä bussini ja lähti sitten ajamaan pyörällä perään .

202. Kolmelta istuin kotona taas siistinä , parta ajeltuna ja kravatti kaulassa. Heti kolmen jälkeen maisteri soitti ja kysyi, **saisiko tulla**. Annoin luvan ja se tuli pian naistenpyörällä kihnuttaen Tuiran suunnasta .

203. Aivan läheltä katsoen sen kasvot näyttivät valtavan pitkiltä , kaksi kertaa omiani pidemmiltä ja kun suutelin sitä suulle silmäni tuntuivat olevan jossakin sen nenänsieraimien korkeudella . Se karkasi kauemmaksi ja nosti siellä sormen opettavaisesti pystyyn . - Perhesuunnittelussa meillä ollaan sitten sillä kannalla, että lapsia **saa tulla** vaikka kuinka paljon , mitäs siitä sanot ? se kysyi . - Mikäpä siinä .

209. - Tervetuloa uudelleen, portsari **sai sanottua**, kun menin ulos. - Kiitos, voin minä tullakin . Olen minä sen verran kova poika , minä sanoin .

212. Kannoin omaa laukkuani ja Mirjan laukkua , tuuli yritti viedä lakkiani ja **sain kiskoa** sitä syvemmälle , matkalaukkujen takia hankalaa , takki tippui käsivarrelta , Mirja nosti sitä ja yritti asetella lakkiani tukevammin . Jouduin seisahtumaan ja laskemaan laukut maahan ja pukeutumaan kunnolla .

214. Kun **sain** laukun **puretuksi**, menin vaatteet päällä sängylle maata ja katselin, kuinka Mirja järjesteli vaatteitaan samaan komeroon .

217. ..Makasin hiljaa , en halunnut heti lopettaa , liikuin varovasti , sänky pehmeä kuin trampoliini , työnsin kädet alle , se rupesi kuumenemaan ja meni kohta ihan hurjaksi , veti minua hartioista , tukasta , lanteista . - Kultra pieni , kultra pieni , se hoki , minulta rupesi tulemaan vaikka yritin pidätellä , se **ei saanut lopetettua** , minä yritin vielä lauettuani pumpata , tunsin sitten meneväni veltoksi ja jäin makaamaan , se yritti vielä jääden sitten paikalleen syli sykkien niin kuin sydän . - Näin siinä nyt kävi , minä sanoin

Ilman käännoästä

218.Makasimme niin , kauan , sitten nousin ja kävin peseytymässä lavuaarilla , katselin punaista ja hikistä ylävartaloani peilistä , hiuksiani , jotka olivat toisissaan kiinni ja päässäni . Menin sängylle , nostelin peitteet syrjään ja panin selälleni maate Mirjan viereen. - Se tässä on hyvä , että ainakin viikon **saan pitää** sinut ihan kokonaan, sanoin.

Ilman käännoästä

220. - Pitäisi minunkin kai kysellä niistä kihlajaisista , se sanoi . - **Saa niistä kysellä** . - Kenen kanssa sinun pitäisi mennä kihloihin ? - Sinun . - Ei vaan ihan todella . - Minä ajattelin mennä sinun kanssa huomenna kihloihin , sen takia minä tänne matkustin , sanoin .

227./228./229. Illalla oli päätetty ruveta nukkumaan heti , mutta viileiden lakanoiden välissä minulle oli tullut tunne , että halusin ryömiä sen sisään niinkuin hiiri pesään ja pyytänyt sitä , humalassani **en ollut saanut lauetuksi** pitkään aikaan ja se lopuksi pyörinyt tappini päässä kuin hullu survimessa , huutanut ja purrut ja itkenytkin sitten , kun viimein **sain puserretuksi** itsestäni jonkun tipan , niin hyvä mieli sillä oli ollut . Kaikki olisi jo silloin monta vuotta sitten mennyt toisin , jos **olisin saanut otettua** sen sellaisena kuin se oli , aina menemässä ja tapaamassa tuttaviaan , miehiäkin , ja olisin voinut mennä sen kanssa naimisiin ja valmistua , monelle tuttavalleni oli käynyt niin , olisin nyt virassa jossakin tehtäällä ja illalla se kertoisi minulle , mitä insinöörien asuintaloudeella päivän aikaan oli tapahtunut , lapsista ja naapurien eukoista ja lapsien koulunkäynnistä

231. Panin munat kupeissa vierekkäin kahvikuppien väliin ja katselin Mirjaa. Se pyrskähti nauramaan, minä olin vakavaa. Mikään hyvä vitsi se ei ollut, mutta en keksinyt parempaakaan ja **sain** helposti **oltua** nauramatta.

232. - Mistä se johtuu, että suomalaisten naisten moraali on tuolla lailla romahtanut, minä valitin. Mirjaa nauratti sekin, se ei **saanut syödyksi** leipää suustaan, joutui ottamaan takaisin lautaselle, pyrskähтели kättä suun edessä pitäen .
233. - Ei se ole mikään naurun asia tällaiselle vakavamieliselle mieshenkilölle, minä sanoin . Mirjaa nauratti jatkuvasti, se ei **saanut** mitään **sanotuksi**, heilutti kättä silmien edessä, viiksekäs tuli uudelleen huoneeseen, nyt huolestuneen näköisenä ja katseli, oliko huoneessa jotakin hullusti, jotain jolle emme saaneet oltua nauramatta, hymyili epävarman näköisenä ja poistui johonkin kuuloetäisyydelle piiloon .
234. ...Mirjaa nauratti jatkuvasti, se ei saanut mitään sanotuksi, heilutti kättä silmien edessä, viiksekäs tuli uudelleen huoneeseen, nyt huolestuneen näköisenä ja katseli, oliko huoneessa jotakin hullusti, jotain jolle emme **saaneet oltua** nauramatta, hymyili epävarman näköisenä ja poistui johonkin kuuloetäisyydelle piiloon
236. - **Saa nähdä**, päästäänkö tästä huoneesta koko viikkona ulos, se sanoi, sekin rupeisi sitä nyt naurattamaan niin, että se joutui lyömään päällysvaatteet lattiaan ja istumaan sängyn päähän nauramaan .
237. -Tule kuule tyttö minulle eukoksi niin ei mene suru puseroon, minä sanoin. - Siitä **ei saanut puhua**.
238. - Mistään naimisiinmenosta **ei saanut puhua**, se sanoi . - Ei puhuta, ei, minä sanoin ja näin, että olin saanut sen jo hyvälle tuulelle .
246. Mietin, kuinka **saisin** asian hyvin **hoidettua**; join nyt hitaasti, pelkäsin humaltuvani sitä nopeammin . Otin taskusta pienen luonnoslehtiön ja lyijykynän ja luonnostelin siitä kuvan, terassi ja terassin väki taustana ja katu, Mirja ilahtui siitä, olin aina ollut hyvä tekemään sellaista puolivalmista ja se oli aina tehonnut ihmisiin . Annoin kuvan Mirjalle ilman nimikirjoitusta ja se pani sen käsilaukkuunsa sivutaskuun passin väliin .
249. - Yksi sellainen mukava paikka olisi, jonka minä tiedän, minä sanoin . - Ei voi olla totta . - Mutta viinaa siellä ei sinulle tarjota . - Miksei ? - Täällä on sellainen alkoholipolitiikka, että humalaisille naisille **ei saa tarjoilla**, minä sanoin . - Itse sinä humalassa olet, se väitti . - Kyllä täällä humalaisille miehille tarjotaan, minä sanoin . - Sellainen alkoholipolitiikka on heti muutettava, Mirja sanoi . - Yhdet voidaan ehkä myöntää, minä lupasin .
- Ilman käännoästä*
254. Viidessä minuutissa **olin saanut** puheet **johdatelluksi** haluamaani suuntaan ja samalla juotettua Mirjalle pari kiriä lisää . Kir oli laimean ja vaarattoman makuista, mutta tarpeeksi juotuna nousi päähän .
263. Katselen ikkunasta ulos kirkkaaseen kevätpäivään, enää kaksi kuukautta elämää jäljellä, loppu tuskallinen, kuinka senkin **saisi tehtyä** niin, että vähiten kiusataisiin, pahinta viimeinen vaihe, jolloin on puolustuskyvytön lääkäreitä ja hoitohenkilökuntaa vastaan ja ne puutteellisilla tiedoillaan tekemässä toiselle ihmiselle, minkä uskovat ja luulevat parhaaksi, mutta joka sitä ei ole....
264. Minä tulen koko tämän ajan seuraamaan ihmisten suhtautumista itseeni, nyt kun olen kuolemaan tuomittu mutta myös vähän hullu, miten se ihmisiin vaikuttaa . Seppo **olisi saanut ilmoittaa** itsestään jotakin, se lupasikin, mutta mitään ei ole kuulunut .
271. Sinulla kai on vielä vuosia elämästäsi jäljellä, ja toivon, että sinä aikana vielä voisit tuntea löytäneesi jotakin, minkä vuoksi elämä ei olisi ollut sinulle vain sellainen kiusa, mitä kirjeestäsi voin lukea . Minua **saat syyttää** niin paljosta kuin haluat, mutta se ei muuta sinua paremmaksi eikä vie sinua eteenpäin .
273. Minulla on nyt taas kiire kaikkien niiden asioiden kanssa, jotka minun täytyy **saada järjestettyä**, jos kuolenkin nopeammin kuin kahden kuukauden kuluttua . Kasaan kaikki paperit pöydälle ja luen niitä ja ajattelen, mitä niille pitää tehdä .
276. Ylhäällä käytävässä on pimeää ja portaissa, tiedän **saavani** valon portaan **päästä** mutta sitä ennen joudun kulkemaan muutaman metrin mitään...
278. Ne piti olla sille siinä paikassa siitä taulusta, niin että minä **sain kuljetella** niitä taksilla, vaikka taksilla ei keskellä päivää aja kuin humalaiset . Minulle on pyörä aina riittänyt, morsian sanoo .
279. - Sen **saatte hoitaa** sen itsensä kanssa, kunhan se nyt ensin ilmaantuu kotiin . - Mutta jos se ei tule . Jos se on lähtenyt, eikä aiokaan enää tulla takaisin . - Kyllä se tulee, vakuutan .
290. Seisomme eteisessä juttulemassa, mutta siinäkin väsyn taas ja menen edellä olohuoneeseen ja sohvalle istumaan . - Kyllä Teidän pitäisi saada jotakin apua edes tänne, se sanoo . - Olen minä sitäkin ajatellut . - Kun se Seppokin sillälailla karkasi ja isä noin huonona . - Eiköhän se pian tule, sanon . - Tulisi niin **saataisiin** tämä sotku **selvitettyä** . En minä sitä väkisin naimisiin aikonut viedä . Uskoteko ? - Kyllähän minä sen uskon .
296. Selitän mitä sen poissaollessa, sairaalasta tuloni jälkeen olen miettinyt ja päättänyt kuolemisestani ja miten sen siinä minua pitää auttaa; missään tapauksessa minua **ei saisi** enää **viedä** sairaalaan, vaikka mitä tapahtuisi, kuntoni jo niin huono, että voimakkaita lääkkeitä pumpattaisiin kunnes tajunta varmasti menisi ja sitä en halunnut .
297. Otan matkalaukusta pikkupöydältä aamutakin ja puen sen päälleni. Teen kaikki liikkeet hitaasti ja mietin ne ennen tekemistä ja liikkuessani ajattelen niitä ja **saan** kaiken **tehdyksi** .
299. Tulen tyhjään taloon ja riisun vaatteita eteisessä . Väsyn liian nopeasti **saadakseni** kaiken sen **tehtyä**, mitä haluan tehdä ja vien raskaan salkkuni huoneen pöydälle, siirtelen kaikki tavarat pikkupöydälle ikkunan viereen ja ikkunalaudalle, joudun lepäämään vuoteella maaten .
- Ilman käännoästä*
303. -**Saitko jo soitettua** ? kysyn. - Jo vain. - Hyvä on, sanon. - En tiedä, se sanoo ja menee kasseineen keittiöön .
305. Seppo tulee huoneeseen ja kun rupean jäljentämään muita kahta kirjettä, hän lukee kirjeen seisoen keskellä huonetta kattolampun valossa . - Pitkääkö sinun vielä muitakin hulluuteesi yllyttää ? Seppo kysyy . - Et sinä tästä ymmärrä . - Olen minä kemiaakin opiskellut, se sanoo . - Onko noin ? - Tai ollut ainakin osaston kirjoissa . - Se ei ole sama . - Ei kyllä, se sanoo, **saa** kirjeen **luettua**, tuo sen takaisin pöydälle ja jää istumaan tuoliin ikkunan viereen . *Ilman käännoästä*
306. Istun olohuoneessa kun Seppo tulee alas ja viereeni istumaan. - Onko parempi olo ? se kysyy. - Vähän lepääminen helpottaa, sanon ja yritän hymyillä. - Menisit sairaalaan, siellä **saisit levätä** koko ajan. - En jouda, väitän .
309. - Kyllä se olisi sairaala nyt paras, maisteri sanoo . - Sitä minä sille olen yrittänyt selittää, Seppo sanoo . - Minua **ei saa viedä** sairaalaan, onhan minulla nyt oikeus kuolla missä haluan, sanon .

312. - Söin leipää, isä sanoi ja luki urheilusivuja. - Tämä nyt piti tulla, äiti sanoi. Se **sai** perunat **kuorituksi** ja huuhtoiti niitä lavuaarissa kraanan alla, poimi perunat kattilaan, laski vettä, pani kattilan hellalle pikalevyille ja käänsi levyn suurimmalle.
313. - Jos se olisi minua totellut niin näin ei olisi käynyt. Kuinka sitä **ei saanut varjelluksi**. Aina minä sille kyllä sanoin, että menisi Evolle metsäkouluun tai vaikka mihin tahansa mutta ei kulkisi täällä hampparien tapoja opettelemassa kun siitä ei kumminkaan kunnian kukko pitkän päälle laula, ja niinkun käskettynä tämä hampparoi tansseissa, joka välissä juovuksissa, mistä se siihenki rahaa saa, kai varastaa, ja sitten tämmönen.
315. - Minä kuulin, että siinä oli ollut muitakin lyöjiä, mutta kaikki pannaan Kalervon syyksi kun se eniten oli kännissä, sanoin. - **Saahan** sitä **puhua**. - Oliko siinä näkijöitä? - En minä voi antaa mitään tietoja. Kuulustelut on kesken, se sanoi. - Kuka siinä kuoli? - Yksi Nurminen. Matti Nurminen. Et sinä sitä kai tunne. - Mistä se oli? - Se oli jostakin tullut, mistä lie.
317. - Jos **saisi** muita vaatteita ja edes **pestyksi**, Kalervo sanoi. - Minulla on oikeus pitää sinua täällä seitsemänkymmentä kaksi tuntia ilman, että kukaan pääsee tapaamaan, poliisi sanoi Kalervolle. - Jotakin sinä tässä juonit, minä sanoin. - Minä teen vaan tätä hommaani, poliisi väitti.
318. - Se on sellainen laki, että seitsemänkymmentä kaksi tuntia sitä voidaan pitää pidätettynä ilman, että kukaan **saa** sitä **tavata**, sanoin. - Voi hyvä isä sentään, äiti sanoi. Se meni pelissään sekaisin, ihmetteli lappuja käsissään ja kokosi sitten kortit pinoon pöydän kulmalle sanomalehden päälle.
320. - Koko päivän **saanut olla** ajossa. Niin kiirusta, että kusella käydessä ei ole hemputtamaan ehtinyt, se sanoi.
321. - Joko sinä poikien kanssa juttelit? - En minä vielä ehtinyt. - Se oli kyllä yksi helvetin pukari se Nurminen, sen kanssa **sai olla** aina rähjäämässä. Mullekin se jäi monet kyydit nyt velkaa, mistä nekin perii?
322. - Mitä siinä oikein tapahtui? - En minä nähnyt, kyydistä ne jotakin rähisi, Eero sanoi. - Kyllä sinä näit. - Ne oli auton takana. - Kuka siinä aloitti? - Kuka siinä nyt aloittaa semmosessa humalaisten tappelussa. - Olisiko se Kalervo niin pahasti **saanut lyötyäkään**? - Nehän oli niin päissään, että ne olis kaatuneet puhaltamalla joka ainoa.
323. - Nurmisella on vaimo ja lapsia Pietarsaareissa, Eero sanoi. - Vai niin. - Ei se niistä enää moneen vuoteen kuulemma ole piittanut. - Maksamaan niistä pääsee, sanoin. - Voitko sinä sitten sen näin päästää menemään, jos jotakin vaan tiedät? Eero ei sanonut siihen mitään, joi kahvia alulautaselta ryyistäen, **sai** pullapalan **syötyä** ja sytytti päälle savukkeen.
325. **Sain** kaljan **juotua**, baarissa ei kukaan tuntunut tietävän tappelusta minua enempää ja menin ulos. Seisoin baarin edessä tien laidassa ja polttelin tupakan loppuun.
327. - Ei se putka mikään hotelli ole, että tullaan koska huvittaa. Jos nyt ei kelpaa niin sitten **saa olla** kokonaan, se sanoi. - Noinko olisi? - Täällä kuulemma eräät leikkii salapoliisia, se sanoi. - Mistä arvasit? - Jotakin minäkin aina kuulen....
328. - Ostitko viinaa? se kysyi. - Eipä tullut ostettua. - Eerolta kannattaisi kyllä yrittää. - Minä kävin poikia haastattelemassa. - Poliisipäällikkö kävi täällä sinua kyselemässä. - **Sain keskustella** sen kanssa pihassa, sanoin. - Kovasti sillä näyttää olevan kylässä valvomista tänä iltana, ilmoitushankkija sanoi.
331. - **Saat** sinä sille **kertoa**. Se on todistajalausunnat nähnyt ja niihin se uskoo eikä humalaisten puheisiin.
332. Se lähti tulemaan päälle kovalla vauhdilla kädet edessä ojossa, **sain passattua** lonkan hyvin alle, vein sitä niskasta niinkuin olisimme harjoitelleet painin perusotteita, päästin kesken vedon irti, ja se putosi raskaasti tiehen päälleen ja hartiansa varaan.
334. Poliisi lähti portaita jo ylös ja sammutti minulta valot kesken portaiden nousemisen niin, että **sain kävellä** seinistä tunnustelemalla ylös.
335. - Tästä **saat jo kävellä** kotiisi, poliisi sanoi ylhäällä. - Sehän sopii...
338. Haisi sulfaattiselluloosatehtaalta ja sulfiitin kirpeämmältä, tupakkatehtaan päästä ajoin paloaseman välikön kautta satamaan ja tehtaalte päin, tietä oli muutettu viimeisestä käynnistäni ja **sain etsiskellä** tuttuja paikkoja; tehtaan vanhat yksitoikkaisen näköiset asunnot jäivät oikealle, ja tulin tehtaalte.
342. Tulin kaupunkiin etelästä yhdessä iltapäiväkoneen kanssa, se kaarsi ennen kaupunkia vasemmalle, kentälle, ja minä ajoin lentokentän risteuksen ohi ja raviradan metsikön ohi maasiltaa rautatien yli kaupunkiin. Oli valoisaa ja tuntui keväältä, yksin ajaessani **olin saanut ajatelluksi** asuntoasian ja painon hankkimisen asian ja työasioitani ja asianajajan hankkimiseen, sain auton Annikin asunnon eteen kadulle ja menin sisään.
346. "Sinulle kirjoitan siksi, että kuulin morsiameltasi sinun olevan ostamassa omaa kirjapainoa. Siinä minä en halua sinua neuvoa, itse sinä sen asian tiedät paljon paremmin kuin minä, joka en kirjapainossa ole konttoria syvemmillä käynyt, mutta myöhempää aikaa varten ja yleisempää omaa filosofiaasi varten. Jos **saat** sen painon **hankituksi**, niin sinulla on ensin siinä kovasti pystyssä pitämistä etkä paljon filosofiaita ehdi miettimään.
347. " En usko sosialismiin sen nykyisin toteutuneissa muodoissa enkä siirtymiseen äkkiä johonkin kokonaiseen systeemiin, kaikkeen on kasvettava, ja sen kasvun on tapahduttava koululaitoksessa ja työelämässä. Yritystä ei milloinkaan **saisi paisuttaa** liian suureksi ja jos se liian suureksi pyrkii kasvamaan se on jaettava pienempiin osiin, niin pieniin, että jokainen osa suurestakin on taas pieni yritys ja itsenäinen.
348. Niin tuntuu olevan kiire ennen kuolemaa, etten tämän pidempään ehdi sinulle kirjoittaa. Ehkä et nyt ymmärrä mitä tarkoitan, toivottavasti vielä joskus. Talouselämän ja siinä toimivien yritysten tarkoitus **ei saa olla** voittojen kerääminen joidenkin yksityisten käyttöön, vaan ihmisten palveleminen.
350. - Sillä on liikkuminen tullut niin hankalaksi ja ei se oikein muutenkaan **saa** itsestään **huolta pidetyksi**; eikä minulla ole aikaa sitä hoitaa ja hypätä sen asioita pitkin kaupunkia.
352. Näytin Annikille kirjettä, se luki sen ja naureskeli vanhan Pihlajan huolta voiton jakamisesta, vaikka painoa ei ollut vielä edes hankittu ja voiton jakamisesta tuskin huolta pitkiin aikoihin. Minäkin arvelin, että voitto kyllä **saataisiin jaetuksi** ilman suurempia äänestyksiä, jos sitä syntymään rupeaisi. Annikki taittoi kirjeen jonkin kirjan väliin ja pani kirjan muiden kirjojen joukkoon piirongin päälle.
354. Painaminen meni aamupäivällä paljoksi puhumiseksi ja **sain** usein **olla** hätistelemässä miehiä koneille. ...
355. Olin jo lähdessä pois, kun luottamusmiehet tulivat neuvottelusta, Sipola **sai koottua** molemmat vuorot koneiden taakse ja me menimme toisen vuoron työnjohtajan kanssa kuuntelemaan, mitä Sipola halusi kertoa.
356. - **Saadaanko** me **kuunnella** ja ? kysyin. - Eiköhän teille anneta työnantajan puolelta omat tiedotukset, Sipola sanoi. - Niinkö on salaista? - Tulee siitä liittojen virallinenkin tiedotus vielä. - Jos sitten pitää jäädä sitä odottamaan, sanoin.

357. ... Saari puhui puhelimeen , kun tulin sen huoneeseen ja istuin erillisen asiakkaiden pöydän viereen tupakoimaan ; Saari puhui puhelimeen ja teki minuun päin kaikenlaisia naamaliikkeitä , vastasi välillä aina kohteliaasti puhelimeen , väänteli taas naamaansa ja **sai** puhelun sitten **lopetettua** .
360. **Saimme** kahvit **juotua** , kello rupesi olemaan neljä . Kahvilassa istui nuoren näköistä väkeä ; taempana
365. - Minä menen lakimiehen puheille yhdeksi . **Saatkin tulla** mukaan , minä sanoin Kalervolle . - Mahtaako se mitään hyövä , se epäili . - Saat tulla itse sopimaan ja selittämään sinne . - Vähemmän minä tiedän kuin sinä , se sanoi .
366. - Minä menen lakimiehen puheille yhdeksi . Saatkin tulla mukaan , minä sanoin Kalervolle . - Mahtaako se mitään hyövä , se epäili . - **Saat tulla** itse sopimaan ja selittämään sinne . - Vähemmän minä tiedän kuin sinä , se sanoi .
370. - **Saatte** kumminkin **tulla** minulle muuttomiehiksi , sanoin . - Koska sinä muutat ?
371. **Sain pysäköityä** auton pankin eteen ja kävin juttelemassa Annikin kanssa pankissa muuton . Seppälä saatteli meitä lakimiehen toimistolle ja lupasi odotellessaan käydä ostamassa viinakaupasta muuttoharjakaiset .
374. Kun söimme , Seppälä tuli baariin , otti kahvikupin tiskiltä ja tuli pöytään . - Selvisikö mitä ? se kysyi . - Kyllä , sanoin . Seppälä ryysti kahviaan , syytti savukkeen , **saimme** Kalervon kanssa **syödyksi** ja Kalervo haki kahvit tiskiltä , kun annoin sille rahat .
375. **Saimme** kahvit **juotua** ja menimme ulos . Katselimme ettei Seppälän autossa ollut kuin muutama laatikko Tuhannen ja yhden yön satuja ja siirsimme ne minun autoni takakonttiin .
376. Kalervo ja Seppälä istuivat sängyn laidalla katselemassa , täyteen kustut kaljapullot naurattivat niitä eivätkä ne suostuneet lähtemään niiden kanssa roskalaatikoille . Kävin viemässä ne itse , huonekalut olivat kaikki vuokraamännän ja liinavaatteet . **Sain mahtumaan** tavarani matkalaukkuihin ja kahteen pahvilaatikkoon .
380. - Ei kai tässä tämän kummempaa , sanoin sitten . - Näin se joskus käy . No , tehän perustatte Saaren kanssa oman painon , teillä ei ole hätää . Mäkisen paino kannattaa kyllä , siellä riittää töitä . Jos olisin nuorempi mies niin lähtisin itsekkin teille kaveriksi . Tästä talosta minulla olisi hyviä kokemuksia , kuinka kirjapainoa **ei saa johtaa** , Martikainen sanoi .
381. - Vai niin kävi . Äkkiä sinä kumminkin muitakin hommia löydät , nuori pystyvä mies , Martikainen lohdutti . - **Saas nähdä** , sanoin ja kävelin huoneesta ulos .
382. - Ei se **saisi nousta** itse , hoituri sanoi . - Se on lähtenyt , Pihlaja sanoi . - Olisiko se niin hullu ? hoituri sanoi . - Kuka täällä vapaaehtoisesti suostuisi olemaan , Pihlaja sanoi . - Kiitoksia nyt siitäkin , hoituri sanoi .

Kuparisydän-romaani, modaalinen saada-verbi

25. **Saimme odottaa taksia jonkin aikaa** , ja kun saavuimme Vanhan Kaivoksen mäelle , oli se jo täynnä väkeä .
31. Jaska ei ollut vaivautunut pukemaan juhla-vaatteita päälleen . Ikuinen punkkariunivormu , kuluneet pillifarkut , nahkatakki ja likaiset lenkkikossut , **sai kelvata**. **IDIOMI**
33. Arpikylän käyttäytymiskoodiin kuului taatusti se , etteivät naispuoliset nimishenkilöt **saaneet esiintyä** julkisesti päihtyneinä .
34. -Sinä **saat** kyllä soittaa ja kysyä !
38. Isän pyörä , en ole **saanut vielä haettua** omaani Tuijan luota .
43. Futiksesta ne sitten **saivat** **minut savustettua**kin .
45. Ja Rotanmyrkystä minua **ei saatu savustettua** , vaikka minulle välillä vihjailuinkin , että tyttöjen sopi paremmin soittaa pianoa tai ottaa laulutunteja
47. Vaikka järkytys rouhi sisintäni , **en saanut päästää sitä valtaan** , en vielä .
48. Kannattaisi soittaa suoraan Kiviselle , hän **saisi päättää** , mitä lopun alueen kanssa oli viisainta tehdä .
49. -Olisiko parasta ilmoittaa ensin hänelle ja hän **saisi** sitten **kertoa** Aniliina Flöjtille . . . Eikös Jaska . . .
54. Kaivosmäen alapuolinen Vanhan Kaivoksen osa **saisi olla auki** kaikessa rauhassa .
61. Joku muu **saisi hoitaa** vanhempieni puhuttamisen .
62. Kaivosyhtiö oli pari vuotta sitten kaupittelut aluetta markalla muttei tietenkään **ollut saanut** sitä **myytyä** , koska kauppaan olisi sisällynyt miljoonia maksava sortuvan alueen kunnostusvelvollisuus .
67. **Olikohan Einstein saanut pyydettyä** hyvin hiiriä Inkoossa ?
68. **Oliko Antti saanut tehtyä** hyvin hommia Chicagossa ?
69. Vanhempieni mökillä ei ollut puhelinta , joten **saisin jättää** käsilaukun kohtalon selvittämisen huomiseen .
83. Olin aina pitänyt juoksemisesta juuri yksinolosta , hiljaisuudesta , mahdollisuudesta **saada** ajatella kaikessa rauhassa . Siksi en kovin usein kuunnellut juostessani edes korvalappustereita .
85. En ollut edes ajatellut muuta vaihtoehtoa , olisihan ollut idioottimaista , että toinen **olisi saanut** nihkeänä **odottaa** , kun toinen kyykki yksinään saunassa . Olin tainnut unohtaa , että olimme Koivun kanssa eri sukupuolta .
86. Se lentää jo heinäkuussa takaisin kotiinsa Saksaan . Minä luulen , etten minä viitsi enää yksin lähteä , vaan tulen takaisin pari viikkoa aikaisemmin , jos **saan lentoliput vaihdettua** . Onko sinulla jotain sitä vastaan ?
93. -Pysy siellä , pane alakerran ovet lukkoon jos ne suinkin vain **saa** . Älä yritäkään mennä katsomaan , kuka siellä on .
115. Johnny oli sankari , hänelle ei saneltu , mitä **sai** laulaa ja mitä ei !
120. - No , ehkä mä **saan** sitä **järkättyä** . Jaskalla oli taas intoilupäivä .
127. Olin maannut sairaalan kahdeksannessa kerroksessa pari viikkoa ennen kuin lääkärit **olivat saaneet kursittua** kurkkuni kuntoon .
131. Ei se ollut **saanut muuta sanottua** kun että lammikossa näkyy makaavan joku .
145. -Odota kymmenen minuuttia niin minä **saan** jälkeni **siivotuksi** .
151. -Kyllä sen **saa korjattua** , hankitaan ne rahat jostain , Ella totesi enemmän itsekseen kuin minulle .
155. Kirjoituspöytä koristivat Jaskan stereot . **Sain kamppailla** etten olisi ruvennut penkomaan hänen levykokoelmaansa
157. Kaisa näytti tyyneltä , ilmeisesti **hän oli saanut itsensä hyvin kasattua** aamun järkytyksen jälkeen .

158. Kaisa hymyi laimeasti ja pyyhki hikeä niskastaan . -Mie olin helpottunut , kun pääsin hetkeksi pois kotoa ja **sain ajatella** muuta kuin Merittaa.
159. Minne hemmettiin Johnny oli mahtanut hävitä? Jos hän oli lähtenyt murhatuomiota karkuun , hän **saisi paeta** lopun ikäänsä.
160. - Taisi olla Timpan kesän kohokohta kun **sai kuskata** sinua . Mistä sinä halusit puhua ?
162. -Mutta **ei se saisi** olla niin ! -Ei niin . Mutta miunko se olisi muutettava?
163. Minä napsautin autoni hälytys sireenin päälle ja kirosin tajutessani , **etten millään saisi** vauhdissa **viriteltyä** vilkkuvaloa auton katolle .
169. Kun **olin saanut** kirjeet **luettua** , työnsin ne tyynyni alle ja kiskoin Mikon kainalooni kuin uninallen.
173. -Kyllä minä **saan** ne hampaat **korjattua**. Johnny saa maksaa .
176. Minulla meni vähän aikaa ennen kuin **sain** itselleni **vakuutettua**, että kirjastohuone oli osa arpikyläläistä todellisuutta .
177. - Tunsitko sinä toissayönä surmatun Jari Korhosen? **sain** viimein **kysyttyä**.
184. Ovi oli yhtä jäykkä kuin aiemminkin , **sain kiskoa** tuokion ennen kuin se aukesi .
185. Ehkä Pasi nyt **saisi etsiä** rumpusetilleen uuden kodin , ja kosketinsoittaja sormioilleen.
187. Työpäivän päättyessä poikkesin kertomaan vanhemmilleni etten vielä voisi palauttaa avaimia . He **saivat** minut **houkuteltua** jäämään syömään aamulla savustettua siikaa .
194. - Vasta kun olimme **saaneet tilattua**, Koivu nelostuopin, minä lonkeron, hän alkoi puhua.
196. Hän ei ollut mikään paatunut ryypiskelijä , joten aloin valmistautua siihen , että **saisin** illan **päätteksi kammata** kaikki hänen yhdeksänkymmentä kiloaan taksiin ja Kuusikankaan tuvan sohvalle . Parasta siis ottaa itse viinan kanssa rauhallisesti .
202. Läjäytin pöydälle kahdenkymppin tipin ja päätin piruuttani lukea siveyslain ja huvilupa-asetuksen heti maanantaina ,ehkä niistä löytyisi jokin pykälä , jonka perusteella strippauksen Kuparikrouvissa **saisi kiellettyä** .
205. Läänin rikospoliisin talousrikosyksikkö **saisi** käydä ne tarkemmin läpi .
209. Hautaholvi. En **saanut ajatella** sitä. Makaisin syvemmällä kuin kukaan toinen, Torni hautakivenäni .
210. - Taisit Maria olla ... utelias näkemään paikan, jossa Meritta maalasi ne kirotut taulunsa. **Saamasi** pitää. IDIOMI
211. Myös sitä kautta voisi yrittää paeta maan pinnalle , jos **saisin Kivisen hoideltua** .
217. Eihän se edes tiennyt mitään todellista, mutta siitä olisi voinut tulla riesa. Olenko nyt **saanut** sinun uteliaisuutesi **tydytettyä** ?
230. Tuskin hän enää koskaan pystyisi asumaan yksin Kuusikankaalla ja kaupunginvaltuustokin **saisi etsiä** itselleen uuden puheenjohtajan .
233. Jalkanikin olivat olleet viikkotolkulla kipeät , joten olin toistaiseksi **saanut hylätä** maratonhaaveet.